דבר

דבר ששי
דבר השבוע
דבר אחר
משא

דבר יום שישי ב' בתמוז תשנ"ה 30.6.95 גליון 21594

60 עמודים, המחיר 4.50 ש"ח (כולל מע"מ) באילת 3.85 ש"ח

כשלא יהיה להשליך אבן. בשכם חוששים מן ה-1 ביולי
מיכל סלע (עמ' 7)

היום, כל ניסיון של מחתרת איסלאמית לתפוס את השלטון במצרים ייכשל.
דן אבידן, (עמ' 6)

דבר אחר

אני בכביש הערבה לא נוהג אף פעם, רק אם אני שותה

שחק: הפערים גדולים מאוד

עם זאת הצדדים יצאו בהרגשה שהדיונים היו מוצלחים; מקור אמריקאי מעריך: מפגש קצינים סורים-ישראלים – בקרוב

מאת און לוי
וושינגטון

גורם אמריקאי בכיר אמר אמש בתום שיחות הרמטכ"לים כי הוא צופה שמפגש קצינים ישראלים-סורים יתקיים בעתיד הקרוב מאוד. לדבריו, "שלושת ימי הדיונים האינטנסיביים היו מוצלחים ומהווים התחלה של תהליך מסודר להגעה להסדר". עם זאת, יש עדיין נקודות מחלוקת, אבל בנושאים שונים הצדדים נקטו עמדות מעשיות. הדיון הישראלי-סורי נע ברמות שונות ואנו מקווים שבעתיד יהיה מפגש נוסף בין הרמטכ"לים, אם יהיה צורך בכך". הגורם האמריקאי לא ידע לומר מתי ייערך מפגש כזה.

הגורם, שהשתתף במפגש המשלחות, ציין כי מעולם בעבר לא היו שיחות ברמה זו בין גורמים ישראליים לגורמים סוריים. לדבריו, "שחק ושיהאבי הם הגורמים הצבאיים הבכירים ביותר במדינות שלהם, הם יודעים על מה הם מדברים. הם דיברו על דברים מעשיים. יש בידיהם הסמכות לנהל את הדיון: שני הצדדים הדגישו שהם פונים לעתיד, עתיד של שלום ולא של מלחמות".

הוא הוסיף כי במהלך המפגש היו דברים מעניינים ומרגשים ביותר. "מדובר בשני אנשים המשרתים בצבאות שנלחמו האחד בשני. זו התחלה קשה לשבת יחד ולדבר על שלום ולא על מלחמה". אחד הרגעים המרגשים, אמר, היה כאשר אחד הרמטכ"לים אמר שמלחמה היא כאבת ורבת סבל לשני הצדדים. הרמטכ"ל השני אישר את דבריו ואמר: זה נכון מאוד, עלינו מוטלת האחריות למנוע מלחמה.

בתשובה לשאלה אם נדונה הצבת כוח בינלאומי ברמת הגולן, השיב הגורם האמריקאי כי הנושא נדון באופן כללי ובמונחים של התפקיד שיוכל למלא כוח כזה. הגורם ציין כי הנסיגה מרמת הגולן כלל לא עלתה לדיון. השדר של החזבאללה בדרום לבנון כן הועלה בשיחות, על ידי הישראלים, אם כי כל אחד מהצדדים תופש אותו באופן שונה.

שחק: יש על מה לדבר

הרמטכ"ל אמנון ליפקין-שחק דיווח היום לראש הממשלה כי אפשר ויש על מה לדבר עם הסורים, בעקבות פגישותיו עם עמיתו הסורי חיכמאת שיהאבי. לדבריו, "אין נושא מרכזי שהגענו בו להסכמה, אבל יש הבנה לגבי הצורך בהמשך הדיאלוג והסברת כל צד את עמדותיו לצד האחר. אני מאמין שזה יהיה המשך של התהליך".

השגריר איתמר רבינוביץ' אמר כי אפשר להגיע להסדר שלום עם הסורים, בתנאי שהסורים ייכנסו למו"מ מעשי.

אתמול נפגשו המשלחת הישראלית
(המשך בעמוד 2)

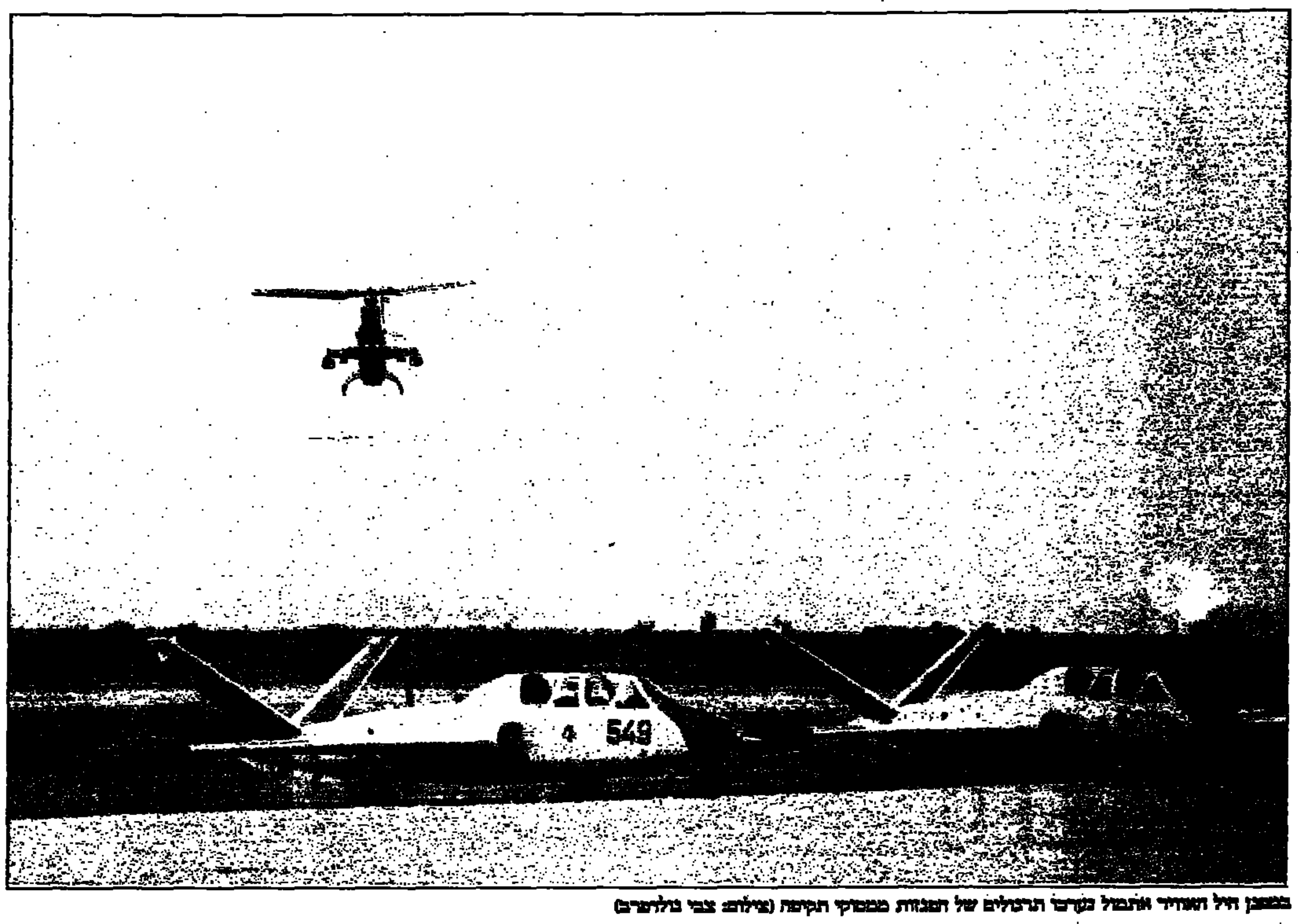

מטוס חיל האוויר ... בתרגיל של הפגנות ממטוסי תקיפה (צילום: צבי גולדשטיין)

ישוחררו כ-2,000 אסירים פלסטינים שלא רצחו יהודים

מאת מומי בסוק

ועדת השרים לנושא האסירים הפלסטינים, בהשתתפות ראש הממשלה, החליטה אתמול ש-1,500 עד 2,000 אסירים פלסטינים ישוחררו מהכלא הישראלי בקרוב, בשני מועדים. לא ישוחררו אסירים שעל ידיהם דם.

בוועדה חברים שר המשפטים, דוד ליבאי (ח"ד), יוסי שריד ומשה שחל. הוועדה שמעה אתמול סקירה של גורמי הביטחון, אחרי כך גיבשה את הקריטריונים לשחרור האסירים.

כיום יושבים בבתי הכלא בישראל 5,500 פלסטינים. כ-1,500 מהם נעצרו אחרי חתימת הסכם העקרונות, ולפיכך הם אינם כלולים בהסכם לשחרור אסירים. 900 אסירים הורשעו בגין עבירות פליליות, והרשות הפלסטינית אינה 'צלהבת' לקבלם. כ-1,000 אסירים חברים בחמאס ובג'יהאד האיסלאמי. ל-600 אסירים דם על הידיים.

כך, שסך כל העצירים שישוחררו נע בין 1,500 ל-2,000.

לקראת תחילת שבוע הבא יכינו השב"כ, צה"ל ושירות בתי הסוהר, שתי רשימות של אסירים המיועדים לשחרור. בכל קבוצה יהיו עד אלף איש. הקבוצה הראשונה תשוחרר כאשר ייחתם הסכם הביניים. הקבוצה השנייה תשוחרר בעוד מספר חודשים, ערב הבחירות בשטחים.

מחר ה-1 ביולי – אין משבר

המחלוקות שמעכבות החתימה עשויות להיפתר בפגישה בין רבין לערפאת

מאת מומי בסוק

ישראל והרשות הפלסטינית יודיעו בקרוב מתי היעד על הסכם הביניים. יתכן ששני הצדדים יפרסמו במקביל הודעה משותפת על הנושאים שסוכמו עד כה, ועל הנושאים השנויים עדיין במחלוקת.

אתמול, במשכר השיחות בין ראשי המשלחות של שני הצדדים, מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, והאחראי על הכלכלה ברשות הפלסטינית, אבו עלא, במקביל, נמשכו השיחות על ההיערכות החדשה של צה"ל בשטחים. מעריכים, כי בשבוע הבא תתקיים פגישה בין ראש הממשלה, יצחק רבין, או שר החוץ, שמעון פרס, עם ראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, כדי למצוא פתרונות לנושאים שבמחלוקת.

סגן שר החוץ, ד"ר יוסי ביילין, אמר אתמול, כי "אין כל אסון אם החתימה על ההסכם תידחה בכמה ימים". לדבריו, הנושאים העקרוניים הכבדים טרם נפתרו. ניתן יהיה לפתור אותם רק בפגישה של הדרג המדיני הבכיר.

אתמול התקיימה התייעצות בבירים עם רבין, בנושא התקציבים וההיערכות החדשה של המשטרה, בעקבות יציאת צה"ל מערכי הערים. בהתייעצות השתתפו השר שחל, מפכ"ל המשטרה אסף חפץ, שר האוצר אברהם בייגה שוחט וראש השב"כ.

בפגישה סוכם עקרונית, כי תקציב המשטרה יגדל, אולם לא נקבע הסכום הסופי. כן הוסכם, כי תקן השוטרים יגדל ב-200 משרות.

בקהיר הסתיים אתמול סבב שיחות נוסף בין ישראל לפלסטינים על העברת הסמכויות האזרחיות. לא הושגה פריצת דרך. שני הצדדים ישובו וייפגשו בקהיר בשבוע הבא, בתקווה שהפעם יגיעו להסכמות בנושא העברת הסמכויות בשטחים, מתוך ה-40 שעל הפרק. בראש המשלחת הישראלית לשיחות עומד אלוף אורן שחור, מתאם הפעולות בשטחים, ובראש המשלחת הפלסטינית, עו"ד ג'מיל טריפי, חבר הרשות הפלסטינית.

מחריפה המתיחות בין מצרים לסודאן

סודאן: מצרים מתגברת כוחותיה באזור הגבול ועורכת תמרונים לא שגרתיים

70 שוטרים סודאניים גורשו ממצרים, בתגובה לחיפוש שערכו שלטונות סודאן בבנייני משרד ההגנה; מובארק: אם תמשיך ההתגרות – לא נשב בחיבוק ידיים

מאת דן אבידן וסוכנויות הידיעות

המתיחות בין מצרים לסודאן גברה אתמול, לאחר שמקורות סודאניים מסרו שצבא מצרים מתגבר את כוחותיו ומבצע תמרונים לא שגרתיים סמוך לחלאייב שבגבול שתי המדינות. ראש הוועדה הפרלמנטרית לביטחון והגנה בסודאן הודיע כי הצבא הסודאני "נקט בכל אמצעי הביטחון הדרושים". הנשיא מובארק הבהיר כי לא יישב בחיבוק ידיים אם תמשיך ממשלת סודאן להתגרות בו, והודיע על גירושם של 70 שוטרים סודאניים, במחאה על חיפוש שנעשה שלשום בערב בבנייני משרד ההגנה המצרי בחרטום.

סודאן הודיעה אמש כי מצרים הגבירה את נוכחותה הצבאית באיזור הגבול בין שתי המדינות, וציינה כי נקטה אמצעי הגנה נגד התקפה אפשרית. מייג'ור ג'נרל מוחמד עבדאללה עווידה, ראש הוועדה הפרלמנטרית לביטחון ולהגנה בסודאן, הודיע בפרלמנט כי חיילים מצריים ביצעו תמרונים לא שגרתיים במשולש הגבול העירוני חלאייב.

עווידה אמר בפרלמנט כי הצבא המצרי בחלאייב כולל עתה גם יחידות חיל רגלים ממונעת, יחידה מוטסת ויחידת משמר הגבול. הוא ציין כי הצבא הסודאני נקט "בכל אמצעי הביטחון כדי להגן על שטחנו הלאומי". הצבא הסודאני הזהיר את מפקדי צבא מצרים כי "התזוזות בחלאייב יהיו בית הקברות לחייליהם" והוליך על "הפסקה מיידית של הפרובוקציות".

מובארק חזר והאשים אמש את סודאן בתכנון ניסיון ההתנקשות בחייו, ואמר כי המתכנן מאחורי המבצע נעצר, וכי הוא אזרח סודאני.

מובארק הודיע על גירושם של 70 שוטרים סודאניים, במחאה על חיפוש שנעשה ערב קודם לכן בחרטום בבנייני משרד ההגנה המצרי. "יש גבולות לחוצפה. אם אבן הגבולות יותר אנקוט בצעדים המתאימים", אמר מובארק בפגישה עם עיתונאים ואנשי דת. "אני מקווה שהמנהגות לא יגבר, כיוון שאין בכוונתי לשתוק. אם הם יעברו גבולות מסויימים, אותם אני רואה כמגינים על העם הזה, המצרים, נפסיק להתגרות. איני רוצה לפגוע בעם הסודאני שסבל מספיק. אולם אם סודאן תמשיך לפעול בדרך זו יש לי תשובות רבות למעשיה, ואפעל עד שאגיע למטרתי", הוסיף.

שלשום בלילה השתלטו השלטונות הסודאניים בעזרת כוח חמוש על מעון הנופש של נספח ההגנה המצרי בחארטום, וגירשו את אנשי הנספחות ומשפחותיהם לרחוב כשרק לבושם עליהם. בין המותקפים היה גם צלאח ליל, עוזר נספח ההגנה המצרי ובני משפחתו.

כוחות סודאניים, שמנו כ-90 איש, הקיפו את שלושת מעוני הנופש השוכנים בחארטום, וגירשו את שוכניהם ובני משפחותיהם לרחוב, לאחר שתקפו אותם והתייחסו אליהם בצורה פרובוקטיבית.

שלשום האשימה סודאן את מצרים בהריגת שני שוטרים סודאניים ובפציעתם של שבעה נוספים במהלך תקיפה בחלאייב. מובארק טען מצידו, כי הסודאנים פתחו באש לעבר סיור מצרי, פצעו שלושה אנשים, וזה לאחר מכן נענו בירייה, שגרמו למות שני שוטרים ולפציעתם של שלושה נוספים.

פרשת מסמך שטאובר

תלונה במשטרה נגד נתניהו על ההדלפה

מאת אמיר גילת ואהרון קליין

קבוצת "פעילים במפלגת העבודה" בירושלים הגישה אתמול תלונה במשטרה נגד ח"כ הליכוד, בנימין נתניהו, בעקבות חשיפת המסמך המסווג של מפלגת העבודה, אפי התיכנון של ...

בתלונה נאמר, כי בחשיפת המסמך, עבר נתניהו לכאורה עבירות, המוגדרות בחוק העונשין כ"מסירת ידיעה לאוייב", ו"גילוי בהפרת חובה".

פעילי העבודה, חברי קבוצת "תפנית 96", פנו גם ליועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן-יאיר, בדרישה להורות על חקירתו של נתניהו ולהעמידו לדין.

הקבוצה דורשת מיו"ר ועדת החוץ והביטחון, ח"כ אורי אור, להשעות את נתניהו מחברותו בוועדה עד לסיום החקירה המשטרתית. לדבריהם, חשיפת המסמך מוכיחה שוב, כי נתניהו מוכן לפגוע גם בביטחון המדינה ולהונות את הציבור, במסעו לראשות הממשלה.

אנשי "תפנית 96", בראשותו של שמוליק כהן, הגישו לא מכבר תלונה במשטרת ירושלים נגד נתניהו, בעקבות פרסומים על הנחות שקיבל נתניהו בבתי
(המשך בעמוד 2)

חוסל המבוקש מס' 2 בשטחים

מאת אהרן קליין

חוסל המבוקש מאהר קפישה, ראש החוליה החברונית של הזרוע הצבאית של החמאס. בפעולת החיסול נפצע קשה לוחם של הימ"מ.

הריגתו של קפישה משלימה חיסול החוליה החברונית שפעלה בשנתיים האחרונות באיזור חברון, וביצעה מספר גדול של פיגועי רצח, בהם נהרגו אזרחים וחיילים ישראלים.

גורם צבאי בכיר אמר: "זוהי מכה קשה לחמאס, אבל אסור לזנוח. לקפישה יש יורשים המסתובבים ופועלים בשטח. את חלקם אנו מכירים ואת חלקם עדיין לא. מבחינתנו, אנו נמשיך לרדוף אחר המבוקשים של החמאס".

אתמול לפנות בוקר, בעקבות מידע מודיעיני מדויק של שירות הביטחון הכללי, הוקפצו כוח של הימ"מ וכוחות של צה"ל לאיזור חברון, לפעולה ללכידת המבוקש קפישה, בן 24, ראש החוליה החברונית של עז א-דין אל קסאם. הכוחות סגרו על שני בתים בשכונה של העיר חברון, סמוך לצומת הזכוכית.

סמוך לשעה 4.00, כאשר היה כוח הימ"מ קרוב אל הבית, נפתחה לעברו אש אוטומטית מתוך אחד הבתים המוקפים. מהירי נפגע בראשו אחד הלוחמים, ופונה מהמקום. רופאים החלו מיד בטיפול בו. לאחר שיוצב מצבו, הוא הועבר לבית החולים הדסה עין כרם, שם הוגדר מצבו כקשה.

מאהר קפישה

לוחמי הימ"מ שהקיפו את הבתים השיבו באש, ובמקום התפתחו חילופי אש שנמשכו דקות ארוכות. בשלב מאוחר יותר ניסה קפישה לפרוץ מן הבית ולברוח. הוא יצא מאחד הפתחים תוך כדי ירי לכל הכיוונים, אולם לוחמי הימ"מ שהבחינו בניסיונו להימלט, ירו לעברו, והוא נהרג במקום.

על העיר חברון הוטל עוצר. למקום הובאו דחפורים של צה"ל, שהרסו את שני הבתים בהם הסתתר המחבל ואת הבית הצמוד להם. בטרם נהרסו הבתים, נקראו תושבי שני הבתים להתפנות. בשלב זה של אור ראשון העריכו בצה"ל, כי יתכן שבשני הבתים נמצאים עוד מספר מחבלים וסייענים של קפישה, ועדיין לא היה ברור מי הוא ההרוג.

רק סמוך לשעה 9.30 זוהתה הגופה שהיתה מוטלת מחוץ לבית כגופתו של מאהר קפישה המבוקש. בתום הריסת שני הבתים, סרקו חבלנים את ההריסות, אולם לא נתגלו גופות נוספות. בכך מתחזקת ההשערה כי קפישה היה לבדו בבית.

על גופתו של קפישה נמצאו כלי נשק, תת מקלע מסוג קלצ'ניקוב ואקדח. במהלך כל שעות הבוקר נמשכו החיפושים באיזור במגמה לאתר מחבלים נוספים שיתכן שהסתתרו בבתים הסמוכים. מספר בני משפחה שבביתם הסתתר קפישה נלקחו לחקירה על ידי שירות הביטחון הכללי.

למקום האירוע הגיעו אלוף הפיקוד, אילן בירן, וקצינים בכירים נוספים שערכו תחקיר ראשוני. אלוף הפיקוד הביע הערכתו לכוחות שהשתתפו בפעולה.

מי הוא היה

גורם צבאי בכיר אמר, כי הפעולה היתה מוצלחת למרות המחיר הכבד של פציעת לוחם הימ"מ. בחיסול קפישה יש מעין סגירת מעגל. סיומו של מרדף שנמשך קרוב לשנתיים אחרי קפישה וחבריו לחוליה, שכבר חוסלו.

אל"מ ב', מפקד כוחות צה"ל באיזור חברון, אמר בתום הפעולה, כי להערכתו חיסולו של קפישה יפחית את פעילות הטרור באיזור חברון.

מאהר קפישה עמד בשנתיים האחרונות בראש החוליה החברונית של החמאס, שביצעה שורה ארוכה של מעשי רצח וטרור נגד ישראלים באיזור חברון. מבחינתם של מפקדי צה"ל והשב"כ, קפישה היה המבוקש מספר 2 בחשיבותו בשטחים, אחרי 'המהנדס' המפורסם, יחיא עייש.

קפישה, בן 24, יליד חברון, נעצר בעבר על ידי צה"ל, אולם הצליח להימלט עם ארבעה מחבלים נוספים ממתקן המעצר בזהריה שמדרום לחברון, בנובמבר 1993. הבריחה שהתבצעה בליל חורף גשום, לא התגלתה עד שעות הבוקר, וקפישה וחבריו הצליחו להימלט מהמקום ולהסתתר באיזור חברון.

● רקע בעמ' 2 ●

הוא יצר קשר עם מפעילי החמאס באיזור חברון, והקים עם חלק מהעצורים שברחו עימו חולית רצח שהתמחתה בנשק רב ותוכננה לסיוע בכלי רכב והכנת מקומות מסתור על ידי סייענים רבים מאיזור חברון.

החוליה בה היו שותפים בכירים גם ג'יהאד עזלמה ואימר יע'מור, פעלה מאז מאי 94' באיזור חברון. בכל פעם הצליחו חברי החוליה להימלט ממקום הפיגוע בטרם הגיעו למקום כוחות צה"ל. קפישה אישית השתתף בפיגועים בהם נהרגו חמישה ישראלים ולפחות שני ישראלים נפצעו.

שיטת הפעולה של חברי החוליה במרבית הפיגועים היתה ירי לעבר רכב ישראלי תוך כדי עקיפתו. קפישה השתתף גם בנסיון חטיפתו של ישראלי תושב אלון שבות לפני כשנה.

חולייתו של קפישה פעלה תוך מידור מירבי בין חברי החוליה שהיו נפגשים ביניהם בדרך כלל לשם ביצוע הפיגוע, ולאחר מכן מתפזרים למקומות דירות מסתור שהוכנו מראש. למרות העובדה שהחוליה בהנהגתו של קפישה ובשיתופם
(המשך בעמוד 2)

דרעי: תומכי ש"ס יצביעו בעד לוי לראשות הממשלה

דרעי בפני חוג הכפר הירוק: "הרב יוסף עדיין מתלבט, הוא יחליט בתוך שבועיים-שלושה אם ש"ס תחזור לממשלה"

מאת עזרא חן

תומכי ש"ס יצביעו בעד דוד לוי בבחירות לראשות הממשלה, ויתכן שש"ס תצא בקריאה פומבית לתמיכה, לבחור בלוי – כך העריך אתמול ח"כ אריה דרעי. "בוחרי ש"ס יצביעו באופן טבעי עבור לוי, כי הוא ספרדי, מסורתי, שומר שבת, והדעות המדיניות שלו מתונות", אמר דרעי.

ח"כ דרעי היה אתמול אורח מכובד בחוג הכפר הירוק במפלגת העבודה, שהתכנס בבית מוזו בתל-אביב, וענה לשאלות חברים.

בפתיחת דבריו אמר דרעי: "על חלק מהדברים לא אתן תשובות, כי לא אגלה כאן משא ומתן קואליציוני".

בתשובה לשאלת יו"ר החוג, ח"כ חגי מרום, על הסיכויים לחזרת ש"ס לממשלה, אמר דרעי, כי הרב עובדיה יוסף עדיין מתלבט, אך יחליט על כך תוך שבועיים-שלושה. "נכון שאין הרבה זמן להתלבט, והדרישה של הרב עובדיה יוסף, אם ש"ס מקבלת את דרכה המדינית של הממשלה, כשאנו יודעים מהי דרכה, היא מוכנה לרדת מרמת הגולן ולפנות את צה"ל מערי האוטונומיה הפלסטינית".

דרעי הסביר באריכות את התלבטויותיו של הרב עובדיה יוסף: "נכון לומר, כי הרב תומך בקדושת חיי אדם יותר מקדושת האדמה, אך בתנאי שכל הויתורים שעושה ישראל, הן ברמת הגולן והן לפלסטינים, אכן מובילים לשלום ואין בהם סכנה לחיי אדם. לגבי רמת הגולן, הדברים פשוטים יותר. ברור, שאין זו אדמה קדושה כמו יהודה ושומרון, מבחינת המצוות הקשורות לארץ ישראל. אך השאלה היא, כשאתה מוותר על חלקים מארץ ישראל ומוסר אותם לשלטון לא-יהודי – האם באמת אתה מציל חיי אדם, או מסכן את חיי המתנחלים, וזה המבחן העליון".

"עניין רמת הגולן", הוסיף דרעי, "פחות מורכב מהנושא הפלסטיני. ברור, כי ללא הסכם עם סוריה, קיימת סכנת מלחמה, שעלולה להביא לאלפי חללים. גנרלים רבים באו לרב יוסף, וחלק אומרים כך וחלק אומרים אחרת, הרב צריך עוד להחליט, אם כי לא כל מה שאומרים הגנרלים – כזה ראה וקדש". לדבריו, כאשר יושג הסכם עם סוריה ויובא להכרעה במשאל-עם, יביע הרב יוסף את דעתו על ההסכם. "המבחן לקביעת דעתו יהיה אם ההסכם הזה מונע פיקוח נפש או שהוא מטרקומוטיב למלחמה".

"משרד הפנים ומשרד הדתות חסרים מאוד לש"ס", אמר דרעי, "אך כניסת ש"ס לממשלה פירושה תמיכה מלאה בממשלה, ואנחנו לא יכולים להיכנס לממשלה ולגמגם, ואחר כך לצאת שוב". הוא הדגיש, כי הוא עצמו מתנגד לחזרת ש"ס לממשלה. "כבר אמרתי שזה בגלל עניינים אישיים, אבל כבר פעמיים התמתי על הסכמים קואליציוניים, שלבסוף לא מומשו בגלל עניין חוקי היסוד, חוק זכויות האדם וחירותו וחוק חופש העיסוק, שכל אחד מהם פוגע בסטטוס קוו בענייני דת".

"עם זאת, אנחנו לא מצטרפים לאופוזיציה בכל צעד שהיא יוזמת נגד הממשלה: לא אומרים, כמו האופוזיציה, שכל צעד של הממשלה הוא מוטעה, אלא מנסים לחשוב פעמיים לפני כל צעד, בכלים שיש בידינו", הוסיף דרעי.

בתשובה לשאלת כתבים על "מסמך שטאובר" שהציג בנימין נתניהו במליאת הכנסת, אמר דרעי: "זה לא מוצא חן בעיני, לקחת מסמך לא מזוהה ולהציגו בפני עם ישראל כאילו זה מסמך רשמי".

בהתייחסו להתערבותו לטובת ז'ק אביטל, שנחשד בתקיפתה של השרה שולמית אלוני, אמר דרעי: "עשיתי חובה כשחבר כנסת דיבר נגדו מעל הדוכן, ובכלל התלונות שהוא פושע ורשע. ז'ק אביטל הוא חבר שלי, אני מכיר אותו היטב כאוהב אדם, בעל חסד גדול, ונדהמתי ממה שאמרו עליו. לא יכולתי לשתוק. היא קראה לו 'שחור', ולא היתה אף מילה של התנצלות או ביקורת על כך. ואני לא מקבל את ההסבר, שהיא אמרה כך, כי ראתה שחור בעיניים, כי הוא לא חרדי, אין לו כיפה שחורה או זקן שחור".

מבצע רחב היקף של המשטרה ללכידת חשודים בשוד הבנקים

מאת נתן רועי

משטרת ישראל פותחת במבצע רחב היקף להתמודדות עם מכת מעשי השוד בבנקים. אלפי שוטרים, גלויים וסמויים, יתפרשו בכל הארץ בפתחי הבנקים, כשהם לובשים בגדים אזרחיים. בכוונת המשטרה להביא בדרך זו למעצרים של חשודים.

המפקח הכללי של המשטרה, רב-ניצב אסף חפץ, דיווח אתמול על מבצע זה בכינוס מיוחד, שנערך במכללה לפיקוד ומטה של המשטרה בנעורים, שליד נתניה.

על רקע מעצר החשודים בביצוע שוד אתמול, אמר המפכ"ל, כי המעצרים יבהירו לשודדים, שהפשע אינו משתלם. אתמול הובעה דעה בכינוס, כי מעשי השוד ייפסקו מיד כשיתחיל המבצע.
(ר' עמ' 20)

هكذا من الأصل

هكذا في الأصل

בראיון מיוחד ל"דבר":

שמיר: דוד לוי לא מוכשר להיות מספר אחת

"יש הרבה מרוקאים שחושבים כמוני. הוא כל הזמן חי בתחושה שלוקחים ממנו את הבכורה"

מאת דניאל בן־סימון

ראש־הממשלה לשעבר, יצחק שמיר, משמיע בראיון מיוחד ל"דבר" דברים קשים על דוד לוי. "כמה שנים יכולה תנועה להיות עם תופעה כמו דוד לוי", שאל, "הוא כל הזמן חי בתחושה, שלוקחים ממנו את הבכורה. האיש אינו מוכשר להיות מספר אחת, אין לי כל ספק בזה. יש הרבה מרוקאים שחושבים כמוני. האיש מקיף את עצמו כל הזמן באיזה חבורה של נאמנים, מין אנשים כאלה מדימונה ונשר, והוא לא חורג ממנה. הוא מדבר רק עם אנשים שמעריצים אותו. הוא לא מדבר עם אנשים כמוני. יש לו חולשות מסויימות באופי, שהוא אינו אשם בהן. הבעיה היא, שיש לו אמביציה אישית עצומה. אין בכלל להשוות את האמביציה שלו לזו של אחרים. אצלי, היא בכלל לא קיימת".

בראיון המתפרסם היום במוסף "דבר" (ראו מוסף שישי), התייחס שמיר גם להתנחלויות בשטחים. "העובדה שהקימונו יישובים ביהודה ושומרון היא שמונעת מהממשלה למסור הכל לפלסטינים", הסביר. "גם מנחם בגין וגם אני הבאנו זאת בחשבון, כשהקמנו את היישובים. כשבגין דיש פרק זמן של חמש שנים עד לדיון בהסדר הקבע, הוא קיווה, שיוקמו הרבה יישובים, ואז יהיה בלתי אפשרי למסור חלקי מולדת לשלטון זר".

בהתייחסו לפגישת הרמטכ"ל, אמנון ליפקין־שחק עם עמיתו הסורי בוושינגטון, אמר שמיר, כי "זה מישגה וזו פוליטיזציה של הצבא. אנשי הצבא שלנו הם לא מלאכי שרת".

שמיר יצא בחריפות נגד רבין וכינה אותו "איש־צבא מצויין, אך בשום אופן לא מדינאי. לדעתי, אין לאיש עקרונות". על פרס אמר, כי "האיש מרחף באוויר. לא איכפת לו העתיד שלנו. גם לו אין עקרונות ואין לו תורה מדינית. המטרה שלו ושל רבין היא לנצח בבחירות בכל מחיר. כך לימד אותם בן־גוריון: קודם כל השלטון. זה גם מה שמנחה אותם בניסיון שלהם להגיע לשלום עם סוריה והפלסטינים".

על הרמטכ"ל לשעבר, אהוד ברק, אומר שמיר, ש"גם הוא איש נטול עקרונות: הוא בחור נבון, שיודע להסתגל".

ח"כ זיסמן על המאפיה הרוסית:

"כבר בפריימריס של 92' היו נסיונות של גורמים מפוקפקים לחדור לכנסת"

מאת אריה דיין

יו"ר ועדת העלייה והקליטה של הכנסת, ח"כ עמנואל זיסמן, יזמן לאחת הישיבות הקרובות של הוועדה את מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב אסף חפץ, כדי לשמוע ממנו דיווח על שיחותיו עם ראשי משטרת רוסיה בדבר סכנת החדירה של הפשע המאורגן מחבר המדינות לישראל.

מפכ"ל המשטרה, ששב שלשום מסיור ברוסיה ובאוקראינה, סיפר, כי שמע במוסקווה הקיבו דיווחים על ארבעה מיליארד דולר מכספי המאפיה שהועברו לישראל, ועל האפשרות שהפשע המאורגן שם ינסה להחדיר סוכנים למפלגות בישראל ובאמצעותן גם לכנסת ולשאר מערכות השלטון.

"זה בהחלט יכול לקרות", אמר אתמול ח"כ זיסמן, "אני בהחלט מאמין, שהמאפיה הרוסית עלולה לחדור למערכת הפוליטית ואני חושד שכבר היו נסיונות כאלה בעבר". זיסמן אמר, שבבחירות המקדימות של מפלגת העבודה ב־1992, היו מספר מועמדים מחודשים ש"שפכו כמויות עצומות של כסף, שמקורו היה מפוקפק ביותר".

זיסמן לא היה מוכן לנקוב בשמותיהם של המועמדים, או של המפלגות בהם התמודדו, אבל ציין, שלא היו מועמדים כאלה במחוז ירושלים, שמטעמו נבחר. "בעידן של תקשורת מקומית מפותחת, עם עיתונים מקומיים, תחנות טלוויזיה ורדיו מקומיות, למאפיה לא תהיה בעייה להשקיע את הכסף הדרוש כדי להחדיר אנשים למערכת הפוליטית דרך הפריימריס המקומיים", אמר. הוא הציע למפלגות השונות, להדק מאוד את הפיקוח על כללי הפריימריס ואמר, כי יש צורך לשנות את חוק הבחירות כך, שייאסר כליל על מועמדים בפריימריס לקבל תרומות.

זיסמן מעריך, כי המאפיה הרוסית מנסה לחדור גם למיגזרים אחרים רבים של החברה הישראלית, ולא רק למערכת הפוליטית. הוא סיפר, כי בדיונים שהתקיימו בחודשים האחרונים בוועדה שבראשה הוא עומד, נמסרו נתונים מדאיגים על רכישות קרקע בהיקפים גדולים, על קניית נכסים רבים ויקרים ועל השתלטות על מוסדות תרבות באמצעות כספים, החשודים ככספי המאפיה הרוסית. "הם משתמשים בכסף בדרך שיכולה להשפיע על ערכיות החברה שלנו ועל כל אורח החיים שלנו", אמר.

ח"כ בני טמקין, החבר בוועדת העלייה של הכנסת ומרכז את פעילות מרצ בקרב העולים החדשים, הביע צער על דבריו של המפכ"ל חפץ. "הייתי מצפה מהמשטרה, שעד לפני שהיא מחשידה אנשים אלמונים בהברחות מיליארדי דולרים ארצה, תצליח לגלות ולו אחד מהאנשים, שמלבינים מיליונים שמקודם פה, לא ברוסיה", אמר טמקין. "יתכן שהבעייה עליה דיבר המפכ"ל אכן קיימת, אבל פירסומים מהסוג הזה פסולים, משום שהם גורמים להשחרתה של כל העלייה מרוסיה".

על האפשרות שהמאפיה הרוסית תנסה לחדור למערכת הפוליטית הישראלית אמר ח"כ טמקין, כי "אף פוליטיקאי ממוצא רוסי עוד לא נתפס בישראל עם כסף שקיבל מגורמים בחוץ לארץ. אף על פי כן, כבר מחשידים בקבלת כספים כאלה כל פוליטיקאי עולה מרוסיה, שירצה להשתלב באחת המפלגות הקיימות, או שירצה להצטרף לרשימת העולים". טמקין, המתנגד להקמתה של רשימת העולים, הגדיר את דברי המפכ"ל "נסיון בלתי נסבל להחשיד מראש קבוצה אתנית שלמה".

עשרות פלסטינים התפרעו אתמול בבירה בדרישה לשחרור האסירים הפלסטיניים (צילום: אי.פי)

בן־יאיר הורה למשרד התחבורה לא לחדש רשיונות נהיגה של סרבני דו"חות חנייה

מאת אודי שדרון

בעלי רכב, שלא ישלמו דו"חות חנייה, לא יוכלו לחדש את רשיון הנהיגה שלהם. כך החליט היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר.

בן־יאיר הינחה את מנכ"ל משרד התחבורה, דורון שורר, להקים צוות מקצועי, שיגבש תוך חודשיים את הדרכים הטכניות ליישום ההחלטה.

הוא נענה בכך ליוזמתו של עו"ד משה רוזנברג, יועצה המשפטי של עיריית חיפה. עו"ד רוזנברג טען, כי משרד התחבורה אינו יכול להפלות בין משטרת ישראל לבין הרשויות המקומיות. כידוע, רשות הרישוי מעכבת חידוש רשיונות נהיגה בגין אי סילוק דו"חות משטרתיים.

עוד טען יועצה המשפטי של העירייה, כי אי אכיפת חוקי החנייה פוגעת בבטיחות התנועה בערים, מסכנת את חיי התושבים ויוצרת גרמה של אי־כיבוד החוק. לדבריו, כל נסיונות הרשויות המקומיות לאכוף את החוק, עלו בתוהו.

עיכוב חידוש רשיונות הנהיגה היה מקובל עד תחילת 89'. מאז, הפסיק משרד התחבורה להפעיל את סמכותו, בגלל סיבות טכניות.

יוזמתו של עו"ד רוזנברג באה בעקבות פעולתו של ראש העירייה, עמרם מצנע. מצנע אף יזם פנייה משותפת עם ראשי עיריות־של ירושלים ותל־אביב לשר התחבורה, ישראל קיסר.

מיליון תלמידים יוצאים לחופשת הקיץ

רובינשטיין: תקציב מערכת החינוך גדל בשלוש השנים האחרונות ב־48 אחוז

מאת יעל פישביין

מיליון תלמידי בתי הספר היסודיים וגני הילדים מתחילים היום את חופשת הקיץ. בכך הם מצטרפים ל־450 אלף תלמידי חטיבות הביניים והתיכונים שיצאו לחופשה לפני עשרה ימים.

שר החינוך, אמנון רובינשטיין, מסר בסיום שנת הלימודים נתונים על התפתחות מערכת החינוך בשלוש השנים האחרונות: מ־1992 גדל תקציב משרד החינוך באופן ריאלי ב־48 אחוז – מ־6.3 מיליארד ש"ח לפני שלוש שנים ל־13.8 מיליארד ש"ח השנה. בתשנ"ה היו כ־80 אלף שעות לימוד שבועיות. הושקעו תקציבים רבים בעידוד אוכלוסיות חלשות לגשת לבחינות בגרות: בתוכנית מיוחדת למדו השנה 6690 תלמידים לעומת 800 לפני שלוש שנים. בתוכנית הזדמנות שנייה, שנועדה לאפשר לבוגרי י"ב להשלים את בחינות הבגרות, למדו השנה 1200 תלמידים לעומת 710 לפני שלוש שנים.

משרד החינוך הגדיל כמעט פי שלושה את מספר התלמידים שנהנים ממעונות משפחתיות, המשפחתונים בהם מטופלים הזקוקים לטיפול מיוחד, בלי לנתקם מן הבית. השנה הופעלו 394 מועדוניות שטיפלו ב־6150 ילדים, לעומת 120 מועדוניות שטיפלו ב־1920 תלמידים לפני שלוש שנים. במסגרת תוכניות לטיפול בנוער הנמצא בסיכון נשירה מבתי־הספר טופלו השנה 2000 בני נוער עולים ו־10,000 תלמידים נושרים, לעומת 200 בני נוער עולה וכ־5000 נערים נושרים לפני שלוש שנים.

עם השלמת הסכם השכר החדש של המורים, בעוד כחצי שנה, יעלה שכר המורים באופן ריאלי ב־50 אחוז. חלקו של תקציב החינוך בהוצאות הממשלה גדל מ־9.8 אחוזים ב־1992 ל־14.1 אחוז השנה.

לקראת החופשה פרסם משרד החינוך הנחיות לילדים והנוגעות לשמירה על גופם מפני פגיעות מבוגרים. בין היתר הנחה המשרד את הילדים: "אל תתפתו להבטחות לקבל משקאות או ממתקים, או להזמנה לראות גורים או ציורים מבנים מעניינים. אימרו שאתם צריכים לקבל רשות מההורים או ממי שמשגיח עליכם. אל תשמרו בלב את מה שקורה לכם. את הסוד או הכאב, מותר לכם להגיד: 'לא, לא רוצה', 'מה שאתה עושה לא נעים לי', 'אני רוצה שתעזוב אותי', לא רוצה ללכת אתך', 'לא רוצה לשחק אתך'. השוב שתדעו שאם מבוגר נוגע בכם או אומר לכם דברים בצורה שפוגעת בכם, זאת לא אשמתכם ומותר לכם לחפש עזרה. זיכרו, אתם לא אשמים".

הקו הפתוח של משרד החינוך, שנועד לסייע לילדים, יהיה פתוח גם בחופשה. מספר הטלפון 02־292538. מספר הטלפון של המועצה לשלום הילד: 02־256102־3.

שחק: פערים גדולים

(המשך מעמוד 1)

הסורית בבית הלבן עם הנשיא האמריקאי, ביל קלינטון. במפגש זה התווה קלינטון את הצעדים הבאים שעדיין לא סוכמו סופית על ידי ישראל וסוריה. צוות השלום האמריקאי ייצא בשבוע הבא לסבב פגישות נוסף במזרח התיכון וידלג בין ירושלים לדמשק.

במסיבת עיתונאים שקיימו ראשי המשלחת הישראלית בתום מפגש הרמטכ"לים אמר ליפקין־שחק כי הוא יוצא בתחושה כי ישראל העבירה לסוריה את עמדתה, והיא ברורה להם יותר. לדבריו, "אני חושב שגם למדתי מהם איך הם רואים את הדברים ומה חשוב להם. הפערים גדולים מאוד וברוב הדברים לא נכנסנו לדיון בפרטים אלא בצד העקרוני, שגם בו יש עדיין פערים גדולים".

הרמטכ"ל ציין כי בדיונים בשאלת סידורי הביטחון לא נדונו לוח הזמנים, סידורי הגבול והנורמליזציה, למרות שאלו שאלות מרכזיות שישפיעו גם על מהות סידורי הביטחון. לדבריו, "הדיון התמקד ביומיים אלה בעיקר במה זה ביטחון, מה ישראל צריכה, מה ישראל רוצה, והסורים הציגו את תפיסתם למושג סידורי הביטחון".

הרמטכ"ל התייחס בעקיפין למפגש הרמטכ"לים הקודם ואמר, "מאחר ואיתמר ותיק ושיהאבי ותיק ורק אני חדש פה, אז אני לא יכול לעשות השוואות. נדמה לי שהן גם לא רלוונטיות כרגע. אבל אני יוצא מכאן בתחושה שהעברנו לסורים את עמדתנו, ואני מקווה שהיא יותר ברורה להם. אני חושב שגם למדתי מהם את סדרי העדיפויות שלהם ומה חשוב להם".

השגריר איתמר רבינוביץ אמר במסיבת העיתונאים כי ניתן לאפיין את המפגש בכך שנפתח בו דיאלוג והיתה בו הידברות שהיא הכרחית על מנת לעבור לשלב הבא של המו"מ, שיהיו בו אלמנטים של קח ותן. לדברי רבינוביץ, "אחנו שטוחים שלגביהם קיימת מידה מספקת של הסכמה על מנת לאפשר למשלחות להיפגש, כך אנו מקווים, בחודש הבא, להיכנס לדיון יותר מפורט וקונקרטי על מנת לגבש הסכמות של ממש."

רבינוביץ מסר שבפגישת המשלחות עם הנשיא קלינטון התווה הנשיא את שני הצעדים הבאים שעדיין לא סוכמו סופית על ידי מקבלי ההחלטות באזור, הן יציאה של צוות השלום האמריקאי לאזור כבר בשבוע הבא ומפגש של שתי משלחות מעורבות של דיפלומטים ואנשי צבא, בחלק השני של החודש הקרוב.

בתשובה לשאלה על אפשרות להגיע להסכם שלום בין סוריה לישראל אמר רבינוביץ שהדבר נראה אפשרי אם הסורים יגלו גמישות. לדבריו, אנחנו לא מודדים זמן ולא מסמנים קווי זמן. אפשר להגיע להסכם ישראלי־סורי ולצמצם פערים בתנאי שהצד השני ייכנס לנוסח מגנון מו"מ שבו הוא מקבל חלק מהעמדות שלנו לטווחי זמן מתאימים".

גורם בכיר במשלחת הישראלית התייחס אתמול לפרסומים בדבר ויתור ישראלי על תחנת התרעה בחרמון, ואמר כי נושא זה כלל לא הועלה בשיחות. לדבריו, "היתה הצגת עמדות. המשלחת הישראלית ציינה בפני הסורים כי תפיסתם לסידורי ביטחון אינה מספקת ואינה עונה על צורכי הביטחון של ישראל, ולכן יש פער בעמדות שני הצדדים".

בתשובה לשאלה כיצד יתנהל השלב הבא ואם יישא אופי סמינרי, השיב הגורם הבכיר במשלחת הישראלית כי השיחות הללו לא היו סמינר אלא מפגש מעשי. המו"מ מתנהל כל הזמן. עד היום הוא לא התנהל על ידי אנשי הצבא. ומה שצריך לקרות, שנגיע להסכמה שאנשי הצבא ייפגשו. זה לא דווקא יקרה בסבב הבא. כמו כן חשוב שיהיה רצון בין שני הצדדים להתנהל בתהליך של קח ותן".

בתשובה לשאלה אם היתה הפרדה בדיונים בין סידורי ביטחון קונקרטי כמו תחנת התרעה לבין נושאים כמו הקטנת הצבא הסורי, אמר גורם בכיר במשלחת כי הסדרי הביטחון בכלל צריכים לתת לנו תחושת ביטחון ואמצעים שאפשר להיות אתם בביטחון. המטרה היא להקטין אפשרות מלחמה בין ישראל לסוריה ולמנוע אפשרות של מתקפת פתע או מצב של אי־הבנות, שיידרדר למלחמה בלתי מבוקרת. "אנו מדברים על אמצעי ביטחון בראייה כוללת (על מצב של שלום, בו אין צורך בכוחות צבאיים כהיקף שהם נמצאים בהם היום. זה מה שציינו במהלך השיחות".

הגורם הבכיר במשלחת ציין כי כאשר יגיעו הצדדים לפתרון מעשי, תהיה אפשרות להתליך את הסדרי הביטחון.

מחבלים ירו פגזי מרגמות על מוצבי צה"ל וצד"ל

מאת גוגה קונן

אש מרגמות נורתה אתמול אחר הצהריים לעבר מוצבי צה"ל וצד"ל בגיזרה המזרחית של איזור הביטחון בדרום לבנון.

לא היו נפגעים ולא נגרם כל נזק.

כוחות צה"ל וצד"ל השיבו אש לעבר מקורות הירי.

חוסל המבוקש

(המשך מעמוד 1)

של יע'מור וע'ולמה פעלה בשנה בלבד בשטח, הרי שהצליחה להגיע להשגים רבים מבחינתם בפיגועים הרבים.

במחצית אפריל השנה, לאחר מאמץ אדיר שהשקיעו כוחות הביטחון בניסיונות לאתר ולחסל את החוליה, הגיעה ההצלחה הראשונה. ג'יהאד ע'ולמה ושני סייעניו: עזל פאלה וטאריק גאג'ה, נהרגו בפעולה יזומה בחברון ב־16.4.95. כחודש וחצי לאחר מכן, ב־2.6.95, היכו צה"ל והשב"כ פעם נוספת בחוליה, וחיסלו את תאמר יע'מור במהלך פעולה יזומה בחברון.

בשלב זה היה קפישה, ראש החוליה, במצב קשה. חבריו לחוליה נהרגו, והוא היה מודע למבצע האדיר שמרכז צה"ל והשב"כ לחסלו. הוא החליף בתדירות גבוהה את מקומות המסתור שלו, ועיקר עיסוקו היה הישרדות. "הוא ידע שבמפגש הבא עם צה"ל הוא לא יצא חי וכך אכן היה". אמר אתמול מקור צבאי בכיר.

שרידי החוליה החברונית נותרו כיום ללא מנהיג, ומרכז בעל קשרים ונסיון. בחוליה שנותרה חברים עדיין מספר מבוקשים, חלקם מוכרים לצה"ל והשב"כ. להערכת גורמים בכירים בצה"ל, לחברי החוליה שנותרו יקח הרבה זמן להתארגן לפעילות מחדש, אולם יתכן שינסו להפגין כוח, ולבצע פיגוע כבר בקרוב.

רקע

שותף לרצח חמישה ישראלים

מאת כתב "דבר"

מאהר קפישה היה שותף לשורה ארוכה של פיגועים, בהם נהרגו 5 ישראלים ושלושה אחרים נפצעו.

מאי 94' – פיגוע בו נהרגו מרגלית שוהם ורפאל יאירי.
יולי 94' – פיגוע בו נהרגה שרית פריגל ושני בני משפחתה נפצעו.
אוגוסט 94' – נסיון החטיפה של יהודה רוטני מאלון שבות.
מרץ 95' – פיגוע בו נהרגו יהודה פרטוש ונחום הוס בצומת הזכוכית. החוליה שעמד בראשה ביצעה מספר רב של פיגועים:
פברואר 94' – ירי לעבר מכונית ישראלית. שלושה אזרחים נפצעו.
יוני 94' – ירי לעבר מכונית ישראלית בחברון. חייל נפצע.
נובמבר 94' – פיגוע בו נהרג עמי עולמי והרב דרוקמן נפצע.
פברואר 95' – ירי טיל "לאו" לעבר בניין הממשל בחברון. אין נפגעים.
מרץ 95' – ירי לעבר ג'יפ צה"ל בחברון. אין נפגעים.

גורם בכיר במשלחת הישראלית בוושינגטון:

"מדליף מסמך שטאובר – בוגד"

מאת און לוי

"מי שמוציא מסמכים מהצבא ללא רשות, אין לו מקום בצבא, ועדיף שיעזוב ומהר". כך אמר אמש גורם בכיר ביותר במשלחת הישראלית, בהתייחסו להדלפת מסמך שטאובר.

לדבריו, מסמך שטאובר הוא מסמך צבאי־פנימי, שניסה לשרטט את הקווים האדומים הישראליים. מדובר בנייר עבודה אחד מבין עשרות ניירות, שעד לא נדון, והוא ביטוי לעמדה הפרטית של מחברו.

לדברי הגורם, ההדלפה היא "מעשה בגידה לכל דבר".

לדברי הגורם הבכיר, הוא לא יצא עם המסמך לשיחות וושינגטון.

עוד אמר: "אנחנו רוצים שאנשים יחשבו בצבא. המסמך היה בבחינת מחשבות של שטאובר כעבודת הכנה".

עוד אמר הגורם הבכיר, כי אין זו הפעם הראשונה שמסמך מפורסם ברבים. "זה דבר רע. זו התיתרבות של ארגון. טיפול בתופעה זו הוא קשה".

לדבריו, סגן הרמטכ"ל, האלוף מתן וילנאי, הורה לבדוק כיצד דלף המסמך.

14 חודשי מאסר לכימאי גרמני מכחיש השואה

(עיתים). – גרמאר שידה, כימאי חושב שטוטגארט שבגרמניה, נדון ל־14 חודשי מאסר, עקב פירסום מאמר, שבו טען, כי תאי הגזים באושוויץ היו "המצאה יהודית". הוא האשם בהסתה לגזענות.

בדיווחים מגרמניה נמסר, כי הגנרל אוטו ארנסט רימר, מגאמני היטלר, שילם לשידה כדי שיבדוק לבנה, שהוצאה מקיר אחד מתאי הגזים במחנה אושוויץ ויגלה אם יש בה שרידים של הגז "ציקלון בי", ששימש להשמדת יהודים. בדו"ח שכתב ב־1991 ציין שידה, כי מאחר שלא מצא שרידי ציאניד (אחד מרכיבי הגז), לא ניתן להוכיח, שאכן נעשה שימוש ב"ציקלון בי" להשמדת היהודים.

מדענים אמרו, כי הציאניד ב"ציקלון בי" מתנדף במהירות רבה. כן נמסר, כי בבמשך תאי גזים במחנות הריכוז, הוחלפו הלבנים בקירות, במהלך עבודות שיקום.

לאחר פירסום הדו"ח, פוטר שידה מעבודתו במכון המחקר הידוע על שם מקס פלאנק. בגזר דינו קבע השופט ריסטמאייר, כי שידה הוא אנטישמי ו"מרגיש מחויבות פנטית" להכחיש את השואה.

הגנרל רימר עצר, לקראת תום מלחמת העולם השנייה, עשרות אנשים, שהיו מעורבים ביולי 1944 בניסיון ההתנקשות בחיי היטלר. ב־1992, נדון רימר ל־22 חודשי מאסר, לאחר שהורשע בהסתה לגזענות. כיום הוא חי במעצר־בית בדרום ספרד.

תלונה במשטרה

(המשך מעמוד 1)

עסק שנים.

יו"ר ועדת חוץ וביטחון, ח"כ אורי אור, אמר, כי אין בדעתו להשעות את נתניהו מחברותו בוועדה. עם זאת יעץ אור לנתניהו להזהר מהתנהגותו. "אני מציע למי שחושב עצמו למנהיג, לעזוב את הסנסציות. זה לא יוסיף לו כבוד גדול", אמר.

מזכ"ל העבודה, נסים זוילי, חבר ועדת חוץ וביטחון, דורש לפנות לסיעת הליכוד ולתבוע ממנה, להחליף את ח"כ נתניהו בנציג אחר מטעמה בוועדת חוץ וביטחון.

נתניהו גילה דבקות בגירסתו, שלפיה המסמך שחשף הוא מסמך העמדות הרשמי של ממשלת ישראל בשיחות הרמטכ"לים בוושינגטון.

"כמה שחשפנו את המסמך, לא הפתענו את הסורים. הם ידעו על עמדותיו של רבין עכשיו גם עם ישראל יודע. הם משקרים ואנחנו צריכים לשלם את המחיר? זה לא יהיה", אמר.

בהודעה שפירסמה אתמול מזכירות הליכוד נאמר: "תרגילי ההסוואה של הממשלה מיועדים להסתיר את העיקר: החלטת הממשלה – שנחשפה במסמך – לסגת מרמת הגולן, להפקיר את תושביה ואת המדינה כולה ולהשלים עם צבא סורי בלתי מקוצץ".

חקירה בצה"ל

המשטרה הצבאית ומחלקת ביטחון שדה החלו לחקור כיצד דלף המסמך עליו חתום תת־אלוף צבי שטאובר, ראש המחלקה לתכנון אסטרטגי. במסגרת הבדיקה יחקרו קצינים בכירים באגף התכנון, להם היתה גישה למסמך.

גורם צבאי בכיר העריך, כי זהות מדליף המסמך לא תתגלה בחקירות.

הגורמים יבדקו כבר בראשית השבוע הבא את רשימת התפוצה של המסמך וכיצד טופל על ידי כל נמען. כן תיבדק האפשרות של חדירה למערכת המחשב בתא"ל שטאובר־יתושאל, עם חדרתו לאגף תכנון. שנחקרים ייבדקו גם בפוליגרף.

פיס חוק

1. בסך 1,000,000 ש"ח כרטיס מספר: 026742
2. במכונית זכה כרטיס 163524
3. בסך 5000 ש"ח כרטיסים מספר: 406565 325131 288228 104592 893758 365501 458135 223054
4. בסך 1000 ש"ח כל הכרטיסים המסתיימים ב־5 הספרות 68392 93724 40364 15090 27820 41106 64863 06027 64368 88379 29197 95645 01662 97545 66398 79745 94652 68935 68550
5. בסך 100 ש"ח כל הכרטיסים המסתיימים ב־3 הספרות 194 528 525 174 097
6. בסך 24 ש"ח כל הכרטיסים המסתיימים ב־2 הספרות 74 35 25 82 27
7. בסך 8 ש"ח כל הכרטיסים המסתיימים בספרות 4 6

צ'אנס

עלה – 7; לב – 10; יהלום – J; תלתן – J.

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של חברנו
רפי מיזלס
ההלוויה תתקיים היום, יום שישי, ב' תמוז תשנ"ה, 30.6.95, בשעה 10.00 לפני הצהריים.
המשפחה ובית השיטה

למזל שרעבי
משתתפים באבלך על מות
בתך **ענת** ז"ל
לשכת המס המרכזית ההנהלה והעובדים

הודעה
על הצעה מיוחדת של יחידות השתתפות
"לאומי פיאי חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ מציעה על פי תשקיפי הקרנות המפורטות להלן את יחידותיהן במחיר היחידה בתוספת הוספה של 0.25% וזאת לכל תמורה כספית החל מ־2.7.95 ועד 3.8.95 שעה 11.00*.
פיא־קרן בדולח | פיא־היובל קרן נאמנות | פיא־זינוק קרן נאמנות | פיא־אור קרן נאמנות
* קבלת הזמנות בקרן: פיא־בדולח עד השעה 13.00.
קרנות נאמנות לאומי פיא
המנהל: לאומי פיא - חברה לניהול קרנות נאמנות בע"מ
הנאמן: קסלמן וקסלמן חברה לנאמנויות (1971) בע"מ

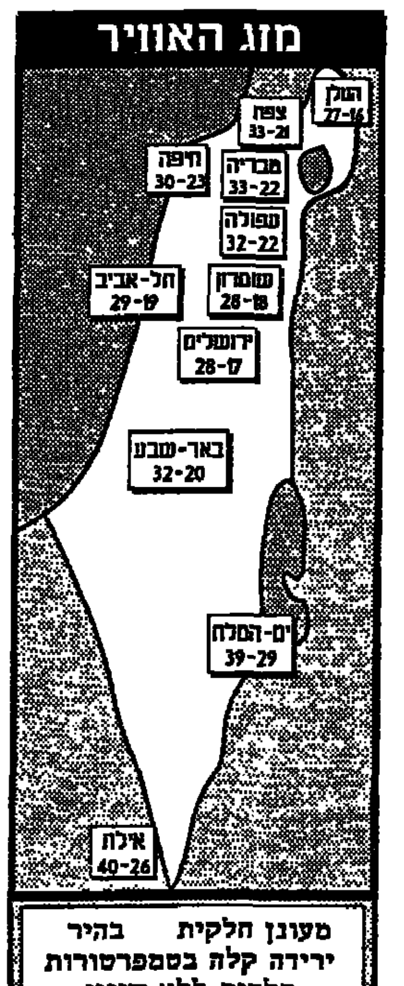

מעונן חלקית בהיר
ירידה קלה בטמפרטורות
הלחות ללא שינוי

לחברינו
פסח ושרה מילין
ברכות מזל טוב להולדת
הנכדה **טל**
בית "דבר"

דבר DAVAR دافار
מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: רון בן־ישי

המו"ל: "דבר בע"מ"	
נדפס ב"דפוס החדש" בע"מ	רחוב חומה ומגדל 2, ת"א
המערכת והמנהלה תל־אביב	סניפים:
רחוב שנקין 45 ת.ד. 199. מיקוד 65233	ירושלים: רחוב הלל 16
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	טלפונים: 02-256873, 02-256589
פקסימיליה: 03-6294783	חיפה: רחוב הנביאים 27
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	טלפון: 04-620111
6298032, 5281860, 5286156	רחובות: רחוב הרצל 168
פקסימיליה מודעות: 03-6298032	טלפונים: 08-451381, 08-453798
טלפון לפניות הציבור 07.00-22.00, 03-5286141	הפצה "נד" 03-377056

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד

אז מה יקרה ב־1 ביולי

הסכם בתוך שבועיים (אולי)

– כלומר, אם הפלסטינים יקבלו את דרישות ישראל

מאת מוטי בסוק

בשבועות האחרונים פעלו ישראל והפלסטינים באופן נמרץ בשלושה ערוצי־שיחות שונים, בעשרות התדיינויות, לגיבושו של הסכם הביניים ביניהם. התאריך היעד הוא עדיין ה־1 ביולי, כלומר מחר.

לדברי השרים שמעון פרס ויוסי שריד, שני הצדדים קרובים מאוד להסכם. על פי הערכות, ניתן יהיה לחתום עליו בעוד שבועיים, אם הפלסטינים יקבלו את הדרישות הישראליות, בעיקר בתחום הבטחוני.

שתי בירות מתמודדות על הזכות לארח את טקס החתימה – וושינגטון וקהיר. בירת ארה"ב אירחה, בספטמבר 1993, את החתימה על הסכם העקרונות הפלסטיני־ישראלי. בירת מצרים אירחה, במאי 1994, את החתימה על הסכם "עזה ויריחו תחילה". ישראל מעדיפה שהחתימה על הסכם־הביניים תיעשה ברוב עם בוושינגטון.

האמריקאים, אחרי שאירחו השבוע את שיחות הרמטכ"לים של ישראל וסוריה, אינם להוטים לארח אירוע מזרחתיכוני נוסף. סיבוב קודם השתתפו השבוע, לאחר נסיון ההתנקשות בנשיא חוסני מובארק. באום של עשרות מנהיגים מכל העולם לקהיר, לטקס החתימה על הסכם־הביניים, יוכל להתפרש גם כמבצע הצדעה לנשיא מובארק – מהלך העונה על האינטרס האמריקאי והישראלי.

לפי הסכם העקרונות, היתה ישראל אמורה לצאת מכל מרכזי האוכלוסיה הפלסטינית בגדה, והפלסטינים היו אמורים לערוך את הבחירות בעזה ובגדה עד ל־13 ביולי אשתקד. אלא שלקוי בהסכם הקודם, עזה ויריחו תחילה, ופיגועי הדמים, הביאו לדחייה של שנה.

בשבועות האחרונים, מציעה ישראל לפלסטינים לחתום על חבילת הסכמים, הכוללת ארבעה נושאים כבדי־משקל: ההיערכות מחדש של צה"ל בגדה, העברת סמכויות מהמינהל האזרחי לרשות הפלסטינית, בחירות בכל השטחים ושחרור אסירים.

החבילה מחולקת לשניים: דברים שהפלסטינים יקבלו כעת, או בקרוב, ודברים שהפלסטינים יקבלו בעתיד. הפלסטינים סבורים, כי ישראל מציעה להם פחות מדי בנושא ההיערכות מחדש ובנושא האסירים. ישראל, מצרים וארה"ב לוחצות על ערפאת לקחת בינתיים את מה שישראל מציעה לו, ולהמשיך בדיונים. ערפאת אמור לתת תשובה בסוף השבוע, או בתחילת השבוע הבא.

בראש צוותי המו"מ הישראלי־פלסטיני עומדים מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, ושר הכלכלה הפלסטיני, אבו עלא. השניים הם מכרים ותיקים, עוד מימי אוסלו. הכימיה ביניהם טובה. המחלוקת העיקרית בין ישראל לפלסטינים היא, כאמור, בתחום ההיערכות מחדש. בראש הצוות הישראלי לשיחות בנושא זה עומד ראש אגף תכנון בצה"ל, אלוף עוזי דיין. הוא כפוף ישירות לראש הממשלה, יצחק רבין.

לאחר חודשי התדיינות ארוכים, ויתורים הדדיים והתמקחות על סעיפים ותת־סעיפים, ישראל והפלסטינים קרובים להסכמה. לפי ישראל, צה"ל ייסוג בחודשים הקרובים מארבע ערים בשומרון – ג'נין, שכם, טול כרם וקלקיליה. מיד אחרי כן, באוקטובר או בנובמבר, ייערכו ברצועה ובגדה הבחירות למועצה האוטונומית. אחרי הבחירות, ייצא צה"ל משתי ערים נוספות, בית לחם ורמאללה, ומריכוזי אוכלוסיה אחרים.

במאי בשנה הבאה, יתחילו השיחות על הסדר הקבע. הן אמורות להסתיים תוך שלוש שנים. יש לזכור, כי בגדה, בניגוד לרצועת עזה, צה"ל אינו יוצא מהשטחים שכבשה ישראל במלחמת ששת הימים. הוא נסוג רק ממרכזי הערים והאוכלוסיה הערבית לבסיסים חדשים ולהתנחלויות. צה"ל יהיה האחראי על בטחון החוץ והפנים בשטחים, כולל כל צירי התנועה הראשיים.

הפער העיקרי בין ישראל לפלסטינים הוא סביב שני נושאים: האזורים מהם ייצא צה"ל ולוחות הזמנים. הפלסטינים דורשים, כי צה"ל ייצא כבר בשלב הראשון גם מאזורים צפופי־אוכלוסיה, שאינם ערים, למשל ריכוז של מספר כפרים, כפרים גדולים ומחנות פליטים. גם ההגדרה הפלסטינית לשטחים המוניציפאליים, של ג'נין, טול כרם, שכם וקלקיליה, הרבה יותר רחבה מההגדרה הישראלית.

פער לא פחות משמעותי בין ישראל והפלסטינים קיים באשר ללוחות הזמנים. ישראל רוצה לעקוב בקפדנות ומקרוב אחרי תוצאות היציאה מארבעת הערים, ורק אחרי כן לגשת לביצוע השלב השני של הנסיגה. הפלסטינים רוצים לוחות זמנים צפופים מאוד ומחייבים. ישראל עומדת על כך, שבחברון לא תהיה כל היערכות מחדש. הפלסטינים דורשים סמלי נוכחות גם בחברון.

בנושא הבחירות, הזהירו יואל זינגר, היועץ המשפטי של משרד החוץ, וד"ר סאיב עריקאת, חבר הרשות הפלסטינית, שלושה נושאים מרכזיים להכרעת הדרג המדיני: היכן יוצבו הקלפיות של מזרח ירושלים, האם תושבי מזרח ירושלים יוכלו להיבחר, ומה יהיה גודלה של המועצה הפלסטינית. התשובות לשלוש השאלות מוכנות.

לדעת רבין ופרס, תושבי מזרח ירושלים יוכלו להיבחר, בתנאי שתהיה להם כתובת מגורים שנייה מחוץ לעיר.

בנושא העברת הסמכויות, מתנהלות שיחות מרתוניות, בדרך כלל בקהיר, בין צוות ישראלי גדול, המונה יותר מ־60 איש, בראשות מתאם הפעולות בשטחים, אלוף אורן שחור, ובין צוות פלסטיני, שגם בו עשרות מומחים, בראשות ד"ר ג'מיל טריפי, חבר הרשות הפלסטינית. אתמול הסתיים בקהיר סבב נוסף של שיחות, שנמשך שלושה ימים.

אחרי שהפלסטינים קיבלו לידיהם, לפני כשנה, מהמינהל האזרחי את ניהול החיים בגדה בחמישה תחומים, מנהלים עתה ישראל והפלסטינים מו"מ נגד השעון להעברת השליטה לתושבי הגדה ב־40 תחומים אזרחיים נוספים.

שר החוץ, שמעון פרס, אמר בתחילת השבוע, כי ישראל תעביר לפלסטינים את כל התחומים, אולם לא את כל הסמכויות. הבעיות הקשות הן בנושאי המים והקרקעות. בשיחות קהיר השבוע, ניהלו ישראל והפלסטינים דיון אינטנסיבי על העברת הסמכויות בשמונה תחומים.

למרות הרצון הטוב של שני הצדדים, הדיונים טרם הסתיימו. אם הסכם־הביניים ייחתם בזמן הקרוב, הוא יכלול את התחומים בהם הסתיימו הדיונים (עבודה, מסחר ותעשייה), והסכמה להמשך הדיונים בתחומים האחרים, עד לסיום הדיונים.

בימים האחרונים, הוסיפה ישראל לחבילת ההסכם עם הפלסטינים סעיף רביעי: שיחרור האסירים הפלסטינים. הסעיף הזה הופיע גם בהסכמים קודמים, אולם מבלי לנקוב במספרים מדוייקים.

בבתי הכלא בישראל ובשטחים יושבים כ־5,500 אסירים פלסטינים, 900 מהם פליליים. כ־1,500 נאסרו לאחר החתימה על הסכם העקרונות, ולפיכך, הסכמי השיחרור אינם חלים עליהם, לכאורה. רובם לא נשפט עדיין.

כ־1,000 אסירים משתייכים לחמאס, וידי 600 מהם מגואלות בדם. על־פי ההערכות, ישוחררו 2,500־3,000 אסירים בפתיחתה. ועדת השרים המיוחדת החליטה אתמול, כי השיחרור ייעשה בשני מועדים, עם החתימה על הסכם־הביניים וערב הבחירות.

הפלסטינים סבורים, כי יש לשחרר את כל האסירים, כולל אלו שרצחו יהודים. פייסל חוסייני הפתיע השבוע כשאמר, שבמסגרת פתיחת הדף החדש ביחסי שני העמים, יש לשחרר גם רוצחי ערבים, כמו עמי פופר.

המחלוקות שמעכבות החתימה עשויות להיפתר בפגישה בין רבין לערפאת

מאת מוטי בסוק

ישראל והרשות הפלסטינית יודיעו בקרוב מתי והיכן הן יחתמו על הסכם הביניים. יתכן ששני הצדדים יפרסמו במקביל הודעה משותפת על הנושאים שסוכמו עד כה, ועל הנושאים השנויים עדיין במחלוקת.

אתמול נמשכו השיחות בין ראשי המשלחות של שני הצדדים, מנכ"ל משרד החוץ, אורי סביר, והאחראי על הכלכלה ברשות הפלסטינית, אבו עלא. במקביל, נמשכו השיחות על ההיערכות מחדש של צה"ל בשטחים.

מעריכים, כי בשבוע הבא תתקיים פגישה בין הדרג המדיני הבכיר בשני הצדדים, ראש הממשלה, יצחק רבין, או שר החוץ, שמעון פרס, עם ראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, כדי למצוא פתרונות לנושאים שבמחלוקת.

סגן שר החוץ, ד"ר יוסי ביילין, אמר אתמול, כי "אין כל אסון אם החתימה על ההסכם תידחה בכמה ימים". לדבריו, הנושאים העקרוניים הכבדים טרם נפתרו. ניתן יהיה לפתור אותם רק בפגישה של הדרג המדיני הבכיר.

אתמול התקיימה התייעצות בכירים עם רבין, בנושא התקציבים וההיערכות הרצויה של המשטרה, בעקבות יציאת צה"ל ממרכזי הערים. בהתייעצות השתתפו השר שחל, מפכ"ל המשטרה אסף חפץ, שר האוצר אברהם (בייגה) שוחט וראש השב"כ.

בפגישה סוכם עקרונית, כי תקציב המשטרה יגדל, אולם לא נקבע הסכום הסופי. כן הוסכם, כי תקן השוטרים יגדל ב־200 משרות.

בקהיר הסתיים אתמול סבב שיחות נוסף בין ישראל לפלסטינים על העברת הסמכויות האזרחיות. לא הושגה פריצת דרך. שני הצדדים ישובו וייפגשו בקהיר בשבוע הבא, בתקווה שהפעם יגיעו להסכמות בנושא העברת הסמכויות בשמונה תחומים, מתוך ה־40 שעל הפרק. בראש המשלחת הישראלית לשיחות עומד אלוף אורן שחור, מתאם הפעולות בשטחים, ובראש המשלחת הפלסטינית, ד"ר ג'מיל טריפי, חבר הרשות הפלסטינית.

עם סיום מפגש הרמטכ"לים בוושינגטון

קלינטון: ההישגים ומחוייבות הצדדים להגיע להסכם שלום – הרשימו אותי

ביולי ישלחו ישראל וסוריה מומחים צבאיים לוושינגטון להמשך הדיונים; הרמטכ"ל הסורי שיהאבי הודה בשם הנשיא אסד, והגדיר את המפגש כ"יומיים מאוד רציניים"

מאת דרורה פרל, וושינגטון

עם סיום מפגש הרמטכ"לים בוושינגטון אתמול, אמר נשיא ארה"ב ביל קלינטון כי הישגי המפגש "הרשימו" אותו. הבית הלבן פרסם הודעה בעקבות פגישתו של קלינטון עם רב־אלוף אמנון ליפקין־שחק והגנרל חיכמאת שיהאבי, ובה נאמר כי "מה שהושג במפגשים ראשונים אלה, והמחויבות העזה של הצדדים להשיג הסכם שיעניק עתיד של שלום, ביטחון ופריחה לעמים בשתי המדינות – הרשים את הנשיא". זאת מסר דובר הבית הלבן מייק מקקארי בתדרוך לכתבים לאחר הפגישה.

הדובר מסר כי שני הצדדים ישלחו מומחים צבאיים בכירים לוושינגטון להמשך הדיונים בחודש יולי.

פגישת הרמטכ"לים עם הנשיא האמריקאי היתה טקסית בעיקרה, וארכה כ־20 דקות בלבד. המעמד המסכם של השיחות נועד לשמש סמל ומסר, ולתת ביטוי נוסף ומחודש למחויבות של הממשל האמריקאי והנשיא קלינטון להשגת שלום ישראלי־סורי.

לא היו לחיצות ידיים ישראליות־סוריות, אלא רק של כל צד עם הנשיא קלינטון. אבל האווירה העניינית והחיובית, שאפיינה את רוב זמן השיחות, שרתה גם בין כותלי החדר הסגלגל שבבית הלבן.

המפגש נפתח בדברי פתיחה של מזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר, שבירך את הצדדים על הדרך החיובית שבה נפתחו הדיונים. הנשיא קלינטון חזר על החשיבות המכרעת שרואה הממשל בהשגת הסדר בין ישראל וסוריה, ועל נכונותו האישית להקדיש זמן ומאמץ להשגת המטרה. הוא קרא לצדדים לדבוק במשא ומתן, לא להחמיץ את ההזדמנות ולהמשיך עד שתושלם המשימה.

קלינטון ביקש מהמשלחות להעביר את המסר גם אל ראשי המדינות. שחק ושיהאבי סקרו בפני הנשיא את עמדותיהם, כפי שהוצגו במהלך השיחות.

בצד האמריקאי נכחו, נוסף על קלינטון, גם ראש צוות הבית הלבן לאון פאנטה, היועץ לביטחון לאומי טוני לייק, ראש צוות השלום דניס רוס, ואיש המועצה לביטחון לאומי מרק פריס.

עם שחק היו גם השגריר איתמר רבינוביץ' והיועץ הצבאי של ראש הממשלה דני יתום. עם הרמטכ"ל הסורי היה גם שגריר סוריה בארה"ב, וליד מועלם, וקצין בכיר נוסף.

שיהאבי סיכם ואמר כי ימי המפגש "היו יומיים מאוד רציניים". גורמים במשלחת הישראלית סיפרו שגם הרוח בה הציג את עמדות סוריה בפני הנשיא היתה חיובית. שיהאבי גם הודה לנשיא ולממשל, בשם הנשיא אסד, על המאמץ והתרומה שלהם למשא ומתן.

פרשנות אמיר נוימן

דוד לוי בשטח – דרעי במתח

אריה דרעי, פוליטיקאי מבטן ומלידה, עובר ימים לא קלים, מאז התחוור לו, כי דוד לוי נחוש בדעתו להתמודד בבחירות הבאות בראש רשימה חדשה לכנסת ולראשות הממשלה. מאז הוקמה ש"ס ב־1984, לקראת הבחירות לכנסת ה־11, כתנועת מחאה מזרחית במתכונת חרדית, לא קמה שום רשימה שקראה עליה תיגר. פה ושם היו איומים מצידו של הרב שך, להקים רשימה מתחרה, אך כיוון שש"ס פרשה מבני כנפיים ואינה נשענת עוד בבחירות על הציבור החרדי בלבד, לא היה בכך משום איום של ממש.

רשימתו של דוד לוי, מבחינתו של דרעי, היא איום כמעט קיומי, ואין מדובר בספקולציה, או בניתוח סטטיסטי של מגמות הצבעה, אלא בדברים ששומעים יום־יום דרעי ואנשיו מפעיליהם בשטח.

שלשום הזדמן לרב עובדיה יוסף ולאריה דרעי לחזות בטיבו של האיום. בטקס חנוכת אולמי "פלאטין" בצפת ישבו שני מנהיגיה של ש"ס, המנהיג הרוחני והמנהיג הפוליטי, לשולחן אורחי־הכבוד על הבמה, יחד עם חבר הכנסת דוד לוי. קרוב לאלף איש היו באולם. הפגנת התמיכה בלוי, מספרים משתתפים באירוע, היתה סוחפת.

היחסים בין שני הפוליטיקאים הבולטים ביותר מקהילת יוצאי המגרב מתנהלים בשני מישורים. במישור הגלוי, יש ללוי זכות אבות ושיעור קומה, ודרעי הצעיר חולק לו את כל הכבוד הראוי. הדבר בלט בעת המאבק המשותף שניהלו בסוף השנה שעברה על יום ליטוח אחד, ערב אישור תקציב המדינה. במישור הסמוי יותר, אין בין השניים יחסי אמון וקרבה, ולוי נתן לכך ביטוי במהלך אותו מאבק. אתמול ניסה גם להתנער מהחשד שדבק בו, כאילו הוא מתאם את צעדיו עם בנימין נתניהו, לאחר שיחליט לזנוח את הליכוד. אך לכיתר ערב הודעת הפרישה לא־פרישה של לוי. כיום אין בין דרעי ללוי תיאום ממשי, אבל יש מקום להבין שמתוכים ומידרג הבלכים ובאים ביניהם.

אם אינך יכול להכות בו, הצטרף אליו – אומר הפתגם. וזה מה שעשה אתמול אריה דרעי, כאשר העריך נכונה – ואף נתן לכך פירסום – שפלח גדול ביותר ממצביעי ש"ס, שומרי המסורת ממוצא מזרחי, ייטו לתמוך בלוי.

לנוכח העובדה, שהבחירות הבאות יתקיימו בשני פתקים, אחד למפלגה ואחד לראשות הממשלה, מנסה עתה דרעי לתקוע טריז בין שני הפתקים. את הפתק של ראשות הממשלה תנו ללוי, הוא אומר לתומכיו, אבל תנו לנו את הפתק השני. לא בטוח שזה יצליח. הצעד הבא עשוי להיות קריאה רשמית לתומכי ש"ס – תנו קולכם ללוי לראשות הממשלה אבל בבקשה, יודע דרעי, לא יבטיחו לו, שתהליך הנשירה ייבלם.

ח"כ אריה דרעי בהופעתו אתמול בפני אנשי תנו הכפר הירוק (צילום: בני בירק/יפמא)

הרשות הפלסטינית מסרבת להסגיר לידי ישראל עשרה חשודים בפעולות טרור

ישראל הגישה 6 בקשות הסגרה רשמיות ומכינה בקשות להסגרת 7 אנשים נוספים

מאת נתן רזעי

הרשות הפלסטינית מסרבת להסגיר לידי ישראל עשרה חשודים בפעולות טרור נגד ישראל. זאת, למרות שישראל הגישה לידי הרשות שש בקשות הסגרה רשמיות.

נועם סולברג, עוזר מיוחד ליועץ המשפטי לממשלה, כותב במכתב ששיגר שלשום לארגון "מבט לשלום", כי הרשות הפלסטינית דחתה שתיים מתוך שש הבקשות הישראליות ולא השיבה על ארבע האחרות.

לפי המכתב, דחתה הרשות את בקשת ישראל להעביר לידיה את עיאד בשתי ואת יוסף עבד אל עזיז מלחי, החשודים ברצח הכפול של שלומי קפה וגיל רוזן ברמלה, ב־26 באוגוסט, 1994. נועם סולברג מציין, כי ישראל הגישה בקשת הסגרה רשמית בעניינם לרשות הפלסטינית ב־26 באוקטובר, 1994. ישראל שבה וחזרה על הבקשה בכמה הזדמנויות, הן בעל פה והן בכתב. הרשות דחתה באופן רשמי את בקשת ישראל בפברואר, 1995, בטענה, שבקשת ההסגרה לא עמדה בכל התנאים שנקבעו בהסכם.

נודע, כי הרשות הפלסטינית עצרה את יוסף עבד אל עזיז מלחי ב־20 במאי, 1995, ושחררה אותו כעבור כמה שעות. ב־30 במאי, 1995, מסר מקור פלסטיני בעזה ל"מבט לשלום", כי מלחי מוחזק בידי שירות המודיעין הצבאי הפלסטיני, שבראשו עומד מוסא ערפאת, כדי להגן על חייו. הוא לא נחקר ולא צפוי לעמוד לדין על מעשה הרצח.

ממכתבו של סולברג עולה, כי הרשות הפלסטינית אף סירבה להעביר לידי ישראל את ראג'ה וליל אבו סיתה ואת עמר עבדאללה עומר אבו סיתה, החשודים ברצח אורי מגידיש, במרס, 1993. ישראל הגישה בקשה רשמית להעברת בני הדודים אבו סיתה ובמכתב מה־24 בדצמבר, 1994, הבהיר הגנרל נאסר אל אטרש, יו"ר הצד הפלסטיני בוועדה הביטחונית המשותפת, כי הרשות הפלסטינית לא תיענה לבקשה הישראלית.

מקור פלסטיני בעזה אמר ל"מבט לשלום", ב־28 ביוני, 1995, כי בני הדודים אבו סיתה משרתים בשירות המודיעין הפלסטיני, שבפיקודו של אמין אל־הינדי, וכי הם הוצבו בתחנת המשטרה הפלסטינית בח'אן־יונס. גורמים משפטיים בישראל בודקים עתה מידע, לפיו בני הדודים אבו סיתה היו מעורבים בכמה התקפות מזויינות נגד חיילים ישראליים בין ה־18 במאי, 1994, ל־12 בפברואר, 1995.

מבין ארבע בקשות ההעברה, שלא זכו לתגובת הרשות, המקרה הידוע ביותר הוא זה שבו נורה שוטר משמר הגבול, ז'קי אטיאס, על ידי המשטרה הפלסטינית, במהלך התפרעויות של פועלים פלסטיניים במחסום ארז ב־17 ביולי, 1994. באמצעות קלטת וידיאו, שהציגה את האירוע, זוהו שלושה שוטרים פלסטיניים, שירו לעבר כוחות הביטחון הישראליים. ישראל הגישה בקשה רשמית לרשות להעברתם אליה לצורך חקירה.

לפי מכתבו של נועם סולברג, שלוש הבקשות הנוספות נגעו לחשודים הבאים:

ראיד אבו ליבדה, החשוד ברצח נטליה איבאנוב באשדוד, ב־23 בספטמבר, 1994. הבקשה להסגרתו הועברה לידי הפלסטינים ב־26 בנובמבר, 1994.

עיאד בן חמדי אבו שקפה, החשוד בניסיון לרצוח את שאול דוד ברמלה, ב־16 בינואר, 1994. הבקשה להסגרתו הועברה בדצמבר 1994.

כמו כן הועברה בקשה להסגיר את שמעון דרור.

נועם סולברג מציין במכתבו, כי בנוסף לשש הבקשות שכבר הוגשו, מכינים במשרד היועץ המשפטי לממשלה בקשה להסגיר שבעה חשודים אחרים בביצוע מעשי טרור נגד ישראל.

על פי סעיף 2 של נספח 3 להסכם קהיר, שני הצדדים מתחייבים לעצור חשודים בעבירות טרור. עליהם להעביר את החשודים המבוקשים לידי המדינה, שנגד תושביה בוצעה עבירת הטרור. התנאי לביצוע המעצר הוא הגשת בקשה רשמית, העומדת בקריטריונים מסויימים שנקבעו.

מבדיקת המכתב של עוזר היועץ המשפטי לממשלה עולה, כי סירובה של הרשות הפלסטינית להעביר לידי ישראל חשודים בפעילות טרור מהווה הפרה של הסכם קהיר. ממשרד החוץ נמסר אתמול, כי אין זו ההפרה הפלסטינית היחידה של ההסכם.

מרכז התק"ם אישר זיקת התנועה להסתדרות

מאת דן הלוי

מרכז התק"ם, שהתכנס אתמול באפעל, אישר את הצעת המזכירות על קיום זיקה בין התנועה להסתדרות, כשההכרעה על הצטרפות אליה תועבר לקיבוצים. הדיון על סדר יומה של ועידת התנועה הקרובה נדחה לכינוס נוסף של המרכז.

יו"ר ההסתדרות, חיים רמון, שהשתתף בדיון, אמר, כי יש להסתדרות החדשה ולתנועות הקיבוציות אינטרס משותף בעיצוב החברה הישראלית. הוא הביע תמיכה בהסדר החובות לקיבוצים והבטיח, כי ההסתדרות תיתן לו גיבוי.

המרכז אישר את עמדת המזכירות להביא להתפקדות מסיבית למפלגת העבודה. נקבע יעד של 25 אלף מתפקדים לפחות, שיהיו בעלי זכות בחירה בפריימריס במפלגה. המזכירים הצביעו על הקשר בין התפקדות רחבה של חברי התנועה לבין כוחה הפוליטי, בעת קביעת רשימת מועמדי העבודה לכנסת הבאה.

חודשו החיפושים אחר חולה אלצהיימר בן 81 שנעדר מאז ל"ג בעומר

מאת אודי שורן

המשטרה חידשה אתמול את חיפושיה אחר חביב בראבו (81) מגבעת עדה, חולה אלצהיימר, שנעדר מאז ה־17 במאי בחגיגות ל"ג בעומר במירון.

בנו חנניה סיפר, כי בשבועות שחלפו, המשיכו בני המשפחה לחפש אחר אביו. הם נועצו במקובלים ואלה קבעו, שהישיש חי ושוהה בסביבה דתית וכי יום אחד ישוב לביתו.

בני המשפחה פקדו שכונות דתיות וכן תחנות מרכזיות של "אגד". "אנחנו משפחה מאוד דתית", אמר הבן, "ולכן יש לנו תקווה בלב שאבא עוד חי".

המשטרה ביקשה את עזרת הציבור במציאתו. תיאורו: גובה 180 ס"מ, מבנה גוף מלא, בעל זקן ושפם. לבש טריינינג כחול, סוודר ירוק, מעיל עור שחור וחבש כובע־צמר שחור. מדבר עברית ומרוקאית, ושמיעתו לקוייה. כל היודע דבר על מקום הימצאו מתבקש להודיע לתחנת המשטרה הסמוכה.

ח"כ יעל דיין: ערפאת שבע רצון ואינו לחוץ לקראת ה־1 ביולי

מאת מיכל סלע

הנהגת הרשות הפלסטינית שבעת רצון מקצב הדיונים להשלמת הסכם־הביניים ואינה רואה ב־1 ביולי תאריך מקודש. כך התרשמה ח"כ יעל דיין (עבודה) משיחה שקיימה אתמול בעזה עם יאסר ערפאת ואנשי לשכתו.

מהשיחה עם ערפאת, בהשתתפות נביל שעת', אחמד קריע וראשי לשכת היושב־ראש, התרשמה דיין, כי "אין פאניקה לקראת ה־1 ביולי. נהפוך הוא, ערפאת ויועציו מרוצים מכך, שהדיונים בכל הערוצים מתקיימים כסדרם, ומרבית הבעיות נפתרו."

עם זאת, שיחרור האסירים והתמיכה הציבורית לכך ברחוב הפלסטיני מטרידים מאוד את ערפאת ואנשיו, לדברי ח"כ דיין. "הפלסטינים הביעו באוזניי צער על כך, שהישראלים אינם מבינים את בעיית האסירים. הם אינם מיטרד ביטחוני כלל וכלל. כמעט בכל משפחה יש אסיר או עציר, זהו עניין שכל הציבור מלוכד סביבו."

נביל שעת' אמר בשיחה עם דיין, כי "צריך לזכור, שאנחנו נמצאים בתהליך של הסדר שלום. שלום והחזקת אנשים במאסר הם דבר והיפוכו". שעת' הוסיף, כי הפחדים של הישראלים אינם מוצדקים. "האסירים אינם בחזקת פושעים, גם הם רוצים בתהליך שלום, ולכשישתחררו, הם יהיו באחריות הרשות הפלסטינית. זה הרי סוף הסיכסוך", אמר שעת' לדיין.

ערפאת הביע תקווה, כי כל האסירים ישתחררו, לא רק פעילי פת"ח. עוד אמר בשיחה, כי הוא אינו מוטרד מהתנועה האיסלאמית, כגורם אופוזיציוני, וכי אין לו ספק, שיש להם כוונה להשתתף בבחירות למועצת הרשות הפלסטינית.

נושא יציאת צה"ל הוא אחד הבעייתיים ביותר בשיחות. בעיה אחרת נוגעת לקשר בין הגדה המערבית לרצועת עזה. טרם נכנס לפועל הסדר המעברים הבטוחים, וישראל אינה מאפשרת לפלסטינים תנועה חופשית בין הגדה לרצועה. תושבי הגדה אינם מורשים להיכנס לרצועת עזה במכוניותיהם, גם אם הם מורשים לנסוע בהן בתוך ישראל עצמה.

"נוהלי הסגר קשים ובלתי הגיוניים", אמרה ח"כ דיין אתמול. "אנשים בני פחות מ־30 ורווקים אינם רשאים לצאת את איזור מגוריהם, גם אם אין כל סיכון, שיפגעו בביטחון, רופאים למשל".

בסיור ברצועת עזה בחברת נציג האו"ם, טריה לארסן, התרשמה דיין, כי יש אווירה נינוחה ובטוחה וכי יש פעילות בנייה ופיתוח ניכרת לעין.

לחברת גילתק תקשורת
למנכ"ל מר מנחם קוף
ברכות חמות לרגל 5 שנים להיווסדה
שאו ברכת תנופה ופיתוח
■ ייצור ושיווק ארונות בטון לתקשורת
■ ביצוע תשתיות תת־קרקעיות
פוקס י. FOX I.
תקשורת, תשתית ופיתוח
טל: 06-767430 פלאפון: 050-209068 פקס: 06-760995

ברכות חמות
למועצה מקומית מטולה
ולראש המועצה מר יוסי גולדברג
לרגל חגיגות 100 שנים להיווסדה
פרי מטולה
חברה לקרור ולאריזה בע"מ
טל. 06-941001 פקס. 06-950110

למועצה מקומית מטולה
ולראש המועצה מר יוסי גולדברג
ברכת הצלחה
לרגל חגיגות 100 שנים להיווסדה
כל-בו תיקון סגרון
טל. 06-942521

לחברת גילתק תקשורת
ולמנכ"ל מר מנחם קוף
ברכות חמות
לרגל 5 שנים להיווסדה
שאו ברכת תנופה ופיתוח
מוסך רחמן - פחחות וצבע
טל: 03-5370246

שפע ברכות
לחברת גילתק תקשורת
ולמנכ"ל מר מנחם קוף
לרגל 5 שנים להיווסדה
שאו ברכת תנופה ופיתוח
האחים קוואז
טל: 03-5662662

למועצה מקומית מטולה
ולראש המועצה מר יוסי גולדברג
איחולים וברכות מכל הלב
לרגל חגיגות 100 שנים להיווסדה
ארבס את קדוש
סוכנות לביטוח
מרכז מסחרי - קריית שמונה
טל. 940389, 06-940821

נהג!
פחות מהירות
והרבה זהירות
תודה

לחב' "ארגון תעשיות" בע"מ
ברכות חמות
לרגל חגיגות ה־25
המשך שיתוף פעולה פורה
א.א.א. דהיפי איכות בע"מ
רח' הנביאים 32, חיפה טל. 04-944867

אורן אופטיקה
טל. 06-722919
שפע ברכות
לחברת "ארגון תעשיות"
ולמנכ"ל מר אילן ורד
לרגל חגיגות 25 שנים להיווסדה

ברכות חמות
לחברת "ארגון תעשיות"
ולמנכ"ל מר אילן ורד
לרגל חגיגות 25 שנים להיווסדה

שיהיו באוגוסט.

هكذا من الأصل

עשרות הרוגים ולמעלה מ־700 פצועים – בהתמוטטות כלבו ענק בדרום סיאול

הבניין החל להתמוטט בשעות הבוקר, אולם הנהלת הכלבו החליטה לא לסגור אותו; מאות עדיין כלואים בין ההריסות, ואלפי שוטרים וחיילים ממשיכים במבצע החילוץ

סיאול (סוכנויות הידיעות). – עשרות בני אדם נהרגו, ולמעלה מ־700 נפצעו, בהתמוטטות בניין כלבו ענק בסיאול, אתמול אחר הצהריים.

ראש עיריית סיאול אמר כי בכל הנראה התמוטט הבניין עקב מבנו הרעוע, למרות שהיה רק בן שש שנים. מספר עובדים אמרו כי ביקשו מהקונים לפנות את הבניין עוד לפני התמוטטות, ובעל המסעדה שבקומה העליונה העיד כי התקרה התפוררה במהלך כל היום.

לדברי עדי ראיה, אגף שאורכו כ־100 מטרים קרס, ועתה רק מחצית הבניין בו שכנה חנות הכלבו – הגדולה ביותר בדרום קוריאה – עדיין עומד על תילו. הבניין הוורוד של חנות הכלבו "סאמפונג" נמצא בדרום סיאול, באחד מהרובעים העשירים והמאוכלסים ביותר בעיר. פצועים רבים, חלקם חסרי הכרה ומכוסים בדם, פונו מן הבניין. מסוקים הטיסו רבים מהפצועים לבתי חולים, משום שהאמבולנסים איחרו להגיע למקום עקב פקקי תנועה קשים.

בשעות הערב המשיכו עשרות עובדי ההצלה, כשהם נעזרים ב־15 עגורנים, במלאכת חילוץ הפצועים וההרוגים. כ־100 בני אדם שנלכדו בקומת המרתף, בה שכן הסופרמרקט, חולצו לפנות ערב, ו־13 בני אדם נוספים, שנלכדו באחת מפינות החנות, חולצו מייד לאחר מכן.

תייר שוויצרי, שעמד ליד הבניין, אמר כי שמע פיצוץ אדיר לפני ההתמוטטות. "לפתע ראיתי ענן אבק לבן, שכיסה את הרחוב והבניין. כאשר האבק שקע לא נותר כלום. אגף שלם של הבניין פשוט נעלם", אמר.

עד הראיה סיפר כי לאחר ההתפוצצות היתה סערה רבה מהחנות מפחידה מחוץ לחנות, ומכוניות שחנו לא הרחק מהבניין ניזוקו.

מהמקום נמסר כי ניתן לשמוע קריאות וצעקות לעזרה של האנשים הלכודים בין ההריסות. אלפי שוטרים ואנשי מילואים נקראו למקום, כדי לסייע במבצע הצלה, ומסוקים הורידו בחבלים את המצילים אל חלק גג הבניין שלא התמוטט. רבים מאזרחי העיר, שחשבו כי קרוביהם לכודים בכלבו, הגיעו לאזור והקשו מאוד על פעולת החילוץ. אלפי בני אדם התגודדים באזור פתוח.

ההרס הגדול, והדיווחים הראשוניים על פיצוץ, הביאו רבים לשער שהבניין קרס עקב התפוצצות גז. אולם עדים רבים סיפרו כי הבניין התמוטט מלמעלה למטה, כחבילת קלפים, וציינו שהחלו להריח גז רק לאחר ההתמוטטות.

קים סרג'ונג, בעל אחת המסעדות שבקומה העליונה, אמר בראיון כי עוד בשעות הבוקר החלה התיקרה להתמוטט. גם בשתי מסעדות סמוכות החלה להתמוטט התיקרה, ומים החלו לדלוף לתוכן. קים אמר כי אחד מהאחראים על תחזוקת הבניין אף הגיע לאזור, אולם החליט להשאיר את הכלבו פתוח.

המשטרה אמרה כי בעלי הכלבו יוזמנו לחקירה. לטענתה, נשיא החנות כינס אסיפת חירום בשעה שתיים, אולם החליט להשאיר את הכלבו פתוח ולא הזהיר את הקונים מפני הסכנות.

שרידיו של בית הכלבו הענק שהתמוטט אמש בדרום סיאול (צילום: א.פ.)

הפגזות קשות על סרייבו; חייל צרפתי נהרג ממוקש

סרייבו (א.פ.). – כוחות הממשלה המשיכו אמש במתקפה על פרברי סרייבו הנתונים לשליטת הסרבים, שהגיבו בירי טילים ופגזים שהביא למותו של תושב אחד ולפציעתם של חמישה. שלושה נהרגו וחמישה בני אדם, ועשרות נפצעו, מירי טילים סרביים שפגעו במשרדי רשות התקשורת בסרייבו.

חייל או"ם צרפתי נהרג, ושני מפקחי נפצעו, בשעה שהנגמ"ש בו נסעו עלה על מוקש. עד עתה נהרגו ביוגוסלאוויה לשעבר 41 חיילים צרפתיים.

אש ארטילריה ופגזים זעזעה במשך הלילה והבוקר את סרייבו ופרבריה, ולפחות בן אדם אחד נהרג. הטילים הסרביים שנורו אתמול נחתו במרחק של כ־150 מטרים מבניין הטלוויזיה שנפגע שלשום. מרים שוקאקי, דוברת או"ם, אישרה כי הטילים נורו מעמדות הסרבים שליד בלאזוג', כשישה קילומטר ממערבית לסרייבו.

במהלך 24 השעות האחרונות נורו בסרייבו 3,400 תקריות ירי, הודיע דובר או"ם, ולמעלה מ־250 התפוצצויות טילים והקשות זעזעו את העיר.

כוחות הממשלה המוסלמית ממשיכים בלחימה למען שחרור סרייבו מהמצור המוטל עליה זה למעלה משלוש שנים. לדברי האו"ם הצליחו אמש כוחות הממשלה להתקדם מעט, בעיקר בשישה אזורים נפרדים המרוחקים כ־25 קילומטר מסרייבו.

ההתקפות הקשות ביותר של הממשלה היו על הפרבר ברואריקי, שבקירבתו נמצא שדה תעופה שבשליטת הסרבים. כוחות הממשלה מנסים, ככל הנראה, לכתר את שדה התעופה, על מנת שלא לאפשר לסרבים להשתמש בו.

מתקפת הממשלה, שהחלה ב־15 ביוני, הביאה להגברת הקרבות ברחבי יוגוסלאוויה לשעבר, ולשימוש הולך וגובר בירי טילים וקשות לעבר סרייבו.

ארמון באקינגהאם: הנסיכה דיאנה אינה אלכוהוליסטית

לונדון (ע"א.אק.פ.). – דובר מטעם ארמון בקינגהאם הכחיש אמש את דבריו של אנדרו מורטון, לפיהם הנסיכה דיאנה היתה חיי "בדידות ופרישות", בולעת כדורים נגד דיכאון ופרי להילחם במחלת הבולמיה, ושותה וודקה בכמויות כדי לאזור אומץ לפני הופעותיה בציבור.

בפרק החדש שהתווסף לספרו "דיאנה – חייה החדשים", טוען מורטון כי הנסיכה משתמשת דרך קבע בכדורי "פרוזק", ויטמינים וכדורי שינה. מורטון מתאר את הנסיכה כאישיות אומללה ובודדה, שהבידור היחידי שלה הוא הקניות. הנסיכה, לדבריו, סובלת לפעמים מהתקפי זעם פתאומיים, והנפגעים העיקריים מכך הם העובדים במחיצתה.

מורטון זכה לפרסום ועושר רב ביוני 1992, לאחר פרסום סיפרו "סיפורה האמיתי של דיאנה", שהתבסס על עדויות מקורביה של הנסיכה, והתייחס לראשונה למערכת הנישואים האומללה עם הנסיך צ'ארלס.

כבר בספרו הראשון תוארה ליידי די כאשה נטושה, בולמית ובעלת נטיות התאבדות. דובר מטעם ארמון בקינגהאם העריך אמש כי המידע החדש שפורסם אינו אלא "אסופה של מידע שגוי מיד שניה".

"דיאנה, חייה החדשים", יצא לאור בחודש נובמבר שעבר, וקטעים מהפרק הנוסף, שנמצא במהדורה הבאה של הספר, פורסמו אתמול בעיתונות הבריטית.

השרים האחראים לשירותי הביטחון הרוסיים הגישו התפטרותם לילצין

הארבעה שהתפטרו, על רקע המשבר בבודיונובסק, הם שרי הפנים, הביטחון, סגן רה"מ, והאחראי על שירותי הביטחון (הק"ג"ב לשעבר); הצעת אי אמון בממשלה תועלה מחר בדומא

מוסקווה (א.ב.). – השרים הרוסיים האחראים לכוחות הביטחון הגישו אמש את התפטרותם לנשיא ילצין, בתגובה לדרישת הפרלמנט לפטרם עקב הטיפול הכושל במשבר בני הערובה בבודיונובסק.

"לאחר שקיימת התוצאות הקשות של הטרגדיה, ביקשו מנהיגי כוחות הביטחון מהנשיא לקבל את התפטרותם", נאמר בהודעה שפירסם הדובר של ילצין.

ילצין יחליט "לגבי כל אחד מהם בנפרד" האם לקבל את התפטרותו, נאמר בהודעה. נשיא הדומא, א.יוואן ריבקין, אמר כי הנשיא יודיע על החלטתו בשבועיים הקרובים.

השרים שהגישו את התפטרותם הם שר ההגנה פאבל גראצ'ב, שר הפנים ויקטור ירין, ראש שירותי הביטחון הפדראליים (הק.ג.ב. לשעבר) סרגיי סטפאשין, וסגן ראש הממשלה ניקולאי ייגורוב.

סרגיי סטפאשין הכחיש כי התפטר, ואמר לכתב סוכנות אינטרפקס כי "הוציאו אותי לגימלאות".

נכונותם של השרים להתפטר היא תוצאה של משא ומתן מאחורי הקלעים בין הממשלה לבין האופוזיציה, לקראת הצבעת אי האמון הצפויה להיערך מחר בבית התחתון של הפרלמנט, הדומא. התפטרותם של השרים מאפשרת לשני הצדדים לטעון לניצחון חלקי, ומומחים צופים כי הצעת אי־האמון תיכשל.

אולם מחוקקים רבים היו ספקניים מאוד לגבי הצעת ההתפטרות. "האם זו לא הצגה שנועדה לשמש את הממשלה לקראת הצבעת אי האמון, כך שיתאפשר לנשיא לא לקבל את ההתפטרות מאוחר יותר?" שאל ויקטור איליושקין, יו"ר ועדת הביטחון בדומא. "ההתפטרויות החשובות היחידות הן אלו שיתקבלו", אמר הרפורמטור גריגורי יאבלינסקי.

חלק מהשרים המתפטרים נחשבים לבעלי בריתו וידידיו הקרובים ביותר של הנשיא ילצין. הפטרותם באה בעת ישיבה של מועצת הביטחון של הקרמלין, שם ביקר ילצין בחריפות את הטיפול במשבר בני הערובה. במועצה משתתפים שרים בכירים ויועצים לענייני ביטחון.

"רוסיה ניזוקה מבחינה מוסרית, פיזית ופוליטית" מהמשבר בבודיונובסק, אמר ילצין בנאום הפתיחה. "עלינו לאתר את האחראים לכך", הוסיף.

בשבוע שעבר אישרה הדומא הצעת אי אמון בממשלה על רקע האירועים בדרום המדינה, והביאה את רוסיה לפתחו של אחד המשברים הפוליטיים החריפים ביותר בשנים האחרונות. ילצין, שזועם על הפרלמנט, איים כי הוא יפזר את הדומא אם היא תקבל החלטת אי־אמון נוספת.

20 שנה אחרי התחברות "אפולו" ו"סויוז"

מעבורת החלל האמריקאית אטלנטיס עגנה על תחנת החלל הרוסית מיר

היוסטון (א.פ.). – בצעד היסטורי לקראת הקמת תחנת חלל בין לאומית, עגנה אמש מעבורת החלל האמריקאית אטלנטיס על תחנת החלל הרוסית מיר. שני המפקדים, שנראו עליזים ביותר, לחצו ידיים בשמחה ובירכו אחד את השני.

שני המפקדים – רוברט גיבסון מהאטלנטיס, ולאדימיר דז'זורוב מהמיר – לחצו ידיים שעתיים לאחר שהספינות נפגשו, בתעלה קצרה שמחברת בין שתי הספינות. שני המפקדים החליפו ברכות על ההישג המרשים.

תעלה בת כמטר מחברת בין שתי הספינות, היוצרות ביחד את הלוויין הגדול ביותר שהיה אי פעם בחלל. השאלה "מה שלומך" נזרקה פעמים רבות לחלל, בשעה שצוות האטלנטיס צף בתעלה לעבר המיר. בשידורים לקרקע ניתן היה לשמוע קריאות שימחה רבות, ופטפוטים דו־לשוניים.

עשרת אנשי החלל, שישה אמריקאים וארבעה רוסיים, התאספו בחדר העבודה של המיר, והתארגנו מייד לתצלום קבוצתי. "החלק הראשון בהרפתקה כבר מאחורינו, ואנו מחכים לחלק השני – הביתה", אמר גנאדי סטרקאלוב, אחד מהקוסמונאוטים.

זו הפעם השניה בה ספינות משתי מדינות שונות מתחברות בחלל. הפעם הראשונה היתה לפני 20 שנה, אז חברו החללית האמריקאית אפולו והחללית הסובייטית סויוז.

על סיפון האטלנטיס נמצאים שני קוסמונאוטים שיישארו על תחנת החלל מיר, ויחליפו את הצוות הקודם, ששהה בחלל חודשים רבים. כאשר נשאל האסטרונאוט האמריקאי ת'אגרד, ששהה על המיר, האם הוא מוכן לחזור הביתה, השיב: "כן, בהחלט. אולם אני חייב לאמר שיש לי רגשות מעורבים. מצד אחד אני מאוד רוצה לחזור הביתה, אבל מצד שני אני חושב לעצמי, 'הייתי מאוד שמח לעשות את זה עוד קצת זמן'".

שתי החלליות נפגשו בגובה של כ־400 קילומטרים מעל אסיה. "הצלחנו לתפוס את המיר", אמר גיבסון, ומפקד המיר שלח הודעה דומה לכסיסה. בשתי החלליות נמצאים אסטרונאוטים משתי מדינות, ולכן השידורים לתחנות הקרקע התנהלו בעירוב של רוסית ואנגלית. על מנת לפרוק את המתח החלו אנשי הצוות של מיר לשיר שירי עם רוסיים.

דניאל גולדין, אחד מבכירי סוכנות החלל האמריקאית, היה בתחנת הקרקע הרוסית בקאליניגרד בשעת העגינה. "זוהי התגשמותו של חלום נפלא", אמר לצוות המיר. "זוהי תחנה פורמלית בין אנשי החלל של שתי המדינות", הוסיף.

סגן נשיא ארה"ב, אל גור, צפה בעגינה עם ראש ממשלת רוסיה צ'רנומירדין, בבית מלון במוסקווה. "זהו ניצחון גדול", אמר גור.

שתי הספינות יחוגו ביחד בחלל במשך חמישה ימים, בהם ישלימו 77 סיבובים מסביב לכדור הארץ.

הודעה על פרסום תשקיף

בהתאם לסעיף 31 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד–1994

תשקיף

"נשואה - אג"ח מדינה" *

קרן נאמנות

הקרן הינה קרן פתוחה כהגדרתה בחוק.

הצעה לציבור
של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 ש"ח ע.נ. המוצעות לציבור במחיר היחידה כפי שיקבע מעת לעת ובתוספת הוספה בשעור של 0.25% ממחיר היחידה. היחידות מוצעות החל מיום 2.7.95 ועד ליום 30.6.96.

מדיניות ההשקעות של הקרן (ראה פרק ו' בתשקיף)
בהתאם להסכם הקרן, כפי שתוקן ביום 24.1.95 ובכפוף להוראות כל דין, ישקיע מנהל הקרן לפחות 80% מהשווי הנקי של נכסי הקרן באגרות חוב שהונפקו על ידי המדינה או בערבותה לרבות מלוות, שטרי הון ואגרות חוב המירות, ככל שניתן על פי דין בהוראות סעיף [illegible] לחוק.

יתרת נכסי הקרן תושקע לפי שיקול דעתו המוחלט של דירקטוריון מנהל הקרן, בכפוף להוראות כל דין שיהיה בתוקף מעת לעת, לרבות במניות, בניירות ערך המירים למניות, במזומנים, בני"ע חוץ בשעור שלא יעלה על 10% מהשווי הנקי של נכסי הקרן ובאופציות (OPTIONS) בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה על ידי שר האוצר ראה לענין התקנות כאמור סעיף 6.4 בתשקיף.

מנהל הקרן עשוי ליצור אופציות, לקנות או ליצור חוזים עתידיים ולבצע מכירות בחסר והשאלת מניות, בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה ובשעורים המירביים המותרים בתקנות כאמור ולפרוט התקנות והסיכונים הכרוכים בעיסקאות כאמור ראה סעיף 6.4 בתשקיף.

מנהל הקרן רשאי לשנות את מדיניות ההשקעות של הקרן על פי שיקול דעתו ובהסכמת הנאמן וללא צורך באישור האסיפה הכללית של בעלי היחידות בקרן. על כל שינוי במדיניות ההשקעות יגיש המנהל דוח מיידי ויפרסם זאת בשני עתונים יומיים הנפוצים בישראל בשפה העברית.

השקעות עיקריות של הקרן לשנה שנסתיימה ביום 31.3.95 היו בממוצע (לפי ההחזקות בסוף כל חודש) כמפורט בזה:

	ממוצע	טווח
אגרות חוב ומלוות ממשלתיים צמודים למדד	51.3%	44.3% - 60.3%
אגרות חוב ומלוות ממשלתיים בלתי צמודים	20.8%	8.1% - 28.6%
מניות וני"ע המירים למניות	14.0%	11.3% - 18.8%
אגרות חוב ומלוות ממשלתיים צמודים למט"ח	6.8%	1.4% - 12.5%
אג"ח חברות	3.6%	1.3% - 6.5%
מזומנים	2.5%	0.6% - 6.0%

השכר השנתי של מנהל הקרן
על פי הסכם הקרן כפי שתוקן ביום 24.1.95 זכאי מנהל הקרן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־1.8% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן. עד ליום 12.3.95 היה שכרו השנתי של מנהל הקרן בשעור 2.2% מהשווי השנתי כאמור. ראה סעיף 10.1 בתשקיף.

השכר השנתי של הנאמן
על פי הסכם הקרן, זכאי הנאמן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־0.2% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן ראה סעיף 10.2 לתשקיף.

נתונים על השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן בהשוואה לשינויים במדדים שונים לתקופת שתי השנים שתמו ביום 31.3.95:

	1.4.93-31.3.94	1.4.94-31.3.95
שעור השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן	10.4%	2.9%
מדד אג"ח צמודות מדד ממשלתיות	10.5%	9.7%
מדד כללי של מניות וני"ע המירים	7.1%	-29.9%
מדד המחירים לצרכן	9.4%	12.2%

הזמנות לרכישת היחידות המוצעות תוגשנה למנהל באמצעות הבנקים או באמצעות חברי בורסה אחרים.
עותקים מן התשקיף ניתן להשיג אצל הבנקים או חברי בורסה אחרים. עותק מהתשקיף זה ומהתיקונים לפרסומו יוגש לרשם החברות לא יאוחר מיום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף.

מנהל הקרן: נשואה ניהול ונאמנות בע"מ
הנאמן: חברה לנאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ.

תאריך התשקיף: 2 ליולי 1995

* שם הקרן עד ליום 12.3.95 היה "אור־לי - קרן נאמנות". שנוי השם נעשה בעקבות הסכם תיקון להסכם הקרן ראה סעיף ב' במבוא לתשקיף.

אחריות אג"ח - קרן נאמנות

הודעה

בהתאם לסעיף 31 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (להלן: "החוק") ניתנת בזה הודעה כי ביום 2.7.95 פורסם תשקיף ובו הצעה לציבור של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 ש"ח ע.נ. המוצעות במחיר היחידה, כפי שיקבע מעת לעת, בתוספת הוספה של 1.5%, או שעורי הוספה אחרים (כמפורט בסעיף 2.5 בתשקיף). היחידות האמורות מוצעות החל מ־2.7.95 (עד 30.6.96).

קרן פתוחה

הקרן הינה קרן פתוחה

מדיניות ההשקעות (ראה סעיף 7 בתשקיף)

א. הסכם הקרן קובע כי מנהל הקרן מתחייב להשקיע לפחות 50% מהשווי הנקי של נכסי הקרן באגרות חוב, לרבות שטרי הון ואגרות חוב או שטרי הון הניתנים להמרה במניות.

ב. (1) מנהל הקרן רשאי להשקיע עבור הקרן באופציות (OPTIONS) בשיעור שלא יעלה [illegible] (ראה סעיף 7.3.2 לתשקיף).

[illegible]

השינוי [illegible] בשנה שנסתיימה ב־31.3.95

הממוצע לפי שעורי ההחזקות בסוף כל חודש של ההשקעות העיקריות של הקרן בשנה שנסתיימה ב־31.3.95, היה כמפורט בזה.

ב־% משווי נכסי הקרן

אג"ח צמוד מדד	46.91%
אג"ח להמרה צמוד מדד	22.73%
אג"ח צמוד מט"ח	7.95%
מניות וכתבי אופציה	12.99%
מזומנים	8.49%

נתונים על השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן בהשוואה לשינויים במדדים שונים:

שעור השינוי בשנה שנסתיימה ביום

ב־%	31.3.95	31.3.94
[illegible]	-5.35	11.35
אג"ח צמוד מדד	9.62	10.53
אג"ח להמרה	-16.93	24.00
אג"ח צמוד למדד	2.14	7.35
מדד המניות וני"ע המירים	-29.86	7.18
מדד המחירים לצרכן ולפי המדד בגין החודש האחרון לכל תקופה	12.15	9.63

השכר השנתי של מנהל הקרן והנאמן (ראה סעיף 11 בתשקיף)
על פי הסכם הקרן זכאי מנהל הקרן לקבל שכר שנתי השווה ל־3% מהשווי השנתי הממוצע של נכסי הקרן בניכוי ההתחייבויות, אך כל עוד לא יוחלט אחרת על ידי מנהל הקרן, מקבל מנהל הקרן שכר שנתי השווה ל־2.5% מהשווי האמור.
על פי הסכם הקרן זכאי הנאמן לקבל שכר שנתי השווה ל־0.3% מהשווי האמור, אך כל עוד לא יוחלט אחרת על ידי הנאמן, מקבל הנאמן שכר שנתי השווה ל־0.2% מהשווי האמור, אך לא פחות מ־320 ש"ח לשבוע צמוד למדד שהתפרסם בגין חודש אפריל 1995.

תאריך התשקיף: ד' תמוז תשנ"ה, 2 ביולי, 1995

מנהל הקרן: אחריות חברה לניהול קרנות נאמנות (1987) בע"מ
הנאמן: חברה לנאמנות של בנק אגוד בע"מ

[illegible]

הודעה על פרסום תשקיף

בהתאם לסעיף 31 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד–1994

תשקיף

"נשואה - אג"ח חברות"

קרן נאמנות

הקרן הינה קרן פתוחה כהגדרתה בחוק.

הצעה לציבור
של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 ש"ח ע.נ. המוצעות לציבור במחיר היחידה כפי שיקבע מעת לעת ובתוספת הוספה בשעור של 0.25% ממחיר היחידה. היחידות מוצעות החל מיום 2.7.95 ועד ליום 30.6.96.

מדיניות ההשקעות של הקרן (ראה פרק ו' בתשקיף)
בהתאם להסכם הקרן, ובכפוף להוראות כל דין, ישקיע מנהל הקרן לפחות 60% מהשווי הנקי של נכסי הקרן באגרות חוב או שטרי הון אשר לא הונפקו על ידי המדינה, לרבות אגרות חוב ושטרי הון הניתנים להמרה במניות.

יתרת נכסי הקרן תושקע לפי שיקול דעתו המוחלט של דירקטוריון מנהל הקרן ובכפוף להוראות כל דין שיהיה בתוקף מעת לעת לרבות במניות, בניירות ערך המירים למניות, במזומנים, בני"ע חוץ בשעור שלא יעלה על 10% מהשווי הנקי של נכסי הקרן ובאופציות (OPTIONS) בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה על ידי שר האוצר ראה לענין התקנות כאמור ולענין הסיכונים הכרוכים בהשקעה באופציות, סעיף 6.4 בתשקיף.

מנהל הקרן עשוי ליצור אופציות, לקנות או ליצור חוזים עתידיים ולבצע מכירות בחסר והשאלת מניות, בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה ובשעורים המירביים המותרים בתקנות כאמור ולפרוט התקנות והסיכונים הכרוכים בעיסקאות כאמור ראה סעיף 6.4 לתשקיף.

מנהל הקרן רשאי לשנות את מדיניות ההשקעות של הקרן על פי שיקול דעתו ובהסכמת הנאמן וללא צורך באישור האסיפה הכללית של בעלי היחידות בקרן. על כל שינוי במדיניות ההשקעות יגיש המנהל דוח מיידי ויפרסם זאת בשני עתונים יומיים הנפוצים בישראל בשפה העברית.

השקעות עיקריות של הקרן לשנה שנסתיימה ביום 31.3.95 היו בממוצע (לפי ההחזקות בסוף כל חודש) כמפורט בזה:

	ממוצע	טווח
אגרות חוב ושטרי הון	75.9%	68.3% - 82.6%
מניות וכתבי אופציה	17.0%	11.4% - 21.5%
אג"ח ממשלתיות צמודות מט"ח	1.3%	0.0% - 6.0%
אג"ח ומלוות ממשלתיים בלתי צמודים	1.1%	0.0% - 4.2%
מזומנים	4.5%	0.8% - 8.6%

השכר השנתי של מנהל הקרן
על פי הסכם הקרן כפי שתוקן ביום 24.1.95 זכאי מנהל הקרן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־2.5% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן. עד ליום 12.3.95 היה שכרו השנתי של מנהל הקרן בשעור 2.9% מהשווי השנתי כאמור ראה סעיף 10.1 בתשקיף.

השכר השנתי של הנאמן
על פי הסכם הקרן, זכאי הנאמן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־0.2% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן ראה סעיף 10.2 לתשקיף.

נתונים על השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן בהשוואה לשינויים במדדים שונים לתקופת שתי השנים שתמו ביום 31.3.95:

	1.4.93-31.3.94	1.4.94-31.3.95
שעור השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן	10.7%	-0.9%
מדד אג"ח ושה"ה להמרה	24.0%	-16.9%
מדד מניות וני"ע המירים	7.1%	-29.9%
מדד המחירים לצרכן	9.4%	12.2%

הזמנות לרכישת היחידות המוצעות תוגשנה למנהל באמצעות הבנקים או באמצעות חברי בורסה אחרים.

עותקים מן התשקיף ניתן להשיג אצל הבנקים או חברי בורסה אחרים. עותק מהתשקיף זה ומהתיקונים לפרסומו יוגש לרשם החברות לא יאוחר מיום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף.

מנהל הקרן: נשואה ניהול ונאמנות בע"מ
הנאמן: חברה לנאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ.

תאריך התשקיף: 2 ליולי 1995

הודעה על פרסום תשקיף

בהתאם לסעיף 31 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד–1994

תשקיף

"נשואה - מניות" *

קרן נאמנות

הקרן הינה קרן פתוחה כהגדרתה בחוק.

הצעה לציבור
של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 ש"ח ע.נ. המוצעות לציבור במחיר היחידה כפי שיקבע מעת לעת ובתוספת הוספה בשעור של 0.25% ממחיר היחידה. היחידות מוצעות החל מיום 2.7.95 ועד ליום 30.6.96.

מדיניות ההשקעות של הקרן (ראה פרק ו' בתשקיף)
בהתאם להסכם הקרן, כפי שתוקן ביום 24.1.95 ובכפוף להוראות כל דין, ישקיע מנהל הקרן לפחות 50% מהשווי הנקי של נכסי הקרן במניות.

יתרת נכסי הקרן תושקע לפי שיקול דעתו המוחלט של דירקטוריון מנהל הקרן, בכפוף להוראות כל דין שיהיה בתוקף מעת לעת, לרבות במזומנים, בניירות ערך המירים למניות, בני"ע חוץ בשעור שלא יעלה על 10% מהשווי הנקי של נכסי הקרן ובאופציות (OPTIONS) בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה על ידי שר האוצר ראה לענין התקנות כאמור ולענין הסיכונים הכרוכים בהשקעה באופציות, סעיף 6.4 בתשקיף.

מנהל הקרן עשוי ליצור אופציות, לקנות או ליצור חוזים עתידיים ולבצע מכירות בחסר והשאלת מניות, בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה ובשעורים המירביים המותרים בתקנות כאמור ולפרוט התקנות והסיכונים הכרוכים בעיסקאות כאמור ראה סעיף 6.4 לתשקיף.

מנהל הקרן רשאי לשנות את מדיניות ההשקעות של הקרן על פי שיקול דעתו ובהסכמת הנאמן וללא צורך באישור האסיפה הכללית של בעלי היחידות בקרן. על כל שינוי במדיניות ההשקעות יגיש המנהל דוח מיידי ויפרסם זאת בשני עתונים יומיים הנפוצים בישראל בשפה העברית.

השקעות עיקריות של הקרן לשנה שנסתיימה ביום 31.3.95 היו בממוצע (לפי ההחזקות בסוף כל חודש) כמפורט בזה:

	ממוצע	טווח
מניות	80.3%	64.6% - 88.9%
ניירות ערך ישראלים (סחירים בחו"ל)	5.9%	2.9% - 8.9%
אג"ח ומלוות ממשלתיים בלתי צמודים	3.1%	0.0% - 13.5%
מזומנים (בש"ח)	7.0%	1.1% - 16.2%

השכר השנתי של מנהל הקרן
על פי הסכם הקרן כפי שתוקן ביום 24.1.95 זכאי מנהל הקרן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־3.0% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן. עד ליום 12.3.95 היה שכרו השנתי של מנהל הקרן בשעור 3% מהשווי השנתי כאמור ראה סעיף 10.1 בתשקיף.

השכר השנתי של הנאמן
על פי הסכם הקרן, זכאי הנאמן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־0.3% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן ראה סעיף 10.2 לתשקיף.

נתונים על השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן בהשוואה לשינויים במדדים שונים לתקופת שתי השנים שתמו ביום 31.3.95:

	1.4.93-31.3.94	1.4.94-31.3.95
שעור השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן	12.8%	-31.1%
מדד מניות	6.5%	-39.0%
מדד המחירים לצרכן	9.6%	12.2%

הזמנות לרכישת היחידות המוצעות תוגשנה למנהל באמצעות הבנקים או באמצעות חברי בורסה אחרים.

עותקים מן התשקיף ניתן להשיג אצל הבנקים או חברי בורסה אחרים. עותק מהתשקיף זה ומהתיקונים לפרסומו יוגש לרשם החברות לא יאוחר מיום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף.

מנהל הקרן: נשואה ניהול ונאמנות בע"מ
הנאמן: חברה לנאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ.

תאריך התשקיף: 2 ליולי 1995

* שם הקרן עד ליום 12.3.95 היה "ינוף - קרן נאמנות". שנוי השם נעשה בעקבות הסכם תיקון להסכם הקרן ראה סעיף ב' במבוא לתשקיף.

הודעה על פרסום תשקיף

בהתאם לסעיף 31 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד–1994

תשקיף

"נשואה - גמישה"*

קרן נאמנות

הקרן הינה קרן פתוחה כהגדרתה בחוק.

הצעה לציבור
של מספר בלתי מוגבל של יחידות בנות 1 ש"ח ע.נ. המוצעות לציבור במחיר היחידה כפי שיקבע מעת לעת ובתוספת הוספה בשעור של 0.25% ממחיר היחידה. היחידות מוצעות החל מיום 2.7.95 ועד ליום 30.6.96.

מדיניות ההשקעות של הקרן (ראה פרק ו' בתשקיף)
בהתאם להסכם הקרן, ובכפוף להוראות כל דין, ישקעו נכסי הקרן לפי שיקול דעתו המוחלט של מנהל הקרן, ללא הגבלה בין סוגי ההשקעות השונים.

בכפוף לכך רשאי מנהל הקרן לבצע כל עיסקה בנכסי הקרן ולהשקיע את נכסי הקרן, בכפוף להוראות כל דין שיהיה בתוקף מעת לעת, לרבות במניות, בניירות ערך המירים למניות, במזומנים, בני"ע חוץ בשעור שלא יעלה על 10% מהשווי הנקי של נכסי הקרן ובאופציות (OPTIONS) בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה על ידי שר האוצר (ראה לענין התקנות כאמור ולענין הסיכונים הכרוכים בהשקעה באופציות, סעיף 6.4 בתשקיף).

מנהל הקרן עשוי ליצור אופציות, לקנות או ליצור חוזים עתידיים ולבצע מכירות בחסר והשאלת מניות, בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה ובשעורים המירביים המותרים בתקנות כאמור ולפרוט התקנות והסיכונים הכרוכים בעיסקאות כאמור ראה סעיף 6.4 לתשקיף.

מנהל הקרן רשאי לשנות את מדיניות ההשקעות של הקרן על פי שיקול דעתו ובהסכמת הנאמן וללא צורך באישור האסיפה הכללית של בעלי היחידות בקרן. על כל שינוי במדיניות ההשקעות יגיש המנהל דוח מיידי ויפרסם זאת בשני עתונים יומיים הנפוצים בישראל בשפה העברית.

השקעות עיקריות של הקרן לשתי השנים שנסתיימו ביום 31.3.95 היו בממוצע (לפי ההחזקות בסוף כל חודש) כמפורט בזה:

	1.4.94-31.3.95 ממוצע	1.4.94-31.3.95 טווח	1.4.93-31.3.94 ממוצע	1.4.93-31.3.94 טווח
מניות וניירות ערך המירים	60.5%	52.1% - 62.7%	61.8%	54.7% - 69.8%
אג"ח ממשלתיות צמודות מדד	12.3%	1.8% - 24.6%	18.9%	12.0% - 25.9%
אג"ח ממשלתיות בלתי צמודות	7.0%	0.0% - 24.6%	8.0%	(1) 1.3% - 14.7%
מלווה קצר מועד	7.0%	2.3% - 12.6%		
אג"ח חברות	4.6%	2.9% - 5.4%	5.0%	1.5% - 8.3%
אג"ח ממשלתיות צמודות מט"ח	2.5%	0.0% - 10.5%	3.3%	0.3% - 10.2%
מניות ישראליות בחו"ל	2.5%	1.3% - 4.6%	3.0%	1.0% - 5.0%
מזומנים	3.6%	0.4% - 8.0%	3.8%	1.0% - 8.1%

1. פרוט ההשקעות לשנה שהסתיימה ביום 31.3.94 כולל מק"מ ואג"ח ממשלתיות בלתי צמודות.

השכר השנתי של מנהל הקרן
על פי הסכם הקרן כפי שתוקן ביום 24.1.95 זכאי מנהל הקרן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־3.0% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן. עד ליום 12.3.95 היה שכרו השנתי של מנהל הקרן בשעור 2.75% מהשווי השנתי כאמור ראה סעיף 10.1 בתשקיף.

השכר השנתי של הנאמן
על פי הסכם הקרן, זכאי הנאמן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־0.25% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן ראה סעיף 10.2 לתשקיף.

נתונים על השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן בהשוואה לשינויים במדדים שונים לתקופת שתי השנים שתמו ביום 31.3.95:

	1.4.93-31.3.94	1.4.94-31.3.95
שעור השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן	12.8%	-19.3%
מדד כללי מניות וני"ע המירים	7.1%	-29.9%
מדד אג"ח צמודות מדד ממשלתיות	10.5%	9.7%
מדד מק"מ		12.1%
מדד המחירים לצרכן	9.6%	12.3%

הזמנות לרכישת היחידות המוצעות תוגשנה למנהל באמצעות הבנקים או באמצעות חברי בורסה אחרים.
עותקים מן התשקיף ניתן להשיג אצל הבנקים או חברי בורסה אחרים. עותק מהתשקיף זה ומהתיקונים לפרסומו יוגש לרשם החברות לא יאוחר מיום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף.

מנהל הקרן: נשואה ניהול ונאמנות בע"מ
הנאמן: חברה לנאמנות של בנק כללי לישראל בע"מ.

תאריך התשקיף: 2 ליולי 1995

* שם הקרן עד ליום 12.3.95 היה "פירות - קרן נאמנות". שנוי השם נעשה בעקבות הסכם תיקון להסכם הקרן ראה סעיף ב' במבוא לתשקיף.

אל תגידו באג"ת

שלמה גינוסר

אף אחד, חוץ מאסר, לא יצא טוב מפרשת מסמך העבודה של אג"ת (אגף התכנון במטכ"ל). לא ביבי נתניהו, לא הממשלה ולא צה"ל. נתניהו, שהשיג מסמך צבאי סודי, עשה בו שימוש כדי לומר חצאי אמיתות ותחבאי שקרים. הממשלה לא הצליחה להכות במקצב הנכון בבטן הרכה של נתניהו (אמינותו המעורערת) וצה"ל יצטרך לבדוק היטב איך קרה שמסמך סודי הדוק מתפוצה נאות הגיע למסדים של תפוצת באת־נתניהו.

מעבר לוויכוח על "הומרה או לא הומרה" בחשיפת מסמך צבאי סודי, העניין כולו קצת מבוהק. כבר עכשיו ניתן לאתר הגזמות מכל הכיוונים. על פניו, נתניהו שגה (אם לא הסתבך באמירת אי־אמת) כאשר הגדיר את נייר העבודה של חטיבה האסטרטגית באג"ת כהנחיות ראש הממשלה לרמטכ"ל שחק לקראת פגישתו עם עמיתו הסורי הנגזיל שיהאבי. יש מידה רבה יותר של הגיון ויושר בסיסי בדבריו של אלוף (מיל.) עמרם מצנע, ראש אג"ת לשעבר, המתאר את ניירות החטיבה הזאת כתרגילי הדמייה וכקבצי רעיונות לדיון, חלקם – תיאורטיים. רבין, לעומת זאת, הגזים, אם לא שגה, בהשוותו את מסמך אג"ת לקלטת הלוהטת של ביבי, שלא היתה ולא נבראה.

אסד, לעומת זאת, לא טעה כאשר הודה באחרונה לכלי התקשורת שלו לתקוף את הימין הישראלי. חוש הריח של השועל מדמשק לא הטעה אותו הפעם: הוא חיכה בסבלנות שהימין יזרוק לו איזו עצם תוך ניסיון לטרפד את תהליך השלום והסבלנות השתלמה. "מסמך שטאובר", עם כל הכבוד, הוא לא עצם בליכוד גדולה, אבל הוא בהחלט מספק למודיעין הסורי מושג עתידי לא רק על דפוסי העבודה באג"ת, אלא גם על הרעיונות הבסיסיים המוצגים לדרגים הנבחרים לחשיבה של צה"ל על הסדרי הביטחון המתגלגלים במסגרת הסכם שלום עם סוריה. למרגלים משלמים הרבה כסף תמורת מידע כזה.

אם התקלות הנדרשת של נתניהו צריכה להדאיג לא רק את כל אלה בהנהגת הליכוד הסולדים ממנטליות של גנבי סוסים, אלא גם את כל מי שאמון על כללי המשחק הדמוקרטי, העשויים להוביל את נתניהו לכהונת ראש הממשלה. לאו דווקא בגלל השיפוט של מסמך סודי, אלא בשל שבמקרה הטוב – הפרשנות שלו למסמך זה הפותה בדיוק, במקרה הרע – היא שקרית בגרון.

הנרי קיסינג'ר אמר פעם בראיון מתוקשר מאוד ל"שפיגל" הגרמני: "כאשר אתה עומד לעשות משהו לא שגרתי, מוטב קודם־כל לעשותו ולבחון את תוצאותיו ורק אחר־כך להודיע עליו. יש דברים שלדעתי חייבים להיעשות תחת מעטה של סודיות". מנחם בגין היה חותם על אמירה זאת בשתי ידיו, הודיעו על כל סיני שנרקם במפגש הסודי בין דיין לתוהאמי הוא שהריץ את סאדאת לירושלים. הסוד קדם לדרמה שהכתה את כל העולם בתדהמה. נתניהו, לעומת זאת (איפה בגין ואיפה הוא), שורת כבר חודשים לחשוף סוד עסקי הממשלה הגלויה על גבעה, משמעותית (ונורא מכל גורא: משמעותית ביותר) ברמת הגולן תמורת הסכם שלום עם סוריה. מגל העיסוק הציבורי הזה, שרי הממשלה – ורבין בראשם, נראים ממש כחושפים סודות מדינה כאשר הם חוזרים ואומרים זאת בגלוי.

בגלל אמירות אלה תובע נתניהו מרבין להתפטר. אמירה עקרה אך מקובלת במונולוגים אופוזיציוניים. אבל, "מסמך שטאובר" הוא נייר עבודה של אג"ת ולא תוכנית מגירה של הממשלה. מה עכשיו? לפטר את צה"ל? כחיפושיו העקרים אחרי סודות כמוסים עלה נתניהו על "מסמך שטאובר" כמוצא שלל רב, אבל במקום להציג את הממשלה חשופה־שת – הוא שוב התחלק על עבודה. העטיפה נשארה במקומה והוא עף לכיוון אחר.

באחד הראיונות שהעניק לתקשורת בעקבות השיחות המודיעיני שלו לדמשק, הפליג נתניהו למחוזות ההיסטוריים של טרום־מלחמת העולם השנייה. כדי להמחיש עמדות, סיפר נתניהו שקצין־צבא בריטים הדליפו פרטים על אי־שותו של ראש־ממשלת בריטניה דאז, סטנלי בולדווין, בוגד התעצמותו של הצבא הגרמני. בהבזק אנלוגי ייחודי מצטייר כאן אסד כהיטלר ובולדווין – כרבין. והוא עצמו? צ'רצ'יל, כמובן. האיש שהתריע על הסכנה הלאומית הקיומית. אלא שבעקבות התאונות התורות ונשנות של נתניהו בעניינים של אמת ושקר, דווקא הוא עצמו מצטייר כשיפוס בולדווין, לפחות – על־פי הגדרתו הרוהסה של צ'רצ'יל. וכך אמר צ'רצ'יל בשנות ה־30 על ראש־ממשלתו ומנהיג מפלגתו השמרנית סטנלי בולדווין: "לעתים קרובות הוא מועד וכושל על אבן הנגף הזאת – האמת. אבל הוא נחפז לקום ולמהר הלאה כאילו שום דבר לא קרה".

ההימור של רוס

יש להודות בענווה הראויה, שהקרמת שיחות הרמטכ"לים שחק ושיהאבי על סידורי הביטחון לשיחות על מהות השלום בין ישראל לסוריה מעוררת את השאלה מדוע לא ללכת עד הסוף ולהתקדם משם עד להתחלה כלומר, משהו בסדר הזה: חילופי משלחות נרל"ן לאיתור בניינים בתל אביב ובדמשק לשגרירויות ומציאת דירות שרד לשגרירים. אחר־כך – פגישת תיאום בין מנכ"לי משרדי הנשיאות בירושלים ובדמשק לעיבור הפרטים של טקסי הגשת כתבי ההאמנה, צילום משותף של הגברות קלינטון, ויצמן ואסד בבית הלבן, מתן הנחיות לאיתן הבר ולעמיתו הסורי, כותבי הנאומים ההיסטוריים של רבין ואסד בפרלמנטים בפתח הדיונים לקראת אישור חוזה השלום בין ישראל לסוריה, ורק אז – שיחות הרמטכ"לים על סידורי הביטחון ולבסוף, כאשר יושלמו כל ההכנות, גם הקטע המסכם: שיחה על מהות השלום והתימת ההסכם.

התשובה לשאלה המייגעת הזאת מצויה בידיו של דניס רוס, המתווך הראשי של המגעים בין דמשק לירושלים. גם דיפלומט פחות מנוסה ממנו לא היה מתקשה לאתר את הנוסחה: לחשק את השלום על־ידי התרת הפחדים. אם לגנרלים הכמים יש די אומץ לפתור ממלחמה יותר מהשלום, דניס רוס הימר על הקלף הנכון. לא יעבור זמן רב עד שיתברר אם רוס מצא שניים כאלה.

אור לאגו"יים

כיכר מלכי ישראל בתל אביב מלאה השבוע המון אדם, אבל מלך המשיח לא בא. הקהל נראה חוגג יותר מאשר דרוך ויהודים טובים גרפו לכיסם כמה שקלים ממכירת צעיפי משיח, טי־שירטס־משיח ושאר אבזרי רגאליה לובביטשרית תוך ציפייה להתגלות שלא היתה. אבל, מי שמסרב להתייחס למוות כאל עובדה נחרצת, אינו צריך להיחפז ולהתאכזב. גם ציפייה היא תעשייה השווה כסף.

לעומת האיחוד הנוסף בבואו של המשיח, הלובביצ'רים, תומכים נלהבים ב"אגודת ישראל", זכו השבוע בבחמה פורתא. צלילי התרועה שיצאו מחדריה של מועצת גדולי התורה ערבו לאוזניהם כמעט כמו הד פעמי־משיח. גדולי התורה, ובראשם הרבי מגור, שפכו אש וגופרית על תהליך השלום. אלוהים ישמור מכל פשרה, במיוחד פשרה טריטוריאלית. זכותנו זכותנו. שלנו שלנו. ואלוהים איתנו.

מה קרה לאגו"י בדרך למחוזות ההקצנה הישיבה באופוזיציה היא סייענית התאבנות ידועה ואגו"י אכן נראית בשנתיים האחרונות כמו מפעלי השטיחים של שפירא בלי כנוס נכסים. אבל, היו גם ימים אחרים, כאשר תהליך השלום הציף אפילו את דמיונם של ה"אגודאים", הלא־כל־כך ציונים (אם להזכיר להם חטאי נעורים וגם סטיות מתמשכות של זקני העדה).

רק כדי להיזכר בימים אחרים, שווה להציץ בדברים שאמרו שניים מחה"כים של אגו"י בדיון היסטורי בכנסת התשיעית על הסכם השלום עם מצרים. שלמה יוסף גרוס, למשל, מגדב בדיון זה לקח היסטורי: "ההיסטוריה של בית ראשון ושני מלמדת אותנו, שעמדתם הבלתי מתפשרת של הקנאים היתה בעוכרנו... הוא אומר ומוסיף: "בימי בית ראשון הזהיר ירמיהו הנביא לנהוג בגמישות וללכת בדרך הפשרה, ורבי יוחנן בן זכאי התרומם נגד הקיצונים בימי בית שני. שילמנו מחיר יקר על שיד הקיצונים היתה על העליונה".

ח"כ אחר של אגו"י, יהודה מאיר אברמוביץ, נדרש אמנם לדוד המלך המביע חוסר אמון בשותפיו לשלום ("אני שלום וכי אדבר, המה למלחמה"), אבל מיד מתעשת נציג אגו"י ואומר: "זהו הסיכון שאנחנו נוטלים על עצמנו ומן הראוי שניקח אותו. בלעדיו לא נגיע לעולם לשלום". ויש לאברמוביץ גם מילה או שתיים למתנגדי השלום: "בוודאי שחוגות המנהרות, המתבלים ואנשי חוות הסירוב יעשו הכל כדי לערער את השלום שהושג. אך הם מיעוט בעולם הגדול שהכיר בנו, ובסופו של דבר כבר לא תהיה להם ברירה אלא להצטרף לתהליך זה של השלום".

אבל הפיסקה המרתקת ביותר בדברי נציג אגו"י דאז מעמיקה ויורדת עד שורשי התרבות הדמוקרטית. "השאלה היא: מי הם אלה היודעים לקבוע בוודאות מהי המטרה האמיתית של השונא מאתמול המושיט לנו היום את ידו לשלום", שואל אברמוביץ ומשיב מיד, בלי שמץ של ספק ספיקא: "אנו חייבים לקבל ולהסכים שהממשלה ויועציה, ראשי הצבא והשריון – הם המוסמכות לקבוע זאת. הם, כמוסמכים, בחנו ותקרו את הדברים וכיום הצטברו נתונים רבים המוכיחים כי כדאי ורצוי לקבל את היד המושטה לשלום".

מה אתה אומר על זה היום, כבוד הרבי מגור? דברי כפירה ומינות או אור לגויים? ■

דיאלוג אמיתי

שגריר ישראל בארה"ב מרוצה משיחות הרמטכ"לים שהתנהלו השבוע בוושינגטון. עדיין קיימים פערים גדולים בין ישראל וסוריה בנושא הביטחון, אבל יש רצון אמיתי אצל שני הצדדים להידבר

דרורה פרל ואן לוי, וושינגטון

השנתיים וחצי ששגריר ישראל בוושינגטון פרופ' איתמר רבינוביץ מלווה את שיחות השלום בין ישראל וסוריה. בתום מפגש הרמטכ"לים השבוע מסכם רבינוביץ את סבב השיחות האחרון כמוצלח מאוד.

"התקיים דיון ממצה בסידורי הביטחון", אומר רבינוביץ. "ההתרשמות שלי חיובית, אף שהדיון חשף את הפערים ואת הבדלי הגישות הבסיסיים שעדיין קיימים בין סוריה וישראל בסוגיה הזאת. שאלות בעלות אופי מדיני ושאלות שחורגות מסידורי הביטחון הוזכרו אבל לא נדונו, ובכל פעם שעלתה שאלה כזאת סוכם שהיא שייכת לאפיק שיחות אחר. נחשפו חילוקי־דעות ביחס לסידורי ביטחון ספציפיים וביחס לגישה הכללית, כאשר ישראל היא הצד שרוצה סידורים מקיפים ככל האפשר וסוריה היא הצד שנוטה לראיה מצמצמת יותר של הסידורים".

מהי הראיה הרחבה ומהי ראיה מצמצמת?

מדובר באלמנטים של פירוז ודילול כוחות. לישראל יש ראיה רחבה בעניין זה. היא רוצה לפרז ולדלל שטח הרבה יותר גדול, מתוך דאגה לביטחון שלה. לסורים יש ראיה צרה והם רוצים לפרז ולדלל שטח קטן יותר. גם בנושא ההתרעה יש פער דומה בין ישראל וסוריה. התפיסה של ישראל את בעיית ההתרעה, מה כרוך בה ומה צריך לעשות כדי שתסופק תשובות טובות, היא שוב ראיה מקפת יותר. מכיוון שצה"ל מושתת על מילואים ואין לנו סדר־כוח סדיר בגבול, אנחנו זקוקים לזמן התרעה גדול יותר. לכן אנחנו רוצים התרעה יותר טובה. הסורים מוכנים להסתפק בסידורי התרעה צנועים יותר.

היו חילוקי־דעות בנושא ההתרעה?

נושא ההתרעה מקובל ואין בו כמעט בעייתיות. במסמך ההבנות שקדם למפגש הרמטכ"לים, המונח הבעייתי ביותר היה מונח השוויון (בסידורי הביטחון). ובאשר למונח השוויון, המימד הבעייתי ביותר בו היה המימד הגיאוגרפי. התרעה היא לא כל־כך עניין גיאוגרפי, ולכן אין בה בעיה של שוויוניות כמו שקיימת ביחס לפירוז השטח.

הצלחתם להתגבר על בעיית השוויון?

לא. השאלה הזאת נדונה לגופה במונחים קונקרטיים ולא הושגה הסכמה. אנחנו עדיין חלוקים בשאלות האלה, אבל אני חושב שהרמטכ"ל של צה"ל והרמטכ"ל של סוריה מבינים טוב יותר האחד את הגישה של השני, וברור שאין זה סוף הדיון ולא סוף הדרך.

האם יש היום יותר הבנות והסכמות בסוגיית הפירוז?

בעניין ההתרעה יש שטחי הסכמה. לא הייתי רוצה לדבר על צימצום הפערים, אבל אותרו בהחלט שטחי הסכמה והבנה בנקודה זאת. בעניין הפירוז, אי ההסכמה עדיין רבה מההסכמה, וזה באמת קטע קשה מאוד של המשא־ומתן. קשה לדלג מהמציאות הנוכחית שבה נטועות רגליך למצב העתידי שכולם רוצים לראות.

האם ישראל הסכימה להגמיש את עמדותיה בעניין פריסת הצבא?

פריסת הצבא במצב של שלום היא נושא שביר ועדין. היא אחד האספקטים הקשים המרתקים של עשיית שלום. אנחנו עדיין נמצאים בשלב שבו יש חשד ואי־אמון בין שני הצדדים. וזה באמת קטע מאוד קשה של המו"מ. סוגיית הקטנת סדר הכוחות היא מאותן סוגיות שצריך לטפל בהן ברמיזון ובגמישות.

הנושא לא נדון במפגש הקודם של הרמטכ"לים?

לא. אז היתה בעיקר הצגה הדדית של העמדות. הדיון נקטע לפני שהתפתח. הוא היה אמור להתחדש בינואר אבל הסורים החליטו שהם קוטעים אותו.

מדעים שהמפגש הקודם לא הצליח מכיוון שהרמטכ"ל אהוד ברק לא נתן כמעט לנציג הסורי לדבר.

יש מיתולוגיה שלמה סביב אותו מפגש. הוא היה יותר מוצלח מכפי שתואר בדיעבד – אם כי טעינו בכך שלא היתה הכנה מדוקדקת למפגש והוא נעשה כמעט בספונטניות.

מהו משקלם של הנושאים־ונותנים ביצירת אווירה טובה יותר?

צריך לזכור שמדובר במשא־ומתן שהדרגים הפוליטיים העליונים הם המנהלים אותו. כך שגבולות המשחק מעוצבים במידה רבה על־ידי ההחלטות וההנחיות של הדרג המדיני. המפגש גם מתקיים בקונטקסט מסויים. היתרון של המפגש השני הוא, שהיה אפשר להפיק בו לקחים מהמפגש הקודם. יתרון נוסף שלו הוא שקדמה לו תקופה ארוכה של משא־ומתן מפורט ומייגע על ההבנות, והרבה מהאנרגיה השלילית הוצאה בשיחות המוקדמות. ואחרי כל אלה כמובן שגם לאישיות של הנושאים־ונותנים יש משקל מסויים.

חשת בהבדל בין שחק לברק?

לכל אחד יש את הסגנון שלו, אבל אני לא יודע עד כמה יש לזה משמעויות אופרטיביות. המימד האישי, בסופו של דבר, הוא גורם שולי בתמונה הכוללת. אני לא מאמין שאפשר לפתור סיכסוך לאומי רק בזכות כימיה בין שני האנשים.

כיצד שברתם את הקרח שהיה בתחילת השיחות?

זה לא היה להטוט ששידרג את האווירה. זו המציאות שיצרה את עצמה. מיד לאחר הצגת עמדות הצדדים התפתח דיון, ואחרי שכל הדברים נאמרו והתבדלים הוצגו במלוא בוטותם, התברר שיש רצון אצל שני הצדדים להידבר. אני חושב שאותו שיג־ושיח שהתפתח על רקע ההבדלים הוא שגרם לשינוי האווירה. את השאלות הראשונות שאלו דווקא האמריקאים. אבל זו לא הנקודה. הפעם היה ברור ששני הצדדים באו מתוך רצון לקיים דיאלוג אמיתי, והרצון ההדדי הוא שעשה את ההבדל.

מו"מ קשה מלידה

היכן נמצא תהליך השלום עם סוריה?

הגענו לעוד תחנה במסילה הטרנסיבירית. יש עוד הרבה תחנות לעבור בדרך אל היעד.

מה נעשה במפגש הזה לקראת שיחות הקצינים, ומה צריך לעשות במסקינה שנותר עד המפגש?

יש עבודה ברמה המדינית. אנחנו מצפים לנסיעה של צוות השלום האמריקאי לפגישה עם ראש הממשלה ושר החוץ הישראלים, עם הנשיא אסד ועם צוותי העבודה בארץ. העבודה תיעשה בשתי הרמות. ההבנות המכניות יצטרכו להיות הפעם יותר מפורטות, בעיקר נוכח העבודה שאיתרנו פערים הנוגעים להתרעה ולטכנולוגיות של התרעה, ועתה צריכים לעבור המומחים. צוות השלום האמריקאי ינסה לצמצם פערים בין הצדדים בתחומים אלה.

אתה ותיק במפגשים עם הסורים. האם אתה יכול להשוות בין המפגשים?

הרמטכ"ל שיהאבי תופס מקום חשוב בהנהגה הסורית ואי־אפשר להשוות את העבודה איתו לעבודה עם הנציגים הסורים האחרים. היה פה מפגש של שני רמטכ"לים אויבים, שמסבירים זה לזה מה מטריד אותם בתחום הביטחון. גילוי הלב עדיין לא מלא. אנחנו עדיין בדרך ממצב של איבה למצב של שלום. זה דבר שיתבן רק בדרג הצבאי הזה, וזה מה שנתן למפגש הזה את הייחוד שלו.

דיברת על המעמד של שיהאבי. האם יש לו יכולת תמרון?

לא מדדנו את כושר התמרון שלו. לשיהאבי מעמד בכיר מאוד והוא בעל כישורים מרשימים, וכל אלה הופכים אותו לנושא־ונותן מאוד משמעותי.

היתה איזו התרכבות בעמדה הסורית?

עדיין לא. אבל אני מאמין שאפשר להגיע לעמק השווה ולהגיע להסכמה.

האם אנחנו קרובים לשלום יותר מבעבר?

אנחנו הולכים על מסלול שיכול להביל להסדר של שלום. שלושת הימים האחרונים קידמו אותנו במידת־מה ליעד.

מה היה התפקיד של האמריקאים בשיחות?

האמריקאים השתתפו בשיחות כמשקיפים. מדי פעם הם העירו משהו, אבל בעיקרו של דבר זה היה דו־שיח ישיר בינינו לבין הסורים. אני חושב שהמשקל הסגולי של מפגש הרמטכ"לים עם הנשיא ביל קלינטון חשוב ומקרין על הצדדים ועל האיזור כולו. הנשיא מוכן להשקיע זמן, מאמצים ויוקרה כדי לקדם את השיחות, וזה איתות חשוב לכל המשתתפים בתהליך.

האם היתה איזו התקדמות בנושא הצעדים בוני האמון?

הדיון בסוגיה זו היה קצר יחסית ויש עוד עבודה לעתיד.

האם נדון רצונה של ישראל להישאר על המצוקים ברמה?

זה לא שייך לדיון בסידורי הביטחון – אלא לדיון על היקף הנסיגה ולכן זה כלל לא עלה על הפרק.

איך היית מסכם את המפגש?

היה מפגש טוב שהוא חוליה בשרשרת. עכשיו צריך להסתכל על החוליה הבאה. המשא־ומתן הזה קשה מיום לידתו. קשה אבל אפשרי. ■

רבינוביץ. עכשיו צריך להסתכל על החוליה הבאה בשרשרת. צילום: ישראל סאן

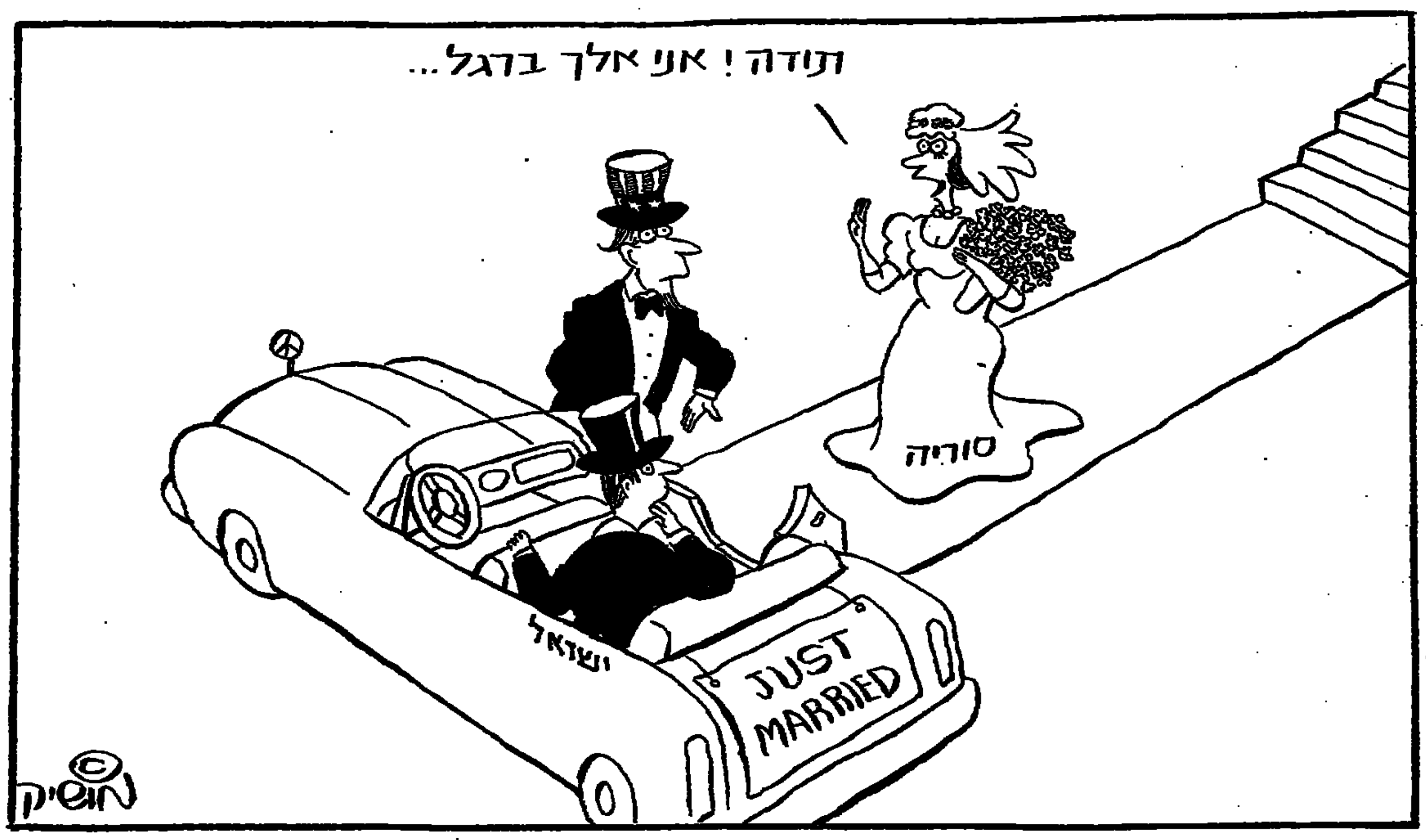

גדר מהר – ולגובה

אהוד יערי

מנהלי המשא־ומתן מן הצד הישראלי הרגילו עצמם במהירות ללגלג על יאסר ערפאת. יש שהתמתו כחוקרי בכיינותו, משתעשעים באיזכור גינוניו כלפי אנשיו, בהתבטלות עד כדי חנופה כלפי רבין ופרס. לעתים נוהגים בו כבקרישה חלוש ועצבני, שיש להשגיח בשבע עיניים על כל "עובדה" שהוא מציין, ולכן מריצים מדי פעם לוחד הדיונים מומחה ישראלי כזה או אחר, שיאשר או יפסול טענה כלשהי של היו"ר. בקצרה: היחס אליו בכל הדרגים כמעט הוא כאל דמות שאין גבול למוזרויותיה, לכושר ההתכופפות שלה, לטכסיסיה השקופים.

מאחורי גבו של ערפאת – לעולם לא בנוכחותו – מרבים גם הקרובים אליו ביותר, אנשי מפתח מרכזיים במנגנון השליטה שלו, לספר בגנות המקמקות, החשדנות והגאוותנות שמאפיינות לפעמים את אורחותיו. האנקדוטות נערמות למשמרת בדיווחים למיניהם – חומר לרכילות, שעדיין לא עשתה דרכה לעיתונות.

וזה, אולי, ערפאת של היומיום. ערפאת האחר – שנסתר בדרך־כלל מעיני בני־שיחו – הוא מקליבר שונה לגמרי: את עצמו הוא רואה – ובדין – כשליח ההיסטוריה של העם הפלסטיני. העם הפלסטיני גופו, בשעה זו, פחות חשוב בעיניו. העתיד הוא שמכריע בשיקוליו את ההווה, בכל מקרה שמתעורר ניגוד בין צרכי הרגע לאינטרס הרחוק. הוא עשה – וגם עושה ויעשה – אלפי ויתורים בסוגיות השוטפות, לרבות על־חשבון רווחת האוכלוסיה, ובלבד שלא ייכפה עליו להסגיר שמץ מתמונת הסיכויים שהוא רואה לפניו. כך הוא נהג כלפינו בסידרת האין־סופית של הגמשות ההרכבות ראש מציין בפרשת הפינוי במימוש "הסכם אוסלו" – ובדיוק כך נוהג מול ירדן או סוריה לפני שנים לא רבות. כשם שהתפלש בעפר רגליו של המלך חוסיין, לאחר שגורש מלבנון, או הטיל עצמו לרגליו של הנשיא אסד – ואחר־כך התעקש על העיקר וניפץ את הכלים – כך הוא פונה מתוך הנמכת קומתו אל רבין כ־Your Excellency. אבל בל נטעה: ערפאת מוכן לספוג פחיתות כבוד ובלבד שיישאר על המסלול.

ואם במסע אל הגדה המערבית דורשת ממנו ישראל להאיט את הקצב, לסטות לפסקזמן על השוליים – אין בכך, מבחינתו של ערפאת, הפסד של ממש, לכל היותר הפסד זמני, ובחשיבתו – להבדיל מזו הנפוצה היום בארץ – זמן אינו מרכיב מכריע במשוואה. היעד יושג ובטווח הנראה לעין.

היעד המיידי של ערפאת הוא אחד: לשבת על קו פרשת המים, כשממרומי המרפסת ברמאללה ייפרס לרגליו נוף שאין רואים כמותו מן הבית שבחוף עזה. לא רק את ירושלים רואים משם. אפילו ביום סגריר, כשיסיט מבטו מזרחה, יראה כמטחווי שעה ממנו פוטנציאל עצום – 2.5 מיליון פלסטינים בירדן. כמובן, רובם אינם מיוחלים לו, האשמים אינם קוטלי קנים – אבל כהגדרתו של ווייד ריפאעי, "ערפאת ישלב רגל על רגל ויחכה". וכשיביט מערבה, יראה ערפאת פוטנציאל קשה פי־כמה לניצול, ובכל זאת עם אי־אלה סיכויים לגביו – קרוב למיליון פלסטינים אזרחי ישראל. ומובטח, שככל שיינתן לו, ישקיע בשתי הקהילות הפלסטיניות החשובות האלה, ששתיהן אמידות, משכילות ואפילו תוססות יותר מנתיניו בשטחים.

אין שום רבותא בהבחנת קווי האופק שאליהם חותר ערפאת להגיע. לא מיד, לא מחר. השאלה היא כיצד פועלת ישראל בתוך נוסחת ההסדר, המקפלת בתוכה ניגוד כמעט בלתי־אפשרי – שהרי מצד אחד אנו מציעים לפלסטינים מדינה עצמאית במורד הדרך (ולו בריבונות מוגבלת), אך בתמורה אנו מבקשים, בעצם, בלימה של תנופת הלאומיות הפלסטינית. זהו מתכון התובע מערפאת להיות מנהיג לאומי שאחת ממשימותיו המרכזיות תהיה להוציא כמתצית מבני עמו ממעגל העצמאות הלאומית, היינו: לא רק ויתור על רוב אדמת המחלוקת כנגד כ־15 אחוזים משטח ארץ־ישראל המערבית, אלא גם "הפקרה" של חלקים חשובים של עמו לשלטון זר, תוך נטישת חלום השותפות הישירה בכינונה של פלסטין.

לא זה חלומו של ערפאת, אבל הוא עשוי להשלים עמו בלית־ברירה אם מבנה הסדרי השלום יהיה כזה שיהפוך את המדינה הפלסטינית למקלט מרופד ונוח, ככל האפשר, לבני השטחים ובו בזמן ימנע הטייתה לתפקיד של ראש־גשר להמשך התנופה הפלסטינית. לשון אחר: בד בבד עם ההתקדמות למדינה פלסטינית קטנה, דרושה בנייה הדרגתית של גדרותיה: הסכם מפורט ירדני־פלסטיני להסדרת יחסי שתי הרשויות העויינות האלה, לבל תתלקח שוב המלחמה הקרה ביניהן; יצירת הסכבי־גג משולש, שבמרכזו ישראל, לקביעת יחסי הגומלין הביטחוניים, הצבת סייגים לגלישת התערבות מן הגדה המערבית לערביי ישראל; סכירת הפירצה בעניין מזרח־ירושלים, באמצעות הסדר שלא ישאיר את ערפאת בלא כלום, וכמובן – הסכם עם סוריה, שתכליתו בהקשר זה, לנעול בפני חוגי האופוזיציה הפלסטיניים כל סיכוי לגיבוי מעבר לגבול.

משעה שהמהלך למדינה פלסטינית הוחל, מוטב שייפתח במהירה גם המהלך למדיניות הבלמה. את הגדרות שלהן אנו זקוקים ניתן להשיג רק בהקשר למשא־ומתן על מעמד הקבע של השטחים. ועל כן, ככל שנורוז בן ניטיב, אינשאללה, לברוך בין פריסת שלטונו של ערפאת בגדה המערבית לבין קביעת המסגרת סביבו. ובפשטות: לתת יותר ויותר מהר – ובתנאי שהגדרות יצמחו במהירות – ולגובה. ■

התנצלות

עקב אי־הבנה, בניגוד למה שפורסם במודעה, נמנע מאיתנו לראיין את הרמטכ"ל אמנון ליפקין־שחק.

רון בן־ישי, עורך ראשי

هكذا من الأصل

מכות מצרים

דן אבידן

ה שבוע נפל דבר במצרים. בראשונה מאז עלה הנשיא מובארק לשלטון, הוא היה קורבן לניסיון רציני להתנקש בחייו. אמנם היו כבר בעבר תוכניות להורגו מצד הקנאים האיסלאמים, אבל ביום שני הם כמעט הצליחו לבצע את זממם, בהיתקלות ישירה עם הנשיא ושומרי־ראשו.

נסיון ההתנקשות במובארק נעשה באדיס אבבה, בירת אתיופיה. הנשיא ופמלייתו עשו את דרכם משדה התעופה של הבירה ללבה, כדי להשתתף בוועידת הפיסגה של מנהיגי המדינות החברות בארגון לאחדות־אפריקה. מובארק ישב במרצדס השחורה שלו, העשויה מחומרים משוריינים. לצידו ישבו מאבטחיו ואת המרצדס הסיע נהג מצרי. זמן קצר לאחר צאת הפמליה לדרכה, חסמו את דרכה שתי מכוניות. מתוך אחת מהן ירדו שלושה אנשים שפתחו בירי לעבר רכב הנשיא. כדור אחד פגע בחלון המכונית אך לא הצליח לחדור לתוכה. שומרי הנשיא זינקו מיד ממקומם ובמטווח קצר מאקדחיהם הרגו שניים מבין המתנקשים. השלישי נמלט, יחד עם חבריו שישבו בעמדת חיפוי על גג אחד הבניינים הסמוכים. בסך הכל השתתפו בנסיון ההתנקשות חמישה או שישה מחבלים. בעקבות ההתנקשות הכושלת שב מיד מובארק לקאהיר וחבריו לשלטון נשמו לרווחה כשהתברר להם שלא אונה לו כל רע.

עד לכתיבת שורות אלה לא נחשפה זהותם המדוייקת של כל המתנקשים. אתמול הודיע מובארק כי האיש שאירגן את מבצע ההתנקשות הוא סודאני בשם מוחמד סראג', שנתפס כבר, לטענתו, על־ידי השלטונות האתיופיים (אלה הכחישו את המעצר). לדברי מובארק, תכנון מבצע ההתנקשות החל במארס והיו מעורבים בו ראש המודיעין הצבאי הסודאני, הגנרל מוחמד אל־דאבי וראש מנגנון ביטחון הפנים בסודאן, הגנרל אל־פאתח אל־עירווה.

מקורות מודיעין מצריים העריכו, כי את נסיון ההתנקשות במובארק ביצעו במשותף שני אירגוני הטרור האיסלאמיים הפונדמנטליסטיים העיקריים הפועלים במצרים – אירגון "אל־ג'יהאד" ואירגון "אל־ג'מאעה אל־איסלאמיה". מנהיגיהם תיאמו את נסיון ההתנקשות בפגישות שקיימו בחו"ל בשנה הנוכחית. לפי השבועון הקאהירי "אל־מוסוואר", אחד ממתכנני ההתנקשות הוא מוסטפא חמזה, המתואר כמפקד הצבאי של אירגון "אל־ג'מאעה אל־איסלאמיה". חמזה הוא בן 38, יליד מחוז בני־סוויף מדרום לקאהיר. בהיותו סטודנט לחקלאות באוניברסיטת קאהיר, הכיר את מייסד קבוצת "אל־ג'יהאד", עבד אל־סלאם פאראג' והצטרף לאירגון ב־1980. שנה אחר־כך נטל חלק ברצח הנשיא סאדאת, ונרדף בשל כך על־ידי השלטונות, אך הצליח להתחמק מידיהם. בעקבות רצח סאדאת הצטרף חמזה לקבוצת "אל־ג'מאעה אל־איסלאמיה", שפעלה במצרים עלית בזיקה עם קבוצת "אל־ג'יהאד". הוא השתתף בהתקפות על שוטרים, נתפס, ונכלא לשלוש שנים. לאחר ששוחרר, נמלט לתימן ואחר־כך לאפגניסטאן, ששימשה מוקד משיכה לגורמים איסלאמיים פונדמנטליסטיים בכל רחבי המזרח התיכון, שביקשו להילחם לצד "המוג'אהידין" נגד צבא הכיבוש הסובייטי.

באפגניסטאן התחבר חמזה למוחמד אל־איסלאמבולי, אחיו של רוצחו של הנשיא סאדאת ח'אלד אל־איסלאמבולי, שהוצא להורג. מוחמד אל־איסלאמבולי אירגן מחדש את תאי אירגון "אל־ג'יהאד" במקום מושבו באפגניסטאן וחמזה מונה לעוזרו הצבאי. בתוך שכזה, יזם חמזה שורה של מעשי טרור נגד אישים מצרים ובכלל זאת את רצח יושב־ראש הפרלמנט המצרי, ריפעת אל־מחג'וב, ב־1990. כמו כן קיבל על עצמו, כבר אז, את התיאום בין קבוצת "אל־ג'יהאד" לבין המשטר האיסלאמי הקנאי שעלה לשלטון בסודאן ב־1989 וקבוצות טרור סודאניות. לפי "אל־מוסוואר", השתקע חמזה בשנתיים האחרונות בסודאן והוא מתגורר בווילה חקלאית ליד הבירה ח'ארטום. הוא מחזיק בדרכון דיפלומטי סודאני. במצרים נדון חמזה למוות שלא בפניו.

יתכן מאוד שסייע לחמזה בתיכנון ניסיון ההתנקשות בנשיא מובארק גם מנהיג טרוריסטי מצרי אחר, המתגורר בסודאן, ששמו ריפאעי אחמד טאה. גם הוא ישב בשעתו בכלא המצרי בעוון חברות באירגון "אל־ג'יהאד", שרצח את הנשיא סאדאת. לאחר שיחרורו מהכלא, יצא לאפגניסטאן ועסק באימון טרוריסטים מצרים בנשק ובחומרי חבלה ובשיגודם אחר־כך חזרה למצרים, לביצוע מעשי טרור. טאה, בדומה לחמזה, הצטרף מאוחר יותר לאירגון "אל־ג'מאעה אל־איסלאמיה" והוא נדון למוות במצרים, שלא בפניו, בגין מעורבותו בפעולות טרור שונות.

הנשיא מובארק אמר ביום שבו נכשל נסיון ההתנקשות בחייו, כי קיימת סבירות גבוהה כי המתנקשים באו לאתיופיה מסודאן השכנה. לדבריו, המשטר הפונדמנטליסטי בסודאן, שהרוח החיה בו הוא המנהיג הדתי הקנאי חסן אל־תוראבי, מסייע כבר מזה זמן לקנאים האיסלאמים המצרים בנשק ובגיבוי לוגיסטי נוסף. גורמי אופוזיציה סודאניים אישרו כי שני הגנרלים הסודאנים הבכירים שהוכיר הנשיא מובארק סייעו למתנקשים להקים את התשתית באתיופיה לנסיון ההתנקשות בנשיא. הם באו לצורך זה במיוחד לאתיופיה שבועיים לפני פעולת ההתנקשות. לטענת גורמים אלה, הגנרל אל־פאתח עירווה הוא גם האחראי על הפעילות הסודאנית התתרנית בקרן אפריקה ומשמש יועצו לענייני צבא של השליט הסודאני עומר אל־בשיר. כמו כן ברור כי את הווילה שבה התגוררו המתנקשים באדיס אבבה שכרו סייענים סודאנים.

הנשיא מובארק מצא לנכון, על רקע זה, להיוועד בשובו לקאהיר עם גולים סודאנים החיים במצרים ועויינים את המשטר הפונדמנטליסטי בח'ארטום. הוא אף השמיע באותה הזדמנות קריאה לעם הסודאני להפיל את המשטר הקנאי, בראשותם של תוראבי ואל־בשיר. מובארק הבהיר באותו מעמד, כי ממשלתו לא תנקוט מעורבות ישירה להפלת המשטר בסודאן, על־אף שאם היתה חפצה לעשות כן, "היה המשטר בסודאן מתמוטט בתוך 10 ימים".

יחד עם זאת הוא אמר אתמול, כי אם ממשלת סודאן לא תחדל להתגרות במצרים – הממשלה בקאהיר לא תשב בחיבוק ידיים. מובארק כינה את שליטי סודאן "חבורה של פושעים" ונתן להבין שהגיע הזמן שהעם בסודאן ייפטר משליטיו. דבריו אלה נאמרו בפני 10,000 איש באיצטדיון בקאהיר ושודרו בטלוויזיה המצרית, כשהם מלווים בשירי־לכת צבאיים. החרפת הטונים בדברי מובארק כלפי משלת סודאן באה בעקבות תקרית־אש שאירעה בגבול בין שתי המדינות באמצע השבוע, ולאחר שממשלת סודאן השתלטה ביום רביעי על מעון הנופש של הנספח הצבאי המצרי בח'רטום. בתגובה הורה מובארק לגרש 70 חיילים סודאנים שחנו בקרבת חבל חלאיב, שהריבונות עליו נתונה במחלוקת בין מצרים לסודאן.

כל ניסיון של מחתרת איסלאמית לתפוס את השלטון במצרים ייכשל, כל עוד ראשי הצבא והמנגנון הבירוקרטי הם אנטי־פונדמנטליסטים ביסודם – וזהו המצב היום בארץ הנילוס

נסיון ההתנקשות במובארק, שאילץ אותו לחזור על עקבותיו מאדיס אבבה לקאהיר, מבלי ליטול חלק בפיסגה של ראשי מדינות אפריקה, היווה ללא ספק פגיעה ביוקרתו של הנשיא המצרי. זו גם הסיבה לכך שהממשלה המצרית אירגנה השבוע גילויי תמיכה בנשיא מצד חוגים שונים בציבור המצרי, החל מהאזרחים הפשוטים, דרך אירגוני הפועלים וכלה בחברי הממשלה עצמם. סביר ביותר כי עתה יקשיח הנשיא המצרי את יחסו כלפי קבוצות המחתרות האיסלאמיות הקנאיות, הפועלות ללא לאות להפלת משטרו. אמנם מובארק כבר נוקט בשנים האחרונות יד קשה כלפי אותן מחתרות, בין השאר על־ידי הוצאה שיטתית להורג של פעיליהן הנתפסים והמובאים למשפט – אבל תחת השפעת נסיון ההתנקשות בחייו הוא עוד יפליא בהן את מכותיו עוד יותר.

והיה אם בכל זאת תצליח המחתרת האיסלאמית הקנאית, באחד הימים, לסלק את הנשיא מובארק מהזירה הפוליטית במצרים, אין מקום לחשוש שאחד מראשיה יתפוס את השלטון במדינה. שכן, במצרים קיימת מסורת עתיקה שלפיה השליט, בעזרת מנגנון בירוקרטי מסועף, הוא זה המנהל בתקיפות את ענייני המדינה. מאז מהפיכת הקצינים ב־1952 הפך הצבא להיות מקור הכוח העיקרי שעליו נשען השליט. לפיכך, לאף גורם אין סיכוי לתפוס את השלטון, אם הוא לא בא מקרב הצבא והמנגנון הבירוקרטי. לכן, כל נסיון של מחתרת איסלאמית לתפוס את השלטון במצרים ייכשל, כל עוד ראשי הצבא והמנגנון הבירוקרטי הם אנטי־פונדמנטליסטים ביסודם – וזהו המצב היום בארץ הנילוס.

אמנם מובארק איפשר תחת שלטונו מידה של חיים פוליטיים דמוקרטיים. קיימת שורה של מפלגות המיוצגות בפרלמנט ובסינאט (מג'לס א־שורא) והשנה אמורות להיערך בחירות חדשות לשני בתי הפרלמנט. אפילו נציגי תנועת "האחים המוסלמים" הפונדמנטליסטית מיוצגים בפרלמנט באמצעות מפלגות אחרות. אבל ככלל, למפלגת השלטון שבראשה עומד הנשיא והמייצגת למעשה את המנגנון הבירוקרטי והצבא, מובטח, תחת שיטת השלטון במשטר הנוכחי, רוב בפרלמנט ואין שום סיכוי לאופוזיציה להפיל את הממשלה ולקיים בחירות חופשיות במלוא מובן המלה. לפיכך, אין גם סיכוי לחיים דמוקרטיים מלאים להתממש במצרים, בסידורי השלטון הנוכחי, כפי שאין למחתרות האיסלאמיות סיכויים להקים משטר איסלאמי במדינה זו.

מובארק. שליטי סודאן: "חבורה של פושעים" צילום: א.פ.

שם ילדי גולן

יעל פישביין

לאנשי השמאל בגולן קשה יותר. הם מרגישים שממשלת רבין נטשה אותם. מתקשים להתמודד עם "מילכוד הגולן" שנפלו לתוכו. "מפלגת העבודה ניפצה לי את החלום להזדקן פה ועל זה לא אסלח להן", אומר לרנר. "הם בגדו בי, השאירו אותי פה להיות הקורבן של השלום". יום עם מי שהיו פעם חלוצים

תום לינר, אביק מלכין, סורינה ורותי לרנר. "לעודד את העניין או לתת לו לישון". צילומים: יעל פישביין

ר גבל קריר של נחל הן זורם בלבו של בית־הספר התיכון "הר וגיא" לרגלי הגולן. בשבילים שבין המדשאות המטופחות עוברים מורים ותלמידים העסוקים במשימות מאסף של שנת הלימודים, שזה עתה הסתיימה.

השלווה עוטפת במעטה דק דרמה חבויה שעדיין לא פרצה אל פני השטח: כ־20 אחוז מתלמידי בית הספר ומוריו הם תושבי רמת הגולן. רוב המורים והתלמידים ב"הר וגיא" הם בני קיבוצים ומושבים, תומכי תנועת העבודה והשמאל. בעבר הלא רחוק כמעט לא היו קונפליקטים אידיאולוגיים בין הקבוצה "הגולנית" של בית־הספר לבין הקבוצה האחרת. הוויכוח על עתיד רמת הגולן יצר בקיע, חיץ בלתי־נראה בין שני הקבוצות.

אם הוויכוח קשה לכל תושבי רמת הגולן, לתומכי העבודה והשמאל הוא קשה שבעתיים בגלל תחושת הבגידות והנטישה שהם חשים כלפי ממשלת רבין ובגלל "מילכוד הגולן", שהם נופלים לתוכו שוב ושוב. אם אתם בעד שלום – אתם חייבים להיות בעד ירידה מהגולן, אבל אם אתם בעד ירידה מהגולן, אתם מתייצבים אוטומטית נגד "הבית", נגד עצמכם, נגד החברים, נגד העבר.

יש מי שמנסים לצאת מהמילכוד על־ידי חיצוי: בשכל הם בעד שלום וירידה מהגולן, אבל ברגש הם נגד. אלא שדרך זאת אינה פותרת את הבעיה, והבחורים בה מוצאים את עצמם קרועים. להיות קרוע זה כואב ומשפיל, ולא בקלות הם משתפים אנשים מבחוץ בכאב הזה, מה שמקשה לגעת בהם, בייחוד בצעירים שבבני הגולן – בייחוד בבנים.

"ילדים מסומנים"

ביום שלישי האזינו ב"הר וגיא" לדיווחים הבלתי־פוסקים ברדיו על שיחות הרמטכ"לים בוושינגטון. התלמידים ניסו להתעלם ונענו לשאלותי באי־רצון בולט. בכלל, אין להם אמון בתקשורת, הם פוחדים שהיחשפות תזיק להם.

רב־סרן שמועתי הפיץ בגולן שמועה, שמי שמדבר נגד הממשלה מסתכן בנקמת הרשויות. יצותתו לטלפון שלו, ישימו עליו מעקב, לא יתנו לו לשרת ביחידות מובחרות בצה"ל. "לא, הם לא מגזימים", אומרים המורים, "ילדי הגולן מסומנים", בגלל האפשרות שהם ישרתו ביחידות שעתידות לקבל פקודה "להוריד" יישובים.

מנהל "הר וגיא", אביק מלכין מקיבוץ מלכיה, מתלבט זמן רב בשאלה אם נכון לעורר את התלמידים לשיחה על עתיד הגולן. בתחילת שנת הלימודים, כשדובר על "הורדת" קיבוץ אל־רום בקצה הצפוני של הגולן, סערו הרגשות, המתח גבר, והמחנכים והיועצים גוייסו לפעולה מהירה בקרב התלמידים למנוע פיצוצים בין ילדי הגולן והאחרים.

משלחת מורים יצאה לאל־רום להביע הזדהות "אנושית חברית". רחל רבין, אחותו של ראש הממשלה ומורה ותיקה ומוערכת בבית־הספר, היתה בין אלה שגיבשו קו ברור: אין טעם בוויכוחים פוליטיים חותכי קרביים, אלא בעיצוב גישה אישית־אנושית, להיות עם האנשים בגולן, להבין שעובר עליהם משהו קשה בנושא. אביק מלכין גורס, לפי שעה, שלא מעירים את הדב מרבצו". "אנחנו נמצאים במטוטלת, לעורר את העניין או לתת לו לישון ולחיות עם הידיעה שכאשר זה יבוא זה יהיה חזק, מהיר ואינטנסיבי ובעוצמות גדולות ונצטרך להספיק להתמודד עם העניין".

מלכין גורס שבית־הספר הוא מוסד פוליטי. זה לא מקום שיכול להישאר אדיש". הבעיה היא שרוקא ילדי הגולן והמורים המתגוררים בגולן מתנגדים להערת הדב: "אני שומע מהם את המסר שהם באים לכאן להירגע", אומר אביק.

"לא נשכב על הכביש"

הקבוצה הכי קרועה היא של אנשי העבודה והשמאל. להיות ימני זה קל. להיות שמאלני זה להיות במילכוד.

רם רינר, בן 17 מקיבוץ מרום גולן, הוא נער מהסוג השמאלי. במשפטים קצרים הוא מסביר לי, שעל הגולן הוא מעדיף לדבר בבית ולא כאן בבית־הספר. מאוחר יותר אמרה רותם לרנר, בת 16, במלים מפורשות את מה שרם רמז עליו: "מה פתאום שאני אראה להם שזה כואב לי? הם לא מהגולן והם לא יבינו כלום. שאני אבכה ליד כולם? השתגעתי?"

רם מאופק אבל מדבריו עולה כאב: "יגידו לנו ללכת – נלך. לא נשכב על הכביש. ניתן לחיילים לפנות אותנו. לא נריב אתם ולא עם המשטרה. פשוט נציית. אני משער שאהיה עצוב, אבל זה מה יש. אני גם לא אלך להפגנות. זה לא מועיל. השלום הזה עדיף. עדיף לוותר על הבית מאשר להמשיך במלחמות. אני חושב שנמאס לכולם מהמלחמות".

לכאב על הגולן מצטרף הכאב על המשבר בקיבוץ. "אחרי שיורידו אותנו מהגולן לא יהיה קיבוץ", אומר רם. "כבר עכשיו רוצים לפרק".

אסף בריאל, בן 17 ממושב נווה אטיב שבגולן, מציב את עצמו בליכוד. על דבריו של רם הוא מגיב בהומור: "לי במושבניק יותר קל. אני ימני. את הקיבוצניקים חינכו על ערכים שמאלניים. היום זה דופק. כמו שהקיבוץ דופק, גם הדעה השמאלנית דופקת".

לאסף ברור מה יעשה אם יוחלט לסגת מהגולן. "אנחנו בנווה אטיב ניאבק. לא נפגע באנשי צבא או במשטרה, אבל ניאבק. פשוט לא נוותר בקלות על הבית. יכול להיות שנתבצר, או משהו כזה. והכי חשוב – אחרי שנתפנה לא נשאיר כלום. נשאיר אדמה חרוכה כמו בימית.

"בכל יום אני יורד באוטובוס לבית־הספר ורואה מלמעלה ארץ יפהפיה. כל עמק החולה פרוש לפני ויש ימים שרואים את טבריה ואת ראש פינה. ואני חושב לעצמי כמה חבל שאיזה סורי יראה את המראה הזה. אחרי שהמדינה תחזיר את הבית, אני לא יודע אם אמשיך לגור בישראל. אני מרגיש שהמדינה בגדה בי. אז למה לי להישאר פה. בשביל מה להישאר?"

"העבודה הרסה לנו את הערכים"

נסעתי עם סורינה לרנר, מורה לספרות ב"הר וגיא", לביתה בקיבוץ עין זיוון. בדרך עצרנו כדי שאראה את הנוף המדהים שאסף דיבר עליו. את עמק החולה ואת בריכות הדגים של הקיבוצים, מונחים על כף היד ומוגנים על־ידי כוחות צה"ל היושבים בגולן.

סורינה קראה את כל המחקרים על פינוי ימית כדי לדעת מה צפוי לה, לילדיה ולתלמידיה. היא יודעת שתצטרך להתמודד עם הכחשה ועם הרחקה, עם פחדים ועם תחושות קשות של בידוד ובדידות. יש בה כעס לא מרוחק על תנועת העבודה, שנטשה את בניה תושבי הגולן. "הם הפכו אותנו לציניים", היא אומרת, "הרסו לנו את הערכים שעליהם התחנכנו".

היום היא בת 38. לפני עשרים שנה היא עלתה לגולן עם גרעין הנוער העובד מרחובות, מאמינה שהיא חלוצה ציונית שנבחרה למשימה החשובה מכולן: להפריח ארץ לא נושבת. גולדה היתה בת בית, וגלילי ראה אותם כבניו. שעות על שעות של דיבורים הקדישו הפוליטיקאים של מפא"י למתיישבי הגולן. אחר כך באה ההתבגרות הקשה, החלו עזיבות והקיבוץ עמד להתפרק. הגרעין הוותיק גייס כוחות למצוא נוסחת הצלה, שהיום הם רואים אותה כנוסחת הצלחה. כל משפחה הפכה ליחידת רווח בפני עצמה. אנשים מקבלים משכורות, מנהלים תקציב אישי, משלמים בעד שירותים, ועם זאת שומרים על ערבות הדדית ועל היחד. אין חדר אוכל משותף, יש בסופרמרקט, הילדים ישנים בבית ואוכלים בבית. אין טפילים. כולם עובדים ומקבלים שכר עבור עבודתם. אפילו בני הנוער.

זה שלוש וחצי שנים שעין־זיוון מבססת את עצמה כקיבוץ מן אחר. עתה, בעקבות מה שנתפס כאיום של הסכם השלום עם סוריה, עומדת תחושת הרווחה וההישג להימוג. סורינה יודעת שהכי רציונלי זה להתחיל "לשים כסף בצד" ולהתחיל לחשוב על "מה יהיה אחר כך", אבל היא לא מסוגלת לעשות את זה. היא ומשפחתה פיתחו לדבריה "מין נהנתנות" מתוך רצון למצות את החיים בהווה עם תומס, בלי לחשוב על העתיד.

בביתה הצחור והנוח של סורינה אנחנו מוצאות את בתה האמצעית, זהר בת ה־12. היא שרועה על הספה, מיואשת מפני שלא מצאה את בגד הים שלה רווקא היום, כשפותחים את הבריכה. בתום גלויי־לב תספר זהר כמה כייפית עין־זיוון וכמה היא אוהבת את הקיץ, כשאנשים יוצאים אל הדשא לשוחח והילדים משחקים, ואת זה ש"אין אריסים ואין סטייליסטים כי כולם אותו דבר".

היא מאחלת לעצמה ש"אף פעם לא אצטרך לעזוב את הגולן, ושאם נעזוב את הגולן נגור בווילה, ושאף פעם לא אצטרך לעזוב את החברות הטובות שלי. לעזוב את הבית – זה בסדר. אבל את החברות זה מאוד קשה", אומרת בת ה־12, ומיד מנחמת את עצמה, שאולי תמצא חברות טובות במקום החדש.

בבית־ספר היסודי אביטל במרום גולן חגגו השנה את מסיבת הסיום עם "הגלדה על הרוח ושלומיק" של יהונתן גפן. שיר "הבוקר בא כל־כך מהר ואי אפשר להישאר, צריך לקום להתעורר, ללכת אל מקום אחר אחר". ילדי כיתה ו' השבו על סיום בית־הספר היסודי והמעבר לחטיבת הביניים. המבוגרים חשבו על דברים אחרים לגמרי.

במהלך השנה דיברו הרבה על "מה יקרה כשנעזוב את הגולן", וזהר מספרת שזה היה קשה ו"לפעמים מישהו היה נשבר ויוצא מהכיתה כי הוא לא יכול היה יותר להקשיב".

עם זאת, הקטנה היא "מעריצה של רבין, כי הוא ראש הממשלה יחיד שהסכים לעשות שלום עם כל כך הרבה מדינות. הוא נורא אמיץ בעיני".

מחלוצים לפיצויימניקים

אמנון לרנר, בעלה של סורינה, מנהל את בית האריזה הגדול ביותר בארץ. גם הוא הגיע לעין זיוון עם גר הנוער העובד, ואצלו מתערבב הכעס על משבר ד עם הכעס על הנטישה מהגולן.

"מפלגת העבודה ניפצה לי את החלום להזדק לא אסלח להם", אומר לרנר. "הם בגדו בי. השאירו להיות הקורבן של השלום. שלוש אחיי, עודדו הנה להתיישב. מי לא בא לבקר אותנו כשעלינו כולם הגיעו – גולדה, אלון, גלילי. היינו הקבוצה דיברו אתנו שעות. אמרו לנו שאנחנו חלוצ ממלאים משימה לאומית. ומה נשאר מזה – כולם שלי אומר: פעם היינו חלוצים, אחר־כך נעשינו אחר כך נעשינו מתנחלים עוכרי השלום ועכשיו פיצויימניקים".

לרנר רותח על אנשי שמאל כמו אלוני שיושבים בביטחה בבתיהם ומבקרים את תושב כועס גם על בגידת מפלגת העבודה בקיבוצי הקיבוצים שהיא מציעה האשר נתפס בעיניו כמ רוצים לעשות חשבון עם הקיבוצים, שיעשו שישלמו לנו על כל המשימות הלאומי מהתחלה, מימי חומה ומגדל ומימי הפלמ"ח חשבון אמיתי כזה, המדינה תצטרך להחזיר ל להפגנות הוא לא ילך, מפני שהגולן הוא הגולן בלבד, ומי שצריך להפגין זה תושבי הוא.

כשהגיעה שעת הרשות התיישב אמנו התעתכן עם פרס. הוא חיקה את קולו בלעג חרש" – והטיח בו "לא יעזור לך, אין מרדה ח לא תיכנס להיסטוריה".

כשמגיעה הבת הבכורה רותם (בת 15, ע וגיא") מיום עבודה במטע התפוחים, היא מבי נפש שמגלה אביה כלפי אלה שבאים ל הגולן. "יש קטע של עוברים סוציאליים שמגיעים הנה. אני לא צריכה פסיכולוגים. שאני יכולה לעשות כדי למחות על הכוונה מפה. הלכתי לשלוש הפגנות וזה מספיק. מה שאלך לרבין ואדיק עליו? אני לא מרחיקה כואב לי מהמחשבה שאצטרך ללכת מפה, ואנ לעשות שום דבר לשנות את זה. הדבר היחיד ש שימתיק את עין זיוון. שלא יישאר כלום. שאף ס בבית שלי".

גם תום לינר, בן גילה מעין־זיוון, מדבר על זה ביכולתו לעשות כלום למנוע את הירידה מהגול יכול לעשות? כאילו שאני יכול להשפיע". הוא נ אל שיח, תי זמן מה בבקעת הירדן ולפני תשע עם הוריו לעין זיוון. כשמקניטים אותו בבית וגיא" על עניין הגולן – "עוד מעט מעיפים אתכ –, הוא מתעכב "מצד אחד אני חושב שלא צ ומצד שני אני חושב שצריך לרדת בגלל השלו שואל: אם נרד מפה יהיה שלום? כל הזמן שואלי עי"ף, מלחמה או שלום. אבל האם באמת יהיה ז ואת, אם יוחלט במשאל העם על ירידה מהגול ויכאב בשקט. "מה שיוחלט אעשה", הוא אומר.

בורחים מפוליטיקה

כשיורד הערב מתחילה לנשב בגולן רוח קריר מתרחבות מאוויר צח והאנשים יוצאים אל הד מכינה קפה ונדמה שכולם מתעמדים כל כך לנ הזה, ששום דבר לא יוכל להזיז אותם. כולם כרגיל. אין ארעיות ברקע.

באותו ערב נערכה הפגנה בצומת גולני. תירוצים למה לא נסעו להפגנה. רוני קרם אמר " ובה לא עם הגולן. לאנשים לא איכפת באמת. כל בעיניהם. אין זמן לגולן". מקי לרנר גיחך: "אנשי אותי מתי אתה יורד ועוברים לסדר היום. לאף א להתעסק בבעיות של אחרים". עמרם שרה, שבא מלהבות הבשן, נזכר איך איש לא הטריד באמת שמונה והפגנה בקטיושות, ואמנון לרנר טען שבג יש לישראלים בעיה בהתמודדות עם אסונות. א עברו לדבר על נושאים אחרים, רק לא על ד שמחזירה אותם כל־כך זועמים, הסרי אחים ונפו

סקרנות חולנית

אני רעב לקצת "אינפורמציה" מהימנה בעיצומן של תגיגות הדיסאינפורמציה ושטיפות המוח. אני פשוט רוצה לדעת לאן הממשלה הזאת מוליכה אותנו בגולן וביהודה ושומרון ובירושלים וסביבותיה. אני מת לדעת, למשל, אם האוטונומיה תחול בקרוב גם על בקעת הירדן ועל גוש עציון

חיים גורי

רק שנה חלפה מאז כנס היסוד של "הדרך השלישית", שבו השתתפו ונשאו דברים השרים יעקב צור ושמעון שטרית וסגני השרים מרדכי גור ומיכה גולדמן. כמו כן נטלו בו חלק חברי הכנסת הבאים: אורי אור, אלי גולדשמידט, גדליה גל, יוסף ונונו, עמנואל זיסמן, אבי יחזקאל, רענן כהן, יורם לס, אביגדור קהלני, בנון שבו ויעקב שפי. מצלמות הווידאו הלא-נסתרות ומכשירי ההקלטה הגלויים הנציחו את המראות והקולות.

מאז לא פגשתי ברוב האנשים האלה. לפעמים אני שואל את עצמי בלילה – מה חושב, למשל, אלי גולדשמידט על אפשרות עקירת כל יושבי הרמה הסורית עד חוף הכנרת? עוף השמים מוליך את הקול, שישראל רואה בגבול הבינלאומי את גבול השלום עם דמשק. מה דעתו על כך? ומה אומר השר יעקב צור מעיין לעניין באותו עניין? ומה על סגן השר מיכה גולדמן, שראה עצמו, כבן כפר תבור, ממשיך דרכו ונושא דגלו של יגאל אלון, המנוח, אותנו הבכורה אמרו שהיה ערב הפריימריס בעבודה מפעילי "מחנה רבין". מה היום המחנה הזה ומי משתייך אליו ובמה הוא שונה פוליטית מ"מחנה פרס"?

אבל, אני אוהב מפעם לפעם, בשם "הבטלנות היוצרת", פרברי חברי מנחם בריינקר, לבובו את זמני ב"בית היין" וכן בשיחות עם "אישים פוליטיים", גם כדי לצוד פירורי מידע על מה שהולך. בשכבר הימים היה בא בני מהרש"ק ה"פוליטרוק" שלנו ומעניק לנו בתוך הסגור "אינפורמציה" שהיתה לרוב חסויה בפני הרבים. והיה קסם רב בלחשושים האלה וגם בהזהרה "שיישאר בינינו" הייתי גאה כי אני שייך לחבורה היודעת טיפ-טיפה יותר מכלל המון בית ישראל הניזון מעיתונים ורדיו. איפה הימים?

בצר לי אני פונה לעתים אל פלוני, שר בממשלה ומבקש כי יאמר לי משהו. לא סודות-מדינה, חס וחלילה וגם לא פרטי מהלכים טקטיים, לאו אני פשוט רוצה לדעת לאן הממשלה הזאת מוליכה אותנו בגולן וביהודה ושומרון ובירושלים וסביבותיה. לא תמיד הוא יודע. אני רוצה לדעת אם אכן רואה ממשלת ישראל את חוף הכנרת כגבול השלום עם הסורים. יש בי סקרנות מוגזמת. אני מת לדעת אם האוטונומיה תחול בקרוב גם על בקעת הירדן ועל גוש עציון או שמא כמה אומרים בארץ ישראל יופקעו ממנה. מעניינת אותי השאלה – באיזו מידה יקבעו הסדרי הביניים ופריסת צה"ל את גבולות ישראל בהסדר הקבע? אינני רואה את עצמי בשל כך כ"סרבן שלום", רח"ל.

זה מעייף, כן, זה מרגיז, אך בכל זאת חשובות לי דעותיהם של מרדכי גור ואורי אור בעניינים האלה. ולא שכחתי את רענן כהן ויורם לס ממציעי "חוק הגולן" בימי שביתת הרעב בגמלא. ומה על השר שמעון שטרית? אומרים לי כי הוא עומד בראש "הזרם המרכזי" בעבודה. מהו ומיהו הזרם הזה? האם דרכו תואמת את "הדרך השלישית"? אם לא, במה הוא שונה ממנה? אם כן, מדוע לא הראה את קצה אפו בדיוני התנועה שהיה בין מייסדיה, שהיה ראשון דובריה? האם תפקידו כשר הדתות גזל את כל זמנו עד כדי כך? הרי תנועה זו עדיין לא החליטה סופית להתמודד בבחירות הבאות כגוף פוליטי, אף שלפי הלך הרוחות אפשרי הדבר. האם אין לו לשר שטרית מה לומר לאנשים האלה?

★

משחר ימי הייתי "ילד פוליטי" או "נער פוליטי". הייתי רץ אל אסיפות-העם באולמות הצפופים עד אפס מקום, חנוקי העשן והמחלוקת או "תחת כיפת השמיים". רציתי לגעת בהיסטוריה תוך כדי התרחשות, בארץ הסעורה והכאובה הזאת, שבה רוב הנושאים הם "גורליים". הם באמת היו והינם כאלה. "המטבח" לא עניין אותי, גם העסקנות, אף שידעתי שאי-אפשר בלי אלה.

הייתי עד למחלוקות שקרעו אומה ותנועה ובית. מהן, פלוגתאות סרק שנתפסו לימים כטעות אומללה ומהן מריבות קשות "הכרעות גורל", שעיצבו את המעשה המדיני והרוחני בארץ-ישראל.

ידעתי שאין מנוס מפוליטיקה בארץ הזאת, שבה גם הנסוגים מגשת מעניקים לנאבקים עד תום את רשות הייסוד ההכרעה. לא פעם הוזהרתי מפני "פעולה ישירה". אמרו לי כי די לו לסופר שיהיה העד והמתעד ולא המעורב אישית. לא פעם, כמו בפרשת סבסטיה, למשל, נכוויתי בגחלתה של המעורבות, גם למדתי משהו על יושרם והגינותם של פוליטיקאים, הן בשעת מעשה והן בעת כתיבת ספרי הזכרונות.

קבעתי לעצמי תחומים נפרדים ככל האפשר בין העיתונאות לבין הספרות היפה, אף שלא עלה בידי להתרחק מ"צומת-הדמים" שבין הפוליטי והאסתטי, שבין המוחלט וההיסטורי. הן גם אני הייתי חלק מ"כשורת המצורעים", כאמור בשירה הלא נשכח של רחל המשוררת.

★

אומרים ש"הדרך השלישית" תהיה בהכרח לתנועה פוליטית הולכת לבחירות ותשמש כתובת לכך וכך רבבות מצביעים, חסידי תוכנית אלון, שהצביעו רבין וכן לאותם שרואים בארבעה עיקריה יסוד לתרבות פוליטית מציאותית במצב הזה. אני כשלעצמי עדיין חושב שלא תם תפקידה של ההתארגנות הזאת כתנועה פוליטית על-מפלגתית, אך התרחקותם של רוב השמות הנ"ל, שתיקתם ועמעומם, מעוררים בי חשד ומרירות. כבר אינני יודע מי בעבודה מבטא את הדרך שרבים מאד תמכו בה. אני חש ריח הונאה באוויר.

אם כך ואם כך באו הימים הקשים. הגיעה עת ההכרעה על מחירו ועל סיכוייו של השלום. אני חש בפחד ובשנאה. אני נקלע בין נבואות נחמה נפלאות לבין חזיונות חורבן אפוקליפטיים, כמיטב מסורת המעלה-מטה באומה זו המשולה ל"עפר וכוכבים". אני צופה ריב שלא היה כמותו מאז תש"ח או אולי מאז ראשית שיבת-ציון.

אולי בשל כך אני רעב כל-כך לקצת "אינפורמציה" מהימנה בעיצומן של תגיגות הדיסאינפורמציה ושטיפות המוח. מוכן לשלם מתנות לשולחן את סוחרי השוק השחור תמורת מידע אמין, מגלה סקרנות חולנית. ■

כשלא יהיה על מי להשליך אבן

"אנחנו רוצים שיהיה אצלנו מה שיש בעזה" צילומים: גדעון מרקוביץ/ופא

שכם שלאחר אירועי השבת האחרונה ולפני האחד ביולי, המועד ה"היסטורי", שוקקת פעילות ומלאה חששות. "נסיגת כוחות צה"ל תעורר שמחה, אך רגעית, כמו אחרי הסכם אוסלו. כשייתקלו במחסום החיילים הראשון, בדרך בין ג'נין לשכם, מחסום שאינו קיים היום, תיגמר השמחה", אומר אמין מקבול, חבר הוועדה העליונה של פת"ח בגדה

יגאל סלע

בשכם היו השבוע רגשות מעורבים. בין אירועי הדמים של השבת הקודמת, ולקראת אי-הוודאות של השבת הקרובה חוששים תושבי שכם, כי נסיגת כוחות צה"ל על-פי הצעת ישראל תהפוך את העיר לבית-מוקד עימותי. את מצבי העימות עם כוחות צה"ל, שבו נהרגו שלושה סטודנטים ונפצעו עשרות אנשים, מכסים צעירי שכם באפר הצמיגים הבוערים מדי בוקר בכיכר העיר.

שכם, שהוציאה מתוכה את המשורר הלאומי הראשון, אברהים טוקאן והמשוררת הלאומית הראשונה, בת אחיו פדווא, הסבה את פצעיה חלק מהשגרה. העיר שוקקת פעילות, בתי המלאכה רועשים, ריח פירות הקיץ מציף את סימטאות השוק, והנוערים צעירים יוצאים לפיזור צמיגים, לקראת הפרת-סדר מסודרת. כמו מדליקי פנסי הרחוב היוצאים לדרך בשעה יעודה, על אופניים, נושאים פחיות דלק וגפרורים, מדרים צמיגים במוט ברזל ארוך מאתר לאתר. עשן שחור ממשיך את יומה של כיכר העיר. חלק משגרה, הולכי הרגל ממשיכים בדרכם, מסבבים את היוהם בין-מהומה, מכוניות מנווטות בין להבות האש והנעריות, העסקים כרגיל. מדי פעם מצטרף לענן השחור ענן לבן של גז מדמיע, ששולח לאוויר חיילי סיור. גם להם זוהי שגרה. מבצעים את המשימה ומסתלקים בארשת אדישות עד הסיבוב הבא.

"לא, אין חשש לאינתיפאדה, זה לא בראש שלנו", אומר אחד מבחורות מבצלים המתבשמים בריח על-האש. "זה רק יום הסולידריות עם האסירים, לא יותר. ברגע שייצאו החיילים גם לא יהיה על מי להשליך אבן".

לבו של העיתונאי זוהיר דיבעי נשבר למראה הפצועים והשפלות ההרוגים. "באיזו זכות שולח יאסר ערפאת את עליוני בלתי חמושים לעמוד מול אם-16? באיזו זכות?" הוא מרים את קולו בהתרגשות. "כששלחו הוראות כאלה מבחוץ, מתוניס, היה בזה הגיון, אבל היום?" קולו עולה עוד יותר. "אנחנו בעידן חדש והוא משתמש בשיטות הישנות, גם זה לא הוא יום זאת, הוא מצטרף ומעודד. זה חוסר אחריות. הילדים הלכו כדלק לשריפה? אנחנו מכסים על הפשע במלה שהייתה עליו לדרוש את שחרור האסירים בנחישות, בתבונה ובמשא ומתן, הוא אינו ממלא נכון את תפקידו, שאין הרשות הפלסטינית היא מכבה את עצמה [illegible].

ישראל אינה יוצאת נקייה מההתרגשות. לפני המצעד הזמינו ראשי פת"ח בעיר למושל הצבאי שהורה להם למנוע אותו. "הם סרבו, אני מבין את מצבם של נשים וילדים שאביהם בבית סוהר, גם אני הייתי שם. אם הם בכל זאת יצאו, אסור היה לחיילים לנהוג כפי שנהגו. תהליך השלום לא שינה את ההוראות לפתיחה באש".

הכאב הזה מלווה את דיבעי לקראת פינוי אפשרי של כוחות צה"ל מן העיר. העמדות ונקודות התצפית שהוצבו בעבר בכל רחבי העיר נעלמו מזמן. תוך 48 שעות אפשר להעביר את האסירים מבית הסוהר בעיר. במשרדי המינהל האזרחי בעיר אין תכונה מיוחדת, אם יש היא מאחורי קלעים עבים. אין, לדעת דיבעי, סימנים ל"הרמת ידו המכאיבה של המימשל הצבאי". אחד מעורכי העיתון "נאבלוס" שהוא עורך אינו יכול להתחתן, משום שארוסתו גרה בירדן והמימשל הצבאי אוסר עליה לבוא להשתקע בבית בעלה לעתיד. "זו הבעיה הקשה ביותר ונסיגת צה"ל מן העיר לא תפתור אותה. האיסור על משפחות להתאחד באיזור, גירוש נשים וילדים החיים כאן כמבקרים והמימשל הצבאי מסרב לרשום אותם כתושבים. טרגדיות משפחתיות שאין להן קשר להצבת החיילים", זו המדיניות הדמוגרפית של ישראל, השואפת לצמצם את מספר הפלסטינים באיזור, הוא אומר.

שסתום על העורק הראשי

גם אמין מקבול, חבר הוועדה העליונה של פת"ח בגדה המערבית קשר את ראשית השבוע בסופו. מקבול גורש מן האיזור כסטודנט לפני עשר שנים וחזר לפני כשנה עם מגורשים אחרים, כחלק מההסדר המדיני בין ישראל לפלסטינים.

"שביתת האסירים קשורה בתאריך היעד, אך יותר מכך בעיכוב המתמשך במימוש הסכם המימשל העצמי בגדה המערבית, כולל שחרור האסירים", אומר מקבול. "חושבים עליה כבר חודשים ארוכים. בכל פעם חשבנו מחר מחרתיים תיפתר הבעיה. כשהבינו שישראל אינה רצינית בגישתה לאסירים החליטו שאין ברירה. בינתיים, חלפה שנה באיחור מימוש החלק השני של הסדר הביניים. השילוב של שני העניינים עודד את האסירים ותומכיהם לפעול. זו דרך לגייס את הציבור.

"בשיחות עם גדי זוהר (מי שהיה ראש המינהל האזרחי בגדה) ודני רוטשילד הוזהרתי לא אחת: אם יגיע יולי 95 ללא יישום החלק השני, איש לא יוכל לדעת מה יקרה, פת"ח, כגורם אחראי להסכם השלום, לא יוכל עוד לשכנע את הציבור הרציני התומך בתהליך השלום והעניינים עלולים לצאת משליטה ולהתפרץ.

"התסכול והיאוש בציבור גוברים בגלל העיכוב הנמשך. ההסכם המקורי לא התקבל בשביעות רצון, הרוב השלים עם הבעיות, בתקווה שהמעט שניתן יישם במועד. כאשר גם זה אינו קורה, יש סכנה שגם בין תומכי ההסדר תהיה נסיגה".

מקבול היה עם הצועדים ביום שבת, כשהחל הירי היה בין המתדיינים עם הקצינים בשטח על הפסקת אש. "אינני מבין מדוע לא הרשו למצעד לצעוד, האם היה זה בדרג צבאי מקומי או החלטת ממשלה, בכל מקרה אין כל הצדקה לירות אל ראשי המפגינים. היה אפשר להסתפק בגז מדמיע, בכדורי הלם, במים, לא חסרים אמצעים. ידי אינו עולה בקנה אחד עם תהליך שלום. נסיגת כוחות צה"ל תעורר שמחה, אך רגעית, כמו אחרי הסכם אוסלו. כשייתקלו במחסום החיילים הראשון בדרך בין ג'נין לשכם, מחסום שאינו קיים היום, תיגמר השמחה".

השינוי הפנימי לא היה מלווה בשינוי בגישת המינהל האזרחי, שלא נתן לעירייה כל תקציב פיתוח, להוציא שרידי תקציב משנים קודמות. רוב המינהל האזרחי לעיריות הפלסטיניות ממסים שנגבו מהתושבים נמצא על מדוכת המו"מ.

נגוז גם הרצון להשקיע ביוזמות כלכליות, דבר שעשוי להגביר את הכנסות העירייה, לדברי סגן ראש העירייה, עדנאן דרהלי. "תהליך השלום עד כה לא שינה את הקשר העורקי לכלכלה הישראלית. ממלט ועד חלקי חילוף לכל מכונה, אנחנו תלויים בישראל. הרווח לאורח הקטן הוא שולי. ישראל שמה שסתום על העורק הראשי, ברצותה היא פותחת מעט ברצותה – סוגרת", והוא מדגים באצבעותיו את פעולת השסתום.

את הבעיות המהותיות של הגדולה בערי הגדה לא תפתור נסיגת החיילים מהעיר, אומר דרהלי. "ישראל מתנהגת כבעל הבית. מאז 1986 לא הרחיבו את השטח העירוני, 8500 דונם שנוספו אז הוכרזו כשטח ירוק האסור לבנייה ל-150 אלף תושבי העיר הצפופה ביותר בגדה. אין מים לתושבי העיר, אין היתר לחפור בארות חדשות, וסביבנו התנחלויות, שתוכנית המתאר והמים שלהן מספיקה ל-50 שנה. האם רבין רוצה להיות נץ ויונה בבת אחת? ראיתי בטלוויזיה חיילים ברמאללה בועטים בנשים, האם הוא רוצה עדיין לשבור עצמות? אני פוחד".

לפחות שייפתח השער למזרח

"הרגשות מעורבים", מודה מזכ"ל לשכת המסחר והתעשיה בשכם, חוסאם תג'אווי, מנהל מפעל קרטון בעיר. "יציאת החיילים וכניסת שוטרים פלסטינים במקומם מעוררת שמחה. אך אם התוצאה תהיה לא רק סגר כללי, אלא גם היעדר אישורי כניסה לג'נין או כל עיר אחרת, יהיה גרוע. זו שיטת האיים".

לתג'אווי יש אישור כניסה עם מכוניתו לישראל, אך אסור לו להיכנס במכוניתו לעזה. "קשה להאמין: בישראל אין למכוניתי סיכון ביטחוני, אך בתוך עמי, בעזה – כן האיסור הזה אינו מטעמי ביטחון?

"יציאת החיילים אינה פותרת את האסון הקשה ביותר לכלכלה שלנו, הסגר. אי-אפשר לשווק, בוודאי לא לייצא כשהסגר מונע עמידה בלוח זמנים. מתוך כ-200 משאיות מורשות באיזור שכם, מותר רק ל-55 להיכנס לישראל. חמור מכך: אסור להן להוביל סחורה מהגדה לישראל, רק להביא. את המוצרים שלנו לישראל אנחנו חייבים לשלוח במשאיות ישראליות. הן באות, זאת הוכחה שאין כאן פחד ביטחוני". ישראל תולה בביטחון דברים שאין להם כל קשר לכך, טוען תג'אווי. "קבלת רשיון למשאית מותנית באישור השב"כ. לכן לא ייתכן שמתן אשור כניסה לישראל לרבע מהמשאיות הוא עניין ביטחוני".

הצעדים האלה סותרים את ההסכם הכלכלי בין ישראל לפלסטינים, אומר מזכ"ל לשכת המסחר. "אינכם רוצים לפתוח בפנינו את גבולכם? ניחא, פיתחו את השער למזרח. אך גם לסחור עם מדינות ערב אסור לנו".

תג'אווי עומד בראש "ועדת המוסדות והמפלגות הלאומיים והאיסלאמיים", ניסיון עירוני יחיד במינו, מעין פרלמנט בן 15 נציגים, בהם אשה אחת. מזה כשנתיים עוסקת הוועדה בשיפור החיים בעיר, פתרון סכסוכים וגיבוש עמדות בשאלות לאומיות ופוליטיות תכתה להכרה מעשית של המימשל העצמי.

חברי הוועדה נפגשו עם מושל שכם לאחר התנגשויות המצעד. "הטלנו עליו את האחריות לשפיכות הדמים. לציבור יש זכות להביע הזדהות עם האסירים. ישראל נושאת ונותנת מעמדת כוח, כצד החזק במשוואה עליה לתת יותר ולצפות להתפתחויות לטווח ארוך. הדחייה הנמשכת ביישום ההסדר המוסכם מרתיעה את תומכי השלום".

ג'מאל מנצור הוא נציג התנועה האיסלאמית בוועדה העירונית. "יש ציפייה שמחה לנסיגת צה"ל, לקידום הסדר, שהוא עדיין רחוק משאיפותינו והלב מלא ספקות וחרדות. האם אנחנו רוצים שיהיה אצלנו מה שיש בעזה? בין המקורשים מחשבה עמוקה לנשא הולך וגובר החשש, שמסגרת החופש שתינתן כאן תהיה צרה יותר מזו שנוצרה בעזה. נוצר הרושם שישראל תהיה מוכנה להקמת מדינה פלסטינית רק בעזה, תוך תוספת שטחים מסיני הנגב ולקיים בגדה המערבית לכל היותר מימשל עצמי מוגבל".

הביטוי הראשון המדאיג ביותר לכך הוא שיטת האיים, "מדיניות עור הנמר", בניסוחו מנצור. "כבר היום אני מעריך בכשלושת-אלפים את מספר האנשים באיזור המוותרים על נסיעה לירדן בגלל מחסומי צה"ל בדרך. החל בבעלי תעודת-זהות ירוקה וכלה בסתם מי שבכל מקום נדרש להוכיח את זהותו. התיק הזה יתפח למסדי מדריך הטלפון עם השלמת עור הנמר".

התנועה האיסלאמית נלחצת משני הכיוונים. אם יושלם המימשל העצמי בגדה, "האם יינתן חופש פעולה לכל התנועות? האם תתקיים מסגרת חוקית שתאפשר התכנסות חופשית למטרות פוליטיות?"

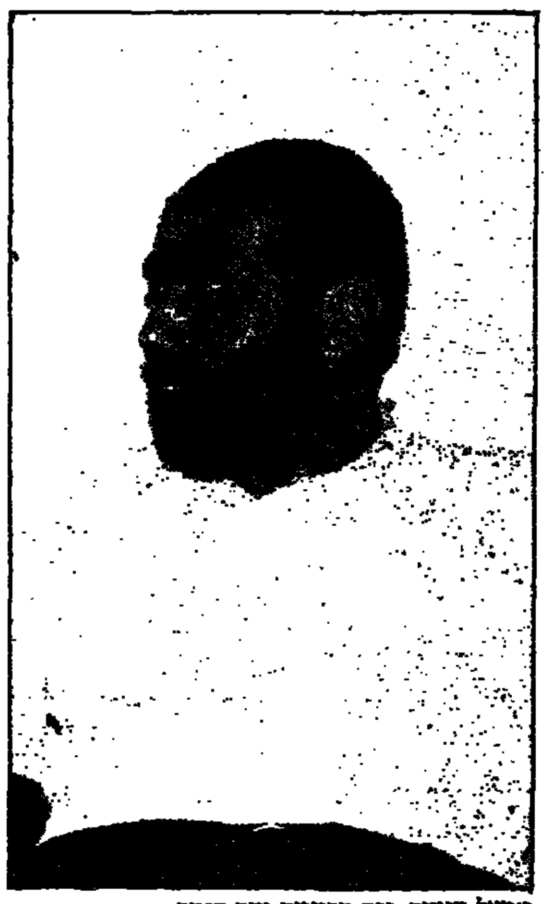

ג'מאל מנצור. נגד מדיניות עור הנמר

זוהיר דיבעי. ערפאת אינו ממלא נכון את תפקידו

חוסאם תג'אווי. האסון הקשה ביותר לכלכלה, הסגר

וזהו החשש הגדול של תושבי הגדה – יישום שיטת האיים, שתפגע עוד יותר בחופש התנועה, בחופש הפעולה, בפעילות הכלכלית ובתחושה בלב שכל זה קשור בשלום. "התוכנית המוצעת תיצור מצב גרוע יותר. נותנים לזה את הכותרת 'ציסור'. כמה זמן הוא "ימשך" תוהה מקבול.

לתושבי שכם, כך נראה, יש סיבה לדאוג בגלל תוכנית האיים. דווקא בין ערי הגדה, שבה פרחו בשנה האחרונה תקוות קטנות לחיים חדשים. אחרי שנים רבות של שיתוק בניהול חיי העיר מונתה לפני כשנה עירייה, לשביעות רצון רוב התושבים. התוצאה נראית בעין: העיר נקייה ומסודרת יותר, חודש הפיקוח העירוני על חיי המסחר, הוקמה תחנה מרכזית למוניות ואוטובוסים, מגרשי חניה, כבישים תוקנו, ניצנים של יוזמות כלכליות קטנות נראים באיזור התעשיה. העיקר, האווירה השתפרה.

אשראי התקוות הראשונות וההישגים המקומיים הקטנים של תושבי שכם, הולך ואוזל, עם כל יום של דחיית המימשל העצמי, עם כל יום נוסף של אלפי אסירים שאינם רואים את יום השחרור כחלק מההסדר המדיני.

התנהגות הרשות הפלסטינית ושגרת היחס של המימשל הצבאי אינם נותנים מנוח לדיבעי. כעיתונאי ואימאם במסגד בעיר אין כמוהו להכיר את רחשי הלב בכל סימטה. השכמים גאים בשמץ היופי שהצליחו להביא לעיר. "יש סתירה בין יופי לאפר הצמיגים. שמעתי הבוקר בעלי חנויות הפוחדים שמא יאבד המעט שנבנה באחרונה. האחד ביולי אינו תאריך חשוב, אלא המהות. חיילים בתוך העיר או סביבה, זה אותו דבר. חשוב להסדיר את שחרור האסירים. אם לא כאיש אחד, אזי בתכנית מוסכמת, מאה כל שבוע. זה יסייע לראות את קרן האור בקצה החשיכה". ■

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

לונדון מחכה למהפכה

דוד פרהצור

פעם סיפרו לסוקרטס על פלוני, שיצא למסע ולא השתנה כלל לטובה במסעו. "אין זה פלא בעיני", אמר החכם היווני, "הלא את עצמו לקח איתו לדרך". מונטיין מביא את הסיפור הזה וכותב, כי "מי שאינו פורק תחילה מעליו ומעל נפשו את המשא המעיק עליה, לו יהיה משאו למועקה כפליים עקב אשר יטלטלנו עמו".

ביקור חטוף בלונדון. בשבוע שבו התפטר ג'ון מייג'ור מראשות מפלגתו, אישר לי שקשה להשתחרר מן המשא הישראלי. הטמפרטורות היו מאוד ישראליות. בעיותיה של ממשלת בריטניה הזכירו את אלה של ממשלת ישראל – שתיהן בשנה הרביעית לכהונתן, שתיהן עוררו תקוות, השיגו הישגים ובכל זאת הצמיחו אכזבות. מייג'ור הוא לא רבין, אך לשניהם בעיות של מנהיגות ושל תקשורת. את הסיבה לירידה בפופולריות שלהם ושל ממשלתם תולים שניהם בהסברה לקויה.

התפטרותו של מייג'ור דחקה מן הכותרות את תבוסתה של אנגליה באליפות הרוגבי בדרום־אפריקה, את התאסלמותה ונישואיה של ג'מימה (ימימה?) גולדסמית, בתו של איל־ההון היהודי, לכוכב הקריקט מפקיסטאן, ואת הצלחתה של "גרינפיס" למנוע קידוח־נפט בים הצפוני סמוך לסקוטלנד.

הברירה שהציב מייג'ור לחבריו התתרנים: "להתמודד, או לבלום את הפה", הקלה על מנסחי הכותרות הראשיות גם בעיתוני האיכות. על אחת כמה וכמה בצהובונים. גולת הכותרת היתה זו של "דיילי סטאר": "מי אמר שאין לו ביצים".

מסע הלחישות מאחורי גבו של מייג'ור החל בשעה שהוא עצמו השתתף בפיסגת שבע המדינות העשירות. כמו בעל נבגד, הגיעו הדברים לידיעתו רק בשובו ללונדון. או התברר, שעל־אף הרימזי שלו יש כיסוי לכותרת העסיסית של "דיילי סטאר". את תרושת השמועות קטעה הודעה דרמטית של מייג'ור, של שתי דקות בלבד, ששודרה בשידור חי רק ברשת "סקאי". שאר ערוצי הטלוויזיה המשיכו בשידורים הרגילים. ברדיו לא היה גל־פתוח וגם לא סמבטיון של פטפטת נוסח ישראל.

המגיבים והפרשנים היו חלוקים בהערכותיהם על צעדו של מייג'ור – מ"מהפך מזהיר" עד "פאניקה של איש חלש". לא היתה מחלוקת על כך, שההתפטרות לא פתרה את בעיותיה של ממשלה מסוכסכת וקבינט חצוי, בעיקר בשאלת האיחוד המוניטרי עם אירופה, אבל גם בשאלות כלכלה, חוק וסדר ושירותים ציבוריים. כמעט כמו בבית.

לכאורה אין לאנגלים – כמו לישראלים – סיבות רבות להתאונן. האינפלציה והאבטלה – נמוכות. "השמרנות ההגיונית" של מייג'ור התרחקה מהתאצ'ריזם והזמינה עליו את ביקורתה הזועמת של "גברת הברזל". את מסע המכירות של החלק השני של סיפור חייה ליוותה תאצ'ר בהתקפות על מדיניותו האירופית של מייג'ור האשימה אותו שהוא אינו "שמרני דיו".

"כל מנהיג הוא מנהיג רק אם הוא נתמך על־ידי מפלגתו", אמר מייג'ור בהודעת ההתפטרות. סקרי דעת־קהל מצביעים על כך שאבודה לו התמיכה לא רק בין חברי הפרלמנט אלא גם בקרב הציבור הרחב, עד שהוא נחשב לראש הממשלה הפחות פופולרי מבין כל ראשי הממשלה שקדמו לו. ה"רייטינג" שלו צנח מ־60 אחוזים בראשית כהונתו ל־11 אחוזים היום. את הנפילה הזאת הסביר מייג'ור במשבר אמצע הקדנציה הפוקד היום כל ממשלה דמוקרטית. כמו למשל בספרד. יכול היה להזכיר גם את ישראל.

סקר דעת־קהל ב־18 מדינות, שנערך בימים אלה על־ידי מכון גאלופ הבינלאומי, העלה שהבריטים הם העם הפחות מרוצה מכולם. בשביעות־רצון מן הדמוקרטיה ניצבת בריטניה במקום ה־13, אחרי האירלנד, צ'ילה, טייוואן והרפובליקה הדומיניקנית. מבין 18 המנהיגים ביג. מייג'ור במקום האחרון בדירוג שביעות הרצון ממנהיגותו (11 אחוזים לא מרוצים ממנו. רק 21 אחוזים מרוצים) ראש ממשלת ספרד ניצב במקום הדו. האנגלים הם במקום השני (אחרי ונצואלה) בין המבקשים להגר למדינה אחרת ובמקום ה־15 בתקווה שילדיהם יזכו לעתיד טוב יותר. המשאל לא כלל את ישראל.

כמו אצלנו, גם התקשורת הבריטית מואשמת באחריות לירידה הבלתי־מוצדקת בפופולריות של הממשלה ושל העומד בראשה. מימין ומשמאל נשמעות טענות נגד הבי.בי.סי. סקר אחר מצביע על כך שהצופים סבורים ששירות השידור הממלכתי מפלה לטובה את השמרנים. פוליטיקאים שמרנים מאשימים את השדרים והכתבים בהטיה שמאלית ואת הממונים עליהם כ"מאפיה שמאלית". נשמע מוכר.

בהגשה הקבוצתית של החדשות והפרשנות יש עוד לטלוויזיה הישראלית, על שני ערוציה, מה ללמוד. 90 דקות של הדיווח בערוץ 4 (המסחרי), בעקבות התפטרותו של מייג'ור, נקטעו רק שלוש פעמים לפרסומת. השדר ג'ון סנאו קרא חדשות וראיין בענייניות וביסודיות, ולא בבומבסטיות ובפומפוזיות המאפיינות סיקור משברים ממשלתיים ואחרים בערוץ הראשון הישראלי. אגב, בראש חטיבת החדשות של ערוץ 4 הבריטי עומדת שרה נתן, בת 39 ואם לשני ילדים, האשה הראשונה שנבחרה לתפקיד כזה בערוץ טלוויזיה בריטי כלשהו. למעבידיה אמרה שהיא רוצה להקפיד לצאת הביתה ביום שישי. "אני לא רק אמא. אני אמא יהודיה", הסבירה. נימוק מאוד לא־ישראלי.

שלא כמו במפלגת העבודה הישראלית, שבה אין שמאל חברתי אלא שמאל מדיני שהוא ימין חברתי, יש בשורות הלייבור פועלים של ממש, אתום סוציאליסטי ולהם מרקסיסטי. חוצות לונדון הוצפו השבוע בכרזות המבשרות על שתי עצרות־עם – ב־7 וב־14 ביולי – בסיסמה "מרקסיזם 95 – המהפכה מתחילה כאן"

"מיתוסים וזכרונות של מלחמת העולם השנייה" הוא שמו של מישדר מיוחד בבי.בי.סי, שבמרכזו היתה טענה חוזרת של אלן קלארק, לשעבר שר ההגנה הבריטי, שבאביב 1941 היתה בריטניה חייבת לעשות שלום עם היטלר. הזמן היה בשל לכך, טען קלארק, מפני שגרמניה נכשלה בנסיון לפלוש לבריטניה ונערכה למלחמה בברה"מ. אילו יצאה בריטניה מהמלחמה יסכם קלארק, היו ניצולים רבבות חיי אדם, הכלכלה הבריטית והאימפריה הבריטית.

בשידור השתתף גם ג'ון צ'ארמלי, היסטוריון רוויזיוניסט, מן ההיסטוריונים החדשים האנגלים, ששני ספריו, על "צ'מברליין השלום האבוד" ו"צ'רצ'יל: קץ התהילה", מעלים על נס את הפייסנות, ומאשימים את צ'רצ'יל בהחמצת יוזמות השלום של היטלר, ב־1940 וב־1941, ובהקרבת חייהם של מאות אלפי חיילים ואזרחים בריטים. ראוי להזכיר כי באביב 1941 כבר היו פולין, נורווגיה, דנמרק, הולנד, בלגיה, צרפת ויוגוסלאוויה תחת הכיבוש הנאצי.

מייג'ור. "מי אמר שאין לו ביצים". צילום: אי.פי.

צ'ארמלי טען במישרין, כי כשם שהפכו בדלילה את סטאלין משטן לבעל־ברית של בריטניה, לאחר שברה"מ הותקפה על־ידי גרמניה, כך היה אפשר "למכור לבריטים גם את היטלר". שהרי כבר ב־19 ביולי 1940 פנה היטלר, בנאום בו ברייכסטאג "אל השכל הישר בבריטניה הגדולה" ואמר שהוא מבקש למנוע את המשך המלחמה והקורבנות. בזכותו של צ'רצ'יל, נענו יוזמות השלום של היטלר כפי שנענו. אילו נהגה בריטניה אחרת, היתה אירופה כולה תחת שלטונו של היטלר והנאצים. האלטרנטיבה – מחציתה של אירופה תחת שלטון והשפעה סובייטיים – הוכחה כהכרעה היסטורית נכונה, ש"ההיסטוריונים החדשים" בבריטניה מערערים עליה רטרואקטיבית.

במקרה או שלא במקרה, דברי סניגוריה על צ'מברליין היה אפשר למצוא באחרונה גם אצלנו: "רוב הציבור 'יודע', למשל, שצ'מברליין חשב בתמימותו שניתן לעשות שלום עם הפושע היטלר, ואינו מכיר את המחקר המודרני, שלפיו צ'מברליין נשלח על־ידי ממשלת בריטניה לעכב את תחילת המלחמה בשנה־שנתיים, כיוון שאותה שעה לא היה חיל האוויר הבריטי מסוגל לצאת לקרב, וכמוהו הצבא כולו, ונדרש פרק זמן להכנות מזורזות. צ'רצ'יל אכן ראה בצ'מברליין גיבור שנטל על עצמו תפקיד כפיינטובה, ואנגליה חייבת לו תודה. אבל הדמות של צ'מברליין השלומניק עם המטריה הפכה להיות סטריאוטיפ כל־כך מובהק, שהיום קשה מאוד לשנות את מה שהקהל יודע בעניין זה" (שולמית הראבן, "ידיעות אחרונות", 28 באפריל 1995).

לא ידוע על איזה "מחקר מודרני" מתבססת שולמית הראבן. ספרו של העיתונאי איאן קולווין, "הקבינט של צ'מברליין", שראה אור ב־1971, סותר את הטענות הרטרואקטיביות האנונימיות של שולמית הראבן. הספר מבוסס על מסמכי הישיבות של הקבינט הבריטי ודו"חות של ראשי המטות הצבאיים ויועצים מקצועיים אחרים והוכר כמקור היסטורי מהימן גם על־ידי ההיסטוריון בר־הסמכא א.ג'.פ. טיילור. מן המסמכים עולה שהפייסנות של צ'מברליין לא היתה טקטיקה אלא אסטרטגיה וכי לאחר כיבוש פולין ועד מאי 1940 ביקש צ'מברליין לעשות שלום עם היטלר. באותן הישיבות אמר: "עלינו לחתור לכונן יחסים עם המעצמות הדיקטטוריות שיוליכו לפתרון באירופה ויביאו להתרשת ביטחון". צ'מברליין תמך בתוכניות האוצר הבריטי לקיצוץ בתוכניות לחימוש מוגבר ולא פעל כמי שמבקש להרוויח זמן כדי להתכונן למלחמה. אילו נהגה בריטניה לפי מדיניותו של צ'מברליין "השלומניק עם המטריה" ולא לפי מדיניותו של צ'רצ'יל, היה העולם נראה היום אחרת.

לפני מאה שנים בדיוק התפטר לורד רוזברי, חתנו של הברון מאיר רוטשילד, מראשות הממשלה בבריטניה, לאחר 16 חודש שלטון בלבד. הסיבות: היעדר תמיכה בפרלמנט וכשלון בהנהגת ממשלה מסוכסכת. הפרלמנט פוזר ובבחירות הובסה מפלגתו הליברלית של רוזברי והוא פרש מן החיים הפוליטיים. לא ידוע אם גורל דומה מזומן עכשיו למייג'ור ולשמרנים.

לעומת שיעור התמיכה הנמוך בממשלה (10 אחוזים) ובמפלגה השמרנית (23 אחוזים) זוכה הלייבור ל־58 אחוזי תמיכה ולעדנה בהנהגתו של טוני בלייר. יחסה של התקשורת אליו לא נקבע על־פי הקריטריונים שבהם מודדים אצלנו מתמודדים ורצים פוליטיקאים ועסקנים. לא ידוע אם "נשים מתות עליו" ואם הן הולכות שבי אחר התחתיות שלו. אגב, שר הפנים ושר החינוך בממשלת הצללים של הלייבור רחוקים מלהיות פוטוגניים, או סלגנים ולגמרי "לא עוברים את המירקע". אבל יש להם מה לומר.

מפלגת העבודה הבריטית מבטיחה "לייבור חדש – בריטניה חדשה". לא חיים חדשים אלא מדיניות אלטרנטיבית בכל התחומים. לפי שעה, שומר הלייבור על אחדות השורות, לעומת השמרנים המסוכסכים והמפולגים. אבל הוויתור על סעיף 4 (סעיף ההלאמה), המתחים והחילוקי־דעות עם האיגודים המקצועיים, יקשו על בלייר למשוך את הלייבור לעבר מרכז המפה הפוליטית.

שלא כמו במפלגת העבודה הישראלית, שבה אין שמאל חברתי אלא שמאל מדיני שהוא ימין חברתי, יש בשורות הלייבור פועלים של ממש, אתום סוציאליסטי ולהם מרקסיסטי. חוצות לונדון הוצפו השבוע בכרזות המבשרות על שתי עצרות־עם – ב־7 וב־14 ביולי – בסיסמה "מרקסיזם 95 – המהפכה מתחילה כאן". בין ראשי הדוברים יהיו טוני בן, הבן הסורר של האגף השמאלי בלייבור, וארתור סקארגיל, מנהיג הכורים. מארקס עדיין קבור והי בלונדון. מחכה למהפכה. לפחות מהפכה אנטי־שמרנית. ■

התפרצות המונית של אנורקסיה נרבוזה

על־אף פרץ מאמרים בעיתונות הבריטית והאירית, לציון 150 שנה לרעב הגדול, גם עכשיו רוב תושבי אירלנד אינם משתוקקים לעסוק במוגיה. אולי מפני שכניעותם של האירים אז נראית להם כל־כך לא מכובדת

"אקונומיסט". מיוחד ל"דבר"

בין 1845 ל־1851 מתו כמיליון וחצי אירים מרעב וממחלות. עוד מיליון בערך היגרו לארה"ב, ורבים מתוכם מתו על סיפון "אוניות הקבורה", כפי שכונו, או באתרים המזוהמים שהוקמו בחוף המזרחי של ארה"ב לצורך איכסון המהגרים מיד עם הגיעם. בהתחשב בזה שאירלנד נמנית עם המדינות הפוריות והגשומות ביותר באירופה, קשה להבין איך התרחש שם "הרעב הגדול". איך איפשרו לאסון כזה להתרחש, כיצד ייתכן שמאות אלפים רעבו למוות ב"בוטנים" (בקתות), שעה שכמויות גדולות של חיטה ובקר נשלחו באוניות לבריטניה.

למרבה הפליאה, רק מעטים באירלנד מחפשים בימים אלה תשובות לשאלות האלה. אין כמעט עוררין על עובדות היסוד של הסיפור: הבריטים, תוך שימוש בכוח ובדרכי עורמה, גזלו בשתי המאות הקודמות אדמות מידי בני המקום האירים, הקימו עליהן שורת "מושבות" צבאיות והפכו את בעלי הקרקע לאריסים. ובעוד בעלי הבית נהנים משכר הדירה שסחטו, נתנו גם החיילים מתגמול בדמות נחלות קטנות. האירים לא גילו התנגדות לשלטון הבריטי, ובדרך־כלל אף השלימו עם גורלם, שהסתכם בלא יותר מאשר חיי אריסות שהספיקו לקיומם. אצבע לא הורמה למחאה בין 1803 ל־1848.

כשמיליוני דונמים של תפוחי־אדמה נרקבו, החלו אנשים למות בהמוניהם. צפיפות אוכלוסין והסתמכות על סוג גידול אחד החמירו את המצב. חלק מאותם בריטים "בעלי אדמות" שסייעו לרעבים ניסו אגב כך להעביר את בני חסותם מקתוליות לפרוטסטנטיות. מאמצי המדינה להקל על הסבל לא היו מספיקים. אחרי שנות הרעב, המשיכו הבריטים ליהנות מעושרה של אירלנד, שעה שאוכלוסיית האי צנחה מ־8 ל־5 מיליון בני־אדם.

על־אף פרץ מאמרים בעיתונות הבריטית והאירית ודוקו־דרמה בריטית רבת־עוצמה שהוקרנה באחרונה בטלוויזיה וצפו בה יותר ממחצית מתושבי אירלנד הצפונית, גם עכשיו – עם ציון כל המועדים – רוב תושבי אירלנד אינם משתוקקים לעסוק בסוגיית הרעב. אולי מפני שכניעותם של האירים אז נראית להם כל־כך לא מכובדת; קשה לעתים להבחין בין בושה לזעם. רוב אלה ששרדו שמרו על דתם, אך כמעט כולם איבדו את לשונם. רבים מצאצאיהם שבו וקנו את מעמדם כבעלי־אדמות בעקבות הרפורמה בסוף המאה ה־19; רבים אחרים הירו את צמאונם לצדק בהנהגת איגודים מקצועיים בצפון־אמריקה או בתמיכה בפניאן – התנועה שממנה צמחו השין פיין הזרוע הצבאית שלו, האי.אר.איי – מאז הקמתה ב־1858.

יתכן שממשלת אירלנד – המביטה בחשש על השלום השביר בצפון בין הלאומנים הנאבקים לאיחוד האי ליוניוניסטים שרוצים להישאר חלק מבריטניה – מעדיפה לדחות את טקס הזכרון לרעב הגדול עד ל־1997, אז יציינו 150 שנים ל"47' השחורה", שאמנם היתה השנה הנוראית ביותר במשבר תפוחי האדמה. אחרי 25 שנים של אי־שקט בצפון אירלנד נראה שרוב תושבי החבל, כולל הלאומנים, אינם מעוניינים ללבות שנאות ישנות ולדרוש בזוועות שהיו.

אבל יתכן שיש עוד סיבות לתגובה המהוססת. במשך רוב המאה האחרונה היתה מקובלת באירלנד הקתולית גירסה רומנטית של מה שאירע: זו של האומה כקדושה מעונה – טהורה, גיילית, חוסמת בגבורה כל השפעה זרה, מעל לכל בריטית. הרעב הגדול, לפי גירסה זאת, הוא הסמל האולטימטיבי לדיכוי: אכזריותה של בריטניה היתה כל־כך קיצונית, עד שאפשר להגדירה רצח־עם.

ואולם, פרשנויות מסוג זאת להיסטוריה האירית נתקלות בביקורת הולכת וגדלה. היסטוריונים אירים "רוויזיוניסטים" – קתולים כפרוטסטנטים – נאבקו להציג השקפה יותר מורכבת. הם בזים לרומנטיקה ולקריקטורות של השמרנים ומוקיעים את מושג ההיסטוריה שאימצו להם הלאומנים האירים במאבקם למיגור השלטון הבריטי והאידיאולוגיה שלו. הרוויזיוניסטים, מתקבל הרושם, שולטים היום באוניברסיטאות האיריות משני צדי הגבול. יש בקרבם כאלה שבהתייחסם לרעב הגדול מנסים להדגיש את חלקם של בריטים אמינים ובעלי כוונות טובות באספקת סיוע. הדי הקרב הזה על ההיסטוריה נשמעים בוויכוח הפוליטי המתנהל היום על עתיד האי שבמחלוקת. מכאן התגובה השקטה לציון הרעב, יחסית למה שאפשר היה לצפות לפני 25 שנה.

אפילו ביקורו של יורש העצר, הנסיך צ'ארלס, לפני ארבעה שבועות, בקושי יזלי ציון של מחאה מצד הלאומנים, אף־על־פי שבחר לשהות בבקתת דייג סמוך למקום שבו סילקו בעלי אדמות בריטים את הרעבים מסף דלתם והניחו להם למות בקור. אירלנד הרשמית נרתעת, בשלב זה, מלתת ביטוי פומבי כולם לזכר הרעב. את זה, נדמה, היא מותירה לאמריקאים מלוחלחי עיניים, המערים אל קרבם בירה ירוקה בבוסטון ובניו־יורק (ונזכרים) בנוסטלגיה בארץ הישנה. אך רבים באירלנד, אולי הרוב, מסתייגים מנסיונם של הרוויזיוניסטים לרכך את הברוטליות של העבר. סופר לאומני ידוע, המוטרד מאד־ההתייחסות לרעב, אומר בהומור מריר שהרוויזיוניסטים עוד מעט יטענו כי היתה בעצם "התפרצות המונית של אנורקסיה נרבוזה".

שערוריה באתונה

האמריקאים צצים בקבוצות הפועל ומכבי כמו סניפי מקדונלד באירופה, כאשר כל שחקן אורח דוחק ישראלי מהמגרש. התוצאה: מספר הישראלים הצוברים ניסיון לקראת הופעותיהם בנבחרת הלאומית – קטן

טדי פרויס

אין זו בושה לתפוס מקום חמישי בטורניר בין־לאומי, אבל זה גם לא כבוד גדול. בושה ממש היא להפסיד מבלי לעשות את המקסימום כדי לנצח. אפילו אם זה רק כדורסל, ולא מלחמה, בחירות, או תחרות מלכת יופי. רוב שחקנינו, שרבים מהם משתכרים יותר מקציני צבא־קבע ופקידי חברת החשמל ורק קצת פחות מבנקאים, לא עשו כמיטב יכולתם. גדי הגפלד, עופר פליישר ועוד אחד או שניים אמנם עמלו, אך היו בודדים במאמץ שנדרש.

בשלושת המשחקים הראשונים, הרוב עוד שיחקו ואף הגיעו לתוצאות טובות. ההפסד המינימלי לאיטליה לא נבע מעצלנות (מעט רשלנות – כן). גם אלה שנכשלו טוטאלית, כמו בראד ליף (הפרשנים נהגו עימו וגם עם רוב הכושלים האחרים בכפפות משי) הפיקו מעצמם את המקסימום, אלא שזה לא היה הרבה. נגד שוודיה ועוד יותר נגד גרמניה, השחקנים לחמו וניצחו. ואז בא המשחק נגד הנבחרת המארחת, יוון, שהפגינה רמת משחק שלא תוזכר בספר השיאים של גינס. אפשר היה לנצח, אך מתחילת המחצית השניה, הישראלים נעלמו מהמגרש ובתערובת של אדישות, עצלנות ורשלנות, שמטו נצחון שיכול היה להעלותם לרבע הגמר. שוב במידת החסד הטובה עליהם, נמנעו אריה מליניאק ואודי לוי לציין כי מוטי דניאל, שברוב המשחקים האחרים נאבק היטב, היה הגורם העיקרי להפסד. הפרשנים האנגלים של יורוספורט הזכירו את אפס תרומתו וכשלונו של דניאל במחצית מכרעת זאת, אך פרשנינו מילאו פיהם מים.

אחר־כך באו הקטסטרופות נגד יוגוסלאוויה וליטא, שתי החזקות בבית. כאמור, לא בושה להפסיד נגדן אבל איך הפסדנו! אריה מליניאק אמר דבר חכם: נדמה כאילו יש הסכם שבשתיקה, שלפיו ישראל לא תנסה לצמצם את הפער למעט מעשר נקודות ובתמורה היוגוסלאווים לא יקרעו אותנו לגזרים. זה באמת נראה ככה. בתום השערוריה, פרשנינו באתונה ובירושלים המשיכו לערוך חשבונות, שאם שוודיה העולה (והספורטיבית. ללמוד מהם איך משחקים גם במצבים אבודים) תכה את איטליה, אנחנו את ליטא, מוחמד עלי את מייק טייסון וביורן בורג את סופרמן ודמבו, עדיין נוכל לעלות לרבע הגמר. הם המשיכו להפיץ את האגדה – הלא נכונה – בדבר רוח הלוחמה הישראלית ושאם אנו עומדים ליד הקיר, אנו מתעלים. אולי כשאנו משתינים, אך לא במאמצים ספורטיביים. הבזיון כמעט לא יכול היה להיות גדול יותר. ראה את התוצאה נגד ליטא (שהעלתה את החמישיה השניה) ושום נשק סודי, הרבי מלובאביץ' ורוח לחימה לא דחפו את ה"בחורים" קדימה. בזיון במלוא מובן המילה.

לגבי הפרשנות: אריה מליניאק, למרות שפתו העילגת, הוא פרשן ראוי לשמו. הסבריו טובים (מעט "מקצועיים" מדי) וההומור שלו הוא הומור, לא התחכמות כאצל רוב פרשני הספורט. המאמן צבי שרף, שדרש בעזות מצח וחוצפה (מנכ"ל רשות השידור, מוטי קירשנבאום, השיב לו כהלכה: שרף יוכל לקבוע פרשן, אם הוא, קירשנבאום, יורשה להציב שניים משחקני החמישיה הראשונה) למנות פרשן אחר, התברר גם כשוטה: מליניאק היה הוגן ולא הטיל בו שום בוץ, אולי פחות משהיה ראוי לכך. אודי לוי לא הפריע למליניאק, וזה לא מעט בקרב פטפטני הספורט שחוטפים את המיקרופון מפי עמיתיהם, במיוחד אם מדובר בעמית ערבי. גם פיני גרשון באולפן בירושלים היה כמיטב ורק מאיר איינשטיין הירבה (ולא רק בהזדמנות זאת) לייחל לכשלון היריבים, לצהול על פיקשושיהם ולבכות התוצאות של "הבחורים". בכל תחנת שידור אחרת, הוא היה עף.

מאסאלי האודישי, יוגוסלאוויה־ישראל. שום נשק סודי או רוח לחימה לא דחפו את ה"בחורים". צילום: אי.פי

מאחר שמוסכם על הכל כמעט כי אתונה לא היתה שעתנו הגאה, יש לשאול למה – לבד מעצלנות, אדישות וחוסר־נפשי של השחקנים. מליניאק הזכיר כמה פעמים כי שחקני הספסל (שאם שותפו, התאכזבו יותר מרוב הכוכבים) לא שותפו במידה מספקת במשחקי קבוצותיהם. האחד שממעטים לשתפו במשחקי הליגה, יתקשה להפגין ביטחון ויכולת בנבחרת. אז למה ממעטים המועדונים להעלות שחקנים שטובים אפילו לנבחרת? התשובה היא: הזרים. האמריקאים (וקצת גם יוגוסלאווים) צצים בקבוצות הפועל ומכבי כמו סניפי מקדונלד באירופה. רק שבניגוד למסעדות, ששום עירייה אינה מגבילה את מספרן, מניין השחקנים שקבוצת כדורסל מעלה על המגרש, מוגבל לחמישה, לא פחות ולא יותר. ברור איפוא שכל אורח דוחק ישראלי מהמגרש. התוצאה: מספר הישראלים הצוברים ניסיון לקראת הופעותיהם בנבחרת הלאומית קטן. ליאור ארדיטי, אמיר מוכתרי, קובי בלול ודורון כהן (שיחסית שיחקו היטב) עדי גורדון ואחרים, היו תורמים יותר אילו קבוצותיהם הירבו לשתפם במשחקי הליגה.

הגיע הזמן לחשוב – ולא "לעשות חושבים", כפי שמרבים לעשות אצלנו – עד כמה ריבוי האמריקאים מועיל לכדורסל תוצרת ישראל. ■

היפה והחיה

האמנים בביאנלה של ונציה ממשיכים לנסות להדהים. במרבית הביתנים הלאומיים שולטים הכעס והשנאה וההומור השחור. אבל הביאנלה מציעה השנה גם כמה נקודות אור, למי שאינם מאמינים שיופי פירושו בהכרח הכחשת האמת

"אקונומיסט", מיוחד ל"דבר"

מדי שנתיים סוקרת הביאנלה של ונציה את מצב האמנות העכשווית ומזמינה מדינות מכל העולם להציג עבודות של אמנים נבחרים. מרבית האמנים, כך נראה, שואבים את משנתם האסתטית מאישיות דגולה בעולם הבלט, סרג' דיאגילב, שהצהיר כי מה שניסה להשיג ביצירה חדשה היה מעל לכל תדהמה.

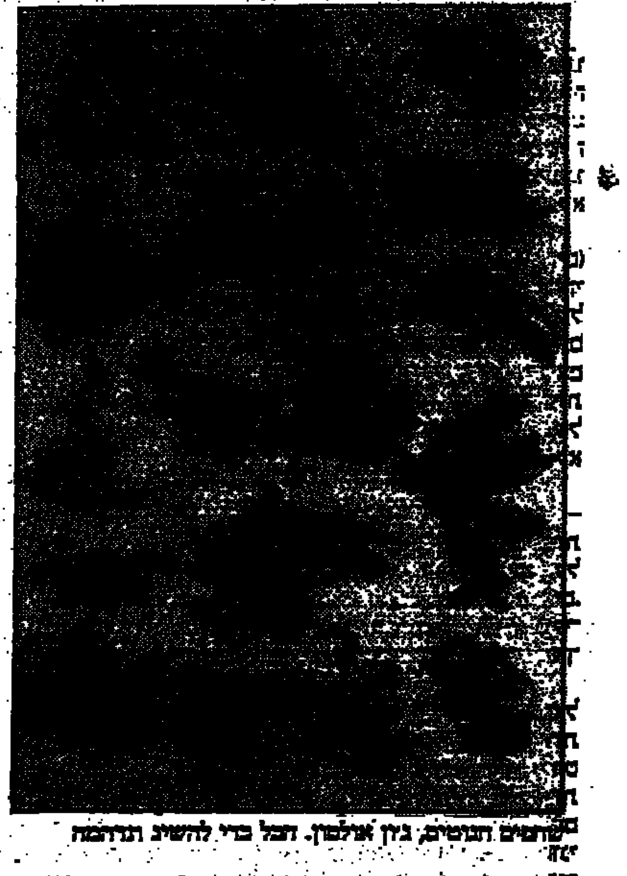

שחפים חנוטים, בגן אלפסון. הכל כדי להשיג תדהמה

הכושר להדהים יכול להופיע בצורות שונות, אך נראה שרמתו המופיעה היום היא סנסציוניות מובהקת. וכך, מוצגים טיפוסיים בביאנלה של 1993 היו חדר מעוטר כולו בארונים של גולגלות, חדר אחר שקירותיו כוסו בטפט ועליו צילומי צבע של אברי מין, והמוצג המרהיב מכולם – "אם וילד": פרה ועגל אמיתיים, מבותרים לשניים, שהוצבו בתוך תיבות זכוכית, כשאבריהם הפנימיים חשופים.

השנה מציינים 100 שנים לביאנלה הראשונה, והאוצר ז'אן קלייר ניצל את ההזדמנות והוסיף לתערוכה פרוספקטיבה היסטורית לא־שיטתית. בנוסף לתצוגות הרגילות בביתנים הלאומיים (115 אמנים מ־50 מדינות) יש תערוכה גדולה נפרדת, הסוקרת את אמנות 100 השנים האחרונות. התערוכה, הנושאת את הכותרת "זהות ושונות: ייצוגים של הגוף 1895־1995", מתרכזת בייצוגים המשתנים של הפנים והגוף האנושיים.

קלייר מסביר ש־1895 היתה שנה חשובה, בין היתר מפני שאז הופיעו לראשונה באירופה תעודות זהות וגם גבר השימוש בצילום לתיעוד מדעי של מראה העיניים. אמנים נענו למבטו המתבונן המלאכותי הזה על המציאות, בתיאור אפשרויותיה. הדבר בא לידי ביטוי בעבודות מלבבות של כמה מגדולי המודרניזם – מאטיס, דגה, סזן, מונק. בסדרה מרהיבה של דיוקנאות עצמיים מבצעים כמה אמנים את השינוי במראם, לעתים במהלך 58 שנה.

אפשר להפיק הרבה הנאה מהתגובות המגוונות האלה למתרחש במציאות. אלא שלפתע מוסט הרגש בתערוכה לעבר העיבודים העכשוויים של הלם וניכור. מלחמה היא מקור מתבקש לתיאורים נוראים, אך סדרת צילומים של אנדרס סרנו מ־1990 הקרויה "חדר מתים" פשוט גרוטסקית. מדובר בצילומי־תקריב עצומי־ממדים של פרטי גופות, כולל צילום שכותרתו "קצין למוות", ובו עין פעורה וסביבה כתמי דם. הצופה אינו חווה כאן מפגש מיוסר עם עובדת המוות, אלא משהו דומה יותר להתרשמות מקטע בעיתון הכי צהוב. התערוכה האחרונה ב"זהות ושונות" סרת טעם לא פחות: זוהי סדרת צילומים של ילדים מפגרים שפניהם מעוותים.

כיצד, עם כל אותו הטעם, היה סיכוי ליופי? אמנים רבים בביתנים ישיבו ודאי על שאלתו בת ה־400 שנה של שקספיר (סונטה 65) בחזרה על הטענה שהחיים המודרניים מנוכרים ליופי ומשרים במקומו כעס, שנאה והומור שחור.

כמה אפשר, בלי ספק, להיווכח בביתנים הלאומיים של הביאנלה. צרפת מיוצגת בקופסות גדולות של שלדי מכונות מותכות והרס ויראו על אליטות צ'רנוביל, אוקלהומה סיטי ועוד. האמן הרוסי הנבחר מתמקד בסידורים של גוויות של יצורים קטנים, כולל קיר של שחפים מפוחלצים. הביתן הרוסי מציע מיצב אידיוני, המבכה את כמות תרבות הפופ ברוסיה ואת חורבנם של דברים נעלים כמו אידיאלים ודרך.

ובכל זאת, הביאנלה מציעה השנה כמה נקודות אור למי שאינם מאמינים שיופי פירושו בהכרח הכחשת האמת. הפרס לאמן חי הוענק השנה לר.ב. קיטאי, צייר אמריקאי המתגורר בבריטניה, שהצליח לשלב בין הערכים הנצחיים של צבע ורישום מעולה לאירוניה אישית רבת־פנים. הפרס לאמן מתחת לגיל 40 הוענק לקתי פרידגסט מאירלנד. הרישומים המעודנים שלה, שאותם היא מכנה "תמונות מהעיר", משתלבים במפות, הופכים להפשטות מסתוריות. היפאני הוסנגו מקאן זכה לציון לשבח על עבודות העט והדיו הגדולות שלו, המשקפות שליטה במרחב ובצבע בנוסח המסורתי באמנות היפאנית.

העבודה המעודדת וגם הפופולרית ביותר בביאנלה היא כנראה סדרת הווידאו "סודות קבורים" של ביל ויולה בביתן האמריקאי. השם מרמז לעוצמתם המכשפת והסימבולית של הרעיונות: המיצב של ויולה מצליח להעלות באופן נפלא את התנועה החיים בחמש סצינות מסתוריות אך מרתקות ומישיר גם את הצופה. המדיום שלו, מודרני בכל שיהיה, שבוי לטיפול מעודן, מלא דמיון ורגש, כמו זה של האמנים הגדולים בבואם לצייר.

דגה אמר פעם, כי "הרישום אינו צורה אלא הדרך שבה רואים את הצורה". למרות הנטיה העכשווית לשבח את חוסר הצורה, תכליתה העמוקה של האמנות לא אבדה. לזכותה של הביאנלה הנוכחית ייאמר, כי בגירסתה לסצינה המודרנית אמנם מתגלות מגולחה מאירות החיים של האמנות. ■

גישה אווירו־דינמית לחיים

פולין רוצה להיות אמריקה ועדיין אינה חלק מהמערב. במעבר מהקומוניזם אל הקפיטליזם היא סובלת מכמה מהרעות החולות של שתי השיטות. את ולנסה שונאים שם, אבל הוא יהיה הנשיא הבא. האבסורד הרי נולד בפולין

מידי פן

שש שנים מפרידות בין הביקור הראשון שלי בוורשה לבין זה הנוכחי, אך נדמה לי שחלף יובל. העיר מתחדשת בתנופת בנייה מרהימה. האמריקניזציה טוטאלית: בתי מלון חדישים בבעלות אמריקאית, רשתות מזון מהיר, ואפילו השפה כבר ספוגה באמריקניזמים למיניהם.

ועדיין פולין איננה חלק מהמערב המודרני. קפיטליזם, הפרטה ושוק חופשי הם שם המשחק, אבל בחלקות רבות עדיין מבצבצים שביבי השורשים של הדמוקרטיה העממית לשעבר. אילו היו הפולנים ידידותיים יותר כלפי עצמם, היו משתדלים לבלום את ריצת האמוק אל מה שנראה להם כמוקד המבוקש של כל מה שאמריקה נודפת ממנו. כי במירוץ הזה נשחקים כמה מנכסיהם היפים.

המעבר מן הקומוניזם הטוטאלי לקפיטליזם האבסולוטי מועד על כמה מן הרעות החולות של שתי שיטות המשטר. הוא מיטיב עם בעלי יוזמה זריזים, ספקולנטים למיניהם ומניב מעמד הולך וגדל של מתעשרים חדשים ועניים ישנים. הנשיא ולנסה אמר לא מכבר, שאם אנשים היו צריכים להתקיים מגימלאות פרישה חוקיות, מזמן היו מתים ברעב. איך חיים בתקציב ממוצע של 100 או 150 דולר בחודש (קיצבת גמלה או זיקנה ושכרו של פועל) או 200־300 דולר (שכר ממוצע) כשתעריפי המחיה הם כמעט כמו בגרמניה השכנה? הפולנים הם מומחים מאין כמותם בתורת הבלתי־אפשרי, ועוד יותר בהלכתה. האבסורד הרי נולד בפולין, הם אומרים.

מכיוון שהאבסורד חי ומרגיש טוב בפולין, ייבחר כנראה לך ולנסה, שהפולנים מאסו בו ואין בפיהם די דברי גידוף לתיאור נחשלותו ובשלונותיו, לתקופת נשיאות נוספת. ולא כל־כך בגלל כוחו, כותב אנדז'י שצ'יפיורסקי ב"גזטה ויבורצ'ה", כמו בגלל החולשה הנואשת של יריביו. אלה, באיוולתם, עושים כמיטב יכולתם כדי לפלס לו את הדרך. ולנסה ייבחר לא משום שמישהו מתגעגע לראותו שוב בארמון הנשיאות, אלא משום שבקונסטלציה הנוכחית הוא הרע במיעוטו, כותב הסופר.

אין מי שבטוח בכך יותר מולנסה עצמו. "אני אהיה הנשיא, על אפכם ועל חמתכם", אלה ההצהרות שהוא משחרר לציבור. "קיטץ'" (מטומטם), אומרים עליו הפולנים, "נבער", "מביש" ויותר מכל – אם הוא סבור שמטען כזה מכשיר אותו לנשיאות – "יש לו חוצפה (תוצפה) בלתי נסבלת".

בפולין יש כ־100 מפלגות, רובן קיקיוניות (מפלגת שותי הבירה, בעלי הזקן וכו'). איש לא יידע לנקוב באומדן המדויק, אבל יש הסכמה שכל מי שאין לו מה לעשות מקים מפלגה.

אלה שיש להם מה לעשות, כלומר מי שאינם מקימים מפלגות, מאוחדים בדעה שאין להפקיד את השלטון בידי האקס־קומוניסטים – פוסט־קומוניסטים, קוראים להם כאן – ולא בידי הימין. בחירה במועמד קוואשנייבסקי לנשיא, מוהיד פרשן אחר, פירושה מסירת המדינה לידי הפוסט־קומוניסטים. לימין יש מועמדים רבים, ובכל יום מתוספים אליהם חדשים. רובם, מעריך שצ'יפיורסקי, יצטרפו לפולקלור הבחירות הפוליטיות. אין להם החושים הפוליטיים של ולנסה, הכישרון שלו למתוק את יריביו והביטחון הרב הנובע מנסיון פוליטי ומחוסר־מעצורים.

הסממנים הפוליטיים של מועמדים, שאין ביניהם פערי השקפות הבדלים נראים לעין של מצע פוליטי, אי נכונותם ללכד כוחות אלא להתנגח מכוח היצרים המשותפים – אמביציות אישיות, מיני משאלות מקודשות – הם המבטיחים, לדעתו, חילופי שלטון בבחירות הקרובות.

"בהתחשב בגישתם האווירו־דינמית של הפולנים לחיים – בחוסר החשק שמעוררת בהם הקשת הפוליטית מצדה הימני והפחד לסכן את המדינה השקפי מצדה השמאלי – רק למועמד מן המרכז יש סיכוי לנצח במאבק נגד ולנסה. אבל כמו שזה קורה אצלנו, הפוליטיקאים סידרו אותנו שוב, ומה שלא נרצה – הוא שיהיה".

ולנסה. חושים פוליטיים חדים (צילום מ"גזטה ויבורצ'ה", מהחשובים והנפוצים בעיתוני פולין)

הסופר אנדז'י שצ'יפיורסקי: בהתחשב בגישתם האווירו־דינמית של הפולנים לחיים – בחוסר החשק שמעוררת בהם הקשת הפוליטית מצדה הימני והפחד לסכן את המדינה מן הצד השמאלי – רק למועמד מן המרכז יש סיכוי לנצח במאבק נגד ולנסה

שצ'יפיורסקי, המבלה את רוב עתותיו מחוץ לפולין, מתקשה להסביר לזרים מוכי תדהמה את החיים הפוליטיים בפולין. הזירה הפוליטית שלנו ושחקניה הראשיים מצטיינים באי־שפיות מתקדמת. אנשים בעלי מחשבה מפוכחת לא יבינו זאת. אצלנו אפשר לסמוך על חוסר המחשבה. הוא המנצח.

במאמר הסרקסטי מאשים שצ'יפיורסקי רבים מן הפוליטיקאים ב"נאיביות הגובלת בטמטום". אבל הוא עצמו אינו חומק מנאיביות כשהוא תובע מהפוליטיקאים להיפרד משאיפותיהם האישיות, ומן הציבור – "לבחור בטוב ובהגיוני". כך לפחות בעיני מי שטעם סיבוב פריימריס אחד בחייו. אבל זה נתמר שמישהו מאמין עדיין ששאיפות אישיות הן עניין פסול, אגו גדול – טמטום, והגאואיזם בכלל – מידה מגונה. כך גם מצטיירת תמיהתו והרדתו של שצ'יפיורסקי לנוכח האפשרות שהבוחר הפולני יצטרך לבחור את מועמדיו ולבחון את כישוריהם על־פי הופעתם בטלוויזיה.

מה שמרתק כל־כך במעבר של הפולנים לעידן החדש הן אותן סתירות קלות המוזקרות עדיין מעת לעת בין ציניות גמורה לנאיביות מהוססת, בין הרצון להתחדש ומיד לבין חוסר היכולת, ולפעמים גם הרצון, להיפרד מעולם הערכים הישן.

העיתונות הפולנית היא זו שהשכילה להסתגל בהצלחה לעידן החדש. המו"לים העורכים הבינו עד מהרה את כוחו של הפרסום, את הצורך המשותף לקוראים ולמפרסמים במוספים מקומיים. הם גם נאלצו להבין את הצורך בבעלות פרטית של בעלי הון, חלקם זרים, אך גם הבינו את הסכנה בכך. לפיכך הוגבלה בעלותם של מו"לים זרים בכל כלי תקשורת.

עיתונאים פולנים מסתערים עכשיו על עבודתם כמי שצריכים להדביק הפסד ותאוות של שנים. מותר לכתוב הכל, לבקר, לגנות. את "גזטה ויבורצ'ה", אחד החשובים והנפוצים בעיתוני פולין, התקשיתי לזהות בגלל הנפח החדש שממלאים עכשיו המוספים, המקומונים והמודעות. גם העריכה הגרפית שינתה פנים. הכל נראה מסודר יותר. מאוורר יותר, אף שאין כמעט שינוי בתכנים. ועדיין נשארו כאן כמה מסממני עיתונות העבר: מאמר פרשנות פוליטי עשוי להתפרס על פני שני עמודים ויותר. סופרים מוזמנים לכתוב בעיתון בנושאים חשובים וחשובים פחות (כפי שכתב שצ'יפיורסקי את הניתוח ותחזית תוצאות הבחירות המצוטטים לעיל). נושאים בוויכוח ציבורי עשויים להימשך חודשים. ראיון עם מדינאי או אמן חשוב הוא שיחת רעיונות מלומדת שבה משתתף בדרך־כלל עיתונאי וגם עורך בכיר. בדרך־כלל אדם מיכניק, מגיבורי "סולידריות" בתקופה המחתרתית.

הכתיבה אינה מהססת להיות גבוהה וגם רמת הדיון. בעיתון יומי אפשר לקרוא מאמר מעמיק ומקיף ברמה של כתב־עת ספרותי או מקצועי. העיתונות הטובה מסתקרת עכשיו על כל התפקידים והתחומים: יש בה לא רק מאמרי מחקר היסטוריים אלא גילויים היסטוריים חדשים. לא רק מאמרים על ספרות – הספרות נכתבת בה. סדרות מאמרים רבות, פולמוסים שהתחילו כ"עיתונאיים" בלבד, רואים אור לאחר זמן כספרות לשמה.

הדמוקרטיה מציבה אתגר חדש בפני הכותבים. אישיותו של ולנסה, הוויכוחים הקולניים והמגוחכים לעתים בסיים (הפרלמנט הפולני), הם אבן שואבת לפיליטוניסטים ולכותבי הסאטירה, והקברט הסאטירי בטלוויזיה פורח. לעתים מסתפקים עורכי העיתון בתרשים מדויק של פרוטוקול מאסיפה בסיים. התחרות בין הסאטירה לבין הפרוטוקול קשה. לעתים האחרון מצחיק יותר. ■

פטור בזכות אושוויץ

המסע לפולין התחיל בתקרית קטנה שכמעט סיכלה אותו. במשרדי הקונסוליה בתל־אביב ישבה הגברת בודנה ולגמה את הקפה שלה באיטיות להכעיס. אחר־כך שוחחה עם חברותיה, חזרה אל הקפה, נפנתה לדבר בטלפון, מחקה תיקנה את תסרוקתה ולא חננה אותנו אף במבט אחד.

זה היה בשעות הקבלה הרשמיות של הקונסוליה, ואנחנו היינו שקופות בשביל גברת בודנה. כשהואילה לגשת אל המחיצה שעמדנו מאחוריה, היה לה קול לאה ונוזף, כאילו הוטרדה בעיצומה של תנומה מתוקה. תחושת המטרד גברה כשנאמר לה שהוזמנו לפולין על־ידי מוסד ציבורי, ועל כן אנו פטורות מתשלום תמורת ויזה, והיא התגבשה לידי כעס מופגן כשנאלצה לחפש את שמותינו באיזו רשימה עלומה. שמותינו לא הופיעו בה.

הצענו לה להתקשר למרים עקביא, ראש המשלחת הישראלית לכנס שאליו הוזמנו.

אין תגובה.

מה הבעיה, אמרנו בתמימות, זה כאן, בתל־אביב.

משיכת כתף.

אחר־כך הזעיקה הגברת את עוזר הקונסול. איש מהודר ומגוהץ בחליפת מנהלים, ששלח אותנו להביא את ההזמנה הרשמית לכנס, מה שעיכב את ראשית התרקמות הקשר בינינו לשעתיים.

בסיבוב השני הצטרפה אלי סביון ליברכט. עוזר הקונסול השתדל להיות חביב, ולאחר שחתם על הוויזות שלנו נשא נאום ברכה אפולוגטי. "אתן מבינות, אנחנו משתדלים לנהוג ברוח הימים האלה ולהיות יחידה כלכלית אוטונומית. כלומר, להרוויח. ממש כמוכם, הישראלים. אני משוכנע שאתן מבינות זאת היטב. אני לא מאשר אוטומטית פטור אפילו כשמדובר בהזמנה רשמית לכנס פומבי".

"את ההזמנה שלכן אישרתי רק משום שהכינוס מתקיים באושוויץ. אחרי הכל, היהודים סבלו שם סבל רב".

כשאדוני היה ילדה

עשר דקות נסיעה מפרידות בין שדה התעופה בוורשה למרכז העיר. במקום נסיעה ממושכת בכביש מהיר וחסר זהות, מיד נפרשת בפניך העיר ביופיה ובכיעורה. ארמונות פאר, שהדר של עולם ישן עומד בהם, ומפלצות בטון אימתניות. הניגודים האלה הם בעיני סממני הפולניות.

מקבלי פנינו מזהירים אותנו בשום אופן אין לקחת מונית. נהגי המוניות בשדה התעופה, כמו עמיתיהם בתחנת הרכבת, אינם מחוייבים לשום תעריף מקובל. יש להישמר מפניהם לא רק משום שהם גובים מחירים מופקעים, הסבירו מארחינו, אלא משום שמדובר בכנופיות של העולם התחתון. ורשאי אינו עוצר מונית ברחוב. הוא מזמין מונית בטלפון ומוסר את שמו. רק במונית שמספרה מזוהה ובעליה גם מזהה אותו, מותר לנסוע. בעלי המוניות "המאוגדות" יוצו תמיד במרחק מה מן היציאה משדה התעופה או תחנת הרכבת כדי שלא להסתבך בקטטה עם הגזלנים.

המארחת שלנו, פרופ' יואנה פפושינסקה, סופרת וחוקרת ספרות ילדים, נוסעת איתנו באוטובוס. בעלה מסיע את המטען שלנו במכוניתם הפרטית. המטען ואנחנו נפגשים ב"דום ליטרטורי" (בית הספרות) במרכז העיר, בניין יפהפה ועתיק, שמחלונותיו נשקפים בתי העיר העתיקה, הכיכר הציורית ופסלו של המלך זיגיסמונד.

החדרים שלנו לא התפנו עדיין. אנחנו ממתינות שעתיים, יוצאות לפגישה ראשונה במרכז העיר, וכשובנו, אחר הצהריים, החדרים עדיין לא התפנו. אחר־כך, כשהם מתפנים, יש עוד איזו בעיה מינהלית קטנה שאיש לא יכול להסבירה. זו מהות התסביך הפולני, מעיר בהומור שלאחר יאוש חוקר ומבקר ספרות אחר, חוסר היכולת להגדיר את הבעיה. ובינתיים מתמוסס יומנו הראשון בוורשה בהמתנה בטלה בפינת היסב הזוקה בסקבילה הוורשאית של משכנות שאננים שלנו. ב"משכנות ווארשה" שלנו המגבות הגדולות הן במטבחי מפית, ובבית הקפה שבקומה הראשונה אי־אפשר לקבל ארוחת בוקר לפני השעה 11.

מסורת של חוסר יעילות מורש ומולד רווחת גם בתחומים אחרים. למרות חוסר היעילות, וקצת גם בגללו – כי הפולנים מפצים עליו לעתים קרובות בהרבה רצון טוב, בנכונות לעזור, בהתלהבות משונה על שבאת להיות תייר בארצם – וארשה נהדרת. בלבה של העיר ממוקמים כמה מארמונותיה של הממלכה לשעבר. למלכות שהיתה יש נוכחות מרשימה כמעט בכל חלקי העיר: בפסליהם של מלכי פולין, בשמותיהם המוטבעים על בניינים ישנים. כמה מהמבנים היפים יותר שייכים לאוניברסיטה, והם מפוזרים בחלקים שונים של העיר. חנויות הספרים שמורות על סגנון של הידור מאופק; התצוגה מרשימה אף כי מחירי הספרים האמירו, החנויות הומות אדם. גם המו"לים הפולנים, עושה רושם, ממהרים להשלים את מה שהחסירו בשנות הדיקטטורה: כמעט כל רב־מכר אמריקאי זוכה לתרגום מהיר ולקהל קוראים רב.

בתי הקפה הישנים בעיר העתיקה ובמרכז – במיוחד קפה "נובי סוויאט" ("העולם החדש", אבל השם ישן) – מקסימים. עדיין עומד בהם ניחוחו של העולם הישן של מיטלאירופה: נברשות בדולח, רהיטי בידרמאייר ומלצרים אדיבים. אבל פחד מפשע ומאלימות מבריח את הוורשאים ממרכזי הבילוי בעיר כבר בשעת לילה מוקדמת. בעשר העיר מתרוקנת. בקפה של בית־הספרות שבו השתכנו עדיין אפשר למצוא כמה אורחים אמיצים גם בשעות הלילה.

בבית הקפה הזה כרוכים סיפורים ואנקדוטות. בעבר ישבו בו חשובי הסופרים והמבקרים וניהלו בו את מלחמות הספרות. ההתנצחויות האישיות בין אורחיו היו לשם דבר. אחת הבדיחות שבקו: בשנות ה־60 הסב בבית־הספרות מבקר המוסיקה החשוב ו', כשלפתע נכנס לשם יריבו, המבקר ב', ופנה אליו בקול רם דיו כדי שיישמע עד קצה האולם.

"מר ו', ספר לנו מה היה שמך לפני המלחמה". רמז עבה למוצאו היהודי של היריב.

השיב ו': "אדוני לא יכולה לזכור זאת. אדוני היתה אז ילדה קטנה".

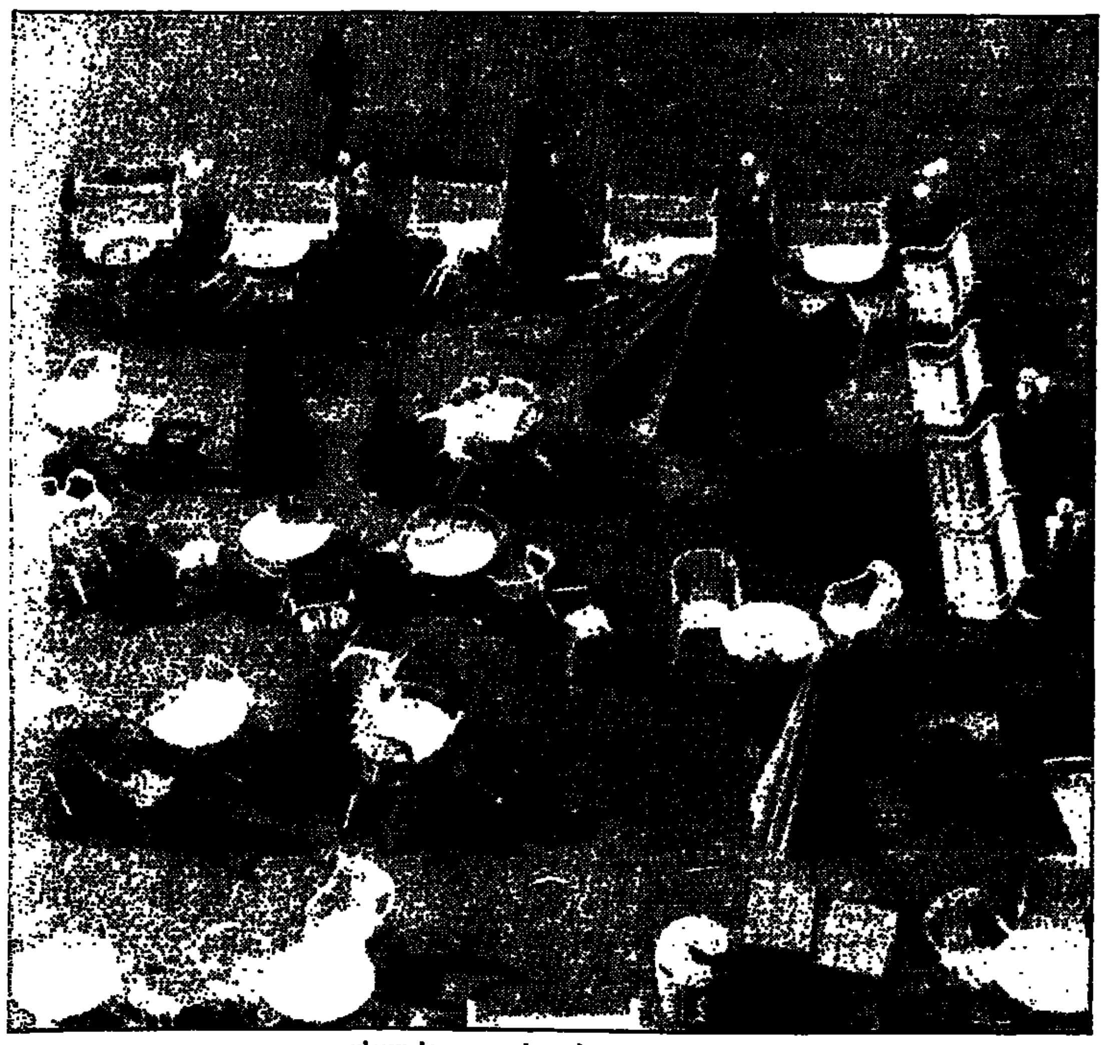

רחבת בית־קפה בוורשה. עדיין עומד בהם ניחוחו של העולם הישן של מיטלאירופה

هكذا في الأصل

מיצמצנו ראשונים

דניאל בן־סימון

"בזמן שהייתי ראש ממשלה, היו שואלים אותי ראשי מדינות: עוד לא התעייפתם? איך אתם מחזיקים מעמד בכל המאבקים האלה? אני הייתי אומר: זה המבחן שלנו, שאף פעם לא נתעייף. שהאויב יתעייף, לא אנחנו" – יצחק שמיר, ראש הממשלה לשעבר

יצחק שמיר הגיע לארץ בשעות הלילה, אחרי ביקור של כמה ימים בצרפת. הוא אוהב מאוד לבלות בפאריס ובמיוחד נהנה לשוטט ברחובותיה. הוא הוזמן כדי לומר מלה רעה או שתיים נגד הממשלה ונענה ברצון. הוא נשא דברים בכינוס של הב"ד, ביער בולון, בפני אלפי יהודים, נגד המדיניות של רבין־פרס והוא מספר שדבריו זכו לתגובות נלהבות. הוא התראיין בתחנות הרדיו היהודיות וגם שם הוא התקבל, לדבריו, בהתלהבות. יהודים בחו"ל אוהבים מנהיגים ישראלים שעומדים על דעתם. בעיניהם, שמיר הוא מנהיג קשוח. הוא הופיע בפורומים אחרים "ותתפלא לשמוע", הוא זורק כבר בפתח השיחה, "הם לא שאלו אותי על דוד לוי. הם מאוד מאוד קשורים לשמיר. תיסע לפאריס ותשמע את זה מכל אחד".

סיפרתי לו שחשתי זאת על בשרי, כאשר העזתי להשמיע ברדיו היהודי דברי ביקורת על מדיניותו כשהיה ראש־ממשלה. "כאן לא מדברים נגד מר שמיר", היסה אותי מנהל התחנה. שמיר צחק בפה מלא לשמע הדברים. "אני יודע, הם מאוד קשורים אלי. אתה יודע, אני לא יכול לעבור את הרחוב בפאריס, מכירים אותי ולוחצים לי יד. לא רק יהודים, גם ערבים (הוא צוחק), כן, כן, גם ערבים. היום יותר מבעבר. טיילתי בשבת ועצרו אותי בכל מקום כדי לברך אותי. אני נכנס לבית־קפה, אחרי כמה דקות, אני צריך לברוח כי כולם מתנפלים עלי".

אנו יושבים בלשכתו בבניין אמות משפט במרכז תל־אביב.

"דוד לוי הוא איש מוכשר, אין לי כל ספק. אבל הוא לא מוכשר להיות מספר אחת. והוא לא השלים עם זה. ואני חושב שהרבה אנשים שאוהבים אותו חושבים כמוני. לא צריך לפגוע בו, אבל הוא לא יכול להיות מספר אחת. הרבה מרוקאים חושבים כמוני, אני יודע את זה"

"שיחות הרמטכ"לים זה פוליטיזציה של הצבא. אנשי הצבא שלנו הם אנשים בלתי־רגילים אבל הם לא מלאכי־שרת. הם אנשים בשר ודם, שעושים חשבון מסויים. אני חושב ששחק רמטכ"ל מצוין, הוא לא פוליטיקאי. לקבל את חוות דעתו, כן. להתייעץ איתו, כן. אבל בשום אופן לא היה צריך לשלוח אותו למשא־ומתן. לא עשינו את זה אף פעם."

לשכתו של הנשיא לשעבר חיים הרצוג שוכנת ליד. פני, מזכירתו המסורה, מסננת את שיחות הטלפון ואת המבקרים. איש־ביטחון נמצא שם כל העת. עכשיו שעת בוקר, ושמיר הספיק לעבור על העיתונים. הוא מלא חיוניות. מדבר בשפה קולחת ואינו משחק במלים. ישיר, בוטה וגלוי־לב באופן מפתיע למדי. הוא שרוי במצב־רוח פריסאי. "אני חושב שבצרפת מכירים אותי יותר מאשר את רבין", הוא אומר בגאווה לא מוסתרת.

אצל יהודי צרפת, היית גובר עליו?

גם בקרב יהודי ארה"ב הייתי גובר עליו. אבל הבעיה העיקרית היא פה. במיוחד בתקשורת. אני אומר ליהודים בחו"ל, שמה שהם יכולים לעשות זה לפנות ליהודים בישראל כדי שיתחשבו בדעתם. אבל העיקר זה פה כי כאן זה מרכז ההחלטות.

אני מתרשם שהיהודים בחו"ל תופסים אותך כאיש יותר חזק מרבין והם מעריצים מנהיג חזק ובלתי־מתפשר על פני מנהיג חזק ופשרן.

אתה יודע, לא רק בארה"ב, גם במזרח־אירופה וברוסיה מאוד מעריכים אותי על שהצלחתי לעמוד מול האמריקאים. כולם פוחדים מהם. אני לא לחמתי נגדם, אבל עמדתי על שלי כידיד, כידיד של האמריקאים.

זה לא דבר פשוט כל־כך.

בוודאי שזה לא פשוט. הייתי פעם אחת ברוסיה בזמן של גורבצ'וב. התראיינתי בטלוויזיה ושאלו אותי איך אני מצליח לעמוד מול האמריקאים. הרוסים מאוד העריכו את זה.

זה הזיק לך?

לדעתי לא. אולי בישראל, כי פה לא אוהבים שרבים עם האמריקאים. לדעתי, זו טעות. להיפך. אני גאה בזה. דווקא עכשיו, העובדה שמתחשבים יותר מדי באמריקאים, פועלת לרעתנו. היום פתאום הם מגינים על התביעות של סוריה. הם אף פעם לא עשו את זה. לא היה איכפת להם שהגולן הוא אצלנו. יש להם עניין משני בגולן, להציג את הנשיא קלינטון כעושה שלום. לדעתי, זה עניין יוקרתי בלבד.

היית מצליח לעמוד היום מול הלחצים של הממשל בנושא סוריה?

"כשבגין דיבר שייקח חמש שנים עד לאוטונומיה ואחר־כך ננהל משא־ומתן על הסדר הקבע, הוא חשב שעד אז יוקמו הרבה יישובים. ואז תהיה בעיה כשירצו לחלק. מה הקושי היום בפתרון הבעיות עם הפלסטינים? היישובים הקיימים! לולא זאת, הם היו מקבלים כבר הכל"

בלי שום בעיות. לא היה להם ספק לגבי ידידותי לארה"ב ואני הייתי זה שהשיל יותר מכל אחד אחר את שיתוף הפעולה בין ישראל וארה"ב. אני גרמתי למיסוד שיתוף הפעולה האסטרטגי בינינו. הם ידעו את השקפותי ודיברנו הרבה מאוד, אבל אני עומד על שלי וגם את זה הם ידעו. אני אומר שלא יכולה להיות זהות מוחלטת באינטרסים בין שתי המדינות. יש לנו אופי שונה ומצב גיאופוליטי שונה. אני לא חיפשתי עימות איתם, אלא לשכנע אותם.

ובכל זאת היה לך עימות קשה עם הנשיא בוש.

כי הוא שינה את כללי המשחק והוא שילם בעד זה ביוקר.

סליחה...

כן, כן, הוא לא נשיא ארה"ב יותר וזה בגלל מה שהוא עשה לישראל. הוא קומם נגדו את כל היהודים.

הוא יודע את זה?

בוודאי, הוא משוכנע בזה ואפילו מפריז בזה.

אפשר לומר שגרמת בעקיפין לנפילתו של הנשיא בוש.

לא אני המדיניות שלו. היא היתה קיצונית בכל התחומים. הוא היה הראשון, היחיד שדרש מאיתנו להחזיר את כל השטחים. שר החוץ שלו, ג'יימס בייקר, היה אומר לי: זה לא אני, זה הנשיא. עד היום הוא אומר שעם שמיר הוא היה בסדר. אני אומר שהבעיה היתה עם הנשיא, הוא היה אידיאולוג של התפיסה הזאת.

אז תוכניות בייקר היתה בעצם תוכנית בוש?

כך בייקר מציג זאת. הוא איש חריף, בעל טמפרמנט ומוכשר, מוכשר מאוד. הוא יכול להשתוות לג'ורג' שולץ והוא בוודאי עולה על וורן כריסטופר. תראה, בייקר גם כופף את הערבים. ההליכה שלהם למדריד לא היתה דבר פשוט. הם באו לשם ללא כל תנאים. היום הסורים לא רוצים לדבר איתנו, רק דרך האמריקאים. הם לא רוצים לנהל משא־ומתן עם ראש הממשלה, שר החוץ או ישראלים אחרים. הם מסכימים רק לשיחות צבאיות. אין בשיחות האלה הכרה.

אילו היית ראש ממשלה, היית שולח את הרמטכ"ל לשיחות עם עמיתו הסורי?

בשום אופן לא. לפי דעתי זו טעות. זה משגה וזו פוליטיזציה של הצבא. אנשי הצבא שלנו הם אנשים בלתי־רגילים אבל הם לא מלאכי שרת. הם אנשים בשר ודם, שעושים חשבון מסויים, ואיני מאשים את אמנון שחק. אני מאוד מכבד אותו. אני חושב שהוא רמטכ"ל מצוין, הוא לא פוליטיקאי. אסור לשלוח אותו למשא־ומתן כזה. לקבל את חוות־דעתו, כן. להתייעץ איתו, כן. אבל בשום אופן לא לשלוח אותו למשא־ומתן. לא עשינו את זה אף פעם. בשום מדינה לא עושים זה.

כשהיית ראש ממשלה, לראשי הצבא לא היתה מילה חזקה כמו שיש להם היום.

השפעה על מדיניות, לא היתה להם בכלל. נועצתי בהם וידעתי את הלכי הרוח בתוך הצבא. אני יודע שאיש הצבא הוא פוליטיקאי גרוע. יש לו מחשבה אחרת. אנשי הצבא לא בנויים לגיבוש מדיניות. הם צריכים לפתור בעיות. אנשי המדינה לא חייבים לפתור בעיות. אפשר לחכות, הזמן הוא אלמנט חשוב. מה זה מפריע לי לחכות?

המדיניות שלך היתה להרוויח זמן. לאיזו מטרה?

הזמן אינו אלמנט במשא־ומתן מדיני. העיקר הוא התוצאה של המשא־ומתן. אם הוא טוב לי או רע לי. אם אני לא יכול לקבל תוצאה טובה, מוטב לי לחכות עד שישתנו התנאים.

אילו הנשיא הסורי היה פונה אליך ומציע לך לשלוח את הרמטכ"ל שלך כדי לפגוש את הרמטכ"ל שלו, היית שולח?

קודם־כל, הוא לא היה פונה אלי. ואם כן, הייתי שואל אותו: בשביל מה? אתה רוצה לעשות שלום, זה לא עם הרמטכ"ל. כשנצטרך סידורי ביטחון, נושיב את אנשי הצבא. קח את עניין תעלת סואץ, לקח לאמריקאים 11 שנה לפתור את הבעיה שם, אז אנחנו צריכים להתבייש שהמשא־ומתן בנושא כל־כך חשוב וקיומי כמו הסכסוך הישראלי־ערבי ייקח יותר זמן? מה בוער? בינתיים אנו נתבסס, יבואו עוד יהודים. אצלנו היה גורם נוסף ואני לא מתבייש לומר זאת, שיקומו עוד יישובים. ואתה רואה את תפקיד היישובים היום. מה הקושי היום בפתרון הבעיות עם הפלסטינים? היישובים הקיימים! לולא זאת, הם היו מקבלים הכל כבר. העובדה שהקמנו יישובים, מונעת את זה.

הבאת זאת בחשבון כשהקמתם את היישובים?

איזו שאלה גם מנחם בגין. מה אתה חושב? כשבגין דיבר שייקח חמש שנים עד לאוטונומיה ואחר־כך ננהל משא־ומתן על הסדר הקבע, הוא חשב שעד אז יוקמו הרבה יישובים. ואז תהיה בעיה כשירצו לחלק – כי כבר יושבים כך וכך מאות אלפי יהודים. זה מחזק את מעמדנו.

הכרת היטב את יצחק רבין, הוא עבד תחתיך כמה שנים. בעיניך הוא מדינאי או איש צבא?

הוא קודם כל איש צבא, איש צבא מצוין. זה כוחו. מדינאי בשום אופן לא. בקדנציה הראשונה שלו, הוא לא גילה כשרונות יוצאי־דופן. היום הוא רכש ניסיון והיה בממשלת האחדות הלאומית. אבל לדעתי, אין לאיש עקרונות. הוא רק מספר סיפורים.

ומה ביחס לשמעון פרס? יש לך מלה טובה לומר עליו?

לא שיניתי את דעתי עליו. יש אצלו התפתחות מדאיגה בשנים האחרונות. הוא לגמרי מרחף באוויר לדעתי. לא איכפת לו העתיד שלנו. אין אדם שאין לו דאגה בלב, אצלו שום דבר, אין שום דאגה. הוא בטוח במאה אחוז. מה שמדאיג אותו זה רק הפונדמנטליזם. לא אש"ף, לא סוריה. כבר היו אופנות של פונדמנטליזם והן חלפו מן העולם. אין לו עקרונות, אין לו תורה מדינית. לבן־גוריון היו עקרונות, לגולדה היו, אצל פרס אין.

"אצל פרס יש התפתחות מדאיגה בשנים האחרונות. הוא לגמרי מרחף באוויר. אין אדם שאין לו דאגה בלב, אצלו – שום דבר. הוא בטוח במאה אחוז. מה שמדאיג אותו זה רק הפונדמנטליזם. לא אש"ף, לא סוריה. אין לו עקרונות, אין לו תורה מדינית. לבן־גוריון היו עקרונות, לגולדה היו, אצל פרס אין"

מה, אם כן, מניע את רבין ופרס בחיים הפוליטיים?

אני אגיד לך מה המטרה שלהם, מה מעניין אותם. בעיקר נצחון בבחירות. השלטון הפנימי הוא שקובע אצלם. בכך הם לא שונים ממנהיגי מפא"י. אצלם זה היה פרינציפ. בן־גוריון לימד את תלמידיו, שקודם כל השלטון. זהו השיקול העיקרי שמנחה אותם. יש להם קונספציה, שאם הם מגיעים להסכם שלום עם סוריה ועם הפלסטינים, הם יישארו בשלטון. זה מה שמנחה אותם, אחרת קשה להבין את הוויתורים מרחיקי הלכת בעניין הגולן ובעניין ירושלים.

אולי זה מבטא עייפות מסויימת בקרב הישראלים?

זה המבחן. לעם היהודי אחרי אלפי שנים של מאבק, מותר להתעייף? במה שונה המנהיג מבני תמותה רגילים? בזה שהוא לא מתעייף. בזמן שהייתי ראש־ממשלה, היו שואלים אותי ראשי מדינות: עוד לא התעייפתם? איך אתם מחזיקים מעמד בכל המאבקים האלה? אני הייתי אומר: זה המבחן שלנו, שאף פעם לא נתעייף. שהאויב יתעייף, לא אנחנו. במאבק בינינו ובין הערבים מיצמצנו ראשונים.

כשאתה מתבונן בדור החדש של הנהגת העבודה, אתה שואב עידוד?

לדעתי, הם חלשים מאוד ברוח, מבחינת העמידה של העם היהודי על קיומו. אין בהם כוח עמידה.

גם לא אצל אהוד ברק?

הוא יודע להסתגל. הוא בחור נבון, אבל לא הייתי אומר שיש לו עקרונות מדיניים שהוא יעמוד עליהם בכל מחיר. זה לא הפתיע אותי, שהוא הצטרף למפלגת העבודה. ואם דן שומרון לא הצטרף, זה מפני שפגעו בו (צוחק בקול רם). תראה, האנשים האלה גדלו בתוך הרוח של התנועה הזאת, אז מה אפשר לצפות מהם?

ולירושך בנימין נתניהו יש את כוח העמידה הדרושה?

זה לא אוטומטי. גם אדם כמוהו, שיורש את הרוח ואת האופי של הוריו ושל מולידיו, גם עליו צריך לעבוד. הוא צריך לעמוד במבחנים ולפתח כל הזמן רוח מסויימת.

בספר הזכרונות שלך, אתה מזכיר את נתניהו פעמיים בשניים־שלושה משפטים. לא יכולת להיות קצת יותר נדיב כלפי יורשך?

קודם כל, זו לא ירושה. איך אמר מנחם בגין: אצלנו זו לא מונרכיה. אבל אנשים בוחרים. בפריימריס בחרתי בו. ראיתי שיש בו הפוטנציאל להשיג רוב ויש בו כושר להוביל.

ומה באשר לעקרונות שלו?

עד היום הוא לא סטה מהעקרונות. היו כאלה אצלנו שאחרי הסכם אוסלו אמרו שצריך להיפטר מעזה. אצל ביבי לא ראיתי סימנים כאלה. גם לא אצל דוד לוי. אין לי בסיס שלא לתת בו אמון. הוא איש צעיר יחסית וחסר לו ניסיון אבל זה יבוא עם הזמן. הוא גדל במשפחה טובה, עם מורשת חזקה של ארץ־ישראל. תראה, הוא בחור טוב. אין מה לדבר. לגבי הניסיון הפוליטי, זה יבוא. לפי דעתי, הוא יהיה ראש ממשלה טוב.

האם אתה צופה שהליכוד יחלוש מפרישתו של דוד לוי?

זה כבר דבר ישן. הבעיה של דוד לוי היא דבר קבוע כבר הרבה שנים. מפני שמתקופה מסויימת, כאשר דוד לוי הגיע למה שהגיע, הוא החליט להיות מספר אחת.

גם לפני שהובסת לראש ממשלה?

כן בטח. זה היה פחות מבוסס אז, אבל הוא חשב כך. הרי אתה כבר כתבת ב"דבר", שכאשר נבחרתי הוא חש שנעשה לו עוול נוראי. עברו כבר 12 שנה, ותסכים איתי שזה לא מסתרא. הוא כל הזמן חי בתחושה הזאת שלוקחים ממנו את הבכורה, ללא צדק. כמה שנים תנועה יכולה לחיות עם זה? זה קשה מאוד.

הוא מוכשר להיות מספר אחת, בעיניך?

לא? הוא איש מוכשר ובזה אין לי כל ספק. להיות מספר אחת, לדעתי הוא לא מוכשר לזה. והוא לא השלים עם זה. ואני חושב שהרבה אנשים שאוהבים אותו חושבים כמוני; שלא צריך לפגוע בו אבל הוא לא יכול להיות מספר אחת. הרבה מרוקאים חושבים כמוני, אני יודע את זה.

אני מכיר הרבה מרוקאים שחושבים שהליכוד התנכל לו על רקע מוצאו.

חלילה וחס. אני אומר ההיפך. לולא היה מפליג לתוך האמביציה הזאת להיות מספר אחת, יכול להיות שהיה מגיע לזה באופן טבעי. יכול להיות. אבל הוא מקיף את עצמו כל הזמן באיזו חבורה של נאמנים והוא לא חורג ממנה ומי שאינו נמנה עם החבורה הזאת, לא קיים בשבילו. יש לו חולשות מסויימות באופי שהוא אינו אשם בהן. זהו האופי שלו אבל זה מפריע לו. אני מעולם לא הייתי נגדו באופן בסיסי. דווקא כשהיה שר־חוץ, הייתי מגן עליו.

מגן עליו מפני מי?

בממשלה, כמובן. היו שרים שהיו באים בטענות. זה פגע בו, שהוא כל־כך נעלב כשאמרתי שאני רוצה לנסוע למדריד. אני חשבתי שבמאורע כזה גדול בהיסטוריה שלנו, אני צריך להיות אחראי כראש ממשלה. הוא תפס את זה כעוול מפני שזה לא היה הוא ולא בגלל נסיעתי שלי. אצלו, האמביציה האישית היא עצמה. אין בכלל להשוות את האמביציה שלו לאמביציה של אחרים.

אפילו יותר משלך?

אצלי בכלל היא לא קיימת. אני שונא את הפרסוניפיקציה.

"פה לא אוהבים שרבים עם האמריקאים. לדעתי, זו טעות. דווקא עכשיו, העובדה שמתחשבים יותר מדי באמריקאים, פועלת לרעתנו. היום פתאום הם מגינים על התביעות של סוריה. הם אף פעם לא עשו את זה. לא היה איכפת להם שהגולן הוא אצלנו"

איך יכולת להיות ראש־ממשלה במשך שמונה שנים בלי להיות בעל אמביציה עצומה?

כי הייתי בטוח שאין יותר טוב ממני. מפני שהייתי בטוח בעקרונותי, בדרך שלי, שהיתה הדרך הנכונה, והיא נכונה עד היום. ולולא קרה מה שקרה ב־92' היינו היום במצב הרבה יותר טוב. מי חשב שאנו צריכים למסור את רמת הגולן? איש לא חשב על כך. ואולי זה קרוב להתפרקות מוחלטת.

היתה לך קומוניקציה טובה עם דוד לוי כשהיה שר החוץ?

לא דיברנו הרבה מפני שאי־אפשר לדבר איתו. הוא מדבר רק עם אנשים שהם מעריצים שלו.

אתה מתאר אותו כמין [illegible]

הוא לא מדבר עם אנשים כמוני. פעם אמרתי את זה בצחוק אבל זו עובדה: הוא אף פעם לא טילפן אלי כשהייתי ראש ממשלה. אף פעם. הוא ראה בזה פחיתות כבוד, כאילו מה פתאום שהוא יטלפן אלי. יש לו גישה כזאת. אצלי זה שונה. אני רואה את צרכי השעה. העניין האישי שלי אינו חשוב בעיני. חשוב העניין עצמו. זוהי הדוקטרינה היהודית מימים רחוקים מאוד. הנביאים שלנו היו נגד המלכים מפני שהם הושיבו את עצמם יותר ממלך המלכים. זו היתה הדמוקרטיה במלוא מובן המלה.

וכך פעלת כשהיית ראש־ממשלה?

בדיוק. זה בא באופן טבעי. אסור לעבוד אלילים. איש הוא לפעמים גם אליל ואסור שזה יהיה כך.

ואתה מוצא אלמנטים אליליים אצל לוי?

כן. יותר מדי ובמידה מופרזת. לכן הוא מקיף את עצמו במין אנשים כאלה. כזה הוא. כך הוא בנוי. לכן אני לא חושב שהוא יכול להיות מספר אחת.

שר הרווחה למשל?

הצעתי לו דווקא להיות שר־אוצר אבל הוא רצה להיות שר־חוץ. אמרתי, אולי פה הוא יגלה את כוחו. לא חשבתי שהוא יהיה שר־אוצר מי יודע מה גאון אבל לא פחדתי כי ידעתי ששר־אוצר בדרך־כלל לא מחליט לבד.

הייתי רוצה לשאול אותך על אימרתך הבלתי־נשכחת, שהים הוא אותו הים והערבים הם אותם הערבים, שבעצם כולם רוצים בחיסולנו. זו אימרה שמבטאת השקפת העולם שלך כלפי הערבים?

לחלוטין לא. לא רק ארגוני האיסלאם הפרימיטיביים הם האויבים שלנו. אסד הוא לא אויב? הוא שונא אותנו ולא רוצה בקיומנו. אני ארחיק לכת ואומר קצת הלאה: מובארק אוהב אותנו? הוא לא אוהב אותנו. למה הוא לא בא לבקר בארץ־ישראל. ואוסמא אל־באז אוהב אותנו? אני לא רואה שום שינוי ביחס של הערבים אלינו. אינני רואה עד היום את הערבי שבא ואומר שהוא רוצה שלום בכל תנאי עם ישראל. שמעת מלה טובה ממובארק?

אם כך אנחנו בבעיה.

בטח שאנו בבעיה. זאת עובדה, עובדה עצובה. הכי מתון הוא המלך חוסיין, אבל אצלו זה צורך אישי שלו. אולי הוא מבין אותנו יותר.

ומלה אחרונה, על מלחמת המפרץ. מה בעצם גרם לך לא להגיב על שיגור הסקאדים לעבר ישראל? היו לחצים מצד שר הביטחון משה ארנס וראשי הצבא להגיב.

האינטרס הלאומי של המדינה חייב את זה. לא היתה שום ברירה. היו לחצים והיה גם משהו מסורתי, שלישראל יש עקרון להגן על עצמה ולא לסמוך על אחרים. אבל פה היה מצב מיוחד שאי־אפשר היה להתעלם ממנו. ארה"ב ניהלה את המערכה בכל הכוח ובכל הרצון לנצח. היה ברור לנו שאילו היינו מצטרפים למלחמה, הערבים היו עוזבים את הקואליציה ואולי עוזרים לסדאם חוסיין. לא היתה לנו ברירה אחרת. בסוף כולם ראו שצדקתי. כתוצאה מזה מנהיגי אירופה קיבלו אותי כמו מלך. ראשי ממשלות לא ידעו מה לעשות איתי. הם היו מלאי הערצה. לא היה לי ספק שזו היתה המדיניות היחידה ואיש לא יכול היה לשנות את דעתי. ■

חידמיצר

משימה מס' 214

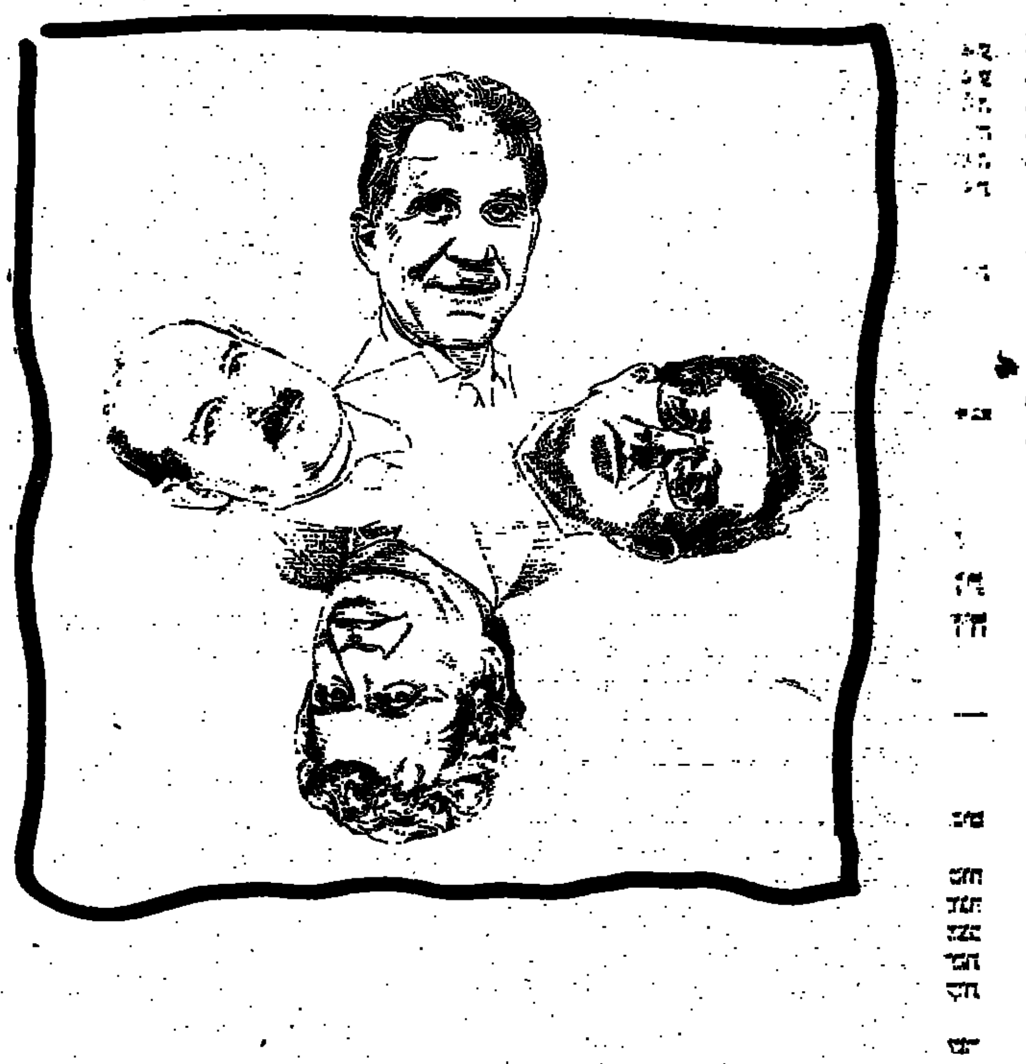

עוד ועוד כבוד – למה?

הוראות לפיצוח: לפניכם חידה מצויירת, שפתרונה עשוי לזכות אתכם בפרס מיוחד: עותק חתום של ספר הקריקטורות של מושיק לין "מתים לעשות שלום", בהוצאת זמורה ביתן מודן. הזוכה ייבחר מבין הפותרים שתשובתם הנכונה תגיע אלינו תוך עשרה ימים מיום פרסום החידה.

פתרון משימה 212: פשר אושרים: זכו בשוטו. סמלו מופיע על צווארון הבחור בתמונה. זכתה בפרס דנה מינים מקיבוץ נצר סירני. הספר יישלח לכתובתה.

המען למשלוח תשובות: מזכירות מערכת "דבר", רח' שינקין 45, תל-אביב. מיקוד: 65233. נא לציין על המעטפה את מספר המשימה.

אלה שלא יודעים מי הם

גיורא פרבר

אנטנה

רק לעתים נדירות מצליחה הטלוויזיה להעביר אל הצופה גם את התהליך, ולא רק את התוצאה. אף נדיר יותר שטלוויזיה תשתתף בעצמה בתהליך. שניהם קרו בפרק ההמשך של מבט שני השבוע ל"רשימות ונדה".

"רשימות ונדה, המשך" הוא פרק ההמשך לסיפור שלא ייאמן על ונדה סוקולובסקה, שהצילה מאות ילדים בתקופת השואה ולאחריה, בפולין. ונדה העבירה ילדים קטנים, לפעמים בגיל שבו עדיין ינקו, מהוריהם שניספו או שהיו מספיק חזקים כדי לראות את העומד להתרחש ולמסור את ילדיהם לידיה, כדי שתנסה להסיט אותם ממסלול הגורל המצפה להם. התוצאה, מעבר להצלה, היתה מאות ילדים שאומצו על-ידי משפחות, בין אם פולניות ובין אם בארץ, שאין להם שמץ של מושג מה שורשיהם. חלקם אפילו לא יודעים את שמם הפרטי האמיתי ושם משפחתם, שלא לדבר על מי היו הוריהם. במילים אחרות, הם לא יודעים מי הם. אלה אנשים בשנות ה־50 לחייהם היום, ילדים ללא עתיד שהפכו למבוגרים קטועי עבר.

התוכנית הראשונה פרסמה את סיפורה של ונדה ואת דבר קיומם של קצוות מידע יקר ברשימות שהכינה. שמות ופרטים של ילדים שבהם טיפלה. תוכנית ההמשך עקבה אחרי כמה סיפורים, שהתחילו בתוכנית הראשונה. ההצלחה, כך נראה, היתה פחותה מזו שקיוו לה. אבל למה אפשר לצפות לאחר 50 שנה? הרצון והתקוות שהיו בחיי כל האנשים האלה בחלק הארי של חייהם וכנראה ילוו אותם עד מותם, הם כל-כך חזקים עד שלפעמים הם נלחמים בעובדות שלא יפריעו. אחד הרגעים המרגשים בתוכנית היה סיפורם של יעקב רומנו, שאיבד משפחה וכה בן ובשיחת טלפון שקיבל בעקבות התוכנית נמסר לו שאולי בנו חי; ושל הבן, ברונו, שאיבד משפחה וכה אב. בבית-חולים אסותא קיבל יעקב רומנו, איש חם ורגשני, את התשובה השלילית מבדיקת הרקמות. הם, אבל, משוכנעים, כך זה נראה, שמצאו את הכתובת הנכונה. בשבילם זו האמת.

הטלוויזיה הישראלית הצליחה להעביר את התהליך, חצי מאה שעברה על חייהם של הילדים לשעבר, המאומצים חסרי הילדות. התוכנית גם הבהירה את מה שתוכניות תיעודיות מסבירות פעם אחר פעם. שיאים של התמוססויות המצוקים קורים אחת לזמן רב. הרוב המכריע של השמות שהוזכרו בתוכנית הראשונה לא זכו לקבל מידע על עצמם, אף-על-פי שרבים חיפשו מידע דרך הטלמסר. וזו המציאות. סרט הוליוודי על הסיפור, שזה כנראה רק עניין של זמן עד שיוסרט, כבר יביא את הפסגות שאותן אנחנו רגילים לראות ולהן אנחנו רגילים להאמין. סרט הוליוודי גם יימנע מטעות קטנה אחת שעשתה הטלוויזיה: התוכנית, עם כל ההתרגשות והאמון של אנשי הצוות בה, היתה, בשפתם של רוב משתתפיה, קצת ארוכה מדי.

ועוד דבר: בסוף התוכנית חזר מיכאל קרפין ובסבר פנים מאיים-משהו העביר לעיתון "מעריב" את המסר בדבר תביעת לשון הרע שתגיש הטלוויזיה הישראלית כנגדו, אם לא יתנצלו על שהטילו דופי באמינותה של ונדה ורשימותיה. כל הכבוד לטלוויזיה הישראלית העומדת על רגליה האחוריות ומוכיחה את גרסתה. אפשר להבין אותם על שאין להם רצון שלאנשים יישאר סימן שאלה מרחף מעל התוכנית. אבל היתה בכך משום התחשבנות, שהשאירה טעם לוואי לא טוב אחרי תוכנית כל-כך נוגעת.

מיהו קהל היעד

אם "רשימות ונדה, המשך" עסק באנשים שלא יודעים מי הם, הסרט "כלימאת" של נזאר חסן הוא על אנשים שלא בטוחים מה הם. חסן, ערבי ישראלי, עשה סרט במסגרת הסדרה של החינוכית (בערוץ 23 של החינוכית בכבלים) על סובלנות. "כלימאת", "מילים" בערבית, נלווה לחייהם של שתי נערות ונער אחד מחיפה, ערבים ישראלים. בביתם עם המשפחה, בחדרם, בבית הספר, על חוף הים. הסרט נותן לצופה ישראלי הרך הצצה שלא דרך מתווך ישראלי לחיי הערבים הישראלים. מעין האנשה של דמויות שישראלים בדרך-כלל עושים להן פלקטיזציה ובעיקר מעדיפים להתעלם מזהותם הערבית-ישראלית.

הנער, עמר, אוהב את מייקל ג'קסון ("שחור ולבן" הסמלי של ג'קסון מלווה את הסרט לכל אורכו), ומקדיש תשומת-לב רבה ומודעת לאופנה עכשווית המקובלת בחיפה. לשתי הנערות יש מודעות פוליטית גבוהה יותר. אחת הנערות, סניה, תוקפת חזיתית בשיח בכיתה נער דרוזי על אי-הנאמנות, לדעתה, של העם הדרוזי לעם הערבי. הנערה השניה מדברת על חוסר השוויון בין גברים ונשים בחברה הערבית.

חסן, הבמאי, שואל את גיבוריו לאום שלהם. הוא מקבל שלוש תשובות שונות. אחת קודם כל פלסטינית. השניה ערביה ישראלית. השלישי לא בטוח. חסן מנסה להחזיר אותם ל־48', שואל מי נהרג במשפחה, מה קרה עם המשפחות אז, מביא אותם לצומת הרחובות הציונות והשני בנובמבר. כן, הם יודעים מה קרה ב־2 בנובמבר. לא, השכנים היהודים שלהם לא שמחים לרדת איתם במעלית, שלא לדבר על "בוקר טוב" בבוקר.

אם רוצים להבין מדוע הסרט של חסן נכנס תחת הכותרת סובלנות, יש למרפק את הסרט למקומות שכלל לא בטוח שהתכוון להיות בהם. וכשסרט לא יודע בדיוק מה הוא רוצה לומר, הוא מעביר את המבוכה הזו, את סימן השאלה, לצופה. חוץ מתקרית השכנים, למשל, אין זכר לישראלים הזוים סביבם, וזה פוגע במידה מסוימת בריאליסטיות של "כלימאת". אפשר אולי לטעון שהסרט ממלא את דמותו של הנער הערבי-ישראלי במידת מה בתוכן, ומציג בפני החברה הישראלית את יחסו לפלסטיניות. כי את הערבים הישראלים לא נראה שהסרט הזה יעניין; הוא לא מחדש להם מאום. אבל האם זו היתה כוונתו של חסן, לעשות סרט בשביל היהודים הישראלים? לא נראה כך, אף-על-פי שהסרט הוזמן על-ידי החינוכית.

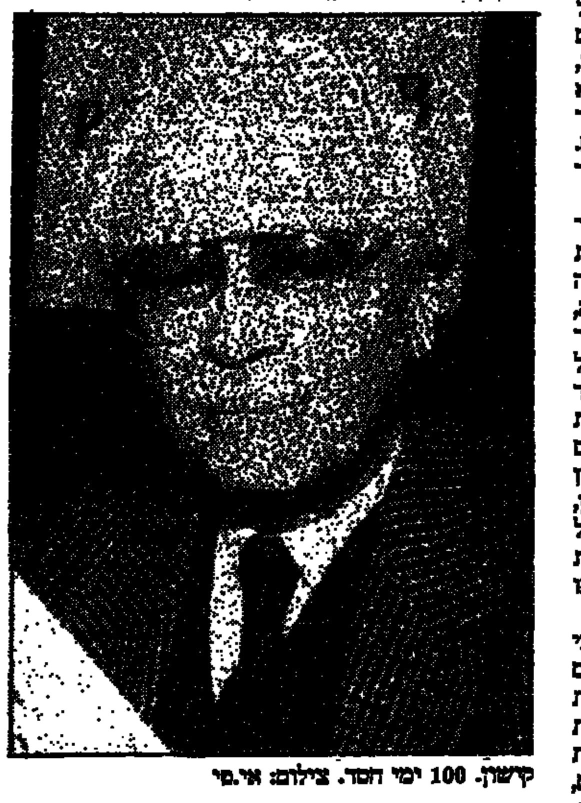

קישון. 100 ימי חסד. צילום: אי.פי

יסורים בגן העדן

יום שלישי השבוע הופגו על-ידי ערוץ 2 במודעות בעיתונים כאלטרנטיבה לגדעון עלי אדמות. שתי סדרות חדשות, "יסורי אפרים", ו"שיקאגו הופ" ולאחריהן סרט – "אשה לשניים". לא בטוח שהיה כדאי לוותר על חופשה בבהאמאס כדי לבלות ערב עם ערוץ 2, כמו שבוודאי עשו רוב הצופים.

על "יסורי אפרים" של אפרים קישון הוכברו מילים בכתבות מקדימות. אבל כשם שנותנים לראש עיר 100 ימי חסד כדי להתארגן בתפקידו החדש, נראה שיש לתת לכהות לעוד פרק אחד לחלוף לפני שחורצים דעה, במיוחד כשמדובר בקומדיה ישראלית מקורית. בכל מקרה, היה צורך בכל הקסם של הבל'לה גליקמן, שאופף אותנו כמו הילה עוד מ"הזהות", כדי לא להתאכזב אחרי ההתלוכות והתצוצרות שקיבלה הסדרה בתקשורת.

"שיקאגו הופ", השליש השני של גן עדן, השייכת לז'אנר סדרות בתי החולים, שזה דיון נפרד, במיוחד לאור מתחרתה המעולה מהכבלים, "אי-אר". ■

חדשות בלי חיים יבין

אלון שליו עשה, מבחינתו, את הצעד הנבון. במקום לעזוב את ערוץ 2 שפוף ומכופף לאחר ריב עם הדירקטוריון, הוא עוזב בשיא, כשחברת החדשות נמצאת בקו עלייה והצלחה. מוזר, לכן, שרק אחד מחברי הדירקטוריון ביקש ממנו לשקול שוב את החלטתו

אביבה זלצמן

ביום שלישי השבוע הודיע אלון שליו לחברי דירקטוריון חברת החדשות, שהוא מבקש להתפטר מתפקידו כמנכ"ל חברת החדשות. חברי הדירקטוריון הביעו תדהמה, אבל המהלך הזה היה צפוי – למרות השיפור ביחסי העבודה בין המנכ"ל לבינם בחודשים האחרונים.

הבעיות החלו כשבישיבת דירקטוריון שדנה בתקציב, הביע דן שילון ביקורת על חדשות ערוץ 2. בתגובה אמר שליו: "אתה לא תלמד אותי, תסתכל מה קורה ב'רשת', זה תת-רמה". שילון דרש התנצלות, שליו סירב. כדור השלג החל להתגלגל, כששילון הצליח לשכנע גם את תומכיו הנלהבים של שליו בדירקטוריון, ש"אין לו שיקול דעת, הדרוש למנכ"ל של חברת חדשות". בישיבה שהתקיימה בתחילת פברואר דרשו חברי הדירקטוריון משליו להתפטר, אחרת יאלצו הם להדיח אותו. כדי להצדיק את הצעד סיפרו על הגירעון הכספי בתקציב 1994, על המוצר הגרוע, לדעתם, של חברת החדשות, ועל יחסי עבודה לא תקינים בינו לבין הדירקטוריון. את העובדה שבתוך זמן קצר הצליחו חדשות ערוץ 2 להביס באחוזי צפייה את "מבט" הוותיקה, לא הזכירו.

"אלון צריך להבין שהוא עובד אצלנו ולא אנחנו אצלו", ביקשו הזכיינים לציין. שליו הבין את זה, ובישיבה שהתקיימה שבוע לאחר-מכן פתח בדברי התנצלות, ואמר שברור לו "מעמדו של הדירקטוריון כקובע מדיניות, ומערכת ההיררכית של מנהל מול דירקטוריון". הוא גם הביע את רצונו להתחיל במערכת יחסים חדשה. דף חדש נפתח, אבל שליו הגיע אליו עם כנפיים וסמכויות קצוצות.

גם הזכיינים התרככו בינתיים. אולי בלחץ מועצת הרשות השניה והיו"ר דאז יוסי פלד, שביקשו מנציגי המועצה בדירקטוריון לא להצביע בעד ההדחה. אולי בלחץ התקשורת האוהדת שקיבל שליו באותו שבוע. ואולי מהסיבה הפרוזאית, שכל אותו זמן ניסו להגיע להסכמה לגבי מחליף לשליו, אבל עד שעת תחילת הישיבה הגורלית, לא היה להם שם כזה.

זו לא היתה הפעם הראשונה, וכנראה לא האחרונה, שהדירקטוריון מתקשה למנות מנכ"ל בשל אי-הסכמה. דירקטוריון חברת החדשות מורכב מעשרה חברים: שישה נציגי זכיינים, שניים לכל זכיין, וארבעה נציגי ציבור – שלושה חברי מועצה ומנכ"ל הרשות השניה, שהוא גם יו"ר דירקטוריון חברת החדשות. על-פי התקנון, כדי למנות מנכ"ל חברת חדשות, או לחילופין, להדיחו מתפקיד, יש צורך ברוב של 75 אחוז, כלומר: שמונה חברים מתוך עשרה.

כשהתבקשו באוגוסט 1993 למנות מנכ"ל לחברה, היו המועמדים המועדפים על הזכיינים מיכה לימור ונסים משעל, כשמנגד מנסה השר הממונה על ערוץ 2, פרופ' שמעון שטרית, להדוף מועמד משלו – יוסף בראל. איש מהשלושה לא הצליח להשיג שמונה תומכים, כמו גם לא אף אחד מעשרות השמות האחרים שהתגלגלו והוזכרו לתפקיד. ואז, ברגע האחרון, נשלף שמו של מועמד חדש לחלוטין: אלון שליו, איש גל"צ ו"ידיעות אחרונות" לשעבר, שהיה באותם ימים מנכ"ל חברה משפחתית לניידות-לב "שח"ל" ושהה באיטליה. שליו החזור לארץ שלושה חודשים לפני מועד תחילת שידורי הערוץ השני בנובמבר 1993, הצליח בזמן קצר לגבש צוות ולעלות לאוויר עם מהדורת חדשות מקוצרת ביום הראשון להפעלתו של הערוץ.

שליו הוכיח, כי אפשר לעשות חדשות בלי חיים יבין, בלי הממלכתיות של רוממה ובלי התקציב שמשקיעה רשות השידור בחדשות, ואפילו לנצח בגדול. בדצמבר 1994, שנה לאחר העלייה לאוויר, הובילו כבר חדשות ערוץ 2 באחוזי הצפייה על פני "מבט", ותוך חודשים מעלייתו, הביס רפי רשף את "ערב חדש" הוותיק.

שליו. אחרי שנה, חדשות ערוץ 2 הובילו ברייטינג. צילום: יפמא

שליו, מבחינתו, עשה את הצעד הנבון. במקום לעזוב את ערוץ 2 שפוף ומכופף לאחר ריב עם הדירקטוריון, הוא עוזב בשיא, כשחברת החדשות נמצאת בקו עלייה והצלחה. מוזר לכן, שרק אחד מחברי הדירקטוריון ביקש ממנו לשקול שוב את החלטתו. אולי האחרים עדיין מאמינים שיבוא מחליף שיצליח לעשות חדשות טובות יותר, בהוצאה קטנה יותר.

מי שככל הנראה רוצה מההתפטרות של שליו, הוא השר שטרית, שמאוד רוצה להכניס מועמד משלו לתפקיד מנכ"ל החדשות. בפברואר ניסה השר להכניס לתפקיד את נסים משעל, הניסיון הזה קומם אפילו את אלה שבסיבוב הראשון (ב־93') תמכו במשעל. סביר להניח, שגם הניסיון הנוכחי של השר למנות את משעל לא יצליח, אלא אם כן יצליח שטרית לעשות את מה שהוא מנסה כבר זמן רב – להכניס שלושה נציגים שלו לדירקטוריון חברת החדשות, שישמרו על האינטרסים שלו.

הזכיינים החליטו לכנס את הדירקטוריון עוד היום, כדי לנסות ולגבש הסכמה על מחליף. השמות שהוזכרו הם: שלום קיטל, היום סגנו של שליו, כשתומכיו מסבירים כי בחירתו "תבטיח המשכיות ומה שפתות וזעזועים במערכת"; מיכה לימור, שמסיים היום את תקופת הצינון שלו כמנכ"ל הרשות לשעבר ומתחיל לעבוד ב'רשת'. גם שמו של נחמן שי הוזכר, אלא שהזכיינים מעדיפים ששי יישאר בכיסא המנכ"ל ולא יפנה אותו למינוי של השר שטרית. ואולי שוב ישלפו שם חדש, שעדיין לא היה במירוץ. ■

בדרך אל העושר

הופעה אחת סוחפת ואחת מרגשת. שתיהן התרחשו בערב יום שני בסינרמה בתל-אביב. בלי וסווייד חנכו את אירועי פסטיבל הבלוז שם. הקהל רקע

טל סילבר

אנדרסון. נע כמו דיקטטור אמיתי

מרכז הסינרמה התל-אביבית נדמה היה שהעולם מונח באגרופו של ברט אנדרסון, סולנה של להקת סווייד. הם, יחד עם בלי האמריקאים, חנכו את המטח המבורך של אמנים בינלאומיים שנחתו השבוע בארץ. במשך השבוע, שתי הלהקות הופיעו גם בפסטיבל הבלוז בחיפה, יחד עם עוד אמני "בלוז" גדולים כמו שריל קרואו, אבטיפיל ופי.ג'יי. הארווי, וכמה אותנטים. את החגיגה הזאת תחתום הופעתם של פיית'-נו-מור בסינרמה במוצאי שבת, לאחר שכבר הופיעו אתמול בחיפה.

סווייד הבריטים בהחלט כבשו חלקה מפוארת של פופ, ולפי ההופעה הסינרמית, ביום שני האחרון, נראה שהיד הנטויה לא תעצור בדרך אל העושר. אנדרסון הוא אחת הדמויות הכי כריזמטיות, אקסטרווגנטיות, יהירות ומרשימות היום בפופ. השטיקים שלו הם שתצניים, מיניים ושחוקים, וחלקם מהסוג הג'ון-טרוולטאי, שנראה פתטי אלא אם כן הוא משובץ בסרט של טרנטינו. אבל אנדרסון הוא טוטם זוהר. שפת הגוף שלו היא מלהיבה ומרתקת והוא גורם לכל השטיקים האלה להתרומם כפי שרק מעטים מסוגלים לעשות. הוא נע כמו דיקטטור אמיתי, מסגל לעצמו מחוות בסגנון פאשיסטיות, ונראה שכך הוא גם מתייחס לשאר חברי הלהקה.

העולם בידו והוא מאושר. כל הזות ישבן שלו מקפיצה את הקהל, והקהל היה בהיסטריה שנראתה באחרונה בארץ רק בהופעת של הביסטי בויז. ראשים נעו מעלה מטה, השירה בציבור היתה שירה בציבור, ולרגעים היה חשש שרצפת הסינרמה עומדת להתמוטט.

אלבום הבכורה היפה של סווייד, שיצא לפני שנתיים, היה שלל הקשות גיטרות בריטי משובח, עם זיקה בולטת לימי הזוהר של דייויד בואי בראשית שנות ה־70. ההייפ המשוגע, האגיד והאללה שלה זכו מצד עיתונות המוסיקה הבריטית, השפו אותם ליותר ויותר אוזניים, ולא רק לאלה הבריטיות לכה שנכנו. אלבומם השני מהשנה שעברה נופח בקשה פומפוזית מדי, ובדיוס בשירים שנשמעו כמו קטעים של אופרת-רוק לא גמורה. מין קוזין של שנות ה־70.

ובהופעה, השירים האלה נשמעו בועטים יותר, פתטיים פחות מבתקליט, אבל נראה שסווייד מחקו בשמחה את הימים שהיו להקת אינדי בריטית שמנגנת במועדונים, את הימים האינטימיים יחסית שלהם. זה די מצער, כי זה כבר לא ממש נוגע ללב, אבל ההופעה שלהם היתה סוחפת ומהנה, ויש לקוות שגם זה לא יתנפח עלינו יותר מדי, כי הם עומדים להיות ענקים.

בלי, רביעיית רוק אמריקאית, הופיעה לפני סווייד, ראתה קהל מדולל יותר ונלהב פחות, ונתנה הופעה מרגשת ומקסימה בפשטותה, מהסוג שסווייד כבר לעולם לא יוכלו לתת. לטניה דונלי, הזמרת והכותבת עיקר השירים, אין אף שטיק בוטה, היא יפהפיה אבל לא עושה עם זה שום דבר, והיא והאחרים נראו נרגשים מהמעמד, אף-על-פי שבארה"ב עברו כבר את מכירות מיליון העותקים.

אלבומם השני, "קינג", יהיה אחד המובילים ברשימת האלבומים הנפלאים של השנה הנוכחית כשזו תסתכם, על-אף שלא פשוט, כמו שנדמה, להודות אליו כדי שהוא ייגע גם בך. רוק הגיטרות שלהם, שנוטה לשנות מהירויות וקצבים, חובק שירים אישיים וקסומים שכתבה דונלי תוך שימוש אינטליגנטי ודגיש בשפה האנגלית, יותר מרוב עמיתיה האמריקאים הנוכחים, גיבורי "דור האיקס". השירה שלה אינטימית ונוגעת גם בתוך בלגן של רעש, וכשהיא מתקרבת ברגעים השקטים יותר, זה מסוגל להגיע לאיזור העיניים.

הלהיט הכי גדול, למעשה הגדול היחיד שלהם בארץ, נקרא "סיל ריד", והוא יצא רק כשיר נוסף לאחד מתקליטוני הלהקה, כלומר לא מוקם על גבי אף אחד מתקליטיהם, אלא במקום איזוטרי שלא היה זוכה לשום הכרה, לולא ההשמעות המסיביות של שדרני ועורכי מוסיקה מעודים ברדיו המקומי. דונלי המופתעת, שלא ידעה על כך עד ליום נחיתתה בארץ, התאמנה על השיר בבית המלון, עלתה בתחילת המופע לבדה על הבמה, רק עם גיטרה, ואמרה: "לא ניגנתי את השיר הזה כמעט שנתיים, אז אני בטוח אפשל". מה שהיא עשתה שם עם הקול שלה ימוסגר לנצח בארון הזכרונות הכי מתוקים מהופעות פופ של כל הזמנים.

היא זמרת מופלאה ובעלת יכולת קולית מפתחת לא פחות משהיא אשה מתוקה וצנועה, והמדובר פה בכמויות רציניות. חבל שרוק הגיטרות הזוקר שלהם לא זכה לאהדה שהגיעה לו, כמו זו לה הוא זכה בחו"ל, אבל אם זה מה שישמור על בלי כבעל אחת הלהקות הנפלאות הבולטות היום, אז נגיד שהתנחמנו. ■

שיהיו באוגוסט.

هكذا عن الأصل

אהבה מיתולוגית

ברכה רוזנפלד

רונית יובל חיטין: "בדרך אליך רוברט", הוצאת מועלים, 1995, 72 עמ'.

ספרה של רונית יובל חיטין הוא נסיון מעניין, מקורי ומלא קסם לעצב חוויה טוטאלית של אהבה ושירה המשולבות יחדיו, ללא הפרד. זהו שירה געשת, שירה מרגשת, ארוס אדיר של איש, אישה וטבע "בוערים יחדיו". הצמחיה והעצים, עוף השמים וחית היער יוצרים פעילות גומלין ערה ומפרה. זהו מחזור שירים שלם ומגובש סביב חוויה חזקה וסוחפת.

גיבורת השירים והדוברת היא האשה הצהובה השרויה במצב של "בדרך אליך", בכמיהה בהשתוקקות אל אהובה, הוא רוברט, אשר אף דובר בחלק מן השירים (מפיה של המשוררת). זהו מצב של התרגשות גדולה, מצב אקסטטי של השראה. וכל הטבע הסובב את הדוברת משקף את המצב הנפשי הזה: האנפות הברקיסים, השיקשקים, האדמה, החמה הלבנה, העפר והרוח –בכולם עוברת הטלטלה. הרתמים הבוערים, היונים הצחורות דולקות בחשיכה, ובוערת שיר האשה הצהובה. כל יסודות החומר משתתפים בהתרחשות הגדולה, כולם במצב של התעלות. זוהי שירה כהתפרצות, שירה כיופי המצוי בכל מקום בו תדרוך כף רגלם של האוהבים:

"עכשו בוערים גחלי רתמים בכפות רגליה חמדה
לבשרן, סחור סחור מתעברים כאבני ספיר
דולקות" (עמ' 6).

ובכל מקום בו יביטו עיניהם:

"קרעי שמים כבתנת פרועה
הרוח פוצעת בם לשפרים
על ארץ ואילנות מוציאים
מדי חדש פרים" (עמ' 29).

אבל לא רק יופי מצוי כאן, כי אם גם הכאב. הכאב שביופי הכאב שבאהבה. ורבים מאד מן הביטויים כאן הם בטויים אלימים: דליקה, בעירה, שריפה, פציעה, משופד, נתתך, נקרע, וכדומה. ויש אימה ופחד וחרדה. פחד מן האש האפוקליפטית השורפת והמטהרת חרדה מן החוויה הארוטית עצמה, מן התשוקה: "רגלי בדרך/ אליך רוברט,

ספרה של רונית יובל חיטין הוא נסיון מעניין ומקורי לעצב חוויה טוטאלית של אהבה ושירה "הבוערות" יחדיו ◻ זוהי שירה עשירת קולות, מראות, ומצלולים המתקשרת לטקסטים עבריים קדומים ◻ מחזור שירים שלם ומגובש סביב חוויה חזקה וסוחפת.

במורא, שרפה גדולה אחזה בעיני/ העצות./ כבר סביב בוערים השחפים וריח בשרם הצלוי/ כאב בשרם הצלוי תולה באויר ונישא" (עמ' 7). וכמענה לאותו הפחד אומר לה האהוב: "אני אוחז בעורך—"יקירה" ומרגיע אותה "אל תהיה בך אימה—"זה אני התג מעליך (עמ' 18) כשהוא מעליה הופך עצמו למלאך שומר.

יופיו של הטקסט מהמם עד כדי התרגשות. קשה עד מאד לבחור את השורות היפות לשם ציטוט. כולן באותה הרמה של איכות, עושר ויופי. עושר גדול. עושר של מטאפורות, עושר של תמונות בתיאורי טבע ונוף של ארץ־ישראל, החי והצומח בה "אנפית ברזלה טובלת טובלת בשלולית גשם שקופה,/ מנערת רסיסי מים חיים" (עמ 19) "טורי עבים ברוח כתאנים/ טרם קיץ" (37), ועושר בתאורי הגוף האנושי בתנועה "כהק רוטט על הדיר צוארה" (8), ובמקום אחר "עצי החורש—נושפים צללים צונחים, צורפים ליצור צלם, כצל עב מתפקע, ככתם של ציפור". גם המצלול עשיר וסוגסטיבי. זהו עושר השמור לבעליו לטובתו. שירה חושנית של צבעים, קולות פחד מללכת לאבוד בתוך החוויה ולהפסיד את העצמיות.

שער הספר – ציור מאת שמואל בק

בשירה זו צבעים רבים לאש: "ותקח האשה במתינות בתוכה אש/ לבנה ואש אדומה, אש שחורה/ ואש ירוקה לתת בהן צורת אשה חדשה" (52). מתוך האש הססגונית של השירה, האהבה, היצירה, בוראת המשוררת עצמה מחדש ומבססת מיתוס של התחדשות: "כל שנים עשר חודש/ אני נעשית אפר/ הרוח מפזרת אותי/ תחת רגלי, נשימתי חוזרת בי ויוצאת—"כל שנים עשר חודש/ אני נעשית אפר ושבה" (55). בדומה לעוף החול הנולד מתוך אפרו ובהתאם לתפיסת הזמן המעגלית של הטבע, של מחזור יום ולילה ועונות השנה, כי האשה הצהובה היא חלק ממנו.

בשירתה גם קולות וצלילים רבים ומגוונים. קולות השקט "כאנחת גרגירי החול הנכבשים לאט לאט בגל הים" (עמ' 49); ו"רעש עבים כאוושת תאניות הנעות מרוחה" (עמ' 45); ו"רעש שרפות, כאנחות התלויים וצלצולי חרבות,/כצריחות היונים—" (עמ' 6); "וקולו כקול גדידת נהר צר" (עמ' 60) "קול השוק כקול שוף פצוע וקולו/ כקול אנחת אשה וקולה/ כקול איש המכבה/ בוא שנתו" (עמ' 37). ויש בה ריחות כ"ריח עפר חרוש" (עמ' 60); ו"ריח בשרם הצלוי" של השחפים. וריח קינמון עולה מבערת העצים ועוד, ועוד.

אצל רונית יובל חיטין הלשון אינה מתווה הציצה בינה לבין החוויה. נהפוך הוא־היא בונה חוויה טוטאלית־מיתית מתוך האמונה כי "למילים יש קדושה/ לעמוד לבד אצל/ דממת קולותי, עורני נאחזת על תוקף נתתי בן—"למשכני מאת מעשה הצריפה" (עמ' 44). אמירת שירה היא כמעשה בריאה, כצירוף באותיות. באמצעות הקשרים לטקסטים עבריים קדומים־המקרא והקבלה, השימוש בצורות ארכאיות כמו ו' החיבור וצורות פועל שאינן שגורות כיום, או התקבולת המשלימה שבשירה התנ"כית, המעלים את הכתוב למפלס לשוני גבוה וחגיגי, ועל ידי הבלעת החוויה האישית הגדולה בתוך הלשון הארכאית וההתחברות למיתוסים קדומים היא יוצרת את המיתולוגיה האישית של האשה הצהובה "כנציב אבן תלויה בצמרת/ אשל לתת עיניה לטושות כאבן/ מושחות./—"אשה שהיתה לאבן מדבר" (עמ' 69). לפעמים שירתה לובשת צורת התגלות או חזון נבואי: "ואקרוס לנשום מילים עתיקות/ של טקס/ כמראה אשר ראיתי" (עמ' 60) ובמקום אחר "עוד עמד היכל הרקיע תם" (עמ' 63) "והימים ימי פרוץ ברק תכלת שמים כטהר/ לבנות ספיר" (עמ' 15) או צורה של תחנה נבואית "למנות בין קור הלוחות:/אשר לחרב – לחרב/ אשר לרעב – לרעב,/חלקת הביזה וחלקת השבי" (עמ' 71). או במקום אחר צורה של משל כגון בשיר "במראה" בעמוד 66 וב"מרחק" בעמוד 68 ועוד.

זוהי שירה כמעשה כישוף, היכולת הלשונית הרבה, הורבאליות העשירה, במסגרת מיצלולית ריתמית, הופכת עצמה לחוויה הסוחפת את הקורא בכוח הדומה לריטואל כישופי מאגי ולוקח אותו למחוזות אחרים, מיתיים וטרנסצנדנטיים, ולעוצמות רגש הגדולות מן החיים.

פתיחתא

אין משגיחים בפסק־הלכה

"הכל תלוי במזל – אפילו ספר תורה שבהיכל", אומר מאמר המיוחס לחז"ל. מזל כזה, שהוא בימינו מזל יחסי־הציבור והיחצנות, נפל בחלקו של ספר מתורגם מאת ריצ'ארד פרידמן "מי כתב את התנ"ך?" שראה אור במקורו האנגלי לפני עשרים שנה (ושלדעת פרופ' זקוביץ התיישן מאז וטעון עדכונים רבים) ושהופיע עתה בעברית בהוצאת 'דביר'. דוד שליט הקדיש לו בשבוע שעבר כתבה נרחבת במוסף 'הארץ' תחת הכותרת "סופר הצללים הראשון" בציינו, כי זהו ספר "פרובוקטיבי שמאתים אלף עותקים ממנו נמכרו כבר בארה"ב" – צירוף שהולך תמיד טוב ביחד, מסתבר.

מול מעין זה נמנע מספרון צנוע, אבל מופלא, לדעתי, בגישתו ובמקוריותו, בשם "ריבוי פנים באמונת הייחוד" מאת חוקר מקרא ישראלי, ד"ר ישראל קנוהל, שיצא אף הוא לאור השבוע בהוצאת האוניברסיטה המשודרת של גלי צה"ל.

בשאלת המקורות, או כפי שמנסחה פרידמן "מי כתב את התנ"ך?" אומר קנוהל: "השלב הראשון בהתהוותו של התנ"ך היתה עריכת התורה ופרסומה (בתקופת עזרא ונחמיה). עבודת עריכה זו צירפה וכרכה יחד את הסיפורים השונים שרווחו בעם על בריאת העולם, יציאת מצרים, האירועים במדבר סיני, וכן את קובצי החוקים השונים שהתקיימו באומה. העורכים לא ניסו למזג את קובצי החוקים השונים ולא ניסו לטשטש את ההבדלים ביניהם [...] אותם עורכים עלומי שם היו בוודאי מסוגלים להגיש לנו ספר סינתטי שאין בו סתירות ומתחים, אבל הם לא נהגו כך, אלא הגישו לדורות הבאים ספר רב־קולות ורב־גוונים, וזהו מפעלם הגדול. הם הכירו בכך שדבר אלוהים אינו אחיד, שהאלוהים מדבר בקולות רבים, וכי האנשים שומעים אותו בדרכים שונות. הם הורישו לדורות הבאים ספר פלורליסטי שיש בו תפיסות שונות וחוקים שונים, ובמובן מסויים הורו לנו הלכה במעשיהם הלכה הגורסת, כי 'הרבה פתחים למקום'. שיטתם היא שאיפשרה את המשך הריבוי והגיוון גם בדורות הבאים" (עמ' 62־63). כלומר, חשובה יותר משאלת מחברי המקורות והיחידים (פרידמן סבור שמחבר מקור ד' הוא ספר דברים, הוא הנביא ירמיהו וזה חידושו הגדול) היא שאלת משמעותם לדורות הבאים, וזו תרומתו החשובה של קנוהל.

לא אוכל למנות כאן את החידושים הרבים, שמחזיק ספר קטן זה (85 עמודים בסך־הכל) אבל ראוי להדגיש את גישתו ההיסטורית דיאלקטית של קנוהל, הגורסת, כי התמורות בהשקפה הדתית היו תמיד פרי של משברים לאומיים וחברתיים חמורים ש'אמונת הייחוד' נאלצה להתמודד עימם, ולהשתנות תוך כדי כך, כדי להוסיף ולהתקיים. הוא אף מנסח טענה מעניינת על תפקידו של הרוע בהיסטוריה כמאור המתסיס את העיסה וכי "רק התערבות של כוחות הרע היא המעניקה את האפשרות לצמיחה ולהתפתחות". מעניינים במיוחד דבריו על "אסכולת הקדושה" (אם תרצו מקור נוסף על ארבעת המקורות הידועים) אשר "שאפה להאחדה של אמונת־העם ואמונת־הכוהנים וליציאה ממגדל השן של הכהונה אל האומה ומצוקותיה. שילוב הפולחן והמוסר הוא חידוש נוסף שלה, שתרם להפיכת התורה לנחלת האומה כולה" (עמ' 65).

מיותר להכביר מילים על חשיבותו של ספר זה לגיבושה של השקפת עולם חילונית־ליברלית המכנסת לעצמה, בדין, את נכסי הרוח של היהדות לדורותיה. הדברים אלה חשובים שבעתיים במיוחד עתה, בימים בהם מתכנס בניו־יורק חבר רבנים אורתודוכסים המפרסם פסק־הלכה נגד החזרת שטחים מארץ־ישראל ונגד הממשלה עליה הם פוסקים שדינה דין "מוסרים" (והיינו – דין מוות).

בפראפרזה על דברי התנא ר' יהושע בוויכוחו עם האורתודוכס של אז ר' אליעזר, וכן ברוחו של ספר זה מאת ישראל קנוהל ניתן לומר: 'לא בשמים היא (התורה) ואין משגיחין בפסק־הלכה'.

ע.ל.

יעקב בסר משוחח / על הספר "שבויה בחלומה"

נורית גרץ: חברה בריאה נלחמת במיתוסים שלה

נורית גרץ, בספרך החדש "שבויה בחלומה" (הוצאת עם עובד ספרית אופקים) את מתבוננת למדינה. האי מדינה אינה כל־כך תמימה כדי להיות שבויה בחלומה?

אני לא מתבוננת למדינה, כי אני לא מאמינה שלמדינה יש נשמה. זאת אומרת, אני לא עובדת אלילים. אבל אני מתכוונת לאנשים שחיים במדינה הזאת. וכדי להתמצא בהיסטוריה, כדי לפעול בתוכה, אולי כדי לשנות אותה וכדי להבין אותה, צריכים חלומות. צריכים ללכת בתוך איזשהו מבוך של חלומות. גם אני שבויה בחלומות שלי.

הציבור היה שבוי בחלומו – בנה לו חלום. אבל את עוסקת בתקשורת.

אני לא עוסקת רק בתקשורת. אני עוסקת בציבור. במבטאים השונים של הציבור – בעיתונות, בספרות, בקולנוע, בטלוויזיה, בכרזות, במודעות בחירות שמאוד נענות לקול של הציבור, שמנהלות קשר מאוד חזק עם הנמען ובעצם מבטאות את מה שהוא אומר. התקשורת היא קול אדוניו, ואדוניו זה הקהל. היום קוראים לזה 'רייטינג' ובזמנים אחרים קראו לזה בשמות אחרים.

האם יוצא מדבריך שהתקשורת ראתה את תפקידה במעודדת של הציבור, במסייעת לו? אני מתבוננת לתקופת קום המדינה, מיד אחרי מלחמת השחרור ובעיצומה.

בתקופת מלחמת השחרור היה לעיתונות תפקיד. העיתונות היתה מפלגתית ואחד התפקידים שלה היה לחזק את הציבור במאבק ולבטא את האידיאולוגיה הציונית עם ההתפצלות שלה למפלגות השונות. התפקיד הזה בוצע. אבל מעניין לבדוק באיזה מאגר של מיתוסים וסיפורים היא משתמשת כדי לבצע את התפקיד הזה.

העיתונות והתקשורת – וזה נובע מדבריך – היתה מטעם.

כן. אבל גם מטעם היא חייבת לנהל דיאלוג. לא היו קוראים אותה לו לא היתה מנהלת דיאלוג. וגם המטעם, בעצם המפלגה והעיתונות והקהל, יש איזה מיתוסים שמסתובבים בציבור ונודדים ממקום למקום. למפלגה אין שפה משלה שאף אחד לא מבין אותה ואין לה מיתוסים פרטיים משלה, שהציבור רחוק מהם וזר להם. מדברים באותה שפה, מי יותר ומי פחות. אם הציבור לא נענה לקודים הם יוחלפו. איתור הדיאלוג הוא גם איתור המיתוסים.

למשל, במלחמת השחרור, אחד הדברים שרואים בעיתונות (וגם בטקסטים אחרים) כמה היה חשוב לבסס זהות הישראלי, שהוא לא יהודי. יותר חשוב מלהגיד 'אנחנו ישראלים', היה חשוב להגיד 'אנחנו לא יהודים'. ובעצם תיאורי המלחמה מכוונים לדבר הזה. הבנייה של דמות לוחם דינמי – על ידי סגנון כתיבה, שימוש במשפטים מסוימים. למשל, כשמתארים קרב, צריך תמיד לבוא איזשהו חייל אר"מ, או עיתונאי אמריקאי, אורח־בריטי, שיסתכל בלוחמים שיגיד – כמה יפה אתם נלחמים. כל הכבוד.

בשביל מה צריכים את זה? אחת הסיבות היא הצורך להציג את עצמנו כחלק מהעולם המערבי, כניגוד להיותנו מבודדים בתוך גטו. הבנייה של ישראלי לוחם, ישראלי דינמי, ישראלי שהוא חלק ממשפחת העמים, כל זה, בעצם בנוי כניגוד ליהודי הפסיבי. ואתה יכול לראות את זה מתוך ניתוח טקסטואלי של הכתבות. או למשל העניין של הערבי – הוא מתואר, במלחמה כמו במלחמה, כאויב. אבל החידוש הוא בכך שהערבי הפלסטיני, הבודד, מתואר – לדעתי לא ממש באופן מודע – כמו שתיארו את היהודי בספרות העיירה. הוא נודד, אין לו שורשים, הוא לא נאחז באדמתו, הוא פסיבי, הוא לא לוחם, הוא לא בונה את גורלו במו ידיו. זאת אומרת, התופעה המעניינת היא שכדי שאנחנו נהיה ישראלים, מישהו אחר צריך לקחת את תפקיד היהודי. היהדות שלנו לא נעלמת, משליכים אותה על הערבי.

גם ביחס לאויב, העיתונות לא הגיעה למצב של אמירה בנוסח ארנבורג, במלחמת העולם השניה, שגרמני טוב הוא גרמני מת. וזאת היתה סיסמה. אנחנו, לגבי הערבים, לא הגענו לרמה של דהההמניזציה. של התרת דם.

לא בזרמים המרכזיים. יסודות ההומניזם מאוד חזקים בטקסטים הציוניים. לפעמים הם מטושטשים יותר, לפעמים הם מטושטשים פחות. במלחמת השחרור אתה פחות מרגיש בהם, אבל מיד אחרי זה כתב ס. יזהר את "חירבת חיזעה" ועוד טקסטים ומיד מזכירים את ההומניזם – ואת הדיון אם כן בגדנו בו או לא, אם הוסט לשוליים או לא.

מי נוסף לס. יזהר עשה זאת?

באותו כיוון היו למשל המון סיפורים של הכבעים(?) שלא היו ידועים ולא היו מצליחים כמו ס. יזהר. שניסו לתאר את המלחמה מנקודת התצפית של הערבים. אבל הם פחות ידועים. הידוע הוא ס. יזהר, ולא חשוב שהוא היה רק אחד, משום שהויכוחים שהוא עורר והדיים שהוא יצר בעצם מספיקים לחמישים סיפורים. עובדה שזה נגע בנימים מאוד רגישים בציבור הישראלי גם אם זה רק סיפור אחד.

אבל בספרות, בכל זאת, היה יזהר היחיד. אפילו משה שמיר של אז, שהוא שונה מאוד ממשה שמיר של היום, לא מותח ביקורת על יחסנו לערבים, פרט במקרים הבודדים(?). אבל יש למשל, טקסט מהמלחמה של חיים גורי שמבטא את כל האמביוולנטיות של אנחנו נלחמים מבית לבית, מכפר לכפר, זה לא הזמן לעצור ולהגיד שבעצם גם האויב הוא בן־אדם. זו מלחמה על חיינו.

בכל זאת, הספר שלך, לא ישירות, אבל בעקיפין, מותח ביקורת על התופעה של עיתונות מטעם. נניח, באותן תקופות(?), שהיו מנהלים כאן את משפט דרייפוס, העיתונות לא היתה משתקת את התפקיד של העיתונות ושל אנשי הרוח או בצרפת, שפרצצו את הפרשה, הצילו(?) את דרייפוס.

למה אתה אומר אז, יש עיתונות של זמן האינתיפדה. אנחנו אותה חברה, למרות שינוי הזמן. נכון שהיום חושפים כל מיני דברים ממלחמת השחרור, בני מוריס וההיסטוריונים החדשים, והפרוטוקולים חושפים דברים שלא ידענו. אבל אני חושבת שלא צריך לזלזל בכוח של החברה הזאת לעמוד ולהתווכח וגם לגנות את המיתוסים שהיא עצמה מאמינה בהם. זאת אומרת, תמיד קם איזה ס. יזהר. במלחמת לבנון היו עיתונאים, וגם בזמן התרועות הגדולות של תחילת המלחמה, תמיד היו קולות שנשמעו. אז הם היו יותר שוליים, או הם היו בצד, אבל הם נשמעו, הם נרשמו בהיסטוריה. אני חושבת שצריך לראות את החברה, את התרבות, כדיאלוג. לא כקול אחד. זה דיאלוג בין כל מיני טקסטים, כל מיני מיתוסים, כל מיני תפיסות. לפעמים אחת מתחזקת בתקופות מסוימות, אבל תמיד יש גם קולות אחרים. ובספר אני מנסה לאתר את כל הקולות האלה. את כל הויכוח. ואם הזכרת את משפט דרייפוס, אפשר לקרוא לס. יזהר אמיל זולא. אמיל זולא היה אחד והוא עשה רעש של הרבה.

אבל היו מכביר עוד.

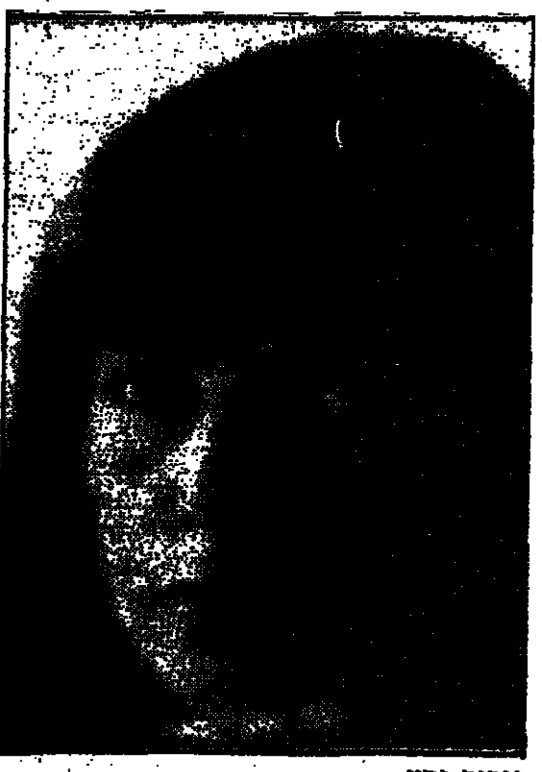
נורית גרץ

גם סביב יזהר. אני לא מאמינה ביחידים בהיסטוריה.

הדוגמה, לדעתי, שמחזקת את הטענה שלי על כל מניפ(?), זה קרב הבופור. ראינו בטלוויזיה את בגין נשען על מקל כמו גיבור מלחמה, עומד על פיסגת הבופור, מסביבו חיילים, והוא אומר – נלחמו כאן במסבנות יריה, ולא היו לנו קורבנות. ואחר־כך התברר שזה היה אחד הקרבות האומללים ביותר ומרובי ההרוגים. העיתונות המפלגתית, הציונית, וגם הפרטית, עברה על זה בשתיקה.

אציג לך שאלה: אם תשאל היום בציבור מה אומר לך הבופור – כל אחד יגיד לך, כי הבופור זה הקרב האומלל ביותר, המקום בו בגין אמר שלא היו קורבנות, בעוד שהיו קורבנות. ובכן, מאיפה זה נשאר כל־כך חזק בתודעה הציבורית, אם אף אחד לא התייחס לזה ואף אחד לא כתב על זה, במעגנות(?). זה נשאר בתודעה הציבורית משום שכן קמו אנשים, דיברו, ומשום כך, זה הפך לאגדה־מיתולוגיה. משום שדיברו ולא משום ששתקו.

כן, אבל זה בתוצאה מדה־אקציה למלחמת לבנון.

לא מיד. לא ב־82. אבל שוב, אל תשכח, גם ב־82 אם אתה קורא את "דבר" או פובליציסטים בעיתונים אחרים – עמוס עוז, אפילו עמוס קינן, אתה שומע את זה. זה קיים. אמנם בשוליים, אך קיים. צריך לראות איפה היו המיתוסים העיקריים אבל גם מי נלחם בהם. כי מעניינת המלחמה, יש משהו בריא בחברה שגם נלחמת במיתוסים שלה.

באותו כיוון יכולתי לטעון, אפילו ביתר קלות, לגבי מלחמת ששת־הימים. הדברים ידועים. עד סוף המלחמה, אפילו עיתון אנטי־ממסדי כמו "העולם הזה", שבאמצעות היה יוצא דופן וניסיון במה מיתוסים, כולם היו בעד הציבור את המלחמה בהבדרות(?).

מיד אחרי זה התחילו גם לשמוע קולות אחרים. אולי לא בתוך ששת ימי המלחמה, אבל ביום השביעי הם נשמעו בכל מיני מקומות. הם לא חדרו למרכז של העיתונות אבל הם נשמעו. היו אסיפות, ויכוחים. תראה, זה מין תהליך: לפני המלחמה – למשל ששת הימים, התפיסות ההומניסטיות של מפלגת העבודה באות לידי ביטוי, והיטב, (גם בטקסטים של מודעות בחירות), מנסים לדבר על ארץ ישראל הקטנה, העובדת, על קולות אינטלקטואליים, על חברה נורמלית. בצד, יש כל הזמן המיתוסים האלה של דם ואש והיסטוריה.

שנעה מחורבן לגאולה ושל עם יחיד ומבודד שניזון משנאת העולם. זה אף פעם לא נעלם. לפני יוני '67, שנה לפני, זה היה באויר, זה הכתב היה קיים גם אם לא ממש במרכז. ואז פורצת המלחמה ואנחנו באמת עוברים מתוך פחד נורא לאופוריה של ניצחון. המעבר הזה, ועוד גורמים, מחזירים את המיתוסים האלה שהיו בשוליים למרכז, ואז הטקסטים נכתבים על פיהם. אבל, בשוליים קיימת ארץ ישראל העובדת והסוציאליזם וסוגים שונים של הומניזם וליברליות. שוב, זה מוסט קצת לשוליים אבל זה נמצא שם ומחכה לזמנו.

את עוסקת בניתוח של נאומים. שתי תופעות מאוד מעניינות. האחת ותיקה – בגין, והחדשה – דוד לוי. מה שאפיין את הנאומים של בגין ומה שמאפיין את הנאומים של דוד לוי זה מאותם גבהה מאוד, הם מאוד סימבוליים(?), ומבוזות(?) היימיים – רובד הנאום אינו משאיר פערים. זה די דליל מאוד.

כן. אבל תיקח את הנאומים של ביבי נתניהו – גם הם דלים מאוד. ביבי נתניהו בכל זאת מדבר אל כמה קהלים. הוא מדבר אל קהל אחד שלא רוצה יותר את המיתוס הלאומי. שלא רוצה לשמוע על "העם הזה". רוצה לשמוע על "הבן שלי", "הבן שלך", "הבית שלי", רוצה לדבר בגוף יחיד. רוצה להרגיש שטוב לו בבית וטוב לו בבנק וטוב לו בטיול השנתי בחוץ לארץ. הנאומים של ביבי נתניהו משחקים על שני דברים. מצד אחד הגולן והארץ וכדומה. מצד שני הוא כל הזמן מדבר אל האיש שילדיו חשובים לו יותר מעמו. וכך הוא מדבר אל שני דורות ושתי קבוצות של אוכלוסיה בתוך הציבור הישראלי. קבוצה אחת שהפנתה את הגב אל הגולן ואל הגליל ואל השטחים ואל יהודה ושומרון, ורוצה להיות בשקט חיים נורמליים. זה ציבור שאני חושבת שמלחמת המפרץ נתנה לו דחיפה להשמיע את קולו והיום לא ניתן להתעלם ממנו. נדמה לי שדוד לוי מדבר פחות אל הציבור הזה.

אל מי מדבר דוד לוי?

אני לא בטוחה. אני לא בטוחה שהוא יודע בדיוק מי הנמענים שלו. ודאי שיש לו קהל שעדיין אפשר לעבוד על רגשות הקיפוח שלו אבל פחות ופחות.

כשהוא אומר "אנחנו" אין לך הרגשה שהוא מתכוון לעצמו? זה לא "אנחנו" של הציבור?

זה האנחנו של שרון. העם היהודי של שרון, כשהכוונה לשרון ולאשתו. אחד ההבדלים בין נתניהו ללוי זה שנתניהו כבר פחות מדבר ב"אנחנו".

התופעה של דוד לוי בטלוויזיה הזכירה לי נאומים של מוסוליני מראשית המאה. הפופוליזם העממי ביותר(?) המדוכאים והמיד עם כאילו אוטופיזציה(?).

בזה הוא תלמיד של בגין ובכל זאת שונה ממנו. בעצם זה מה שבגין עשה. בגין לקח אנשים בכיכר, בדומה למוסוליני, דיבר אליהם כמו אב אל בניו האהובים ואת זה המשיך שמיר באופן לגמרי אנכרוניסטי. בגין מדבר כאב אל בניו, שמיר ממשיך. את זה רואים במלחמת המפרץ, הדאגה שלו, לכל ילד וכו' – וכאן הפופוליזם הזה לא עובר. השאלה אם זה יעבוד אצל דוד לוי. בגין ניפח את הציבור ברגשות לאומיים, לקח את המיתוס של המעטים נגד רבים, המיתוס של מעטים שעמדו מול המון גדול ורב של אויבים, ולא רק ניצחו אותם, אלא ממש תפסו את מקומם. הם הפכו להיות רוב. את המיתוס הזה הוא מספר לקהל שבכיכר ובונה לו את סיפור חייו: אתם הייתם המעטים, המערך צחק מכם, הערבים עשו בכם כרצונם...את "אין לכם כסף לקנות דגים במכולת" שילב עם חוסר הביטחון הלאומי והתחיל לשנות את הסיפור. הוא הציע שינוי: להיות חזק וגדול – בעל מדינה גדולה ורחבה לשלוט בה ולמלא אותה לאורכה ולרוחבה. לתפוס את מקום הערבים, המערך, הקיבוצים, הכול בתוך סל אחד. מה שעבר ב־77 לא יעבוד היום. דוד לוי גם לא משתמש בזה. הקיפוח הוא אישי. אי־אפשר היום למלא באותה את ציבור המקופחים בערות(?) ארץ גדולה ומרחב גדול. גם הנמענים של דוד לוי רוצים את המשכורת, הטלוויזיה והנסיעה השנתית לחוץ־לארץ.

הזכרנו את הדברים של בגין. לא נגעת בעבודה שהוא דיבר בלשון של מנהיג ממלכה פולני, (הגם של ז'בוטינסקי) דברים שמתאימים ליהודים בפולין, בארצות יוצאי ארצות המזרח, וזה עבר.

הוא התאים את הנאומים שלו. יש הרבה מחקרים על אחד הוא לקח מתוך הרטוריקה הפולנית. ובעניין ז'בוטינסקי, בגין לגמרי הפך ברוחו מז'בוטינסקי, משום שז'בוטינסקי עשה ניסיון למקם את שומעיו והחברה בתוך עולם ליברלי רחב שבו אתה הטכרלד(?) שלך זוכים באותן זכויות. ליברליזם של המאה ה־19 היה ז'בוטינסקי ומה מלחמת העולם הראשונה. בעוד שבגין מבטא לאומיות פולנית שהעבירה הנה בכל אופן, לאומיות היא לאומיות. היא לאומיות הסנטה(?) הלאומית, הצורך ליצור אופוזיציה בינך לבין האחרים, הצורך לחזק אותך על חשבון האחרים.

הזכרת את העניין הזה של מעטים מול רבים. המחקרים האחרונים מעידים שכל המיתוס הזה לא היה ולא נברא. בקרבות שניצחנו במלחמת השחרור תמיד היינו הרבים מול מעטים ובמקומות שהיינו מעטים מול רבים שם לא [illegible]

בקשר לכל המחקרים החדשים וההיסטוריונים החדשים, זה מאוד חשוב. יש עובדות שהועלמו מאיתנו ושוב שקשה מי שפורש אותן וחשוב גם לתת אינטרפרטציה חדשה. כשכתבתי את הפרק על מלחמת השחרור לא היו לנגד עיני הספרים החדשים. לכן פחות התייחסתי לכך. אבל, אם זה כל־כך טוב, למה היה כל־כך רע. אם באמת היינו חזקים במלחמת השחרור, למה איבדנו כל־כך הרבה אנשים. אם זו הייתה מלחמה בה היתה לנו עדיפות למה נלחמנו מבית לבית? דבר שני, אנחנו לא מבודדים. רוח של תקופה אמונה לא עוברת לפי גוש עציון. הרי לא נשנה את המיתוס ואת האמונות מקרב לקרב. בתחילת המלחמה היתה תחושה של מעטים מול רבים והיא היתה מבוססת על אי־ביטחון שהיה באפשרות הניצחון. גם אם בסופו של דבר התברר שאנחנו חזקים. אפילו שהתברר שהעובדות בשטח היו אחרות, אי־אפשר להתווכח עם העובדה שהתחושה היתה שאנחנו חלשים.

דיברנו בעיקר על הימין. מה אומרים המחקרים לשאל על הנאומים של בן־גוריון, פרס, רבין.

מעניין מאוד לראות שיש הסתננות של אלמנטים מהימין לשמאל ומהשמאל לימין – בהתאם ליחסי הכוחות על המפה. בנאומים של בן־גוריון, אחרי מלחמת השחרור, בהדרגה הנושא הולך ומשתנה. בנאומים של שנות ה־50 הוא משתמש במיתוס של עבד ה'. יבואו מכל העולם לראות אותנו בגבורתנו – המתיישב החלוץ הכובש את אדמתו במו ידיו, זו התפארת שלנו. אחרי מלחמת השחרור ומלחמת סיני – הוא בכלל לא משנה את הטקסט. אותה סטרוקטורה התואמה למלחמה החדשה. דברים כמו ממלכתיות, כיבוש, התנחלות, שהיו בלכסיקון של הימין השמאל גם יחד, הולכים ומתגברים בלכסיקון של בן־גוריון. ועוד הבין(?) בטקסטים של מלחמת השחרור ולפניה מדובר בעם הבודד שמתנכלים לו והוא נלחם באומץ לב, ובכוח הרצון והתשוקה האמונה ניצח את אויביו. תראה איך לאט־לאט אחרי מלחמת השחרור, לקראת סיני, נעלם העם ונשאר המנהיג. דבר שלכאורה, אנחנו נוטים לראות כתופעה של הימין. זה מודעת בחירות שפונה לאזרח – אתה היית מוקף אויבים, לא היה לאן לפנות, היית במצור, ואז נשאת עיניך אל ההנהגה כי ידעת שיש מי שיעזור, שיש מי שיציל. איפה כוח הרצון? איפה הגבורה? כל זה הועבר אל המנהיג. בנוסח אחר, השוויתי מודעות בחירות של 84־77, אפשר היה לראות איך בגין מבנים דמות חדשה של מנהיג פופוליסטי. לא־אחד שצועק "אחרי" או שנושאים אליו עיניים, אלא אב קרוב הדואג לבניו. אתה רואה איך ממערכת בחירות למערכת בחירות גם המערך וגם מפלגות אחרות מאמצים את הדמות הזאת. נראה כי יש תחושה שהדמות הקודמת, של מנהיג הפלמ"ח שצועק "אחרי" לא עובדת. יש הסתננות של אלמנטים מהימין לשמאל ומהשמאל לימין.

זאת גם תופעה בין־לאומית. זאת היתה תקופה של נישואין מנהיגויות בכל מקום. המנהיג יורד מגדולתו והוא הופך להיות אב או ראשון בין שווים.

זה עבר בעליות ומורדות. בגין החליף את זה ברמות שהיא אמנם חצי אב, אבל גם חצי משיח ואל. הוא לא לגמרי ויתר על המשיחיות של בן־גוריון. הוא השאיר אותה לצד איזה אבהות דואגת.

לא נגענו בתפקידו של איש הרוח בעתות מצוקה ומשברים.

קראתי באיזה מקום שתפקיד הסופר הוא בעצם תפקיד הליצן. זה נראה לי מאוד נכון. שם נאמר שבעצם כשמתפקד הולך לישון יחיד איתו כל הצד המלוכה, קם הליצן ומתחיל לומר את דברו. אני חושבת שתפקיד איש הרוח הוא תפקיד הליצן לא במובן של ליצנות, אלא במובן של לפקוח עין. לראות את הצד האחר. את מה שלא ראו. לבקר. להפריא את התרבות מונולוג לדיאלוג. שיהיה ויכוח.

הבגד הבוער של השירה והחיים

רפי וייכרט

"כל השירים עד כה" – הכולל שירים משבעת ספריה, שבעה שירים חדשים, ושיר אחד מן הגניזה – מאפשר מבט פאנורמי על כלל שירתה של דליה רביקוביץ ועל מקומה הייחודי בשירה העברית החדשה □ מיטב שיריה מצויים, לדעתי, בספריה הראשונים – אותם שירים קוסמיים, בוערים, מתריסים, הנאבקים בבגד הנצמד לעור הבוער □ בשירים המאוחרים קיים שילוב של תחושת איום עם חיפוש אחר שקט ושלווה, כאשר התנופה הגדולה מתחלפת בתנודה שקטה של תודעה מתבוננת שאינה מתעלמת גם מן הפרספקטיבה הפוליטית □ באחד משיריה החדשים 'תקוות המשורר' פונה המשוררת למשוררים צעירים ומייעצת להם למצוא את האיזון העדין בין השירה לחיים. זאת בצד אירוניה מרה על גורל המשורר אשר לכל היותר יוכל למצוא קבר "בבית הקברות שברחוב טרומפלדור/ במרחק שישים מטר/ מקברו של ביאליק".

דליה רביקוביץ: "כל השירים עד כה", הקיבוץ המאוחד, 1995, 349 עמ'

כשהחלו להתפרסם ביכורי שירתם של משוררי שנות החמישים והשישים הם נתקלו בחוסר הבנה כמעט טוטאלי מצד נציגיו של הממסד הספרותי השמרני דאז. עמיחי, זך ואבידן, אך גם סיון, בר שאול, הזר, רביקוביץ וכל נציגיה המרכזיים של אותה קבוצה, נקטלו במאמרים ובמכתבים למערכת על מכלול שלם של מרכיבי שירתם. תפיסת הלשון שלהם לא הובנה, הקומפוזיציה של השיר נראתה אילוגית ואקלקטית, השימוש במקורות רדוקטיבי, עניינם ביומיום משמים ולא־הירואי. קהל הקוראים והמבקרים ציפה לקבל את ה"סחורה" המוכרת שסיפקו אלתרמן ובני דורו או לכל היותר אנשי "דור הפלמ"ח" ומשוררים בעלי דרך לעצמם, כגון אמיר גלבוע.

מטרה עיקרית שמו להם המבקרים בביקורתם לתקוף את תפיסת העולם שנשבה בשיריהם של אותם 'צעירים זועמים'. הייאוש, הניכור, חוסר התקשורת, הוויתור, חוסר האידיאולוגיה – כל אלה היו כמטלית אדומה בעיני בני הדור הוותיק של אנשי הספרות, המייסדים, הבונים, הסוציאליסטים, האופטימיסטים והאוטופיסטים. אם הכל בסימן בנייה, עליה, התיישבות והקמה, כיצד יכול פתאום אבידן לכתוב כי סיכום חיינו הוא בעובדה הפשוטה והמתבת שאין לנו בעצם לאן ללכת? אם אחרי ערב מנוחה יש בוקר עבודה, מה לו למשורר כזך כי ילין שבתואר ערבים ווורדים אינו יכול לחלץ להם ימים אבודים מן השואה?

קיצורו של דבר הפאטאליזם, אובדן האמונה ופירוק כל המסגרות הקולקטיביות היו בבסיסה של רוח התקופה ושנים לא־מעטות נקפו עד שהובן, כי תוך השבר הלשוני־קיומי שירה גדולה נוצרת כאן. את שיריה הראשונים של דליה רביקוביץ יש לקרוא ולהבין על רקע זה. בסגנונה הקלאסי, ששילב לשון מקורות עם לשון דיבור, מבני בית ופסוק מוכרים עם ניואנסים חדשניים, קיבלה רביקוביץ את תכתיבי תקופתה אך גם מרדה בהם ברומנית.

בחלק מסוים של שיריה היא מקבלת את ההשלמה עם הגורל, שאפיינה בעיקר את שירת אבידן וזך. העיסוק במוות, בחוסר היכולת לחרוג ממצוקת גורלו של היחיד והטרגדיית חייו הופיעו כבר בשיריה הראשונים. למשל, בשיר 'תרי"ג מצוות ואחת' בו מסופר על שיבת האיש המת לביתו "לספר לבניו על מותו/לכל יודעו בבית המשמע/הדבר הנורא הזה" (עמ' 21). האיש מספר על מותו שכן נראה לו שכך ינוחם את בני המשפחה. רוח כזו, אם כי קוסמית יותר, שורה גם בשיריו המוקדמים של זך, למשל ב'מאבס מת' ודומיו מ'שירים שונים'. בשיר 'מושיע' של רביקוביץ מצפה האיש התולה שעומד למות למושיע. לאורך כל השיר הוא מקווה כי "יש לו מושיע" (עמ' 27) למרות שמבחוץ נשמע קול אנונימי המבשר כי "אין לו מושיע" (עמ' 28). העקרון של ריסוק חייו של האינדיבידואום, חוסר יכולתו להגשים גורל מרתק ורומנטי, ההתנגשות בין מאוויו הגדולים לכורח קיומו נוסחו באופן מבריק בפתיחת שירה המפורסם של רביקוביץ 'בובה ממוכנת': "בלילה הזה הייתי בובה ממוכנת/ופניתי ימינה ושמאלה, לכל העברים,/ונפלתי אפיים ארצה ונשברתי לשברים/וניסו לאחות את שברי ביד מאומנת.//ואחר כך שבתי להיות בובה מתוקנת/וכל מנהגי היה שקול וצייתני,/אולם אז כבר הייתי בובה מסוג שני/כמו זמורה חבולה שהיא עוד אחוזה בקנוקנת" (עמ' 36). למרות שלדוברת יש את כל הנתונים החיצוניים להגשמת אושרה – שיער של זהב, עיניים כחולות, שמלה פרחונית, כובע של קש עם קישוט דובדבן – הרי שתפיסת העולם של שירת דורה מאלצת אותה לוותר על הכמיהות הללו, לקחת אותן בפרופורציה, להיות מפוכחת. אמנם אין כאן האירוניה והגרוטסקה של זך ואבידן אך הוויתור הגדול קיים גם קיים.

ובכל זאת, משורר אינו יכול להתקיים בעולם מעין זה של ריקנות ורק לעמוד על סף תהום ולהתגונן. הוא צריך לנעוץ בקיום עוגן כלשהו לבל יאבד. מה מנע מדובר כמו זה שעיצבו זך ואבידן להתאבד? הרי עולמו חרב, הרוח מבשרת על משהו מהותי מאוד שנפל, העץ קורא לו לבוא אל חיבוקו, המוות מירא את סוס העץ ומלאכי הבשורה בעולם אינם יורדים אינם עולים. אפילו האהבה אצל אבידן וזך אינה ממלאה תפקיד גואל או לפחות מרגיע כמו שהיא מוצגת, למשל, בשירת עמיחי. המסקנה השירית המתבקשת משירה שבה "אמצנו הלם הולם/ואריב וקרב כמו סכין ברשא" (תקרית) היא שאם אין עבור מה להיות אולי יש רק סיבה למות (ראה בעניין זה שיר הידוע של אבידן 'סיפור אבלים'). אך למרות נטייתם ההתאבדותית הדוברים הללו חפצי חיים המה. ואם כך מקור הצלה נמצא להם לא תמיד בעולמו של השיר, אלא דווקא בדרכי עיצובו או באיזה משמעות. זך עיצב עולם שלם של אירוניה שאיפשרה לו להתמודד עם חוויות האבדון וחוסר המשמעות. ברגע שחוסר המשמעות מודע לעצמו ותופס גם את עצמו במגבלותיו, הוא יכול לשמש מדרך כף רגל, גם אם ארעי. אבידן יצר תפיסת עולם שהאמינה בנצחיותו של הגבר, של המשורר האמן. בעוד שזך תלה יהבו באירוניה אבידן נאחז בלשון. הקונסטרוקט הלשוני היה עבורו ערובה לכך שמשהו שורד. כוחה של הלשון והסמנטיקה לנצח את התמותה עובר כחוט השני בכל שירתו. למרות שהוא שואל למה לנו כל העניין הזה הוא מביע משאלה לסוס גבוה והולכת בגדולות, כי הרי שאיפה כלשהי חייבת להיות, אפילו אם בעירבון מוגבל. גם זך משווע ב'שירים שונים' לקבל את מה שיש לעץ ועוד סובר כי "ישנו העולם הטוב אשר בו עולים/איש על ברכי אחיו מטפס ועל ראשו עולה" (שם, עמ' 41), רק מה לעשות שאנו מצויים דווקא בעולם הרע, עולם שבו נופלים "מאבד לאבד ומיד ליד נושרים/כמו עלה למקום שם אין נפילה..." (שם).

בעוד שני הפאטאליסטים הגדולים הללו של התקופה מחפשים אחר ניצוץ כלשהו, שהוא בעיקרו של דבר מפלט מילולי, דליה רביקוביץ אינה מסתפקת בקטנות. שירתה תרה אחר אור גדול, אחר אור השמש ואחר אורה של האהבה הטוטאלית, הסוחפת. הנה, למשל, השיר 'ארץ מבוא שמש' בשער הנושא את שמו כספר 'אהבת תפוח הזהב' (כמה תקווה בשם זה למרות הסכנה והאיום שטמונים בתפוח הזהב).

ארץ מבוא השמש

"וישבת את הסוסים אשר נתנו מלכי יהודה
לשמש מבא בית ה' – ואת מרכבות השמש
שרף באש" (מלכים ב' כג יא)

הַגֵּד לִי כִּי יֵשׁ דֶּרֶךְ אֶל אֶרֶץ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ
וְאֵל נָבוֹן לֹא הִגִּיד לִי
אִם שָׁמָּה אוּכַל לָבוֹא.

לֹא נִמְצָא לִי חָבֵר לַדֶּרֶךְ, אָז פָּנִיתִי שָׁמָּה לָלֶכֶת
אֶל אֶרֶץ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ,
עָשׂוּי לוֹ זָהָב רִכְבּוֹ.

וְעוֹד הֻגַּד לִי: מִקֶּדֶם, בְּאֶרֶץ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ
[illegible] וּמַלְכֵי אֶרֶץ
אֲשֶׁר אֵין שָׁוֶה בִּגְאוֹנָם.

וְאָמַר בְּלִבִּי: אִם אַגִּיעַ אֶל אֶרֶץ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ
יִתְּנוּ לִי כִּסֵּא מֶלֶךְ
וְגַם שַׂלְמַת אַרְגָּמָן.

וְאֵל נָבוֹן לֹא הֻגַּד לִי, אָבֵן מַלְכֵּי בְּרִיתִי
כִּי בְּאֶרֶץ מְבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ
יִהְיֶה לִי שָׁלוֹם עַד עוֹלָם.

דליה רביקוביץ בתמונה מ־1981 צילום: יעל רוזן

שיר זה מרגיש את הפרדוכס הקיומי ואת המרחק שבין השאיפה למציאות. ישנה ארץ כלשהי של שמש שבה שוכן הטוב האינסופי, כפי שהוא מתואר בבית האחרון. אך קיומה של ארץ השמש הוא בגדר שמועה (הוגד לי) או בדיון (אבן מלכי בריתי), הדרך אליה לא ידועה ולא ברור אם ניתן לדובר להגיע לשם. הדרך היא דרך בודדה ללא עמית למסע. הבדידה היא אל עבר האגדה והמיתוס, שכן ארץ השמש קשורה בזמנים קדומים. ההגעה ליעד הרצוי כרוכה בהמלכה, בעושר ואושר, בפסגת מאוויי אנוש, אך האם בכלות הכל ניתן להגיע?

המוטו לשיר, פסוק אניגמטי למדי הלקוח ממלכים ב', כג', פסוק יא, קשור בסגידה לשמש. המלך יאשיהו מצווה לנתץ את כל כלי הפולחן ששימשו לסגידה לאלילים וביניהם גם סוסים שנחשבו כסמל לאל השמש ומרכבות לכבודו. הנה רביקוביץ מחדשת את הפולחן. לא אל שמש קדמון, אלא מטאפורה לאושר שעשוי לגאול ממצוקות ההווה רק אם נמצא את הדרך אליו, אור גדול שמציף את ההוויה כולה ומצדיק את סיכוני הדרך.

ארבע שנים מאוחר יותר בקובץ 'חורף קשה' (1965) חוזרת כמיהה דומה לאושר בשיר 'ארץ רחוקה'. הטון אינטימי, ארץ האושר ממוקמת רחוק, קשורה באור גדול של איי שמש ובפוריות של פירות וטבע. החידוש הגדול הוא שהשיר נאמר מפרספקטיבה של מישהו שהיה שם, דבר שהצליח לקחת חלק באותו נוף של יופי אקזוטי ושאיפתו הוגשמה. כלומר, שבאופן כלשהו ההגעה אל ארץ מבוא השמש, בין אם בדמיון ובין אם במציאות, אפשרית וכאן כבר קיים שוני מהותי ביחס לחוסר יכולת ההגשמה בעולמם של אבידן וזך. הנה שלושה בתים מהשיר, שממחישים עד כמה משתלמת התקווה, ההגעה וההגשמה של משאלות הלב: "הלילה חזרתי בסירת מפרשים/מאיי השמש ושיחי האלמוגים./ נערות עונדות מרפקות של זהב/נשארו על החוף באיי השמש.//ארבע שנים של דבש וחלב/סיילתי על החוף באיי השמש./רוכבי הפילות היו עטופים/הרוכבים הבהיקו בשמש...והים היה עומק לפנים מעומק/בעת שחזרתי מאיי השמש./טיפות השמש הכבדות כדבש/נטפו על האי לפני השקיעה" (עמ' 68־69). הנה, הלכה למעשה, כל החלב והדבש שנעדרים במכוון מעולמו של זך גם בקובץ שנשא שם זה וראה אור שנה לאחר מכן. בעוד שזך שואל (וטוען) בפתח ספרו 'כל החלב והדבש' "כמה להעתיק ימים אם לא בשירים" (שם, עמ' 5) רביקוביץ מציעה את ההוויה עצמה. לא שירה, לא אירוניה, לא לשון, לא תחליפים. ההוויה מעל לשירים גם אם הם, כדברי זך, נכתבים בערבים ובאהבה בעוד המשורר נמק בבדידותו. רביקוביץ רוצה לשים קץ לבדידות זו ומכוונת את כל מעייניה השיריים להפגתה.

זוהי הסיבה העיקרית לנופים האקזוטיים ולחוויות הרגשיות שמעוצבות במרבית שירתה המוקדמת. כל משפט זועק את הבקשה להיות מועתקת מההווה המגביל והאיום לאיזה מרחב מיתי או גיאוגראפי של אושר סתוי, למרוד בכורח הגורל. הנה, למשל, פתיחת השיר 'תרצה העגלם הגדול', מעין השבעה של מישהו עלום שיסייע למבקשת בהגשמת משאלה: "קח אותי אל ירכתי צפון,/קח אותי אל האוקינוס האטלנטי,/הנח אותי בין אנשים אחרים,/שלא פגשתי כמותם עד הנה,/שם אוכל מאפה תותים מיער/ואחר ברכבת בסקנדינביה" (עמ' 94). כאן זאת סקנדינביה ובשירים אחרים זה המזרח הרחוק ("בהונג־קונג/השמש זורחת במזרח/ואת הפרחים משקים בגוזל ריוחני/בכדי להכפיל את ריחם", עמ' 119), אוסטרליה או כל מחוז קיים או בדוי בעבר היסטורי, אגדי או מיתולוגי, שבו ניתן להתמזג בטבע ובאור (למרות שלעיתים הרוע פולש גם לצ'אר ולקטרון כמעין תזכורת של מצב קיומי גלובאלי שקשה להימלט ממנו). הכל על־מנת שלא רק האבק ילווה את הדוברת ('זכרונות חמים', עמ' 87), הכל כדי לא להיות רק מריונטה "באור הזה האפור ויקר של טרם שחר" (עמ' 162).

כאן, אולי, נעוץ שורש ההוויה שעומד באותן השנים עצמן במרכז שירתם של שני משוררים צעירים יותר – יונה וולך ויאיר הורביץ. אצל הורביץ מופיעים אותם איי שמש אליהם הוא רוצה להפליג עם לאויס הקטנה ביום הולדתה (ראה 'שירים ללאויס', 1964) ואצל וולך אותו עולם מיתי וקסום שבו אפשר שוב לחוש את ההרגשה הנפלאה ששמה סבסטיאן.

כמיהה עזה זו בשירת רביקוביץ יצרה את אחד משיריה היפים ביותר של המשוררת ולדעתי אחד משירי האהבה הנפלאים של השירה העברית החדשה – 'השתדלות נוספת'.

השיר פורסם בחוברת מס' 3־4 של כתב־העת 'עכשיו' באביב הרחוק של שנת 1959 וכונס משום מה רק בספרה השני של רביקוביץ 'חורף קשה'. דומני גם שמאז קצת נשכח כי איננו נמנה עם שיריה המולחנים של המשוררת וגם לא עם אותה קבוצת שירים הנלמדת בבתי־הספר, המופיעה באנתולוגיות או הנדונה במאמרים. הנה השיר במלואו:

השתדלות נוספת

אִלּוּ יָכֹלְתִּי לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ כֻּלְּךָ
אֵיךְ אֶפְשָׁר לִי לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ כֻּלְּךָ,
אֲפִלּוּ יוֹתֵר מִן הַפְּסִילִים הָאֲהוּבִים
יוֹתֵר מִן הֶהָרִים הַמְּצֻבָּבִים בְּיוֹתֵר;
יוֹתֵר מִמִּכְרוֹת
הַפֶּחָם הַבּוֹעֵר,
נֹאמַר מִכְרוֹת הַפֶּחָם הַכְּבֵדִים
וְהֶבֶל הַיּוֹם הַבּוֹעֵר כְּתַנּוּר.

לוּ אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ לְכָל הַשָּׁנִים
אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ מִכָּל הַשָּׁנִים,
אֵיךְ אֶפְשָׁר לְהַאֲרִיךְ אֶת הַזְּרוֹעַ הָאַחַת
כְּפֶלֶג אֶחָד שֶׁל נָהָר בְּאַפְרִיקָה,
כִּרְאוֹת בַּחֲלוֹם אֶת מִפְרַץ הַסְּעָרוֹת
כִּרְאוֹת בַּחֲלוֹם אֳנִיָּה שֶׁטָּבְעָה,
כְּשֵׁם שֶׁמְּרִימִים עֲנָנִים כְּיָצוּעַ
שׁוֹשַׁנֵּי עֲנָנִים כְּיָצוּעַ לַגַּנָּה,
אַךְ בִּרְצוֹנְךָ הֵם לֹא יִשָּׁאֲרוּ
אַל תַּאֲמֵן כִּי יִשָּׁאֲרוּ.

לוּ אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ כֻּלְּךָ שֶׁבְּכֻלְּךָ
לוּ אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ כְּמוֹ הַמַּתֶּכֶת,
נֹאמַר כְּמוֹ עַמּוּדִים שֶׁל נְחֹשֶׁת,
נֹאמַר כְּמוֹ עַמּוּד נְחֹשֶׁת סְגֻלָּה
(הָעַמּוּד שֶׁזָּכַרְתִּי בַּקַּיִץ שֶׁעָבַר)
וְקַרְקַע הַיָּם שֶׁלֹּא רָאִיתִי
וְקַרְקַע הַיָּם שֶׁאֲנִי רוֹאָה
כְּעֹמֶס שֶׁל אֶלֶף סְבָבֵי אֲוִיר
אֶלֶף וּמֵאָה נְשִׁימוֹת כְּבֵדוֹת.

לוּ אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ כֻּלְּךָ שֶׁבְּעַכְשָׁו
אֵיךְ אֶפְשָׁר שֶׁתִּהְיֶה לִי כְּמוֹ אֲנִי עַצְמִי.

שיר זה הוא המשך לשיר 'השתדלות' שמופיע לפניו בקובץ. ב'השתדלות' הניחה שקטה ההזמנה שמופנית אל האהוב מהוססת: "תזכור שהבטחת לבוא אלי בחג/שעה אחרי שיחשיך./הנחתי חוכות במקומות אחרים/ואולי תרצה לסלקם" (עמ' 81). ואילו בשיר 'השתדלות נוספת' אין פשרות. ההוויה היא טוטאלית, החיפוש נורא והכמיהה הלוהטת מופיעה בשיר בשלל תארים מתחומי הטבע והמיתוס כגון פסילים אהובים, מכרות פחם בוער, היום הבוער כתנור. המבנה והאנאפורי של השיר ותבניות החזרה וההשבעה האקסטטיות (לו, אילו, איך) מעניקים לו עוצמות גדולות ודומה שכל איתני הטבע נאבקים כאן על השגת או השגת האהוב. כדי להשיגו ולכבשו צריך לאמץ את כל כוחות הדימיון והטבע, צריך זרוע ארוכה כנהר באפריקה. השיר הוא על החיים ועל המוות. האהבה טומנת בחובה את סכנת הטביעה במפרץ הסערות, את האשליה ששושני העננים (איזה דימוי נפלא) ישאו את הגוף, נשיאה המתגברת רק כאחיזת עינים. בבית השלישי מופיע גם המימד האירוטי. להשיג את כולו ולתמיד, לכל השנים כמוצק, כעמוד נחושת שיש בו מן העל־זמניות והעל־כליונית אך גם מן המיניות המסומלת בפאליות הסגולה. האהבה מטלטלת את הדוברת מקרקע הים שבאן לקרקע ים שטרם ראתה והיא כמו אניה טבועה שלוחצה תחת משא המים ונושמת נשימות כבדות בסבך האוויר (כמעט־אוקסימורון שנמזג בשיר באופן המוגבי לעילא). הקישור המתבקש להוויה המינית שקושר את יצוע שושני העננים, את עמוד הנחושת הסגול, את הטביעה בים הרחמי, את הנשימות הכבדות של החושק באהבה או של אקט האהבה עצמו. הטוטאליות של השיר מתבטאת, בין השאר, לא רק בריתמוס הקצוב והמהפנט אלא גם בחזרה על צירופי המילה 'כל' (7 פעמים) וסיומו הוא פיסגתה: להשיג את כל האהוב, עכשיו ולתמיד, השגה שתמחק את האני הכמה להלוטין או שתתמזג איתו באופן של התבטלות ההפרדה בין הישויות, כך ששתיהן יהפכו לאותה הוויה עצמה: "איך אפשר שתהיה לי כמו אני עצמי" (עמ' 84). זוהי, ללא ספק, אחת מפסגותיה של שירת רביקוביץ.

בשירי 'תהום קורא' (1978) אותו קובץ שחור עטיפה, דומה שנימת הייאוש גוברת על שאר הנימות והנימים. בשיר 'כל משבריך וגליך' אמנם "טוב לעיניים לראות את האור/ומי הנהר כה חמים ומתוקים" (עמ' 173) אולם המשוררת רואה את דמעת העשוקים בתחילת השיר וחוזרת אליה בסיומו "דמעת העשוקים/מרה" (שם). בשיר 'הסיוט הזה' היא שואלת שוב ושוב "מאין תמיד הסיוט הזה" (עמ' 171) וטוענת "תמיד חוזר הסיוט הזה" (שם).

בחצות הלילה היא רואה, כי הוד השינה הפוך ואפר בכל הפינות. בשיר 'חול אפסי' כל עולמה חרב "על יד הים/הכל התפורר לי כמו חול" (עמ' 176). כל יום היא קמה מחדש "כמו בפעם אחרונה" (עמ' 177), למות היא רוצה כמו רחל, בין אבני ההרים ללא הספרים ובשיר 'התרוששות' מחליפה רק משאלת המוות את משאלות הלב של אהבה וחיי אושר שראינו קודם לכן: "אם להתרושש/אני רוצה כמו ארץ חרבה/אם להתרושש/אני רוצה בגאווה..." (עמ' 174).

ושוב כהדהמולה של רביקוביץ מציל אותה מעולם זה שבו כולם "בני אדם יושבי חושך וצלמות/ואסירי עוני וברזל" (עמ' 192). בקובץ שיריה הבא 'אהבה אמיתית' (1987) היא מטילה עוגן חזק ויציב אל תוך החיים ואל תוך השירה. האהבה האמיתית היא בנה של המשוררת שחלק לא־מבוטל משירי הקובץ מוקדשים לתיאורו ולתיאור הקשר הרגשי בינו לבין אימו. פתאום אחרי גל הוויתור וההשלמה יש טעם לחיים, ושוב לא תחליף מילולי אלא הדבר עצמו. לא פלא שכשראה הספר אור הוא זכה לביקורת צוננת מאת דוד אבידן. תפיסת התחליף הלשוני־מרעי־עתידני של אבידן ואופן התייחסותו לקשרי אנוש בשיריו, מנוגדים להלוטין לחיפוש האהבה האמיתית של דליה רביקוביץ. עתה ממלא הילד בשירים (ובחיים) שני תפקידים מרכזיים. ראשית, הוא מסב עניין לעצמו, ליופיו, לחייו, לתמימותו כפי שאלה משורטטים בעדינות יפהפיה בשיר 'רקמה מדויקת': "אני מסתכלת בקטן הזה/ורואה את פרח לב הזהב מונח על הכר./פיו פתוח./עיניו משורטטות בעדינות./ראשו מופקד בחלומות טובים./כבר הפליג ממני והלאה./גביניו הדקים מתוחים כציור./אין ריקמה מדויקת ממנו" (עמ' 210). שנית, הילד גורם למשוררת לראות את העולם במלוא יופיו העשיר אך השברירי וכך משיב לה את התקווה והמבט האבוד מימי אזה "עידו תראה, עידו תביט/כל הביתן עשוי מזכוכית" (עמ' 214). ואם לעיתים "נתקף גופנו כמיהה חזקה/להשליך את עצמו בדחיפות מן הגג" (עמ' 243) הרי שהילד במעשיו הילדיים ובשאלותיו מסב את העין של הדוברת הביוגרפית מן הכליון. זאת שהתעמתה מול המוות בקובץ הקודם וקיבלה עליה את עולו מרגישה עתה את הילד המפצר למות באומרה "זה לא יהיה נורא/זה יכול להיות מיתת נשיקה" (עמ' 238). היא שמה לב לכדור הארץ המתגלגל מגושם אל המערב אבל השקיעה והזמן אינם יכולים לדכדך שכן "גרי התחיל לצחוק מחדש/כי הקולה נשפכה לו/גם על הבגדים" (עמ' 239). לעתים היא מכנה את הבן עידו בשם גרי. הדימויים על מרכיביו הופך לעוגן מוצק מפני הסחפותה של הספינה אל מחוזות אפלים. אגב, לא בכדי בחרה רביקוביץ לקרוא בערב המחווה לדוד אבידן דווקא את השיר 'דור המדבר' שהתראוה החוזרת בו היא 'תן לפתור לעבור' ובסיומו האופטימי יחסית לעולמו של אבידן נטען כי דור המדבר עוד יעשה גדולות.

ובחזרה לענייננו. הילד הדאגה לגורלו מחדדים את הרגישות אל עוולות שנעשו או נעשות לזולת. לא פלא שבמקביל לשירים שכותבת המשוררת לבנה היא גם מקדישה חטיבה שלמה של שירים פוליטיים למלחמת לבנון ובקובץ הבא לאינתיפדה. בשני הספרים הפרספקטיבה המרכזית שדרכה כותבת המשוררת היא זו של האם המגלה הבנה לאימהות השכולות והאבלות ולמות הילדים בצד השני. כוונתי, למשל, לשירים כגון 'תינוק לא הורגים פעמיים', 'לצאת מביירות', 'על היחס לילדים בעיתות מלחמה' ואחרים בקובץ 'אהבה אמיתית'. ב'אמא עם ילד' נוכחותם של הילדים מן הצד האחר בולטת בשירים כגון 'stones', 'שיר ערש' והשיר העיקרי מבחינה זאת 'אמא מתהלכת': "אמא מתהלכת עם ילד מת בבטן/הילד הזה לא נולד עדיין... אלה תולדות הילד/שהרגו אותו בבטן אימו/בחודש ינואר 1988 בנסיבות פוליטיות בשטחים" (עמ' 285־286). למרות שאני סבור כי שירתה הפוליטית של דליה רביקוביץ אינה ממיטב שירתה או ממיטב השירה הפוליטית הישראלית, שהגיבה על המאורעות הנדונים – ואת בניגוד לשירתם של משוררים כאריה סיון, נתן זך, מאיר ויזלטיר, יוסף שרון או יצחק לאור – מצליח חלק מהשירים, בעיקר ב'אהבה אמיתית' להבקיע אל הלב (למשל 'חזיפה בגובה נמוך', 'כבצפון קופאים' ודומיהם). ב'אמא עם ילד', החלש שבקבצי שירתה של רביקוביץ עד כה, גם השירים הפוליטיים נוטים איכשהו לפשטנות ולפאתוס סתמית אם כי 'הסיפור על הערבי שמת בשריפה' או 'שאלונו שובינו דברי שיר' מעניינים בהחלט. מעניין במיוחד השיר 'חיי חיפושית' שניתן לקרוא באופן אלגורי, למרות שהחיפושית הגיעה מפקיסטן, גם כשיר על ניצול הפועלים הערבים: "תן לחיפושית השחורה כבוד/היא באה לכאן לעבוד ולקוות/לעתיד בהיר וקצר/שהוא שיא האושר לחיפושיות...בסתר ליבה הטיפשי/יודעת כל חיפושית/שלא תרחם עליה/ולא תשמע לה" (עמ' 306). מובן שניתן לקרוא גם כשיר אקזיסטנציאלי על קוצר חיי אנוש ואכזריותם.

'כל השירים עד כה' כולל שירים משבעה קובצי שירתה של המשוררת, שבעה שירים חדשים, שיר אחד מן הגניזה וכן תרגומים אחרים שהופיעו במקור בסוף הקובץ 'תהום קורא' ומובאים כאן בסופו של הספר. זוהי יוזמה ברוכה של הוצאת 'הקיבוץ המאוחד' להוציא כמעט את כל שיריו של משורר בקובץ יפה, שמאפשר מבט פאנורמי על יצירתו עד כה, בעודו בחייו. ראוי להם למשוררים המרכזיים שיראו את פרי עמלם כרוך יחד באופן מכובד בשלב כלשהו בקריירה המקצועית שלהם שאינו בהכרח שלב סופני. עם זאת, הכל שבמפעל כה חשוב לא הוקפדו ההגהות ולא מעט שגיאות ניקוד נפלו בשירים.

שיריה החזקים ביותר של רביקוביץ מצויים, לדעתי, בספריה הראשונים, אותם שירים קוסמיים, בוערים, מתריסים, הנאבקים בבגד הנצמד לעור הבוער. בשירים המאוחרים קיים שילוב של תחושת איום עם חיפוש אחר שקט ושלווה, משאלה המובעת בפתח הספר 'אהבה אמיתית': "אני מחכה לשקט./עכשיו אני מחכה לשקט שיבוא" (עמ' 197). לפעמים השקט השלווה הם של מוות, כפי שמעידה המשוררת בשיר הפותח את 'אמא עם ילד': "עם זאת, מבלי לזרוע תרדה,/אני לעצמי אומרת,/שסנת עולמים היא הטובה מכולן" (עמ' 266) השירים נעים בין קבלתו למאבק בו ולחיפוש הסיבה לחיוב החיים, כפי שתיארתי לעיל.

התנופה הגדולה של השירים המוקדמים מתחלפת בשירים המאוחרים בתנודה שקטה של תודעה מתבוננת המנסה לשמור על איזון קיומי ולא להטיל עצמה כנגד הקירות. במיטב השירים מומרת התנופה בשרטוט עדין מעשה אמן של משורר בוגר שיודע את מלאכתו. ההבנה השקטה יורשת את ההשראה השוצפת, דבר שבא לידי ביטוי במבני הפסוק, בנטישת האקסטזה, במעבר לחריזה ולמבנים חופשיים יותר, בטון שהוא לפעמים על גבול הסיפוריות.

בין שיריה החדשים של רביקוביץ ראוי להבליט את 'אין יראת אלוהים במקום הזה' שיר חזק על יתמות ופחד מגרונה של בת שאיבדה את אביה לפני עשורים אולם עדיין מנהלת עימו דיאלוג על־זמני, שמהדהד במהופך את 'שיר משמר' של אלתרמן: "...שבכל השנים שתבואנה כמוני תהיי נבהלת/ולא תישמרי מאש/ולא מנחשול מים..." (עמ' 311). בעוד שאצל אלתרמן האב מזהיר את בתו כאן הבת מזהירה את עצמה לנוכח ראות מותו של האב ואכזריותו של המקום בו היא חיה. געגועים לאב מאכלסים גם את השיר 'שיחה עם תמונה' (עמ' 312). כן־כבר קיימים גם הגעגועים לבן, עידו, המופיעים בשיר 'חמצן' (עמ' 313) שבו מונה האם את כל שהיתה רוצה להיות עבורו.

במעין 'אני מאמין' פונה המשוררת הבכירה בשיר חדש הקרוי 'תקוות המשורר' למשוררים צעירים ומייעצת להם למצוא את האיזון העדין בין השירה לחיים. כמו כן היא מציעה שיפסיקו לכתוב הרבה על השירה, אמנות השיר והשימוש בחומרים. הרי איזו טובה, היא אומרת, יכולה לצמוח למשורר צעיר אם יעלה לגדולה: לכל היותר קבר "בבית הקברות שברחוב טרומפלדור/ במרחק שישים מטר/ מקברו של ביאליק." (עמ' 319). שיר זה אינו רק הפצרה ותרגיה כלפי המשוררים הצעירים. יותר מכל הוא מביע את יאושה של המשוררת השואלת במה כבר אפשר לזכות כאן? מה כבר יכולה להיות תקוותך עם הכניסה לפנתיאון השירה? מאחר שמדובר במעין מכתב, הרי ניתן לדמיין את תשובתו של אותו קומץ משוררים צעירים שעוד מתעניינים בשירה ובביקורת בזו הלשון: בינתיים, בלי לשאוף אלי קבר אנא יותר לנו לכתוב על שירה ואמנות השיר, ולפעמים לשרבט איזה דבר שיר שיהיה אולי בעל ערך מבלי לחשוב על העתיד המרבא והצפוי לכולנו בארץ שאינה מכבדת את משורריה, חיים ומתים גם יחד.

* על אספקטים של האגדה המודרנית בשירת דור המדינה, כתב בזמנו גבריאל מוקד.

רות נצר

אפילו

כֵּן, לִפְעָמִים הֵרָיוֹן חוּץ גּוּפִי לֹא מַפְתִּיעַ
אוֹתָנוּ (וְאִם אָמַר – מַפְתִּיעַ – זֶה יִהְיֶה
הַיְנוּ הָךְ). כְּמוֹ הַתֵּימָנִי הַזָּקֵן
מְדֻבְלַל הַשֵּׂעָר שֶׁמְּדַבֵּר אֶל עַצְמוֹ בִּלְהִיטוּת
בֵּין הֲצָצָה לְפַח פְּסֹלֶת אֶחָד לְמִשְׁנֵהוּ, מְפָרֵשׁ
אֶת כִּתְוֵי הָעִיר, אוֹ מָה –

לַמְרוֹת שֶׁאֲנִי יוֹדַעַת שֶׁלֹּא נִתָּן לְהַאֲרִיךְ
תַּהֲלִיכִים – לִפְעָמִים הֵם הַמַּאֲרִיכִים בָּנוּ
בְּטֶרֶם זְמַן. אֲנִי מַבְטִיחָה לְעַצְמִי
כְּשֶׁאֶהְיֶה גְּדוֹלָה, אָבִין אֶת הַדְּבָרִים שֶׁרָאִיתִי

(כְּאִלּוּ שֶׁלֹּא גָּבַהְתִּי מְאֹד אֲפִלּוּ בְּסֶנְטִימֶטֶר
אֶחָד) בִּמְחִיר אֵיךְ הָיִינוּ חַיָּבִים לְהָגֵן
עַל עַצְמֵנוּ. וַאֲפִלּוּ אַתָּה שֶׁמִּתְכַּחֵשׁ
לַסַּכָּנָה, עוֹד הַתִּינוֹק שֶׁלְּךָ הִתְקַבֵּל
וְנִשָּׂא בִּזְרוֹעוֹתַי.

היה

עֵינָיו נְחָשֵׁי יָרֹק, פִּיו
מִכְּנַף תּוּשְׁנִי, הוּא שָׂנֵא
אֶת הָעוֹלָם בְּאַהֲבָתוֹ
אֶת הָעוֹלָם. מִן הַגָּפְרִית
שֶׁל לְשׁוֹנוֹ עָלוּ אַדִּים מְמֻגְנָטִים.

אֲנִי זוֹכֶרֶת אֶת תְּנוּעַת יָדוֹ
לֹא נִתֶּנֶת לְתֵאוּר מִשּׁוּם עֲדִינוּתָהּ
מְנֻתֶּקֶת בֶּחָלָל וְנוֹטֶלֶת כֹּחַ.
מָה הָיָה בִּתְנוּעָה זוֹ שֶׁשָּׁטְפָה
לְעַצְמָהּ?

בִּתְנוּעָה זוֹ הֶרְאָה לַאֲחֵרִים
אֶת בְּדִידוּתָם. עַל כֵּן הוּא מֵת.
קֹדֶם לָכֵן עוֹד הִסְפִּיק
לְנַפֵּץ אֶת קַעֲרִיּוֹת הַחַרְסִינָה
שֶׁלּוֹ (שֶׁהָיוּ מְעֻטָּרוֹת בְּמִכְחוֹל דַּקִּיק)
וְלִשְׂרֹף נְיָרוֹת כְּדֵי לְהִנָּצֵל
מִן הַסְּלִידָה.

הוּא הָיָה בֵּן יָחִיד לֵאלֹהָיו,
אֶלָּא שֶׁהוּא, בְּנִגּוּד לַאֲחֵרִים,
הֶאֱמִין בָּזֶה. אֲבָל דַּוְקָא
אוֹ אֱלֹהִים שָׁכַח אוֹתוֹ כִּי הָיוּ
לוֹ בָּנִים יְחִידִים רַבִּים
כָּל כָּךְ.

כותרים חדשים

■ ישראל קנוהל: "[illegible] באמונה היהודית", האוניברסיטה המשודרת, גלי צה"ל, 85 עמ' 1995 / סקירת מגוון הזרמים שרווחו בישראל בתקופה של כאלף שנים מהקמת המקדש ועד חורבן בית שני. המחבר הוא מרצה למקרא באוניברסיטה העברית.

■ ריצ'ארד אליוט פרידמן: "מי כתב את התנ"ך?", תרגום ועריכה: שלמה אבולעפיה ודני רובינשטיין, הוצאת דביר, 262 עמ' 1995 / מי כתב את רב המכר של כל הזמנים? – הספר הנקרא כרומן בלשי מציג ארבעה מחברים שונים. ספר השופך אור על הסיגנתיזה המקראית בה אוחדו מקורות שונים לטקסט אחד.

■ "יהוד יהוד – משלהי תקופת המקרא עד חתימת התלמוד", מוסד ביאליק 285 עמ' 1995 / 16 מחקרים חדשים העוסקים בדורות האחרונים של תקופת המקרא ובתקופת התלמוד. הקובץ מוקדש לפרופסור יהושע אפרון, שפרץ נתיבות בחקר ימי בית שני.

■ יהודית רביניאן: "סמטת השקדיות בעומריג'אן", עם עובד, ספריה לעם, 203 עמ' 1995 / סיפור המתרחש בשכונת היהודים בכפר פרסי קטן בראשית המאה, במשך יומיים דחוסים ומתוחים. לשון ציורית ועוצמת ברומן ביכורים למחברת בת עשרים ושתיים.

■ יהודית זילברמן: "שומם שלי", הוצאת ביתן, 262 עמ' 1995 / "עכשיו מצאתי גבר שאני יכולה לסמוך עליו. זה נשמע קצת פרימיטיבי, אבל הוא מחזיר אותי לתפקידים הבסיסיים. הוא טרזן אני ג'יין". רומן העוסק ביחסי ערבים יהודים בישראל.

■ עודד באיי: "ספר תהילת הגבירה", הוצאת בימוזה, 217 עמ' 1995 / סיפורה של המאה השמונה־עשרה המפגיעה הרפתקנים בלכים ומשיחי שקר.

■ הליקון מס' 13 "ארוטיקה" א', עורך: אמיר אור, בשיתוף הוצאת ביתן, 91 עמ' אביב 1995 / גיליון חדש של כתב־העת המוקדש הפעם לארוטיקה. עשרות משתתפים במקור ובתרגום. החוברת מוקדשת לזכרו של ט. כרמי.

זה קורה

ספרו של ז'אן פול סארטר "מחברות המלחמה" בתרגום מרים טבעין יראה אור בהוצאה זמורה ביתן. "מחברות המלחמה" הם יומנים שכתב סארטר בעת שגוייס לצבא הצרפתי בתחילת מלחמת העולם השנייה. המחברות הופיעו שלוש שנים לאחר מותו והן מנתחות ביד אמן את עצמו ואת חייו כמו גם סוגיות פילוסופיות ● ערב על שירתו של מאיר ויזלטיר בעקבות הופעת ספרו החדש "מחסן" בספריה החדשה לשירה, ייערך ב־4.7.95 בשעה 20:00 במכון ון ליר בירושלים. משתתפים: אריאל הירשפלד, רונית מטלון ומאיר ויזלטיר. מנחה: בתיה גור.

هكذا من الأصل

בולים / אריה לינדנבאום

בולים ראשונים לאולימפיאדת אטלנטה 1996

השרות הבולאי משתף עצמו בשנים אחרונות באירועים בינלאומיים והרבה אירועים כאלה כובדו אצלנו בבולי דואר מיוחדים.

אולימפיאדה אטלנטה, הצפויה ב־1996, תצויין בבול מיוחד, שיקבע בימים אלה, מתוך שורה של בולים שעוצבו בביה"ס "גורן" שבעמק יזרעאל.

בביה"ס "גורן" מלמדים עיצוב בצורה המודרנית ביותר והוא קיבל על עצמו את המשימה של עיצוב בולי אולימפיאדת אטלנטה. בבה"ס מתרגלים הרבה נושאים עתידיים, לרבות כאלה הקשורים בהסכמי השלום הצפויים.

איך תראה הרכבת המהירה שתטוס 250 קמ"ש בין דמשק, ביירות, תל־אביב, עמן קהיר וערב־הסעודית? איך יראו כרטיסי המחלקה הראשונה, איך יעוצבו תחנות הרכבת ואיזה אתרים יראו בדרך? על כל אלה ועוד, כבר חשבו תלמידי המכללה לעיצוב גורן שבעמק יזרעאל בפרוייקט הגמר שלהם. ובכלל, כל מי שיבקר בימים הקרובים בתערוכת הבוגרים ויביט ביצירות הסטודנטים יחוש כי במכללת גורן מקדימים את הזמן. כבר עיצבו שם מרפאה מפוארת לריפוי אלטרנטיבי, גן ילדים מעוצב בסגנון שנות ה־2000, דימוי חדש לזמר חיים צינוביץ', עיצוב חדש לעיר בית שאן, בולי אולימפיאדת אטלנטה 96' ועוד ועוד.

עם כל היצירות האלה מגיע בית הספר "גורן" במהלך חודש יולי לתל־אביב ודווקא בתל־אביב יקיים את תערוכת סוף שנה היחודית – "גורן בתל־אביב".

התערוכה כוללת עבודות גמר של בוגרי בית־הספר ועבודות נבחרות של תלמידים בשנים א'־ג' ומהווה תערוכה המייצגת ארבע שנות לימוד בבית הספר הפועל במכללת עמק־יזרעאל.

העבודות אשר יוצגו בתערוכה שתתקיים בנמל תל־אביב, משקפות נושאי עיצוב רבים ושונים החל מעיצוב בקבוקים, כריכות לספרים, עיצוב בול לאולמפיאדת אטלנטה, גן חיות, גן ילדים, מרכז לרפואה הוליסטית וכלה בעיצוב פרוייקטים רציניים ביותר הקשורים בקשר שאינו ניתן להתרה עם התהליך המדיני המזורז העובר על האזור שלנו. עבודות נוספות שתוצגנה במשכן האופרה מעניקות טיפול יצירתי חדש ומרענן, לפריטי הדפוס של פרסומי האופרה השונים. העבודות מציגות התמודדות עם אתגרים אקטואליים, חברתיים, אינטלקטואליים ומניחות את אבני היסוד לפרוייקטים עתידיים שיבואו בעקבות השלום, התיירות לישראל והבחירות הקרובות.

התערוכה תתקיים בנמל תל־אביב, בין התאריכים 1־20 ביולי (כ"ג יורדי הסירה 1), משכן לאומניות הבמה, בין התאריכים 6 ביולי עד ה־20 ביולי.

בית הספר לעיצוב "גורן" נוסד, ב־1984 כחלק ממרכז אמנויות במכללת עמק יזרעאל. "גורן" הוקם בשל צרכי האיזור המרוחק ממרכזי התרבות העיקריים ובהקמתו נמצא פתרון לכל אותם מאות סטודנטים שלא יכלו ללמוד את מקצוע העיצוב הגרפי במרכז הארץ. מיקומו מאפשר לימודים לתלמידים מאזור העמקים, חברי קבוצים מהסביבה, סטודנטים ערביים ולאחרונה, בשל הפרסום בו זכה, מגיעים אליו גם סטודנטים מכל רחבי הארץ.

משך הלימודים בבית הספר הוא ארבע שנים כאשר בסיומם הם מוסמכים כמעצבים גרפיים.

מנהל בית הספר הוא מוני מרוז, חבר קבוץ בית השיטה ובין מוריו ניתן למצוא דמויות מוכרות מעולם הציור, הפסול והעיצוב כמו הציירת רותי דרין המשמשת ראש צוות ההוראה, אד ואן אויין בעל שם עולמי לעיצוב בולים, המעצב מנחם לסקי, הפסלת דליה מאירי, הצייר יהודה יציב ועוד שורה של מורים בהתמחויות שונות ומגוונות.

בוכנואלד ודכאו

קוראנו מאיר צוקרמן מגבעתיים, המציא למערכת צילומי חותמות שהוטבעו לא מזמן, לציון מלאת 50 שנה לסיום מלחמת העולם השנייה. בין החותמות יש כאלה שלא פירסמנו ונזכיר אותן כאן, לטובת האספנים:

בדכאו, הוטבעה חותמת דואר גרמנית לציון 50 לשיחרור מחנה הריכוז דכאו (KZ DACHAU).

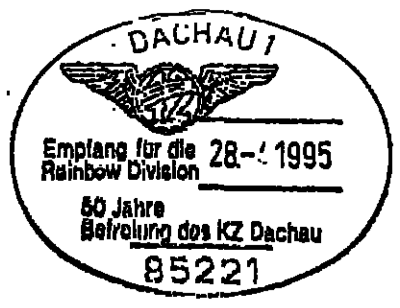

באפריל השנה, התקיימה בדכאו קבלת פנים לדוויזייה המשוחררת "קשת בענן" RAINBOW המאורע צוין בחותמת דואר מיוחדת.

חותמת אחרת, הוטבעה על־ידי דואר גרמניה, בוואימר – 50 לשיחרור מחנה בוכנוואלד. חותמת גרמנית נוספת, הוטבעה בשטראובינג לציון 50 שנה למצעד המוות הנורא.

מגילת היסוד נכתבה ב־5 שפות שהוכרו אז כרישמיות, באירגון האומות המאוחדות – אנגלית, צרפתית, רוסית, ספרדית וסינית. מאוחר יותר, כאשר הוקם דואר אומות מאוחדות, השתמשו אכן בשפות האלה, גם בבולי דואר של האו"ם. כאשר הוקמו משרדי דואר או"ם בניו־יורק, בג'נבה שבשוויץ ובוינה שבאוסטריה, הוחלט להשתמש בשפות: אנגלית, צרפתית וגרמנית בלבד.

הגיליוניות החדשות זהות בעיצובן.

דף מזכרת לאיגוד השחייה

איגוד השחייה בישראל קיים בירושלים את כינוס נציגי איגודי השחייה באירופה. הכנס התקיים לתיאום אירועי הספורט במסורת הכנסים השנתיים של נציגי ההתאחדויות האירופאיות בשחייה, בכדור־מים, בקפיצות למים ובשחייה אמנותית.

לציון המאורע, הוטבעה חותמת אירוע מיוחדת ומארגני הכנס הנפיקו, בהשראת רשות הדואר, דף מזכרת בולאי מיוחד.

דף המזכרת הבולאי עם תמונת מגדל דוד, הונפק במהדורה מוגבלת של 1200 יחידות בלבד.

עתיקות

בסידרת בולים שהוקדשה באוסטרליה לאוצרות "הקרן הלאומית" אפשר למצוא מספר נושאים, כך שרבים ימצאו בהם עניין. בבולים מופיעים רהיטים עתיקים, שעונים, בובות, פורצלן וכו'.

50 לאו"ם

השנה מלאו 50 שנה לאומות המאוחדות וכבר זמן רב, מנפיק דואר או"ם מיני חותמות בנושא זה. ב־26 ביוני 1995, היתה ההנפקה העיקרית, בצורת 3 גיליוניות זיכרון בגרמנית, צרפתית ואנגלית, עם התמונה ההיסטורית של ההכרזה מבית האופרה בסן־פרנציסקו, ביוני 1945. כידוע, נתכנסו בסן פרנציסקו נציגי 50 אומות, עייפים ממלחמת העולם השנייה, במטרה לייסד אירגון בינלאומי, שיפעל למניעת מלחמות ובניית עתיד טוב יותר לאנושות.

דף מזכרת לצים

דף מזכרת בולאי חגיגי הונפק, בהשראת השרות הבולאי וביזמת חברת צים, לציון חגיגות ה־50, של חברת הספנות הלאומית.

הדף המיוחד בייל בבול הזכרון החדש שהוקדש לצים.

חברת צים נמנת עם עשר חברות ספנות־המכולה הגדולות בעולם ונציגויותיה פרושות בכל רחבי העולם.

דף המזכרת, שהופק במהדורה מוגבלת של 1300 יחידות, מיועד לפעילים בחברה, בארץ ובעולם.

צים נוסדה בשנת 1945 ע"י הסוכנות היהודית, ההסתדרות והחבל הימי לישראל.

הופיע מחירון גלעדי

מחירון בולי ישראל בהוצאת "בולי גלעדי" הופיע השבוע ונמכר ב־10 ש"ח.

המחירון כולל 647 הנפקות בולי ישראל ו־7 הנפקות תווי ביול מיוחדים.

מחירי הבולים מתייחסים לבולים בלתי חתומים, שובלים ומעטפות ובולים ללא שובל. לפי מחירון גלעדי מחיר "שלושת הגדולים" של דואר עברי – 17.5 אלף ש"ח;

הסידרה הקטנה – 800 ש"ח; מועדים 48 – 700 ש"ח.

ירושלים 49 – 93 ש"ח; הדגל – 135 ש"ח; מועדים 49 – 1750 ש"ח.

מחירי רוב הבולים נמוכים מאוד, פרט לשנות ה־90, שהמהדורות קטנות יותר, מורגשת עלייה מסוימת במחירים.

לתווי ביול למיניהם יש מחירים גבוהים למדי. לדוגמא: 5 תווי חג המולד 92 – 280 ש"ח.

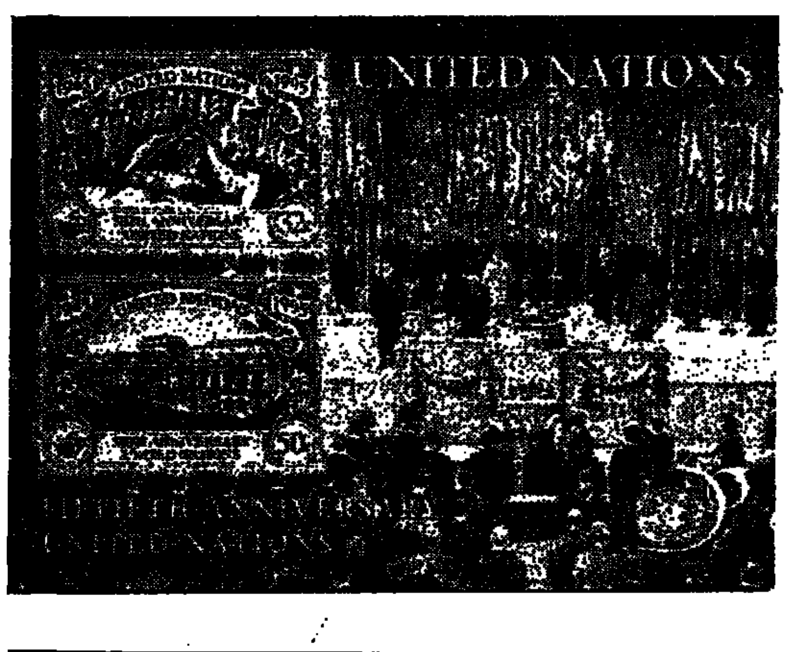

שחמט · רונן הר־צבי

קספארוב בתנופה

גארי קספארוב אלוף העולם מטעם ה P.C.A בתנופה, לאחר נצחונותיו בתחרויות בריגה ובנובגורד (שתיהן בקטגוריה 17) הגיע לתחרות ה P.C.A בשחמט אקטיבי בניו־יורק. קספארוב שכלל לא מככב בסבב התחרויות הזה (רק לפני חודשיים הודח בחצי הגמר בתחרות שח האקטיבי במוסקבה על ידי אנאנד בצורה שקספארוב יעדיף לשכוח מהר ככל האפשר).

זכה לנצחון משכנע תוך כדי שהוא גובר על שניים מיריביו הגדולים קרמניק ואיבנצ'יק.

מפגשי חצי הגמר הפגישו את קספארוב עם הכבשה השחורה שלו קרמניק (קרמניק הדיח פעמיים את קספארוב בשנה שעברה, ונצח אותו בלינארס 94) לאחר קרב קשה ניצח קספרוב 1/2־1 1/2־1 (שני משחקי שח האקטיבי הסתיימו בתוצאה 1־1 ומכיון שבמשחק הבזק קספארוב היה שחור תיקו העלה אותו לגמר). בחצי הגמר השני נפגש איבנצ'וק (מנצח תחרות שח האקטיבי במוסקבה 95) עם מודז'ביץ רב אומן ושחקן בזק מאוד בן בלגר, איבנצ'יק ניצח בתוצאה ועלה בפעם השניה השנה לגמר.

(חובה מצדי לציין שאנאנד לא השתתף כלל בתחרות עקב הכנותיו לדו־קרב על אליפות מטעם ה P.C.A נגד קספארוב, אני משוכנע שאם היה משתתף היינו רואים שיחזור של מוסקבה 95 כשארבעת שחקני שח האקטיבי הטובים בעולם הגיעו לחצי הגמר).

הגמר לכאורה נראה מרתק ושקול מאוד קספארוב נגד איבנצ'וק אך איבנצ'וק לא שחק כמו איבנצ'וק (מספרים גם שהיה מאוד מבולבל, שכח את העניבה, לבש זוג נעליים אחרות מבדרך כלל) והפסיד בתוצאה 0־2 ללא התנגדות ממשית.

השבוע המשחק שבחרתי שחוק באינטרנט (INTERNET) בלבן משחקת תוכנת מחשב בשם ג'וניור (JUNIOR) שפותחה ע"י שני מהנדסי תוכנה ישראלים אמיר באן, ושי בושינסקי (התוכנה זכתה להצלחה גדולה מאוד באליפות העולם למחשבים בהונג־קונג, כאשר סיימה במקום 3־5 משותף).

השם התחתיו משחק JUNIOR באינטרנט הוא BAN בשחור משחק רב אומן אמריקאי (יהודי) חזק מאוד בשם איליה גורביץ' אשר משחק באינטרנט תחת השם (נחשו...) JUNIOR בא אל תתבלבלו.

לבן: BAN (JUNIOR) שחור: JUNIOR (איליה גורביץ')

1. 4ג 6ו 2. 3גב 6ז 3. 3ר 6ז 4. 5ד גד5 5. פב5 רז2 6. 4ר 7ר 7. 3פו 6גב 8. 3ה 5ה 9. 0־0 0־0 (והרי עמדה ששוחקה הרבה פעמים בין קרובי לקספארוב) 10. ר5 פא5 11. ה4 6ג 12. ר5 6ו 13. רה3 גגד5 14. הר5 (אתי האפשרות היותר סטטית בעמדה האפשרית השניה היא 14. רא מהר 15. פר5 והעמדה בין שיווין ליתרון קטן ללבן) 14. ... פאג4 15. מהב3 (אני משוכנע שמסע זה לא טוב, המחשב לא מבין בדיוק את משמעות הצרים, ובכלל החסרון של המחשבים זה בעיה בהבנה עמדתית. אך כפי שנראה כוח חישובי המסוגל לראות כ 100,000 עמדות בשניה מכפר על כך, לחלוטין). 15... פר

16. הפ צד7 (לכאורה מסע הגיוני הרעיון רו8־רד6 אך כפי שנראה משלב זה משחקו של הלבן קרוב מאוד למושלם)

17. ר6! אני אישית לא בטוח במסע זה אך כנראה שהוא מסע טוב מאוד, פותח את האלכסון ה1־א8 ואת האלכסון א2־ז8, האיומים כרגע הם פו5 או פה5 לא טוב 17... מהד6 18. פו5! עם יתרון גדול ללבן)

17... מהה8! (מסע טוב, מגן כנגד איומי הלבן ומכין רה6)

18. פר2! (פותח את האלכסון ה1־א8 ומשפר משמעותית את מיקום הפרש שעמד ב־ז3 גרוע מאוד בגלל החיילים בו6־ה5)

18... רה6

19. מהב4 (לשחור יש למעשה שתיים וחצי נקודות תורפה. 1. החייל ב־ב7 שהוא חלש 2. הפרש ב־ב6 שעומד גרוע מאוד 3. החייל ב־ד6 שהוא חצי, כי מצד הוא חלש אבל מצד שני ניצח את המשחק. אם כך לא קשה במיוחד למצוא את רעיון הלבן 5א־4א והעפלה לחץ על נקודות תורפה אלו).

19... 5ו
20. א4 רו8
21. צא1 צ4ו
22. א5 פג8 (פה. למעשה מתחיל ה"אקשן" הגדול, נראה שהשחור כמעט זכה האלכסון ה1־א8 סגור, כיצד לשמור על ו6 לא ברור אך...)

23. פד: ה4! (למעשה זו ההגנה היחידה אך פתאום לאחר התעסקות בעמדה מסתבר שלא הלבן מגן אלא יוצא להתקפה חזקה מאוד כנראה התקפה זוכה. למעשה עמדה כזאת בלתי אפשרי לשחק נגד מחשב שפשוט רואה מה שצריך)

23... הפ

24. פה4 (איומי הלבן הם פו6 וכן 25. צב מהב 26. פו5 ואחר כך פר 1 מהב7 כשהשחור מפסיד את הצריח. השחור מוצא מסע שמונע את שניהם אך לא יודע מה מצפה לו!)

24... רו5 (נסו בבקשה למצוא את מסעו הבא של הלבן, אני מאוד מסופק אם תמצאו אותו)

25. מהב7!! (בזמן השחור כלל לא חשב על אפשרות כזאת אך למחשב אין היגיון משחק את הכי טוב)

25. ... רא (25... צבמה 26. פו6 מו7 27. רצמה ואין יותר מה לראות 27... מפ 28. צר)

26. ד7! (כלי הוכמות, הגיוני או לא הגיוני המחשב משחק את מה שנראה לו הכי חזק, התוצאות הרסניות)

26... צד7

27. מהב3! (פשוט כל מסע טוב יותר מקודמו, שחור לא יכול למנוע כבר הפסדים כבדים של חומר)

27... מח8 (27... צד7 28. רד המשחק נגמר כי אחרי 28... פד6 29. רצ מהב 30. צב מסיים את המשחק)

28. צב רד (2... מהצ 29. רד הצריח ב־א8 אבוד)

29. צד7! (האיום צח7 מט)

29... פה7

30. צדפ השחור נכנע שכן לאחר 30... רצ 31. מהג3 ומט, ולאחר 30... מהצ 31. צבמה רצ 32. מר והלבן זוכה לגמר.

משחק פשוט מרהיב!

חברת החשמל לישראל בע"מ

חי"ג חשמל – שירות טלפוני להודעות על תקלות

24 שעות ביממה

ירושלים	02-580666	נהריה	04-953555
תל־אביב	03-5633777	נתניה	09-602988
חיפה	04-647777	עפולה	06-423333
אילת	07-372191	פתח־תקוה	03-9394488
אשדוד	08-511688	צפת	06-970211
אשקלון	07-770088	ראשון לציון	03-9632488
באר־שבע	057-462666	רחובות	08-371588
טבריה	06-792275	רמלה	08-221313
חדרה	06-223133	רעננה	09-906188
כרמיאל	04-881731	אריאל	03-9366345-6-7
בית שמש	02-911669		

Haron & Lavi LTD — הראון את לביא בע"מ

MEMBERS OF THE TEL-AVIV STOCK EXCHANGE — חברי הבורסה · ניירות · ערך בתל־אביב

הודעה על פרסום תשקיף

בהתאם לסעיף 31 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד–1994

תשקיף

"הראון לביא אג"ח"

קרן נאמנות

הקרן הינה קרן פתוחה כהגדרתה בחוק.

הצעה לציבור

של יחידות בנות 1 ש"ח ע"נ, המוצעות לציבור במחיר היחידה כפי שיקבע מעת לעת ובתוספת הוספה בשעור של 1.0% ממחיר היחידה, במספר שלא יעלה בתקופת תשקיף זה את מספר היחידות שבמחזור מעל 50 מיליון יחידות, בתוספת יחידות הסבה שתחולקנה, אם תחולקנה (להלן – "המספר המירבי").

ביום 23.5.95 היה מספר היחידות המונפקות בקרן 2,201,142.

היחידות מוצעות החל מיום 2.7.95 ועד ליום 30.6.96.

מדיניות ההשקעות של הקרן (ראה פרק ו' בתשקיף)

בהתאם להסכם הקרן ובכפוף להוראות כל דין, ישקיע מנהל הקרן לפחות 50% מהשווי הנקי של נכסי הקרן באגרות חוב.

יתרת נכסי הקרן תושקע לפי שיקול דעתו המוחלט של דירקטוריון מנהל הקרן, בכפוף להוראות כל דין שיהיה בתוקף מעת לעת, לרבות במניות וני"ע המירים למניות, במזומנים, בני"ע חוץ בשעור שלא יעלה על 10% מהשווי הנקי של נכסי הקרן ובאופציות (OPTIONS) בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה על ידי שר האוצר (ראה לענין התקנות כאמור ולענין הסיכונים הכרוכים בהשקעה באופציות, סעיף 6.4 בתשקיף).

מנהל הקרן עשוי ליצור אופציות, לקנות או ליצור חוזים עתידיים ולבצע מכירות בחסר והשאלת מניות בכפוף לתקנות שהותקנו לענין זה ובשעורים המירביים המותרים בתקנות כאמור (לענין התקנות והסכנים הכרוכים בעסקאות כאמור ראה סעיף 6.4ב' בתשקיף).

מנהל הקרן רשאי לשנות את מדיניות ההשקעות של הקרן על פי שיקול דעתו ובהסכמת הנאמן וללא צורך באישור האסיפה הכללית של בעלי היחידות בקרן. על כל שינוי במדיניות ההשקעות יגיש המנהל דוח מיידי ויפרסם זאת בשני עתונים יומיים הנפוצים בישראל בשפה העברית.

השקעות עיקריות של הקרן לשנה שנסתיימה ביום 31.3.95 היו בממוצע (לפי ההחזקות בסוף כל חודש) כמפורט בזה:–

	ממוצע	טווח
אגרות חוב צמודות למדד	47.75%	41.19% – 51.94%
אג"ח ושטרי הון ניתנים להמרה	12.00%	8.11% – 14.64%
מניות	11.91%	2.91% – 26.62%
מק"מ	10.95%	0.00% – 34.34%
אג"ח צמודות מט"ח	3.92%	2.65% – 5.11%
אמצעים נזילים	11.64%	2.04% – 24.91%

השכר השנתי של מנהל הקרן

על פי הסכם הקרן זכאי מנהל הקרן לקבל שכר שנתי השווה ל־4.5% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן. בתקופת תשקיף זה וכל עוד לא תינתן הודעה אחרת על ידי מנהל הקרן, יהיה שכר מנהל הקרן בשעור של 2.4% מהשווי השנתי כאמור (ראה סעיף 10.1 בתשקיף).

השכר השנתי של הנאמן

על פי הסכם הקרן, זכאי הנאמן לקבל ומקבל שכר שנתי השווה ל־0.25% מהשווי השנתי הממוצע של כלל נכסי הקרן.

נתונים על השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן בהשוואה לשינויים במדדים שונים לתקופת שתי השנים שמיום 1.4.93:–

	1.4.94–31.3.95	1.4.93–31.3.94
שעור השינוי במחיר הפדיון של יחידות הקרן	– 6.28%	14.89%
מדד אג"ח ממשלתיות צמודות מדד	9.67%	10.56%
מדד ש"ה ואג"ח להמרה	–16.93%	24.00%
מדד מניות (כללי)	–29.08%	6.49%
מדד המחירים לצרכן	12.15%	9.63%

הזמנות לרכישת היחידות המוצעות תוגשנה למנהל באמצעות הבנקים או באמצעות חברי בורסה אחרים. עותקים מן התשקיף ניתן להשיג אצל הבנקים או חברי בורסה אחרים. עותק מתשקיף זה ומההיתרים לפרסומו יוגשו לרשם החברות לא יאוחר מיום העסקים הראשון לאחר תאריך התשקיף.

מנהל הקרן: הראון את לביא ניהול קרנות (1991) בע"מ.

הנאמן: בנק המזרחי המאוחד בע"מ

תאריך התשקיף: 2 ליולי 1995

מטבעות / אריה לינדנבאום

משפט שלמה ב־10 ש"ח – מטבע חדש

תמונות מן התנ"ך במטבעות זכרון ישראליים הוא נושא חדש למדי בנומיסמטיקה הישראלית, שכן פסוקים מן המקרא הם שכיחים ביותר אצלנו, אך לא תמונות.

בתחום היודאיקה היו לנו הרבה מטבעות, אך כאמור, ללא תמונות ומראות אדם.

הסידרה האחרונה במטבעות יודאיקה הייתה זו עם תשמישי קדושה. מבחינה מסורתית הסידרה מוצתה עצמה והוחלט להנפיק סידרה חדשה, במידה מסוימת אפילו לפי בקשת אספנים, שהצביעו לא אחת על העדר תמונות תנכיו"ת במטבעות ומדליות ישראל.

כאמור, הוחלט להנפיק סידרה מתמשכת של מטבעות עם תמונות מן התנ"ך וכבר השנה הונפקה הסידרה הראשונה שפרסמנו אותה כאן עם יצירתו המפורסמת של רמברנדט עקדת יצחק.

המטבע השני, שצפוי השנה, הוקדש למשפט שלמה, על־פי תמונה מ"ספר מכלול" של ר' דוד קמחי (רד"ק), מצפון צרפת, שנת 1280, בערך).

המטבע השלישי יהיה עם תמונת מרים והנשים השרות אחרי חציית ים סוף, על פי איור מ"הגדת הזהב" (ברצלונה, בערך 1320).

מטבע "משפט שלמה" יופיע בשלושה ערכים – 1, 2, ו־10 ש"ח. הנושא – התמונה הידועה של משפט שלמה מופיעה בשלושת המטבעות ואילו בפני המטבע מתחלף הערך.

1 ש"ח הוא מטבע כסף 0,925 (עם 0,075 תכולת נחושת), משקלו 14.4 גרם, בקוטר 30 מ"מ, בעיצובו של הצייר אסתאלד אדלר מתל־אביב.

דגמי גבס נעשו בידי תרדור דגן.

המטבע בערך של 2 ש"ח כסף הוא במשקל 28.8 גרם ובקוטר 38.7 מ"מ. השוליים מחורצים.

המטבע בן 10 ש"ח הוא מזהב 0,900 עם 0,100 תכולת נחושת, במשקל 17,28 גרם ובקוטר של 30 מ"מ.

משפט שלמה הידוע מוזכר בספר מלכים א' פרק ג' ולמען יובן הציור שבמטבע החדש, נזכיר כאן כמה פסוקים מן המקור:

" אז תבאנה שתים נשים זונות אל המלך, ותאמר האישה האחת, בי אדוני, אני והאישה הזאת יושבות בבית אחד ואלד עמה בביתי ותלד גם האישה הזאת ואנחנו יחדו, אין זר איתנו... וימת בן האישה הזאת לילה אשר שכבה עליו ותקח את בני מאצלי, ואמתך ישנה... ואקום בבוקר להניק את בני והנה מת... ותאמר האישה האחרת, לא כי בני החי ובנך המת וזאת אומרת לא כי בנך המת ובני החי...

ויאמר המלך קחו לי חרב ויאמר גזרו את הילד החי לשניים ותנו את החצי לאחת ואת החצי לאחת... ותאמר האישה אשר בנה החי, כי נכמרו רחמיה על בניה – בי אדוני תנו לה את הילוד החי והמת אל תמיתהו. וזאת אומרת גם לי גם לך לא יהיה, גזורו...

ויאמר המלך תנו לה את הילוד החי והמת לא תמיתוהו; היא אמו".

נח"ל נח"ל היכונה ליום נח"ל היכון!

("תנו לי נקודת חשמל ואהרוס את העולם)

המילים רבותי, הן הדבק החזק ביותר בעולם. מרגע שמשחררים אותן לנפשן הן נדבקות אחת לשניה: יוצרות משפטים ומשמעויות ומסוגלות לקשר כל דבר לכל עניין. המילים הן גם החומר המשלשל ביותר בעולם. גרפומנים למשל, די להם בבליעת מילה בודדת וכבר פורצות מהם כל שאר המילים בזרם בלתי נשלט. על סמך מידע זה, ינסה כותב שורות אלה לחבר בין תמונה משעשעת השמורה בזכרונו ובין עניין אקטואלי המטריד את מנוחתו. כבר בשלב

ולשם הוכחה נוטל האב כף גדושה מפרי העץ המעורב היטב בפרי הרוק ומכניס לפיו ומוציא משם נהמה מלאכותית ומודגשת של הנאה, שמתחלפת באופן לא רצוני בחרי פיצוצים של גועל בלתי נשלט.

הזה אוכל לספר לכם בביטחון שכותב שורות אלה יצליח לחבר בין התמונה לבין מה שלכאורה אמור להיות נמשלה, יען כי כאמור המילים הן דבק והמצב דביק.

נתחיל לפיכך בתמונה שכל אחד מכם, קוראים יקרים, מכיר היטב ואף יכול להזדהות עימה. מי מאיתנו לא ראה את התמונה הזו ומי לא שמע את הקולות הללו? מדובר באב צעיר המנסה נואשות להאכיל את בנו הקט והבכור מבאר רסק התפוחים שהילד יורק לתוכה ואף יורק את תוכנה בפרצופו של אביו, לחללו של החדר ועל ביטנו שלו עצמו. הבאר מתמלאה מחדש באותם חומרים עצמם, אך היחס בין רסק לרוק משתפר בהתמדה לטובת הרוק ורסק התפוחים נופל בכל פעם לא רחוק מהלך. מה עושה האב המתוסכל, כאשר הוא מבין ורואה שהילד אומנם אוכל אך האוכל איננו מתעכל, אלא מתרכה ומתדלדל? הוא שר לו שירים, מספר לו סיפורים משעשעים ומפרצף לו פרצופים. כאשר כל זה לא עוזר, בוחר האב בדרך הקשה אך הבלתי מועילה בעליל של הדוגמה האישית. הוא פונה אל בנו המזריקה ואומר לו: בניי ראה! הנה אפילו אבא בעצמו אוכל מן האוכל המופלא הזה. ולשם הוכחה נוטל האב כף גדושה מפרי העץ

והמעורב היטב בפרי הרוק ומכניס לפיו ומוציא משם נהמה מלאכותית ומודגשת של הנאה, שמתחלפת באופן לא רצוני בחרי פיצוצים של גועל בלתי נשלט.

חולשתו של המשל לסיפור הזה היא שהממשלה משחקת בתפקיד האב ואילו המתנחלים הם הילדים [illegible]

[illegible]

הצבא כדי שהנח"ל ישוב להתאים לו? ושוב אני חוזר ושואל האם בעתיד יפרקו. גם בגלל תרומת יתר? האם יפרקו את סיירת מטכ"ל על שתרמה לנו את ביבי נתניהו. האם נבוא חשבון עם צבאנו הקטן והחכם על תרומתם הגדולה והלא חכמה של רפול ושרון לחיים הפוליטיים בכלל ולקיצור חיים בפרט? האם נגיש לצבא חשבון-נזקים על כל אותם קצינים שמוצאם בצבא קטן וחכם ואחריתם בממשלה או כנסת גדולה וטיפשית, ואם כל העם צבא הרי משהו משובש לחלוטין בנוסח

חיילים ימשיכו להיקרא נוער חלוצי לוחם, אך יוכלו למצוא להם פלוגה בחיל אחר, לחתום על חוזה אישי ולהביא הביתה לנח"ל משכורת של שכיר, בניקוי הוצאות מגורים באוהל ותחמושת.

צבא קטן חכם ואיכותי. האם בשל כל אלה נפרק את צה"ל ונשאיר רק את המשמר האזרחי?

הקיבוצים אשר אליהם אמור הנח"ל לזרום, נמצאים בצרה גדולה ועוברים תהליך מכאיב של הפרטה; אולי אין ברירה אלא להפריט את הנח"ל. חיילים ימשיכו להיקרא נוער חלוצי לוחם, אך יוכלו למצוא להם פלוגה בחיל אחר, לחתום על חוזה אישי ולהביא הביתה לנח"ל משכורת של שכיר, בניקוי הוצאות מגורים באוהל ותחמושת. ולאלה שממשיכים להגיד שיש עוד הרבה חובות לנח"ל והמון משימות נכונו לו, תענה הממשלה? או גם לנח"ל נעשה הסדר פריסת חובות. כל אדם בישראל המכיר את ממשלתו, גם אם איננו מכיר בה, ייאלץ להודות שהדאגה המאוחרת לגורל ההתיישבות איננה מעוררת אמון כלל ועיקר, והדיבורים על נח"ל אכזב נועדו רק לאכזב את המאוכזבים. אז כנראה שהתזה השרירותית שפתחה את הרשימה הזו נכונה ככלות הכל: הממשלה טועמת מן הרסק עם הרוק וישנן שתי אפשרויות – או שהיא עושה את עצמה ומעמידה פנים שזה טעים למען יראו ויתמרקו, או, וזה הרבה יותר גרוע, שהיא פשוט אוהבת את זה...

מסביב לעולם ב אניקה

שלום קוראים, "אינה חוסר מחשבה, אלא חוסר איזולת" [illegible]

[illegible]

מכתב

אני, המעדיף להישאר בעילום שם, אדם שמרן ומסורתי, ואינני אוהב את הרעיון שבחורות תלכנה בחזה חשוף, גם אם הדבר נעשה מתוך מחאה על כך שאין מרשים להן להסתובב עם השדיים בחוץ. אולם אין זה גורע מכוונותי הבלתי משתמעות לשתי פנים להיאבק בכל דרך שתעמוד לרשותי על זכותן של הנשים לצאת לרחוב חשופות חזה. ויפה שעה אחת קודם.

אלף | בית

א: אתה רואה את זאת? מהתנגחות

ב: מה קרה לך? זה שחור טבעי

א: מה איתך, אתה לא רואה את השורשים הבלונדיניים?!

אלף | בית

א: תגיד, איך הידרדרת לשתייה?

ב: זה התחיל שהפסקתי לנהוג.

שר המשטרה שחל:

משטרת ישראל תרכוש רובוט מיוחד שדבר ראשון שהוא עושה זה לחפש בבוידעם

הצלחה

סוף סוף, הצלחת ענק למשטרה:

פוענח שוד הרכבות הגדול!

בזכות הרכבת גרב הניילון, הצליחו השוטרים לזהות את השודד ולהשיב לו את הגרב השנייה.

דעזוע

דעזוע בתפוצות:

גובר החשש לירידה דראסטית בתפוצה, בעקבות השביתה בבית התפוצות.

תגובה

בתגובה על פניית הנשיא לראש הממשלה לדחות את יציאת הרמטכ"ל לוושינגטון, אומרים מומחים ויצמנולוגים, כי: הצרות שוויצמן עושה לרבין הן כלום לעומת הצרות שוויצמן יעשה לביבי רק בזכות הצרות שוויצמן עשה לרבין.

חקירה

בצה"ל יחקרו איך קרה שאף בדואי או דרוזי לא היו בבונגלוס בכפר הנופש הצרפתי בזמן התקפת הקטיושות.

פניה

ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, פנה לאמן המפורסם כריסטו וביקש: תארוז לי את האוריינט־האוז לרגל חגיגות 3000 לירושלים.

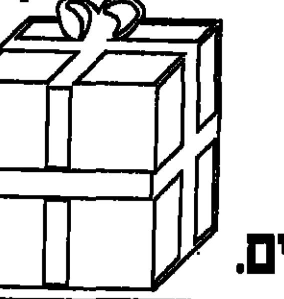

אוזלת יד

המפקח על הבנקים: לא נוכל למנוע את מעשי השוד, אבל נעשה את הכל כדי שהם יעמדו בתור כמו כולם.

ברגע האחרון

בדרן ידוע הידרדר לשתייה אחרי שנכנס לדיכאון מזה שלא לקחו אותו לתשדיר הפירסומת "אם שותים לא נוהגים".

אם שוטים לא מנהיגים

טורישיר

במרינה אחת מתקדמת מאוד,
מאוד מאוד, לא סתם מאוד,
קיימת סוכנות, סוכנות למשהו,
עומד בראשה סוכנצ'יק כלשהו,
כל פעם נוסע האיש לאנשהו
בשליחות הסוכנות למשהו.

למשהו, למשהו, לא תנחשו למה,
לא סוכנות נסיעות,
לא סוכנות כלי-מיטה,
סוכנות לדבר לכליך ציוני
שזה ממש דמיוני.

במרינה אחת מתקדמת מאוד,
מאוד מאוד, לא סתם מאוד,
עשרות מחלקות בסוכנות למשהו,
אלפי פקידים, כל אחד הוא מישהו,
וכסף נכנס ויוצא לאנשהו
בפקודת הסוכנות למשהו.

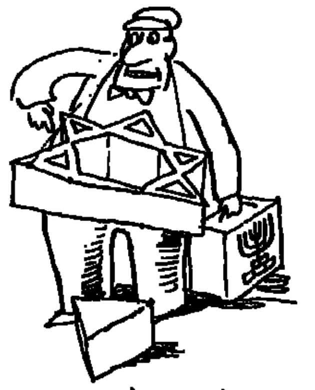

פעם נשאל הסוכן למשהו –
אברומבורג או בורגאברומשהו –
למה הוא סוכן, אם בכלל למשהו,
או שהוא רק עלה לאנשהו.

פער אברומבורג את פיו ופיהק,
פיהוק יהודי משהו־משהו,
פיהוק בורגני של תבונה בת אלפיים,
במלאת שלושת־אלפים שנה לירושלים.

אלי שרייבר (התולי)

למשחקים המוקדמים בגביע אופ"א, שיהיו באוגוסט. "אני שמח להתחיל את הטור

הכוח של העולם: ששאול עברון ורינו צרור יעשו עליכם סרטן

דבר אחר

המערכת:
דני קרמן, שלמה ניצן, יאיר גרבוז, אביב אלחסיד, תומר קרמן, אורי קרמן, אלי שרייבר (חתולים), תרזה איזנברג ואבנר כץ. — אלא מה.

המוסף הסאטירי הנפוץ ביותר במדינה • גליון מספר 593 • 30 ביוני 1995 • כ' בתמוז תשנ"ה • מוקדש לאמן המפורסם, שהתחיל לשתות לאחר שלא הוזמן להצטלם לקמפיין "אם שותים – לא נוהגים"

תן: כל בדיחות אשכול
קח: כל הבדיחות על הבנקים

אני בכביש הערבה לא נוהג אף פעם, רק אם אני שותה

אף לא שותים לא נוהגים בכביש הערבה

"...אם ידגדגו אותנו – לא נצחק? אם ידקרו אותנו – לא נדמם? אם שותים – לא נוהגים?"

קרא ראיון בעמ' 8

נקמת ילד שטן
שמו של הקטין שנעצר בפרשת מקסים אגרונוב עדיין אסור לפרסום

שלושה גורלים מהדרך השלישית למניעת תאונות נפגשו עם הרב עובדיה יוסף, והסבירו לו שלא להחזיר את כביש הערבה זה עניין של פיקוח נפש

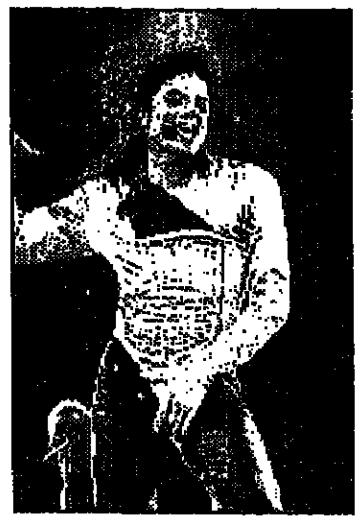

מייקל ג'קסון בראיון ל"דבר אחר"!!

כמה מטובי ידידי הם ילדים של יהודים

שיחה
בין כתב "דבר אחר" (כ.) לבין עורך "דבר אחר" (ע.)

כ: יש לי כותרת שיכולה לחסוך לנו 150,000 שקל!
ע: נשמח מאוד לחסוך סכום כזה של כסף. מה הכותרת?
כ: "אמסלם כן לבד!"

קונצנזוס
אמרתי לכם

כשאני הייתי ילד, יצאו מדי שנה לחופשת הקיץ רק 350,000 תלמידים. והנה השבוע התבשרנו כי השנה יצאו לחופשת הקיץ מיליון ושלוש מאות אלף (!) תלמידים. אני לא רוצה להגיד "אמרתי לכם", אבל תמיד אמרתי שהנוער איננו מוסרי. מישהו צריך לבדוק איך זה שהנוער מתרבה ככה, ויפה שעה אחת קודם.

הצורק

אלף | בית

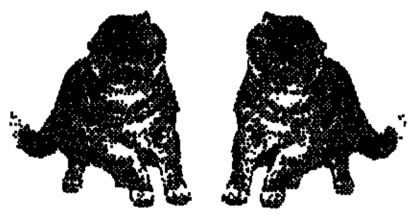

א: קראת שמכבי תל־אביב מבקשת בשביל אבי נמני שלושה מיליון דולר?
ב: קראתי.
א: נו, ומה אתה אומר על זה?
ב: שאני לא הייתי נותן בשביל נמני שלושה מיליון דולר.
א: אז מה כן היית נותן?
ב: שני חתולים סיאמים שכל אחד שווה מיליון וחצי.

א: תגיד, אתה בעד זה שנשים תהיינה טייסות?
ב: כן בתנאי שיאפשרו לגברים להיות מקפלי מצנחים, בשביל לתפוס את הטייסות הכי יפות.

האחים המוסלמים גינו את הפיגוע:

האח הבכור גינה את נסיון ההתנקשות.
האח השני גינה את כשלון ההתנקשות.

ברגע האחרון
לכל הישראלים, שנפגעו מזה שמובארק ניצל, שלום

תקנות חדשות בחופי תל־אביב

מי שלא תרצה להתרחץ ולהשתזף בחוף חשוף, תורשה להניח על חזה החשוף את אחד מעיתוני הערב, שבו תופיע תמונה של אשה משתזפת בחזה חשוף.

החרא בסכנת הכחדה
(קרא במקום ללכת לים)

הזיהום הגובר בים התיכון עומד להכחיד את משאב הטבע האורגאני האחרון שעוד שרד בים התיכון – החרא.

מומחים מעריכים כי למרות העלייה הדראסטית בריבוי הטבעי של החרא, הוא לא יינצל מסכנת ההכחדה.
האירגונים הירוקים והחומים סביב הים התיכון, מתכננים בימים אלה קמפיין מקיף להצלת החרא, תחת הסיסמא: הכחדת הקקה – צואה אקולוגית.

ברגע האחרון

החרא כבר לא בסכנת הכחדה, מאחר שהמדוזות שהתכוננו לאכול אותו – מתו מזיהום.

כח צה"ל הצליח לבודד גן שמקצר את החיים בחמישים עד שישים שנה

השביתה בבית־התפוצות הסתיימה רק לאחר שהעובדים הצליחו להשוות את תנאיהם לאלה של מהנדסי ידיעות

דעת יחיד
לפני כמה שנים

לפני כמה שנים, כשמת קדיש לוז, התנחמנו בזה שנשארנו עם מאיר זורע. עכשיו, כשמת מאיר זורע, נשארנו עם אהוד אולמרט, או עם רפול, או עם ישראל קיסר.

ד. יחיד

אהוד אולמרט עדיין מתלבט אם לסגור את האוריינט־האוס ולפתוח במקומו ישיבה, או לסגור את הישיבה ולפתוח במקומה סניף של בנק "צפון אמריקה".

אלף | בית

א: קראת שמפקד חיל־האוויר אמר שבמלחמה הבאה מאות טילים עלולים לפגוע בתל־אביב?
ב: קראתי.
א: נו, ומה אתה אומר?
ב: שאסור להחזיר את הגולן.
א: למה?
ב: שיהיה לאן לברוח.

●

א: קראת שוויצמן ביקש מרבין לעכב את נסיעתו של הרמטכ"ל לוושינגטון בגלל הקטיושות?
ב: קראתי.
א: אז למה רבין לא עיכב את נסיעתו של הרמטכ"ל לוושינגטון?
ב: בגלל הקטיושות.

●

א: תגיד, איך זה יכול להיות שלא היה מיקלט בקלאב־מד?
ב: חיפשת בבוידעם?

פרשת העתקות בבגרות במתמטיקה:

העיתונים העתיקו מהשנה שעברה את הכותרת "פתרון בחינת הבגרות במתמטיקה בעמ' 8"

אמש בבנק
"האם עומד לך, או: שאתה סתם שודד אותי?"

קיבוצי מאשה בשמן
אנחנו מוכנים לעשות
יותר ימי מילואים בכל שנה
יותר שעות מילואים בכל יום
אבל
רק באינטרנט
העמותה למען מילואים באינטרנט
חדש! מכבסת אינטרנט
שיח מטבעות בתל־אביב וכרם במלבורן

רק "דבר אחר" נותן יותר פתרונות לצעירים

פתרון בחינת הבגרות במתמטיקה
– **במוסף הספורט.**
פתרון בחינת הבגרות בספרות
– **במוסף התיירות.**
פתרון בחינת הבגרות בפילוסופיה
– **במוסף האוכל.**
פתרון בחינת הבגרות בהיסטוריה:
– **לא!**

هكذا من الأصل

עורך: לוי מורב

קו ייצור חדשני מוקם במפעל 'טובופלסט' ביגור

מאת אודי עורן

קו ייצור ראשון מסוגו בארץ, ומן הראשונים בעולם, מוקם בימים אלה במפעל השפופרות טובופלסט בקיבוץ יגור.

בקו, שבו יושקעו כ־11 מיליון ש"ח, יהיו מכונות מתוחכמות שנרכשו בחו"ל, והוא יתגבר את קווי הייצור האחרים במפעל, ובכך יגדיל באופן משמעותי את קצב הייצור.

ייעודו של החידוש הוא ביכולת לייצר שפופרות רב־שכבתיות, מרובד בשיפור משמעותי באריזה ובהארכת "חיי המדף" של חומרים קוסמטיים, פרמצטיים וחומרי מזון ותעשייה, המצויים בשפופרות.

שכונת מגורים תיבנה על שטח הסדנה הצבאית בבת גלים בחיפה

מאת אודי עורן

הסדנה הצבאית בשכונת בת גלים בחיפה פונתה זה מכבר, ועל שטחה תיבנה שכונת מגורים בשם "גלי ים", ובה 250 יחידות דיור ומרכז מסחרי.

את השטח, 12 דונם, רכשו היזמים האחים אליהו ועזרא קוסן ממינהל מקרקעי ישראל.

בימים אלה החל בהכשרת השטח. ישקעו בו 32 מיליון דולר וייבנו בו גם דירות פאר. את השכונה תיכננו האדריכלים דני במנסוף וגבי שוורץ.

"גלי ים" היא שכונת המגורים הראשונה הנבנית בבת גלים מזה עשרות שנים.

ממנים את הגירעון באמצעות מתנות ותרומות מחו"ל

מאת אמנון אמר

באמצע השבוע פירסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כי הפער בין היבוא ליצוא הסתכם ברבע הראשון של השנה בכ־2.6 מיליארד דולר.

במקביל, נרשם בתקופה זו גידול גם בהעברות החד־צדדיות מחו"ל, והן הקטינו את הגירעון בחשבון השוטף לכ־1.3 מיליארד דולר. מרבית ההכנסות בסעיף ההעברות החד־צדדיות היו של הסקטור הפרטי.

אתמול פירסם בנק ישראל את פירוט ההעברות החד־צדדיות של הסקטור הפרטי בחמשת החודשים הראשונים של השנה. מנתוני מחלקת הפיקוח על מטבע חוץ בבנק עולה, כי ההעברות החד־צדדיות של הסקטור הפרטי מהוות מרכיב חשוב בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, וכי בשנים האחרונות הן מימנו כ־60 אחוז מהגירעון בחשבון הסחורות והשירותים של הסקטור הפרטי.

מנתוני בנק ישראל מתברר גם, כי כמחצית ההעברות מחו"ל של הסקטור הפרטי הן מתנות ותרומות לתושבי ישראל ולמוסדות שונים.

כ־20 אחוז נוספים של ההעברות החד־צדדיות הן פיצויים שמקבלים נפגעי המשטר הנאצי. התקבולים מפיצויים אישיים מגרמניה גדלו בתקופה הנסקרת בכ־52 מיליון דולר, והסתכמו בכ־354 מיליון דולר. אולם מרבית העלייה שנרשמה בסכום הפיצויים במונחי דולרים נובעת מהפרשי שערים, בעקבות התחזקות המארק הגרמני ביחס לדולר.

בנק ישראל דחה את פירסום המדד המשולב בשבועיים

האטה גדולה בקצב גידול התוצר התעשייתי ברבע הראשון של השנה

מאת אמנון אמר

בנק ישראל החליט אתמול כי פירסום המדד המשולב לבחינת מצב המשק יידחה בשבועיים, עד לפירסום מדד הייצור התעשייתי לחודש אפריל על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

את מדד הייצור התעשייתי של אפריל תפרסם הלמ"ס ב־4 ביולי, ולאחר מכן לא יפורסם מדד זה במשך חודשים.

אתמול הודיעה הלמ"ס לבנק ישראל, כי בכוונתה להכניס שיפורים בדרך מדידת הייצור התעשייתי.

לצורך כך ישונה המדגם הקיים, ורק בחודש ספטמבר יפורסמו מדדי הייצור התעשייתי לחודשים מאי, יוני ויולי. בתקופה שבה לא יפורסם מדד הייצור התעשייתי לא תוכל גם מחלקת המחקר של בנק ישראל לפרסם את המדד המשולב.

שלשום פירסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את ריכוז האינדיקטורים הכלכליים לחודשים מארס־מאי. אולם נתוני הייצור התעשייתי התייחסו רק לתקופה ינואר־מארס, והם מצביעים על התמתנות ניכרת בקצב הגידול.

בשלושת החודשים הראשונים של השנה גדל הייצור התעשייתי בשיעור שנתי של 3.7 אחוזים בלבד, בהשוואה לחודשים האחרונים של השנה שעברה.

זאת, לעומת קצב גידול שנתי של כ־11 אחוזים שנרשם בחודשים נובמבר־דצמבר 1994.

האוצר אישר את תוכנית הפנסיה לעמיתים חדשים בקרן "מקפת"

מאת [illegible]

הנהלת קרן "מקפת" אישרה השבוע את תוכנית הפנסיה לעמיתים החדשים, לאחר שגובשה ואושרה [illegible]

[illegible] 1995 [illegible] הצלת קרנות הפנסיה.

בישיבה הודיע מנכ"ל הקרן, עו"ד יצחק שילון, כי "התוכנית החדשה תאפשר ל'מקפת' להשלים את היערכותה לשיווק מקיף, תוך הסתייעות בגורמים נוספים בענף, עימם מקיימת הקרן מו"מ לשת"פ אסטרטגי".

להלן עיקרי התוכנית החדשה:

● גיל פרישה שווה: לא יהיה צורך ב"תקופה הכשרה" — תקופת מינימום לחבאות, שהיא עתה 10 שנים, לקבלת זכויות לגימלת זיקנה, נכות ושארים. בתוכנית שני מסלולים המאפשרים לגברים ולנשים לפרוש לגימלאות, על פי בחירתם. הם יוכלו לעבור ממסלול למסלול.

● הצמדה למדד: הגימלה תוצמד מעתה למדד המחירים ותעודכן כל חודש. בעבר עודכנה הגימלה בעת מועד תשלום תוספת היוקר בלבד. לדברי דובר הקרן, "השיטה החדשה תפטור גם את סוגיית ה'מדד האבוד'".

● שינוי באחוזי הצבירה: עמית המצטרף בגיל 25 יוכל לצבור 116 אחוזי פנסיה [illegible] ניתן היה להגיע לצבירה של 70 אחוז בלבד.

אך על פי הנחיות האוצר, השכר החודשי המבוטח יהיה מוגבל, ולא יעלה על פעמיים השכר הממוצע במשק. דמי הגמולים – עובד ומעביד – יהיו בשיעור 17.5 אחוז מהשכר המבוטח.

סל המטבעות נמוך ב־2.8% משער האמצע

מאת אמנון אמר

בדיוק חודש לאחר השינויים שהכניסו האוצר ובנק ישראל בשער החליפין, ירד אתמול שער סל המטבעות לנקודת שפל חדשה של 2.8 אחוזים מתחת לשער האמצע.

שער היציג של הסל ירד אתמול בכרבע אחוז, ל־3.4541 ש"ח, והוא נמוך עתה בכ־1.9 אחוזים מהשער שנקבע ביום שבו הוכרז על השינויים.

בעקבות ירידת שער סל המטבעות, ירדו אתמול גם שעריהם היציגים של כל המטבעות החשובים.

שער הדולר ירד בכ־0.13 אחוזים, ל־2.9640 ש"ח. שער המארק הגרמני ירד בשיעור חד יותר של כחצי אחוז, ל־2.1256 ש"ח ואילו היין היפני ירד בשלושת רבעי האחוז, ל־3.4809 ש"ח. הפרנק הצרפתי ירד בכשליש האחוז, ובלירה שטרלינג נרשמה ירידה מתונה בלבד של חמש מאיות האחוז.

בורסה / איתן יעקבסון

מימוש רווחים בשוק המניות לקראת פגרת סוף השבוע

אתמול נרשמה מגמה של ירידות שערים בשוק המניות.

הירידות הוסברו במימוש רווחים לקראת סוף השבוע, ובמכירות של משקיעים שמעריכים שמחירי המניות הכבדות מלאים ושבטווח הקצר לא צפויה עלייה של מדד המעו"ף לרמה של 200.

הירידות הוסברו גם באי הוודאות לגבי השיחות [illegible] הסורים בוושינגטון, באי הוודאות לגבי פעולות המשקיעים הזרים ובחששות מפני האטה מסוימת בקצב הפעילות במשק.

מדד המשתנים נקבע בסיום המסחר על 187.33 בירידה של 0.98%. מדד המעו"ף נקבע בסיום המסחר על 188.94 בירידה של 1.11%.

מחזור העיסקאות הכולל במניות ובאופציות היה מצומצם והסתכם בכ־87 מיליון ש"ח בלבד.

ירידות בלטו במניות כבדות כמו כי"ל, בזק, אידיבי פיתוח, דיסקונט השקעות, כלל תעשיות, בנק לאומי, בנק הפועלים ובזר.

עליות מתונות נרשמו במניות חברות המזון אוסם ועלית, וזאת בניגוד למגמה הכללית. טבע נסגרה ביציבות לאחר עלייה של 0.5% בשלב המרץ.

בבר"מ נרשמה מגמה מעורבת עם מגמה לעליות. בשוק האופציות על מדד המעו"ף נרשמה עלייה ב"פוטים" וירידה ב"קולים" בתגובה לירידה במדד המעו"ף.

בשוק אגרות החוב הצמודות למדד נרשמה מגמה מעורבת עם נטייה לעליות מתונות. עליות מתונות נרשמו גם בצמודי הדולר. יש כנראה מי שרוכש "גלבועים" בשל שער הדולר הנמוך, וזאת בציפייה לעלייתו.

המק"מים הארוכים נסחרו ברמת תשואה של כ־14%. בשוק ההון מעריכים שמדד המעו"ף יתנדנד סביב הרמה של 190 נקודות בטווח הקצר.

ירידה של 33 אחוז בסלילת כבישים

מאת אמנון אמר

ברבע הראשון של השנה ירדו השקעות בכבישים בכ־33 אחוז, בהשוואה לרבע האחרון של השנה שעברה. השקעות בכבישים כוללות את כל ההשקעות בסלילת כבישים חדשים, בהרחבה ושיקום של כבישים קיימים וכן השקעות בבניית מחלפים, גשרים ומנהרות.

מנתונים שפירסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה עוד, כי ירידה זהה, של כ־35 אחוז, נרשמה בתקופה הנסקרת גם בשטח הכבישים שנסללו.

בתקופה ינואר־מארס השנה החזל בסלילה ובשיקום כבישים בשטח כולל של כ־764 אלף מטר מרובע. זאת, לעומת כבישים בשטח של כ־1.17 מיליון מטר מרובע שבסלילתם החזל ברבע השנה הקודם, ובשטח של כ־1.39 מיליון מטר מרובע ברבע המקביל בשנה שעברה.

נתוני סלילת הכבישים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה אינם כוללים את העבודות שבוצעו בשטחי יהודה ושומרון, למעט כבישי גישה והכבישים פנימיים ביישובים היהודיים בשטחים.

המשתנים ליום 29.6.95

מניה	שער בנקודות	שינוי בנק'	שינוי ב־%	שער יומי נמוך	שער יומי גבוה
[illegible]	בז 13.9	-0.3	-2.0	99.00	99.00
אגיס	2323.0			100.00	100.00
[illegible]	4537.0	-81.0	-1.7		
[illegible]	2397.0	+47.0	+2.0		
[illegible]	7250.0	-110.0	-1.5	98.35	98.75
[illegible] 0.1	437.0				
[illegible] 1	502.0	-13.0	-2.?	97.00	96.00
[illegible] 1	3609.0			99.75	99.75
אידיבי אחזקות	990.0	-7.0	-0.7	99.75	100.25
אידיבי פיתוח	5809.0	-25.0	-0.5	96.80	100.00
[illegible] 1	828.0				
אלביט 3	22173.0	-395.0	-1.7	97.50	99.00
אלביט אינט' ב'	99.5				
אלקו החזקות	9484.0			99.00	99.50
אלרון 3	9654.0	-98.0	-1.0	99.00	100.00
[illegible]	2279.0	+17.0	+0.8	99.25	101.25
אמריקה אג"ח 4	103.0	+0.5	+0.5		
אמריקה ישראל 1	324902.0	-8333.0	-2.5	97.25	99.00
אמריקה ישראל 0.1	353050.0	-7205.0	-2.0	98.00	100.25
[illegible]	399.0	+3.0	+0.8	97.00	97.00
בזק 1	745.0	-9.0	-1.2	97.75	99.25
בינלאומי 1	36529.0	+272.0	+0.8	100.00	101.25
בינלאומי 5	36465.0	+91.0	+0.3	99.50	100.25
[illegible]	1977.0	-15.0	-0.7	98.25	99.00
[illegible] השקעות	6035.0	-92.0	-1.5		
[illegible] 1	בז 507.0	-10.0	-2.0		
[illegible] אג"ח 2	110.5	-0.5	-0.2		
[illegible]	913.0	-16.0	-1.7	97.00	97.00
דיסקונט השקעות	18017.0	-502.0	-3.0	97.00	100.00
דלק 0.1	6882.0	-22.0	-0.3	98.75	99.50
[illegible] 5	2311.0			100.00	100.00
הכשרת הישוב	885.0	-23.0	-2.5	96.00	96.75
הנפה לישראל 1	23856.0			99.00	100.00
הנפה לישראל 5	22592.0			98.25	98.25
[illegible]	5.3	-0.2	-2.7	97.25	97.50
[illegible]	110392.0			99.75	100.75
[illegible] 1	1409.0	-4.0	-0.2	99.00	100.00
[illegible] 1	101142.0				
[illegible]	126.0	-1.5	-1.2	97.50	98.00
[illegible] אג"ח 2	76.0				
[illegible] 0.1	845.0			98.75	100.00
[illegible] 1	1353.0	+20.0	+1.5	101.00	102.00
[illegible]	3.0		-1.5	98.25	98.50
[illegible] 0.25	1838.0	+18.0	+1.0	99.00	102.00
[illegible]	25149.0	-318.0	-1.2	98.50	100.00
[illegible] אג"ח ד'	113.0	-0.5	-0.2		
[illegible]	6510.0	+80.0	+1.3		
כימיקלים לישראל	227.0	-1.0	-0.5	98.75	99.75
[illegible]	728.0				
[illegible] ירושלים	961.0	-5.0	-0.5	99.50	100.25
כלל אלקטרוניקה	38542.0	-323.0	-2.0	97.75	100.00
כלל ביטוח	1161.0				
[illegible] 30	7792.0	-220.0	-2.7	97.25	99.00
[illegible] 1	753.0	+2.0	+0.3	97.75	97.75
כלל תעשיות	1752.0	-50.0	-2.7	97.25	100.00
[illegible] 1	8290.0	-21.0	-0.2	98.00	98.00
לאומי	348.0	-5.0	-1.5	98.25	100.00
[illegible]	198.5	-17.5	-8.0	90.50	92.50
[illegible] 1	3732.0	-26.0	-1.5	98.00	98.00
[illegible] 1	1422.0	-14.0	-1.0		
[illegible]	393.0	-4.0	-1.0	98.25	99.75
[illegible] 1	8240.0	-233.0	-2.7	96.00	97.00
מכתשים	1592.0	-41.0	-2.5	97.00	97.25
[illegible] 5	770.0	-16.0	-2.0		
[illegible] 1	774.0	-2.0	-0.2	99.25	99.25
[illegible]	265.0	+1.0	+0.3	99.50	100.50
[illegible]	386.0	-30.0	-7.2	92.25	93.00
[illegible]	34390.0	-435.0	-1.2		
[illegible]	15917.0			100.00	100.00
נכסים ובנין	19428.0	-296.0	-1.5		
[illegible]	627.0	-33.0	-5.0	96.25	96.25
[illegible]	545.0	+21.0	+4.0	102.50	105.00
[illegible] אג"ח 5	180.5				
[illegible] 1	1780.0	+4.0	+0.3	100.50	101.00
[illegible]	319.0	+2.0	+0.8	100.00	101.25
[illegible] 5	1340.0	+10.0	+0.8	99.50	101.50
[illegible] 5	6467.0	+51.0	+0.8	100.00	102.00
[illegible] ב	253.0	-1.0	-0.5		
פועלים השק' 1	8584.0	+21.0	+0.3	98.50	101.00
[illegible]	464.0	-7.0	-1.5	97.75	100.50
[illegible] 1	1426.0	-7.0	-0.5	99.00	99.00
[illegible]	1705.0	-22.0	-1.2	98.00	100.50
[illegible]	44374.0	-448.0	-1.0	98.75	99.25
[illegible]	77.0				
[illegible] 1	13756.0	+102.0	+0.8	99.00	99.00
[illegible] 0.1	10238.0	+176.0	+1.8	101.00	102.50
[illegible] 1	1906.0	-19.0	-1.0		
[illegible]	117.5	-1.0	-0.7	98.00	102.00
הפסקת מסחר					
[illegible] 5	292.0				
[illegible]	1996.0	-25.0	-1.2	98.00	98.00
[illegible]	1095.0	-17.0	-1.5	98.00	98.50
[illegible] 1	2967.0	-68.0	-2.2	97.00	99.50
[illegible]	1618.0	+24.0	+1.5	101.00	102.00
שופרסל	5644.0	-71.0	-1.2	98.00	99.00
[illegible] 1	8703.0			100.00	100.00
[illegible]	199.0			100.75	100.75
[illegible] אג"ח 4	137.0				
[illegible]	1143.0	+14.0	+1.3	100.50	102.50
[illegible] 5	369.0	-13.0	-3.5	96.00	97.00
[illegible]	924.0	-9.0	-1.0	99.00	101.00

שערי מטבעות חוץ לתאריך 29.06.95

המטבע	שער יציג	בנק לאומי מזומנים קניה	בנק לאומי מזומנים מכירה	בנק לאומי העברות והמחאות קניה	בנק לאומי העברות והמחאות מכירה	בנק דיסקונט מזומנים קניה	בנק דיסקונט מזומנים מכירה	בנק דיסקונט העברות והמחאות קניה	בנק דיסקונט העברות והמחאות מכירה	בנק הבינלאומי מזומנים קניה	בנק הבינלאומי מזומנים מכירה	בנק הבינלאומי העברות והמחאות קניה	בנק הבינלאומי העברות והמחאות מכירה
1 סל	3.4541	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר	2.9640	2.89	3.04	2.9443	2.9918	2.90	3.03	2.9400	2.9880	2.90	3.03	2.9467	2.9913
1 לש"ט	4.6951	4.57	4.81	4.6693	4.7345	4.58	4.80	4.6518	4.7281	4.58	4.79	4.6648	4.7352
1 מארק גרמני	2.1256	2.07	2.18	2.1083	2.1424	2.07	2.17	2.1026	2.1370	2.07	2.16	2.1108	2.1427
1 פרנק צרפתי	0.6060	0.59	0.62	0.6014	0.6112	0.59	0.62	0.6000	0.6098	0.59	0.63	0.6019	0.6110
1 גילדן הולנדי	1.8974	1.84	1.94	1.8804	1.9108	1.85	1.94	1.8773	1.9079	1.85	1.93	1.8836	1.9120
1 פרנק שווייצרי	2.5575	2.49	2.62	2.5345	2.5754	2.49	2.61	2.5295	2.5715	2.49	2.60	2.5393	2.5776
1 כתר שוודי	0.4077	0.39	0.42	0.4042	0.4108	0.40	0.42	0.4035	0.4105	0.40	0.42	0.4041	0.4102
1 כתר נורבגי	0.4772	0.46	0.49	0.4728	0.4805	0.47	0.49	0.4721	0.4799	0.47	0.49	0.4735	0.4807
1 כתר דני	0.5448	0.53	0.56	0.5397	0.5485	0.53	0.56	0.5390	0.5478	0.53	0.55	0.5406	0.5488
1 מרק פיני	0.6930	0.67	0.71	0.6873	0.6984	0.67	0.71	0.6860	0.6980	0.68	0.71	0.6880	0.6984
1 דולר קנדי	2.1537	2.10	2.21	2.1393	2.1739	2.10	2.20	2.1351	2.1702	2.10	2.19	2.1408	2.1731
1 דולר אוסטרלי	2.1222	2.07	2.18	2.1103	2.1444	2.05	2.17	2.1078	2.1422	2.08	2.26	2.1113	2.1432
1 ראנד דרא"פ	0.8113	0.73	0.82	0.8055	0.8185	0.69	0.80	0.8045	0.8179	0.7?	0.86	0.8062	0.8184
10 פרנקים בלגיים	1.0342	1.00	1.06	1.0252	1.0418	1.00	1.06	1.0234	1.0401	1.00	1.06	1.0268	1.0423
10 שילינג אוסטרי	3.0245	2.94	3.09	2.9954	3.0438	2.95	3.09	2.9906	3.0394	2.95	3.08	2.9985	3.0436
1000 לירטות איטלקיות	1.8113	1.76	1.86	1.7969	1.8259	1.78	1.87	1.7953	1.8247	1.77	1.87	1.8012	1.8284
100 ינים יפניים	3.4809	3.39	3.56	3.4496	3.5053	3.39	3.55	3.4436	3.4998	3.40	3.57	3.4570	3.5092
1 דינר ירדני	4.2682	4.12	4.41	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 לירה מצרית	0.9485	0.84	0.91	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
ECU	3.9177	–	–	3.8820	3.9447	–	–	3.8784	3.9418	–	–	–	–
1 פאונד אירלנד	–	4.72	4.96	4.8079	4.8855	4.73	4.95	4.8010	4.8794	–	–	–	–
100 פזטה ספרד	2.4313	2.36	2.49	2.4076	2.4465	2.39	2.51	2.4063	2.4456	2.35	2.51	2.4104	2.4468
1 ניו זילנד	–	1.93	2.03	1.9698	2.0016	–	–	–	–	–	–	–	–
100 דרכמה יוונית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
100 לירות לבנוניות	0.1850	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4.8144	4.8871
1 דולר הונג קונג	–	–	–	0.3804	0.3866	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר סינגפור	–	–	–	2.1060	2.1400	–	–	–	–	–	–	2.1124	2.1443
1000 לירה טורקית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 לירה קפריסאית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

שערי קרנות הנאמנות ליום 29.6.95

מניות

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אורנים מניות*	112.46	110.02	-0.27	-0.24	+3.17	+10.30	+1.66
אוצר מניות	77.80	76.43	-0.60	-0.78	+2.40	+2.88	+0.48
אחריות מניות	261.32	256.48	-2.16	-0.84	+4.02	-3.36	-0.57
אייל מניות המדדים*	102.07	101.77	-0.48	-0.47	+1.63	+2.03	+0.34
אילנות שוקים	51.32	50.37	-0.32	-0.63	+6.94	-0.96	-0.16
אנליסט מניות	841.19	821.31	-2.27	-0.28	+8.27	+6.23	+1.02
אפה	212.13	211.34	-0.91	-0.43	+3.70	+0.36	+0.06
אפקו	630.56	615.46	-2.63	-0.43	+3.87	+0.94	+0.16
אפיקים מניות	204.73	202.08	+0.48	+0.24	+10.89	-0.90	-0.15
אפסילון 36	64.65	65.78	-0.58	-0.87	+5.23	-6.85	-1.18
אפסילון מניות	133.95	132.19	-0.91	-0.68	+5.75	-11.63	-2.05
ארז	238.66	237.68	-2.16	-0.90	+4.92	+0.99	+0.17
אש	571.24	559.19	-6.82	-1.20	+5.39	-4.43	-0.76
אתגר	113.12	111.86	-0.94	-0.83	+3.55	+4.20	+0.69
בטוחה מניות	3544.57	3496.26	-26.69	-0.76	+1.49	+1.01	+0.17
ברוש	152.26	151.60	-1.07	-0.70	+2.35	+0.20	+0.03
דובדבת שרם מניות	77.05	75.42	-0.40	-0.53	+3.94	+5.25	+0.86
הראל-לביא מניות המ'	99.46	97.53	-1.20	-1.22	+1.30	-2.23	-0.38
זמיר	600.99	[illegible]8.76	-3.62	-0.60	+4.75	-0.53	-0.09
יעד	65.45	[illegible]58	[illegible]	+0.83	+2.81	-5.67	-0.97
כוכב	120.03	[illegible]	[illegible]	-1.02	+3.83	-2.36	-0.40
כללי מניות המדדים	122.84	[illegible]	[illegible]	-0.35	+5.18	+18.15	+2.83
מביק	221.84	[illegible]	[illegible]	-0.65	+11.20	+3.41	+0.56
מיטב אופציות	41.16	[illegible]	[illegible]	-1.15	+5.36	-10.44	-1.83
מיטב מניות	155.42	152.45	-1.10	-0.72	+4.04	-0.77	-0.13
מעגל	68.70	68.12	-0.44	-0.64	+4.90	+6.72	+1.10
מפתן	88.09	87.34	-0.30	-0.34	+6.23	+1.76	+0.29
מרכזית מניות והמדדים	56.14	55.63	-0.34	-0.61	+1.75	-4.38	-0.75
נילי	760.46	750.00	+0.19	+0.03	+6.88	+2.08	+0.35
נמרודה	63.57	62.36	-0.72	-1.14	+3.86	+3.31	+0.55
נסיכה קונטיננטל	49.74	48.80	-0.25	-0.51	+4.30	-5.59	-0.96
נשואה מניות	297.19	295.30	-1.74	-0.59	+5.24	+3.23	+0.53
סימגדן מניות והמדדים*	107.08	105.47	+0.12	+0.11	+3.27	–	–
ספנות מניות	64.05	63.78	-0.36	-0.56	+6.28	-0.23	-0.04
עדיף	102.19	100.38	-0.71	-0.70	+9.39	-0.09	-0.02
עמדה פז	129.21	127.76	-0.67	-0.52	+3.68	+3.73	+0.62
עמדה שלהבת	163.82	162.60	-0.53	-0.32	+6.04	-6.46	-1.11
עמדה שני	75.99	75.51	-0.44	-0.58	+1.60	+0.84	+0.14
פיא אודם	833.24	818.07	-5.10	-0.62	+3.38	+3.56	+0.59
פיא זינוק	53.29	52.32	-0.19	-0.36	+8.84	-0.74	-0.12
פיא יהלום	805.93	791.20	-4.11	-0.52	+4.64	+0.82	+0.14
פיא מכלול	537.69	527.92	-3.69	-0.69	+3.16	+5.20	+0.85
פיא מנוף	117.12	114.96	-0.60	-0.52	+6.51	-3.75	-0.64
פסגות מבט לשלום	86.92	85.29	-0.71	-0.83	+7.49	+3.72	+0.61
פסגות מניות	555.53	551.97	-2.45	-0.44	+8.06	+3.75	+0.62
פסגות על	63.93	62.72	-0.39	-0.62	+7.43	+5.59	+0.92
ציון משאבים מניות והמ'	116.98	116.05	-0.40	-0.34	+5.41	+4.61	+0.76
צמיחה מניות	460.77	457.60	-1.00	-0.22	+4.78	+5.83	+0.95
קפיטל מניות	72.48	71.48	-0.49	-0.68	+4.64	+0.76	+0.13
קרן זהב מניות	47.67	46.61	-0.29	-0.62	+3.37	-15.38	-2.76
רעם 90	192.59	188.44	-2.25	-1.18	+9.55	-14.26	-2.54
שקד	671.67	659.29	-3.82	-0.58	+5.77	+4.56	+0.75
תשואות-סופה	112.15	109.40	-0.48	-0.44	+7.50	+9.40	+1.52

מניות לפי שיטת מסחר

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אופיה	98.58	97.73	-8.05	-8.05	+9.22	-13.64	-1.43
אילנות בר"ם	143.66	141.05	-0.47	-0.33	+7.70	+2.53	+0.42
אנליסט אקטיבית	109.59	107.06	-0.13	-0.12	+11.42	+6.69	+1.09
גל	80.76	79.67	-0.47	-0.59	+2.56	+7.39	+1.20
דובדבן	1840.10	1828.89	-13.99	-0.76	+2.89	+3.72	+0.61
דובדבת שרם כר"ם	96.71	94.72	-0.47	-0.49	+5.44	+3.47	+0.57
זיק	332.65	324.92	-0.83	-0.25	+7.20	+0.96	+0.16
מרכזית משתנים	211.17	210.47	-2.55	-1.20	+0.14	-3.66	-0.62
מרץ	354.97	351.95	-2.54	-0.72	+1.96	+5.48	+0.90
עמדה כר"ם	1607.17	1601.31	-5.10	-0.32	+6.21	+0.86	+0.14
עמדה משתנים	1429.43	1413.04	-11.89	-0.83	+3.39	+5.39	+0.88
פיא גדולה	667.34	663.34	-5.49	-0.82	+1.95	+7.39	+1.20
פסגות ליביק	221.64	220.23	-1.21	-0.55	+4.57	+7.34	+1.19
ציון משאבים – כר"ם	94.11	93.45	-0.49	-0.52	+6.64	+2.77	+0.46
תור	299.84	294.29	-2.56	-0.86	+1.92	+2.28	+0.38

מניות ענפי

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אורנים תו"ל	77.35	75.69	–	–	+3.15	+3.91	+0.65
אחריות בר לין	195.75	191.64	-0.94	-0.49	+8.61	-2.97	-0.50
אחריות מס ומ'	132.59	129.84	-0.74	-0.57	+9.24	-19.70	-3.61
אילנות פיננסים	64.75	63.57	-0.36	-0.56	+4.23	+0.44	+0.07
אילנות תקשורת ומ'	63.46	62.28	-0.41	-0.65	+4.97	+10.19	+1.64
אנליסט תקשורת	260.52	254.35	-0.74	-0.29	+8.17	+6.06	[illegible]
בריאות	59.17	58.33	-0.29	-0.49	+8.80	+4.77	+0.78
דקל	2138.69	2125.67	-14.51	-0.68	+3.38	+5.50	[illegible]
הון מקיף	68.24	66.98	-0.56	-0.83	+4.10	-2.09	-0.35
זינוק ברוק פיננסים	82.67	81.11	-0.50	-0.61	+5.39	-3.21	-0.55
כימיקל פקין	82.62	81.11	-0.47	-0.58	+5.02	-5.72	-0.57
להק עלינית	103.89	101.97	-0.39	-0.58	+7.17	-4.10	-0.70
להק מגשוג	71.60	71.34	-0.11	-0.15	+5.58	+2.19	+0.36
להק תיירות	54.31	53.32	-0.32	-0.60	+13.30	-5.33	-0.91
מבנה	282.76	280.35	-1.45	-0.51	+6.53	+0.69	+0.12
מגוף פיננסי	76.11	75.48	-0.31	-0.41	+3.92	+3.03	+0.50
מור	1147.16	1137.01	-6.21	-0.54	+2.81	+4.94	+0.81
ממן	91.93	90.68	-0.41	-0.45	+7.09	+3.26	+0.54
משאבי טבע	57.66	56.63	-0.02	-0.04	+7.38	-3.72	-0.63
עמדה יצוא	64.07	63.29	-0.46	-0.72	+2.56	+3.70	+0.61
פיא 2000	63.48	63.10	-0.38	-0.60	+5.59	+10.70	+1.72
פסגות מקום	68.73	67.44	-0.41	-0.60	+7.01	+7.82	+1.27
צמיחה הכנסה	190.77	188.47	-0.10	-0.05	+5.65	+8.33	+1.35

מניות המעו"ף

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אילנות מעוף	133.75	133.10	-1.45	-1.08	+2.88	+6.74	+1.10
כללי-מעו"ף	159.37	157.98	-1.67	-1.05	+2.68	+8.96	+1.45
מד מעוף	136.68	135.83	-1.51	-1.10	+2.95	+6.60	+1.08
מעלה מעו"ף	129.38	126.98	-1.33	-1.04	+2.45	+6.24	+1.02
מרכזית מעו"ף	134.28	134.00	-1.54	-1.14	+5.00	+10.39	+1.67
עמדה מעוף	141.80	140.54	-1.57	-1.10	+2.94	+6.24	+1.02
פיא כשוף	133.88	131.41	-1.35	-1.82	+1.63	+7.34	+1.19

גמישות

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אבוקה	1551.84	1522.96	-4.60	-0.30	+4.99	-0.11	-0.02
אביר	157.73	154.85	-0.31	-0.20	[illegible].74	+1.[illegible]	+0.28
אורנים גמישה	79.87	78.17	+0.24	+0.31	+2.76	[illegible]	-1.54
אוצר גמישה	69.90	68.71	-0.29	-0.42	+2.02	+2.48	+0.41
אחריות גמישה	388.58	381.45	-1.86	-0.49	+2.83	-4.2[illegible]	-0.7[illegible]
אילנות 90	181.29	177.93	-0.75	-0.42	+3.66	+6.20	+1.[illegible]
אופקים גמישה	107.78	105.93	+0.05	+0.05	+5.56	+9.44	+1.52
אנליסט גמישה	539.33	526.56	-0.86	-0.16	+10.86	+5.92	+0.97
אסף	171.07	168.95	-0.80	-0.47	+1.33	-0.93	-0.16
אפיקים גמישה	131.78	130.01	+0.88	+0.68	+10.08	+1.83	+0.30
אפסילון גמישה*	102.04	101.55	-0.38	-0.37	+1.35	-1.80	-0.30
בודסון גמישה	70.14	69.58	-0.07	-0.10	+4.36	+3.43	+0.57
בנק גמישה	193.58	192.18	-0.10	-0.05	+1.64	+0.49	+0.08
בטוחה 30 פלוס	134.23	132.40	-0.33	-0.25	+5.00	+2.62	+0.43
בטוחה גמישה	2049.43	2021.50	-0.65	-0.03	+1.74	+1.60	+0.27
בלוך-דרכי גמישה	117.16	114.87	+0.43	+0.38	+5.88	+5.55	+0.91
דובדבת שרם גמישה	126.90	124.21	-0.14	-0.11	+5.82	+7.82	+1.27
דוכיפת	542.90	540.93	-2.05	-0.38	+2.77	+1.35	+0.22
ולר אבלגן גמישה	96.67	95.63	-0.31	-0.32	+5.51	+1.40	+0.23
יסודות	2386.59	2340.40	-10.23	-0.44	+7.29	+2.87	+0.47
יעד גמישה	79.39	78.59	-0.32	-0.41	+5.28	+8.00	+1.30
כללי גמישה	987.48	969.42	-2.56	-0.26	+4.40	+7.06	+1.15
למשקיע	415.84	410.87	-0.15	-0.04	+1.00	+6.06	+0.99
לביד	1333.76	1309.15	-2.72	-0.21	-6.57	+1.54	+0.26
מגן	1453.74	1441.23	-1.00	-0.07	+1.39	+4.17	+0.69
מד דיקלה	107.05	106.13	-0.29	-0.27	+2.19	+3.35	+0.55
מוקד	2448.91	2427.51	-5.83	-0.24	+2.15	+5.60	+0.92
מיטב גמישה	1627.72	1609.02	-8.33	-0.52	+3.76	+1.79	+0.30
מידב	117.17	116.63	-0.53	-0.45	+3.59	+7.05	+1.15
מכון	200.68	198.93	-0.56	-0.28	+2.30	+6.34	+1.04
מקומים גמישה 50	106.33	104.34	-0.67	-0.64	+2.61	+2.37	+0.39
מנה	587.59	579.50	+0.59	+0.10	+4.27	+3.90	+0.64
נז	187.31	184.49	+1.38	+1.31	+2.78	-3.92	-0.67
תשואה גמישה	1890.76	1879.00	-6.94	-0.37	+4.96	+3.97	+0.65
קיומא גמישה	86.40	85.51	-0.26	-0.30	+7.41	+8.32	+1.35
סייג	159.48	157.26	–	–	+8.42	+10.79	+1.73
ספר	139.94	139.34	-1.00	-0.71	+2.34	+2.60	+0.43

(המשך)

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
עומר פקן	157.97	157.31	-0.79	-0.50	+1.81	+3.55	+0.59
עידית	2967.93	2934.02	-10.97	-0.37	+0.76	-0.49	-0.08
פיא הוקבל	157.91	156.54	-0.86	-0.55	+6.19	+1.87	+0.31
פיא קלע	629.42	626.29	-2.70	-0.43	+2.00	+4.99	+0.82
פנטר	390.35	386.89	-3.11	-0.80	+0.88	-2.71	-0.46
פסגות 100	216.57	214.66	-1.23	-0.57	+5.28	+8.35	+1.35
פסגות גמישה	426.73	418.83	-2.98	-0.71	+4.78	+6.94	+1.13
ציון משאבים גמישה	12195.15	12097.17	-44.58	-0.37	+2.18	-0.21	-0.04
צמיחה	2274.11	2242.17	-0.11	–	+4.03	+4.25	+0.70
רמקו גמישה	146.01	144.03	+0.16	+0.11	+8.17	+2.81	+0.46
שקמאי	134.92	133.45	-0.57	-0.43	+7.99	-2.48	-0.42
תדהר	2292.21	2280.60	-5.21	-0.23	+3.45	+4.63	+0.76

ני"ע ישראליים נסחרים בחו"ל

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אילים פ.ק.ן	103.73	102.83	-0.24	-0.23	+2.66	+16.13	+2.54
ישראל אמריקה	133.99	132.77	–	–	+4.79	+9.39	+1.52
להק רום	82.14	80.83	-0.25	-0.31	+2.92	+14.95	+2.36
סנודיאל	129.25	127.68	–	–	+6.09	+12.44	+1.99
עמדה בוף	74.89	73.73	–	–	+6.38	+17.09	+2.68
פיא שלפית	89.86	88.83	–	–	+4.83	+14.97	+2.37
פריצה	94.96	92.53	-0.13	-0.14	+9.26	+12.59	+2.01

ניירות ערך זרים

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אילן $	171.08	166.51	–	–	+1.55	+10.77	+1.73
אמינא גלובל מניב	83.91	82.36	–	–	+1.55	-0.11	-0.02
אנליסט אירופה	121.57	118.81	-0.27	-0.23	+3.25	+5.69	+0.93
אפיקים חו"ל	148.94	145.16	–	–	+9.11	+20.39	+3.16
בטוחה חו"ל	143.56	141.30	–	–	+2.09	+28.35	+4.27
דולר	182.59	181.99	–	–	-0.06	+0.60	+0.10
חו"ל	223.16	217.99	–	–	+0.93	+15.79	+2.49
כחל	316.67	310.65	+0.47	+0.15	+0.60	+3.56	+0.59
להק קוסמוס $	110.65	110.31	+0.13	+0.12	+0.89	+9.59	+1.55
מדיה $	141.08	138.83	+0.23	+0.17	+3.01	+12.75	+2.03
מט"ח	187.49	184.82	+0.59	+0.32	+5.79	+9.80	+1.58
פיא חול	334.89	328.22	–	–	-0.86	+7.48	+1.22
פיא טרנינג $	140.29	138.31	–	–	+0.89	+5.59	+0.92
פיא פריים $	103.32	101.95	–	–	+0.83	+7.36	+1.20
פיננר חו"ל	100.26	97.33	–	–	+0.91	+3.67	+0.61
פסגות חו"ל	110.34	108.11	–	–	+5.84	+17.84	+2.79
קפיטל חו"ל	102.34	101.11	+0.15	+0.15	+5.93	+7.06	+1.15
רזון קונטיננטל	151.27	150.61	-0.17	-0.11	+0.01	+7.75	+1.26
רשף	418.72	410.07	+0.43	+0.10	+0.41	+5.96	+0.97
תבל	949.93	937.12	–	–	+0.40	+6.49	+1.06

מט"ח

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אוצר יוניברס*	104.07	102.18	-0.02	-0.02	-0.55	+2.44	+0.40
אילנות גלובוס	95.24	93.32	–	–	+2.19	+21.64	+3.34
דולב	687.27	682.95	-0.10	-0.01	-0.21	+2.84	+0.47
חותית	444.93	443.29	+0.44	+0.10	-0.49	+1.13	+0.19
מגד	710.61	704.51	+0.82	+0.12	-0.93	+3.28	+0.54
מיטב מטח	217.44	215.57	+0.09	+0.04	–	+1.14	+0.19
עוגל פקן	135.79	135.79	+0.13	+0.10	-0.85	+2.44	+0.40
פיא עגור	126.40	124.86	+0.16	+0.13	-1.81	-4.67	-0.88
פסגות מט"ח	390.27	383.07	+0.29	+0.08	+0.36	+3.51	+0.58
פסגות עולם	130.36	127.96	-0.70	-0.54	+1.24	+9.45	+1.53
צבר	241.73	237.13	-0.29	-0.12	-0.01	+4.92	+0.81

מעורבות

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
ברק	1932.63	1896.99	-6.07	-0.32	+2.51	+3.95	+0.65
בעין	1004.09	995.82	-0.50	-0.05	-0.34	-1.95	-0.33
עמדה כוללת	164.01	163.39	-0.36	-0.22	+1.10	+2.64	+0.44
פיא	5706.72	5602.13	-17.37	-0.31	+0.82	+3.40	+0.56
פסגות יציב	418.82	411.19	+0.83	+0.01	+4.42	+3.85	+0.50
פסגות משולבת	443.62	441.00	-1.15	-0.26	+2.93	+6.19	+1.01
צופית	527.22	517.49	-0.89	-0.17	+1.09	+2.13	+0.35
תמריץ פ.ק.ן	70.15	68.65	-0.29	-0.42	+4.57	+0.11	+0.02

מדד ומניות

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
און	2979.47	2914.26	-4.30	-0.15	+1.53	+2.81	+0.47
ברוש	2343.00	2299.42	-7.68	-0.33	+2.86	+4.34	+0.71
תאנה	1083.35	1063.23	-4.40	-0.41	+5.08	+2.86	+0.47

אג"ח קונצרני

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אגם	329.32	323.31	+0.16	+0.05	+1.87	+5.05	+0.83
אחריות אג"ח	137.05	134.54	+0.22	+0.16	+3.89	+2.31	+0.38
אייל אגח חברות*	102.38	102.11	+0.14	+0.14	+1.90	+2.37	+0.39
אמירים	91.59	90.81	+0.01	+0.01	+2.99	+0.51	+0.09
אנליסט חברות	207.49	203.64	–	–	+3.81	+2.45	+0.41
אפסילון אגח חברו'	[illegible]	[illegible]	-0.15	-0.16	+4.42	-8.12	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	+0.68	+0.08	+3.24	-0.90	-0.15
כללי אגח ה'	149.98	140.70	+0.13	-0.07	+1.99	+5.34	-0.86
מיטב אגח המדד חברות	104.68	103.80	-0.09	-0.09	+2.19	+4.06	-0.67
מנורה אג"ח להמרה	98.92	98.08	+0.01	+0.01	+3.84	+2.21	-0.38
מרווח	452.31	442.53	+0.58	+0.13	+1.70	+1.64	+0.27
משואה אג"ח חברות	115.02	114.26	+0.20	+0.16	+4.56	+1.52	+0.25
עמדה סחר	75.22	74.75	+0.08	+0.11	+2.76	-1.61	-0.27
פיא אור	803.11	788.28	+0.56	+0.07	+3.79	+3.69	+0.61
פיא תמפה	282.01	276.81	+0.16	+0.06	+2.56	+0.68	+0.11
קשת	313.67	312.51	+0.38	+0.12	+2.23	+1.23	+0.21
שלדג	171.73	171.73	+0.19	+0.11	+3.04	-0.62	-0.10

אג"ח

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אורנים שקולה	104.99	104.55	+0.13	+0.12	+0.85	+2.25	+0.37
איתן	242.21	241.21	-0.98	-0.40	+1.20	+3.72	+0.61
אפיקים אג"ח	285.76	283.02	+1.31	+0.75	+9.61	+6.12	+1.00
אתרוג	743.24	738.74	+1.12	+0.15	+2.85	+1.39	+0.23
בונד	133.99	132.07	+0.03	+0.02	+3.58	+1.17	+0.20
בטוחה אג"ח	2236.56	2206.67	+5.52	+0.25	+3.42	+1.27	+0.21
בלוך-דוטשטיין אג"ח	112.03	110.45	+0.16	+0.15	+2.02	+6.26	+1.02
ביא	479.14	472.67	+1.34	+0.28	+3.95	+3.71	+0.61
הילה	394.97	393.40	-0.04	-0.01	+0.74	+4.32	+0.71
הראון לביא	163.39	161.23	+0.13	+0.08	+1.07	-1.38	-0.23
חלמיש	225.44	222.93	-0.14	-0.06	-0.34	-5.84	-1.00
יעד	196.23	194.52	+0.12	+0.06	+1.29	+3.54	+0.58
סימגדן אג"ח	118.12	115.72	-0.01	-0.01	+4.04	-0.44	-0.07
עמינל אג"ח	96.22	95.38	-0.04	-0.04	+3.01	+1.97	+0.33
פיא אופיר	429.57	427.04	+0.10	+0.02	+0.96	+3.66	+0.60
פיא יונמה	168.97	165.87	-0.12	-0.07	+1.50	+1.28	+0.21
פיא שמיר	1030.83	1011.94	-0.06	-0.01	+1.22	-2.37	-0.40
פיל	209.70	207.19	+0.03	+0.01	+1.34	-0.17	-0.03
צוק	257.75	256.47	+0.14	+0.05	+0.54	-1.34	-0.23
ציון משאבים אגח ומקמ	1441.25	1429.95	+2.65	+0.19	+4.21	+1.53	+0.26
קפיטל אג"ח	107.38	106.55	+0.36	+0.34	+2.69	+7.04	+1.15
שהר	168.56	167.53	+0.08	+0.05	+1.03	+4.22	+0.69
שיקלה	114.52	113.76	+0.03	+0.03	+0.99	+7.48	+1.22
השוואות-חן	108.82	107.92	+0.19	+0.18	+5.60	–	–

מדד ומט"ח

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אוריה	155.36	152.51	+0.07	+0.05	+0.44	-1.57	-0.27
אלון	1579.84	1550.84	+0.31	+0.02	+1.05	+2.53	+0.42
אשל	550.35	540.15	-0.48	-0.09	+1.65	+3.63	+0.60
גורן	512.44	510.33	-1.85	-0.36	+0.77	+3.35	+0.55
דובדבת שרם אג"ח	116.48	114.60	+0.38	+0.33	+4.84	+5.31	+0.87
מבחר	414.31	410.91	+0.27	+0.07	+0.71	+4.11	+0.68
בימד	324.84	322.15	+0.11	+0.03	+0.24	+4.14	+0.68
כלכלית	222.46	218.34	-1.05	-0.48	+0.32	+5.53	+0.91
ערמון	146.62	143.94	+0.03	+0.02	+0.12	-3.06	-0.52
פיא נביים	4793.61	4764.21	-7.81	-0.16	+0.97	+3.06	+0.51
פיא סגולה	251.52	246.85	+0.06	+0.02	-0.66	-1.70	-0.29
פסגות כל חודש	102.33	100.48	+0.02	+0.02	-0.53	-0.70	-0.12
עמד	243.21	238.80	+0.08	+0.03	+0.06	-2.92	-0.50

75% אג"ח מדינה

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אגוז	833.65	818.32	+0.36	+0.04	+0.54	+4.80	+0.79
אוצר אג"ח מדינה	113.75	[illegible]	+0.06	+0.05	+0.47	+4.21	+0.69
אחריות אג' בדי	314.76	310.69	-0.23	-0.07	+1.00	+3.33	+0.55
אלמוג	299.59	298.40	+0.14	+0.05	+0.17	-4.66	-0.80
אנליסט אג"ח	301.55	297.41	+0.14	+0.05	+1.82	+2.44	+0.40
אפסילון אג"ח	142.01	140.30	-0.10	-0.07	+1.81	-0.97	-0.16
בטוחה אג"ח מדינה	1741.13	1718.10	-0.34	-0.02	+0.72	+3.21	+0.53
גבע	306.93	302.80	+0.30	+0.10	+2.00	+2.08	+0.35
דנקס	176.18	175.55	+0.22	+0.13	+0.65	+4.03	+0.66
דרור	893.68	878.05	+0.41	+0.05	+0.85	+10.76	+1.73
הוק אג"ח מדינה	108.17	106.71	+0.78	+0.74	+1.31	-3.85	-0.66
זוהר	367.41	362.48	+0.43	+0.12	+1.08	+4.08	+0.67
זיו	448.33	442.21	-0.10	-0.02	+1.16	+2.96	+0.49
י.ל.ר אג"ח מדינה	106.52	104.68	+0.01	+0.01	+0.17	+2.28	+0.38
יובל	538.36	532.25	-0.76	-0.14	+0.60	+3.72	+0.61
יערה	431.72	430.04	+0.15	+0.03	+0.65	+4.46	+0.73
כללי אג"ח מדינה	361.19	354.79	+0.16	+0.05	+2.09	+5.75	+0.94
לשם	1101.94	1089.57	+0.34	+0.03	+1.15	+2.93	+0.48
מבטח	1251.90	1241.49	-0.87	-0.07	+0.40	+3.41	+0.56
מיטב אג"ח	3584.86	3554.96	+1.55	+0.04	+0.89	+3.08	+0.51
מרום	4463.05	4425.34	-2.14	-0.05	+0.56	+3.33	+0.55
מרכזית אג"ח מדינה	99.69	98.88	+0.05	+0.05	+0.78	+3.11	+0.51
משואה אג"ח מדינה	1001.96	995.84	+0.31	+0.03	+1.26	+4.64	+0.76
סיגמא אג"ח מדינה*	106.00	104.68	+0.02	+0.02	+1.43	+4.95	+0.81
סלע	1031.22	1022.37	-0.32	-0.03	+0.91	+3.17	+0.52
סנונית	481.00	479.25	+0.20	+0.04	+0.53	+4.41	+0.73
ספנות אג"ח מדינה	110.37	109.98	+0.16	+0.15	+0.93	+3.75	+0.62
עמדה אג"ח מדינה	884.81	877.03	+1.26	+0.14	+0.37	+1.34	+0.22
עפרוני	428.61	420.74	+0.03	+0.01	+1.39	+1.38	+0.23
פיא צבניר	3396.40	3333.90	+2.14	+0.06	+1.07	+2.91	+0.48
פיא שפע	191.38	189.73	-0.10	-0.05	+0.16	+1.84	+0.31
פיא תרשיש	145.41	142.76	-0.40	+0.28	+0.32	-3.16	-0.54
פסגות בדיד	401.63	394.30	-0.15	-0.04	+0.81	+4.53	+0.74
פסגות מלכיר	328.81	325.98	+0.05	+0.02	+0.17	+2.08	+0.35
פסגות תאגידים	392.82	385.70	-0.22	-0.06	+1.14	+4.84	+0.80
צמיחה אג' מד'	1482.02	1462.10	+2.51	+0.17	+1.21	+3.63	+0.60
שביט	509.38	507.40	+0.05	-0.01	+0.38	+3.87	+0.64
שחר	146.45	145.91	-0.10	-0.07	-0.06	-2.36	-0.40
תמר	787.48	772.82	-0.19	-0.02	+0.95	+2.31	+0.38
תנופה	526.96	524.00	+0.47	+0.09	+1.00	+3.49	+0.58

שיקלית

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אנליסט בספים	187.61	187.31	+0.87	+0.07	+1.15	+7.30	+1.19
חץ	404.26	404.26	+0.19	+0.05	+0.76	+7.35	+1.20
כללי זמינה	119.17	119.17	+0.04	+0.03	+0.96	+9.78	+1.58
להק יסעור	125.04	124.69	+0.04	+0.03	+1.09	+7.83	+1.27
פיא חלימך	359.00	359.00	+0.19	+0.05	+0.84	+7.78	+1.26
פסגות כל רגע	153.78	153.39	+0.07	+0.05	+0.79	+7.73	+1.25
רימון	382.33	382.01	+0.23	+0.06	+0.83	+8.29	+1.34

השחקנים המוקדמים בגביע אופ"א, שיהיו באוגוסט. "אני שמח להתחיל את הסור [illegible]

صورة عن الأصل

هكذا عن الأصل

שערי המניות ליום 29.6.95

א

-137	900	9.6			בן	3211	אגודה
-6501	6499	4.3	-0.5	-1.0	בן	198	אביב
+39992	11260	4.1	+0.5	+0.5		108	אביב אג"ח
-6883	6883	23.8	-1.0	-18.0		1025	אבן
	5880	3.7				217	אבן אג"ח 1
+284283	583932	5.6				3.3	אבן אופ' 1
+79851	2150	4.4	+2.5	+15.0		608	אבנרון
+9640	3360	0.4	[illegible]	+4.2		32.2	אבנרון אופ 1
+43252	23312	29.2	+2.8	+10.0		371	אברות
+64000	78162	9.3	+0.6	+1.0		101.5	אברות אג"ח א
+15229	4897	6.6	+1.5	+6.0		402	אגיס אופ 3
	2441	9.5				1147	אגיס אופ'
-6500	5000	7.6	-3.2	-15.0		458	אגיס
+51097	21480	0.3	[illegible]	+0.3		3.6	אגיס אופ א
+27159	65073	32.8	+1.0	+1.5		149.5	אגר
	הפסקת מסחר					36.5	אדאקום 1
	הפסקת מסחר					13.8	אדאקום אגח 2
-8902	27691	13.8			בן	148	אדגר 1
	46474	21.5				137	אדגר אג"ח 2
+12722	2000	0.8	+3.0	+3.5		114.5	אדגר אלבד
+119013	90720	2.4	[illegible]	+0.5		7.2	אדגר אלבד אופ א'
-2813	1500	1.3	-3.0	-8.0		252	אדומים 1
+7139	1817	1.5	[illegible]	+16.0	בן	151	אדלר 1
+41313	19812	6.6	[illegible]	+4.5	בן	99	אדלר אופ' 1
-21	1	1.2	-2.0	-7091.0		347466	אדמה 0.1
						330	אדמה
+1290			[illegible]	+10.5		116	אדמה אופ' 1
-5000	5000	5.2				309	אודן
-6974	5000	0.3	-0.5	-0.1	בן	15	אודן אופ' 1
-8	8	3.7	-0.5	-696.0		138591	אוחד
-30305	385	0.4	-4.0	-12.0		295	אוהבון שוקי הון
+494	58	0.1				606	אוליבנקי
+21783	15772	2.1	[illegible]	+5.2		40.3	אוליבנקי אופ' 1
-2450	2422	2.4			בן	289	אומניפק
+2675	2525	2.7	+1.3	+7.0		320	אומניקול 1
-13230	2117	3.5	-2.0	-10.0		489	אומניקול
+7993	5872	1.3	[illegible]	+13.0		66	אומניקול אופ 1
-1001	148	2.7	-2.0	-111.0		5419	אוניקו א 10
+67416	83400	36.2	+0.8	+1.0		128.5	אוסיף אג"ח א
-2487	2487	1.3				156	אוסיף אג"ח ב
-2422	1231	9.0	-2.5	-56.0		2167	אוסיף אופ' 1
+41763	1748	0.9	[illegible]	+7.5	בן	154.5	אופטיקה
-15071	10071	22.4	-1.0	-7.0		658	אופים 1
+4105	6795	6.7	+2.0	+6.0		293	אופי 1
-13678	4381	3.7	-10.0	-27.0	בן	248	אופנהיימר
-836	935	9.4	-1.0	-30.0		2977	אוקטובה
-743	742	7.3				2903	אורי דוק
-4130	8600	3.2				111.5	אוקיאנה
-2596	1977	2.2	-1.2	-4.0	בן	334	אורביט 1
+4720	10631	56.2				1568	אורדע פר'
+2000						130	אורדע פר' אגח 1
	6000	4.4				215	אורות
-1465	32733	11.0				99.5	אורות אגח א
+14435	5628	13.4	+2.5	+17.0		705	אורטל
+33893	10025	1.7	[illegible]	+8.3		49.7	אורטל אופ 1
-2874	1000	1.3	-0.5	-2.0	בן	387	אוריאלי
+157	7857	1.3			בן	47.4	אוריאלי אופ'
-12981	12227	16.5	-1.0	-4.0		399	אורליס
+68943	75057	23.7	+0.3			93.5	אורמת אג"ח ד
-37461	26809	32.6	-9.2	-37.0		360	אורמת אופ' 5
-250	124	1.7				4037	אורסים
-1188	1441	7.6				1562	אורסים אופ' ס
-470	470	0.7				419	אידמס
-1662	1000	1.9	-1.7	-10.0		551	אטמד
-3287	4287	4.2				292	אי.טי.אקס
	33039	12.1				108.5	אי.טי.אקס. אג"ח
+59696	72		[illegible]	+4.7		14	אי.טי.אקס. אופ' 1
+1600	1400	1.9				615	איאסא
						363	איטונג אג"ח ב'
+44871	39729	34.2	[illegible]	+13.0		255	איי.אי.אס
-2380	1000	1.5	-0.5	-2.0	בן	442	איכות
+434321	21472	0.2	[illegible]	+0.4		2.3	איכות אופ' 1
	991	1.9				570	אילן בטוח
-11683	6318	9.7	-4.2	-20.0		455	אילן גת
						106	אילן גת אג"ח
+8025	4975	7.4	+3.0	+13.0		441	אימקו 1
-2911	2805	28.9	-1.7	-54.0		3052	אינטר-גמא 1
+1720	897	8.6	+2.5	+69.0	בן	2840	אינטר-גמא 5
-970	508	1.8	-2.0	-22.0		1068	אינטרקוסמא
-24842	5047	1.4	-7.7	-7.0		83	אינטרקוסמא אופ 1
-14090	15000	8.6	-3.0	-5.5	בן	178	אינרים
-9492	1911	2.4	-1.2	-5.0		365	איתן ביטוח
+100878	23015	15.6	+0.8	+2.0		210	איתן ביטוח אג"ח א
	3000	3.9				385	אל איי אם אס
+13480	594	0.1	[illegible]	+11.1		50	אל איי אם אס אופ
-33557	299	0.5	-3.0	-16.0		518	אל קונה
-6608	6600	2.7	-0.5	-0.5	בן	123	אל קונה אג"ח א
-185	177	6.0				10097	אלביט אופ' 2
-2	2					235	אלבן
+115014	26077	6.7	+0.3			76.5	אלבן אג"ח א'
-33758	33758	0.3	-1.7			2.7	אלבן אופ' 1
+2400	800	11.9	+0.3	+11.0		4389	אלגר 1 ש'
						51.5	אלדן-סק
+680	680	0.9	[illegible]	+26.0		393	אלה
-18	18					184.5	אלה אגח א'
+1462	1163	0.8	+3.8	+8.0		213	אלומאיד
-165	90	3.4	-1.0	-113.0		11156	אלומית 1
+7650	4000	3.3	+4.0	+9.0		242	אלוני 1
-668	2453	0.7			בן	83.5	אלוני אופ' 2
+10061	30280	8.3			בן	81	אלוני חץ
						107.5	אלוני חץ אג"ח א
	הפסקת מסחר					1	אלוני חץ אופ' 3
+13096	13361	45.6	+0.5	+5.0		1011	אליאנס
+265	890	1.1	+0.5	+2.0		377	אליטק תעש' 77
						395	אליעב
-3185	3185	1.6				150.5	אלעד 1
-500	500	0.2				98.5	אלעד אג"ח ב
						143.5	אלעד אגח א
-43	26302	4.8				53.5	אלעד אופ' 3
-10030	5024	11.8	-5.0	-36.0		693	אלף צריבה אופ 2
-295	501	9.9				5880	אלקו תעשיות
-1043	860	24.4	-0.5	-42.0		8399	אלקטרה 1
+73088	53987	51.4	+1.0	+3.0		282	אלקטרה אגח 4
-5040	3515	30.6	-1.0	-26.0		2579	אלקטרה צריכה
-1813	1091	2.4				642	אלקטרוניקס ליין
-274	461	2.5				1585	אלרוב
-814	562	9.2	-3.0	-150.0		4852	אלרון אופ' 2
+5603	3786	50.9	+2.5	+97.0		3986	אלרן 1 ש'
						483	אמאיל
+4039	1327	1.8	+3.3	+13.0	בן	410	אמיסק
-11253	4551	14.7	-4.2	-42.0	בן	957	אמנת
-786	3000	5.3				520	אמנת אופ 1
-2	8	2.7				100306	אמפא העשי' 0.5
-1199	5664	11.8				615	אמת מיחשוב
-21236	1221	2.0	-2.0	-10.0		492	אנאפסי
-304			-1.0	-98.0		9689	אנג'ל שלמה
+47838	27408	45.4	+1.8	+8.0		491	אנגל בניה
+45965	8035	3.5				128	אנגל בניה אג"ח א'
+21762	23257	10.3	+0.8	+1.0		131.5	אנגל מסחר
						99	אנגל מסחר אג"ח
+624088	64912	13.5	+2.0	+1.0		61.5	אנגל מסחר אג"ח ב'
+37808	15950	2.6	[illegible]	+2.7		47.6	אנגל מסחר אופ' 2
-4320	6400	14.2	-1.0	-7.0		656	אנליסט
+368	10175	26.4				768	אסמיני
+150000			+0.3			68	אסמיני אג"ח
+344828			[illegible]	+0.5		2.9	אסמיני אופ 1
	לא נסחר					2271	אספיד
	הפסקת מסחר					424	אספר 1
	הפסקת מסחר					112.5	אספר אג"ח א
-4079	5000	9.1	-1.2	-7.0		542	אפליקום
-10888	8235	1.8	-2.0	-1.5	בן	64.5	אפליקום אופ 1
+6000	6000	6.1	+1.0	+3.0		300	אפק
+944	6000	9.6			בן	473	אפריקה אג"ח 2
-57	132	29.4				66084	אפריקה אופ' 7
-5133	6061	6.3				310	אקסטרא
-2325	2325		-0.5			1.9	אקסטרא אופ' 1
-483	190	0.8	-0.2	-3.0		1217	אקסלנס
+21793	1500	4.9	+2.0	+19.0		966	אקרשט 1
+7563	16373	50.1	+1.0	+9.0		906	אקרשט 5
-7000			-0.5	-0.5		123	אקרשט תעש אגח ב
-9625	16036	28.9	-3.0	-17.0		534	אר אס אל
+55	1030	1.5			בן	424	ארגמן 0.8
+59	228	0.6			בן	833	ארדיטי
-40000	40000	13.8	-0.2	-0.5		102.5	ארדיטי אג"ח א
+55431	18276	4.2	+3.5	+2.5		68	ארדיטי אופ 1
+6690	11378	7.2				188	ארווים 1
+13999	1		+0.8	+1.5		175.5	ארווים אג"ח 1
+2514	21051	22.0				310	ארית 1
+5000	45000	8.5				56	ארית אג"ח 1
+833	413	1.9				1356	ארלדן
-22203	2000	1.1	-1.0	-1.5		160	ארפל
+1071	1518	2.2			בן	427	אשד הגבי' 0.5
-9195	14200	19.7				411	אשטרום נכסי'
-21990	22000	9.1	-0.2	-0.5		122.5	אשטרום נכסי אג"ח
-11807	11807	21.3				534	אשטרום תעשי'
+100000	50000	22.4	+0.3	+0.5		132.5	אשטרום תעש' אג"ח
-25807	12902	18.9	-2.0	-9.0		433	אשלד
						97	אשלד אג"ח א
+3499	1		+3.0	+5.5		189.5	אשפרה 1

ב

-3000			-1.0	-5.0		498	באסכל
+4760	8656	7.6				360	בדש
+245730	135534	38.0	+2.0	+1.5		83	בדש אג"ח א
+220055	8000	0.2	[illegible]	+0.9		5.6	בדש אופ
-24938	26937	17.1	-1.1	-2.5		188	בולוס
						199	בולוס אג"ח
-7516	2016	1.7	-4.7	-13.0		253	בולוס-גד
+34268	4725	1.2				72	בולוס-גד אג"ח א'
						387	במיוד
-59571	1500	0.2	-30.0	-13.5		31.5	במיוד אופ
+1661	1000	1.9	+1.8	+10.0		570	בתי תיכון
+8567	3540	1.2	+3.5	+3.5	בן	99.5	בתי תיכון אופ' 1
-118251	38693	27.7	-2.2	-5.0		212	בזק אופ' ב
						505	ביזל
-40000			-0.2	-0.5		103.5	ביזל אג"ח
+41000			+1.8	+10.0		592	ביטור
-3	3					89	ביטור אופ 1
	הפסקת מסחר					1	בינלאומי אופ' 2
+522	320	48.2	+2.0	+860.0		43846	בינלאומי משכנתאות
-21918			-10.0	-27.0	בן	248	ביר
						41.3	ביר אופ' 1
-24378	24749	15.1	-3.0	-5.5		181	ביתן
+54837	35125	1.4	[illegible]	+1.5		11.7	ביתן אופ' 1
						287	בית הזהב 1
-10000			-0.2	-0.5		194	בית הזהב אג"ח 1
+27000	26598	51.2	[illegible]	+37.0	בן	571	בלמון 1
-2025	2876	2.3				235	בלמון אופ'
+175	1101	4.3			בן	1152	בלנקין
+261660	45922	13.4	+0.8	+0.5		86.5	בלנקין אג"ח א'
-15071	18109	31.3				512	בלנקין אופ' 3
-6839	9055	42.4				1388	בלרוח
-8697	3702	2.3	-6.5	-13.0		185	בנוסק
+300000	300000	106.3	+1.0	+1.0		105	בנוסק אג"ח א
-4607	309	1.9	-2.0	-36.0	בן	1786	בן יקר גת 1
+220588	201500	29.8	+3.0	+1.3	בן	43.9	בן יקר גת אג"ח ב
-62515	8000	2.4	-0.5	-0.5	בן	90.5	בן יקר גת אגח א
+1765	1581	2.4			בן	455	בן יקר גת אופ' 1
-965	1076	1.5	+3.0	+12.0	בן	415	בן יקר גת אופ' 2
+15	11	4.3				57133	בני גב 5
-2087	750	0.5	-2.2	-5.0		284	בר
-40000	40000	9.8	-0.2			72.5	בר אג"ח א
-2657	34682	6.7			בן	57	בר סול
-1000	2000	1.6	-0.7	-2.0		243	ברוש 1
-15958	19993	9.4	-0.2	-0.5	בן	140	ברזל
+176107	2195	0.1	[illegible]	+3.7		16	ברזל אופ' 1
-6503	8503	4.1				141.5	בריל
-550	240	1.8				2223	ברן 1
+1390	2210	1.1	+3.3	+4.5	בן	143.5	ברנד
-11390	1000	0.2	-3.0	-3.5		46.9	ברנד אופ 1
	12231	35.6				862	ברנמבין 1
-7664	29744	12.4				123.5	ברנמבין אג"ח
+2122	1662	1.4	[illegible]	+16.0	בן	243	ברקר
-2644	2644	5.9				666	ברקן

ג

-188	256	26.2	-0.2	-76.0		30325	גב-ים 0.1
+207	231	24.3				30866	גב-ים 0.5
-40027	27		-1.0	-1.5		171.5	גב-ים אג"ח 1
-984230	1160634	11.0	-1.7	-0.1	חב	2.8	גבעות
+597	1308	8.2	+0.8	+14.0	בן	1849	גולד בונד
+7293	6591	17.8	+1.8	+14.0		798	גולן
-11067	9022	5.7	-3.2	-6.5	בן	188	גולקס
-181	5880	9.2			בן	464	גוית
						282	גוית אג"ח א'
+49983	17		+0.5	+0.5		111	גוית אג"ח ב'
	18574	5.1				81.5	גוית אג"ח ג'
-9238	5964	5.5	-1.2	-3.0		274	גוית אופ' 1
+5090	4392	1.9	[illegible]	+6.0		130.5	גוית אופ' 4
	1348	1.7				373	גיבור סבי
-172665	86250	27.1	-1.2	-1.0		93	גיבור סבי אגח 1
+87	763	0.5			בן	185	גיבור סבי אופ' 2
	1481	0.9				178.5	גיבור ספורט
	הפסקת מסחר					1	גיבור ספורט אופ 1
-1847	1847	1.9				309	גילון מודה
+16538	4574	7.1	[illegible]	+26.0		459	גילוק
-12872	11310	3.8				100	גילוק אופ'
-3501	5500	2.8			בן	150	גלבוע עץ
+2859	6424	2.6				119	גלקום
+498	500	1.6				923	גלרן 1
+770	730	1.1	+4.8	+28.0	בן	449	גמא
-11635	1530		-1.7	-0.1		3.4	גמא אופ 1
-9976	2987	7.4	-1.5	-11.0		734	גמאוורקס
+5314	15625	7.0			בן	133	גמביט
+6650	4223	5.0	+0.8	+3.0		354	גן שמואל
+34818	16041	1.1			בן	19.4	גן שמואל אופ 2
-14285	6500	7.0	-1.5	-5.0		320	גרופית
+1501084	148916	0.5	+2.8		בן	1	גרופית אגח 1
-890	890	0.9				313	גרין
-8835	3355	4.9	-0.2	-1.0		432	גריינבג
-6763	16006	6.0	-0.2	-0.5		110.5	גרנית אגח 1
+80894	100000	31.4				93	גרנית אופ' 2

ד

-298	77	3.5	-1.0	-134.0		13312	דובק מבכר ס
+42	200	9.0				13292	דובק מבכר ש
-3257	4186	7.3				518	דוברת שדם
-10000	10000	3.1	-0.2			92.5	דוברת שדם אגח א'
+11187	10843	0.4	+2.3	+0.2		11.2	דוברת שדם אופ 2
+1005	778	0.8			בן	286	דוברת שדם אופ 3
-758	4710	2.0				126.5	דולב
+100000			+0.3			99	דורב אג"ח א'
-2176	5176	9.0	-0.5	-3.0		514	דומיקאר
+37273	9727	3.7	+0.5	+0.5		112	דומיקאר אג"ח א
+9911	12654	17.9	+1.5	+6.0		420	דורנר
+50185	16000	5.1	[illegible]	+8.5	בן	93.5	דוראה
+6263	4019	2.6	[illegible]	+16.0	בן	195	דורי הנדסה
-8480	50000	13.4				79.5	דורי הנדסה אג"ח א
	3025				חב	1	דורי הנדסה אופ 1
+2720	1296	5.2	[illegible]	+57.0		1187	דעת 1
-7486	7198	17.1	-4.7	-36.0	בן	713	די פי אל
+2000	2008	3.1	+1.8	+8.0		452	דיג
-4700	344	0.2	-1.5	-2.5		177.5	דיגל חבשיקים
-1050			-2.0	-393.0		19241	דיסקונט משכ'
+176469	2723306	13.9				2.6	דלק הפקות 1
-1336	398	3.0	-2.0	-46.0		2247	דלק ח. נפט 1
+60590	6410	3.5	+2.8	+4.5		160.5	דלק מערכות
-275404	266061	3.6	-0.2		בן	4	דלק קידוחים
-1201	1201	6.5	-1.0	-16.0		1604	דלתא-גליל 1
-2186	2000	10.5				1553	דלתא-גליל 3
+5450	5600	33.7	+0.5	+9.0		1786	דן
-3408	2000	2.3	-1.0	-3.0		345	דן רגע
+149985	15		+0.5	+0.5		118.5	דן רגע אג"ח א
+3134	5135	24.8				1432	דנאל
-180188			-10.0	-6.5	בן	58.5	דנאל גרות
+400001	9460	1.7	+1.0	+0.5		52	דנאל גרות אג"ח 2
+20080	33891	7.2	+0.3		בן	62.5	דנאל גרות אג"ח א'
-40000	40000	8.2				1.8	דנאל גרות אופ' ב'
+480	480	4.6	+1.3	+35.0		2860	דנבור 1
+30000			+0.5	+1.0		213	דנבור אג"ח
+658326	37354	15.8	+0.8	+1.0		125	דנבור אג"ח ב
+481	186	1.5	+3.3	+77.0	בן	2446	דנבור סכור'
-12540	71755	25.7				106	דנבור סכור' אג"ח
+487	583	9.8	+0.5	+25.0		4973	דנבור משאבים
+1080	850	0.5	+0.5	+1.0		173.5	דנדור
-4542	3932	11.7	-1.0	-9.0		879	דקל 1
+16806	14314	65.6	+1.8	+23.0		1357	דקסר 1
+20140	12310	6.9	+0.3	+0.5		166.5	דקסר אג"ח
-14112	42112	14.1				99	דקסר אג"ח 2
+714	460	2.4	+1.0	+15.0	בן	1516	דסקטי
-11500	10000	13.3	-1.2	-5.0		393	דסידן
+804	936	0.8	+3.8	+10.0		265	דסידן אופ 2
-30					בן	2241	דעגן 1
-8015	4015	2.5				185	דעגן אג"ח 1
-1229	1500	10.2				2009	דרבן
						188	דרבן אג"ח א
-568	12433	11.3				269	דרה אופ'
+24392	6612	3.7	+1.5	+2.5		166.5	דרלדן
+4866	6982	4.2	[illegible]	+8.5	בן	177.5	דרעד 0.1
+8723	1176	5.4	[illegible]	+124.0	בן	1360	דשנים 0.1
+12069	4509	15.6	[illegible]	+49.0		1022	דשנים 0.5
+1860	16		[illegible]	+29.0		171	דשנים אופ' 1

ה

-2828	3108	5.8				554	הד ארזי
+4059	10181	1.3			בן	37	הד ארזי אופ' 1
-17699	2551	7.0	-1.2	-10.0		809	הדר 1
+5977	7595	19.8	+0.3	+2.0		772	הדר 5
+131344	26486	13.4	[illegible]	+7.8		150	הכשרה ביטוח
+6048	13048	3.7	[illegible]	+8.0		91	הכשרה ביטוח אגח א
+44884	18696	0.4	+2.5	+0.2		6.4	הכשרה ביטוח אופ 1
+99999	65001	41.9	+1.5	+3.0		191	הכשרת הישוב אגח 8
+14299	3958	8.2	+3.8	+22.0	בן	612	המלט
+1500	1500	7.8	+0.5	+8.0		1549	המשמר-הראל 1
-15207	1320	6.7	-1.5	-23.0		1495	המשמר-הראל 5
+58693	4014	2.9	+0.3	+1.0		217	המשמר-הראל אגח

ו

-13	30	7.4				72880	וולפמן 0.1
-4973	3666	2.9	-1.5	-4.0		236	וולקן
-1295	647	0.4	-0.2	-0.5		169.5	וולקן אג"ח 1
	הפסקת מסחר					92.5	וידאומטיקס
	הפסקת מסחר					2.8	וידאומטיקס אופ 1
+1345	3547	5.6	+3.3	+15.0	בן	471	ויסלם 1
+60003	1		+0.8	+0.5		84	ויסלם אג"ח א
+252115	8759	0.2	[illegible]	+1.3		7.8	ויסלם אופ א
+7094	2110	4.7	+1.0	+7.0		663	ויליאר
						106	ויליאר אג"ח
+14252	9473	17.9	+1.5	+8.0		559	וילי-פוד
+8200	3800	1.4	+1.3	+1.5		113.5	ויליגר
-50141	75000	16.8	-1.0	-0.5		64.5	ויליגר אג"ח
						370	ולפמן תעש 1
-2401	2401	2.7	-1.0	-3.0		334	ולפמן תעש 5
-115			-10.0	-1762.0	בן	15862	וורדיגו 1
+37000	2000	0.8	+4.8	-5.5		116.5	ורדינון אג"ח אופ'
						133.5	ורדינון אגח א
+29	2	0.1				7217	ורדינון אופ' 3

ז

+1683	2818	2.0	+2.0	+4.0		209	זכה
+1056	908	1.2	+1.0	+4.0		360	זגד השקי' 1
+25759	39218	23.4	+1.5	+2.5		177	זיקו
+779	3779	4.9	+0.5	+2.0		385	זיו
-401	1		-0.5	-9.0		1762	זיקה 1
-9754	10004	55.9	-0.7	-13.0		1657	זיקה 5
+650	430	5.5	+1.3	+46.0	בן	3755	זיקית 1
						3560	זיקית 5
-5600	6900	19.7	-1.0	-9.0		848	זלד אבלגון
+5000	95000	31.2				99	זלד אבלגון אגח 2
	13385	4.9				109	זלד אג"ח א
	5923	0.3				13.5	זלד אופ'
-18506	16095	14.3	-0.5	-1.0		262	זנבל 1
-36519	42478	55.6	-0.5	-1.0		388	זנב
+740	2740	2.0				217	זר
+10936	14206	0.7	+0.5	+0.1	בן	15.1	זר אופ 1

ח

-4993			-10.0	-38.0	בן	342	ח אלקטרוניקה
-9800	6500	1.8	-10.0	-9.0		81	ח אלקטרוניקה אופ
-1641	1079	10.4	-0.5	-14.0		2861	חבס
-46000	36000	10.7	-0.2			86	חבס אג"ח 1
+5576	6076	6.7				325	חגיי 1
+20000	5000	2.3	+0.5	+0.5		138	חגיי אג"ח א
+384999	40882	13.8	+2.0	+2.0		100	חגיי אג"ח ב
+6101	4076	1.0	[illegible]	+6.5		70	חגיי אופ' 1
-22729	21531	26.1	-1.0	-4.0		561	חד בורנת
-4446	3554	12.7	-1.0	-15.0		1478	חוף האלמה 0.1
-311	7008	3.6				151	חוצות
-18001	18129	4.2	-0.5	-0.5		122.5	חיון
-238	160	5.0	-0.5	-47.0		9298	חירון 1
-50	25	0.8				9038	חירון 5
-1086	446	4.5	-1.0	-30.0		2969	חל סירותים
	5000	2.3				133.5	חל סירותים אגח
	33443	14.4				127.5	חל סירותים אגח 2
+230000	70000	26.6	+2.0	+2.0		111.5	חל סירותים אגח 3
+8500	2500	3.1	+3.5	+12.0		366	חמישה יוד 1
+59998	59998	17.3	+0.5	+0.5		85.5	חמישה יוד אג"ח 2
-635919	45000	0.3	-5.5	-0.1		1.9	חנל אופ' ה
-6341959	1087921	4.8	-10.2	-0.2		1.3	חנל אופ' ז
-10864	97375	105.1				320	חשיר
+22354	5005	0.2	[illegible]	+0.8		10.8	חשמן אופ' 1
-1123	1777	7.9				1312	חסין אש

ט

+9075	1400	2.1	+1.0	+4.0		448	טרביאס
-3794	10478	19.8				560	טוטגאר
+3091	54		[illegible]	+11.8		35.4	טוטגאר אופ 1
-56872	14468	15.4	-4.2	-14.0		315	טופלין 1
+33815	24482	7.9	+0.3			95.5	טופלין אג"ח א
+1099	3900	1.5			בן	115	טופר
+35450	43961	6.2	+0.5	+0.2	בן	41.8	טופר אג"ח 1
	5929	0.7				34.8	טופר אופ 2
-3235	870	1.6	-4.0	-23.0	בן	549	טיב
+719	4066	3.3				239	טיבון נ"ל אחזק'
+22538	24968	71.8	+2.0	+17.0	בן	852	טסט
+12633	9501	3.1	[illegible]	+6.5		95	טסט אופ 1
+405	405	1.4	[illegible]	+67.0		1054	טסטבלס
-9037	4925	7.3	-2.0	-9.0		442	טסטבלס אופ 2
+25842	1316	1.1	[illegible]	+20.0		246	טל בכלים
+77768	27100	5.5	+1.5	+1.0		60.5	טל בכלים אגח א
-684	1398	0.3	-2.2	-1.5		65	טל בכלים אופ 2
-741			-0.2	-2.0		672	טלדור
-895	3659	1.5	-0.2	-0.5		125	טלדור אופ' 1
-685	6599	26.9				1287	טלסיס
+64629	22450	57.3	+1.5	+26.0		756	טמבור
-5208	7808	5.9	-0.2	-1.0		222	טנא
-6230	1910	4.8	-1.5	-11.0		746	טעם ישראל
+6	2	1.2	+2.3	+3952.0		179606	טפחות מבכר 1
-985	3500	3.4				284	טרקדרה
						2175	טרידאינג

י

-4605	5605	5.0	-0.2	-1.0		265	יאור
-300	5800	21.5				1101	ידע מחשבים
+9891	12431	3.8				91	ידע מחשבים אופ 1
+8372	6171	9.4	+2.0	+9.0	בן	449	יפו
						113	יפו אג"ח א'
-39106	39106	0.5				4	יפו אופ' 1
+4244	4000	6.8			בן	504	יהודה
+39487	3525	2.0	+0.5	+1.0		167	יואל אג"ח 1
-8333	14333	8.2				169	יואל אג"ח 1 א'
-216733	115903	5.9	-3.7	-0.6		15	יואל אופ' 3
-6727	1153	0.5	-6.2	-9.0	בן	139	יובל הנדסה
-1000			-3.2	-61.0		1809	יוחנה
-12732	8302	14.6	-3.0	-16.0		520	יונה מלונות
+207634	110799	40.9	+2.0	+2.0		109.5	יונה מלונות אגח
+85			+0.5	+6.0		1188	יוניבאר 1
+438			+0.5	+2.0	בן	368	יוניבאר 5
-2180	2800	3.1	-1.0	-5.0		454	יוניורס
-3500	57		-2.0	-2.5		122.5	יוניקורן
	לא נסחר					104.5	יוניקורן 5
						145	יוניקורן אגח 1
+9517	10917	6.8	+0.8	+1.5		185	יוסי סחס
	3446	5.6				479	ילד
+1966	2002	3.7				547	ים סוף
-9549	11523	8.2	-5.2	-12.0		218	ים תיכון
+55081	10000	2.5	+1.0	+0.5		75	ים תיכון אג"ח
-1	1					1034	יסקל
+25408	19899	41.6	[illegible]	+46.0		620	יעד 1
+10161	21547	9.1	+2.0	+2.5		125.5	יעד אג"ח א'
+143	21	0.1	+1.5	+25.0		1677	יעריא 1
-12641	8423	4.0	-0.2	-0.5		140	יעסור 1
+11340	31340	5.3				50	יעסור אגח א'
+20520	23874	0.9	[illegible]	+0.9		11.4	יעסור אופ' 2
+5739	5156	3.0	+0.5	+1.8		172.5	יעקבוביצקי
-7503	7933	24.3	-1.7	-16.0		906	ישאומה
-13213	8213	5.9	-0.2	-1.0		212	ישאומה אג"ח
+10002	2000	1.5	+0.8	+2.0		216	יצוא אג"ח 4
-6750	3557	6.1	-5.0	-27.0	בן	511	ירדן א 1 0.1
-2613	2615	0.8	-0.2		בן	95.5	ירדן אג"ח 2
-3863	3955	4.8				356	ירדן אופ' 5
-484	12451	8.6				204	ירושלים
+30000	30000	13.0	+0.3	+0.5		128.5	ירושלים אג"ח 16
	2206	0.5				68	יש גד
						147	ישפק הון
+779	1604	16.3	+0.3	+8.0		3011	ישפרו 0.1
+11870	3167	21.6				2018	ישראלום 1
-18000	10000	7.4				220	ישראלום אג"ח
-27	37	0.7	-0.2	-14.0		5623	ישרס 1
						5258	ישרס 5
+19998	2		+0.5	+1.0		190	ישרס אג"ח א'

כ

-11104	13325	19.8	-1.0	-4.0		440	כבלי ציון 1
+149285	117343	52.6	+0.5	+0.5		133	כבלים אג"ח 1
-1062	1961	2.1				322	כבלים אופ' 3
-4000			-3.2	-11.0		340	כדורי
+1379	3775	0.4			בן	28.4	כדורי אופ 1
-1	1					217	כהן בני
-8762			-4.0			1.2	כהן בני אופ' 1
+3792	4380	5.7	+0.5	+2.0	בן	395	כהן ט.ם
	10269	2.5				73	כהן ט.ם אופ
-4434	14351	25.0				516	כהן פיתוח 1
-17546	18152	23.6				386	כים גיד
+281800	7000	3.3	+0.8	+1.0		137.5	כיתן אגח א
+26	27	0.7				7646	כלל ישראל 50
	הפסקת מסחר					185	כלל ישראל אופ' 3
-976	83	3.1	-1.5	-168.0		11045	כלל מחשי' 1
-34	34					160	כלל מחשי' אג"ח 1
-103	16	2.0	-2.7	-1054.0		37283	כלל ישקוח 0.1
+9208	34977	21.3				180.5	כלל תעשי' אגח 8
-12064	6000	8.2	-2.0	-8.0		404	כמיפל
+16935	16445	2.0	[illegible]	+1.7		35.4	כמיפל אופ 1
+6239	6100	23.7	+0.8	+9.0		1149	כנפיים
-3701	4637	1.5				96	כנפיים אופ 1
+4150	4150	3.2				265	כנרת
-5888	3596	0.7	-0.5	-0.5	בן	56	כנרת אופ' 1
+5969	4368	17.9	+1.3	+15.0		1217	כפרית
-8480	10639	2.9	-4.7	-4.0		82	כפרית אגח א
+329986	450000	30.3	+2.5	+1.5		59.5	כץ אג"ח
	לא נסחר					112	כץ תעשיות
-9929	3738	6.5	-0.5	-3.0		677	כרמל 1
+8106	1894	1.8	+0.8	+2.0		276	כרמל ש"ה 3
	2080	3.9				584	כתר סד"ר 1 ט"ה

ל

-246	81	13.8	-0.5	-253.0		50368	לאומי משב
-45000	20000	7.5	-1.5	-1.5		111	לאומי משב אגח 154
-22	34	2.0	-1.0	-171.0		16957	לאומי משב אופ' 1
+8397	7027	48.0	+3.5	+68.0		2024	לבידי אש'
+16000			+1.8	+2.0		181	לבידי אש' אגח 1
+107602	53633	22.9	+0.5	+0.5		126.5	לבידי אש' אגח 2
-2242	2242	8.2	-4.0	-45.0		1078	לבקב
+4815	10250	12.5	+0.5	+2.0	בן	362	לגו
+12801	11720	3.0	[illegible]	+3.5		76	לגו אופ 1
-840	970	4.3	-1.0	-13.0		1318	לודזיה 0.1
-3	3					1145	לודזיה 0.4
	לא נסחר					151.5	לוטוהל
	לא נסחר					2	לוטוהל אופ' 1
+7290	9210	2.6	+0.3		בן	85	לוחות הגליל
-34974	30000	8.0	-0.5	-0.5		78.5	לוחות הגליל אג"ח
+7640	21850	16.1	+0.3	+1.0	בן	219	לוי
+181803	300000	86.8	+1.0	+1.0		85	לוי אג"ח א
-1339	31800	1.4				13.1	לוי אופ' 1
+1393	7000	21.7				917	ליגמקסין
+154	154	1.7				3277	לוסיד 1
-6681	5603	5.2	-5.0	-15.0		276	לניק מסחר
-12000	100000	26.8	-0.2			79.5	לניק מסחר אג"ח א'
+26100	42850	26.3	+2.5	+4.5		182	לניק העפ
+823201	243360	59.9	+2.5	+2.0		73	לניק העפ אג"ח א
+31718	570	1.1	+1.5	+9.0		593	ליבר
-36608	13986	1.9	-10.0	-4.5		40.7	ליבר אופ' 1
-4644	3158	10.4	-1.5	-15.0		973	ליגד
-12749	6870	3.0	-1.0	-1.5		128	ליגד אג"ח 1
+7180	6729	43.2				1901	לידן 1
-10814	13718	41.5				897	לידן אופ' 1
+3137	955	2.1	+1.8	+11.0	בן	656	לידר
-668	668	0.9				418	לידר אופ ב'
-25116	20000	1.5	-1.0	-0.3		22	לידר אופ ג'
+4766	4764	2.8			בן	136	ליגנים
-1152	2957	15.2				1521	ליפמן
-3352	1370	10.0	-2.5	-55.0		2164	ליפסקי 1
-58235	699	0.3	-0.5	-0.5		123.5	ליפסקי אג"ח א
-9082	9622	11.6	-3.5	-13.0		357	ליפסקי אופ' 1
-30209	16527	8.3	-5.7	-9.0	בן	149	ליפסקי 5
-2656	3874	18.2	-1.0	-19.0		1878	לירד 1
+79999	30002	9.7	+1.0	+1.0		96	לירד אגח א'
-1973			-10.0	-294.0	בן	2647	לכיש 1
						537	למוס
+19705	26645	10.0	+0.3	+0.5		111	לפידות
-6690	11690	2.4				61.5	לפידות אגח 1
+55800	30800	7.2	+3.0	+2.0		71.5	לפידות אר 1
-400184	338751	9.9	-5.0	-0.5		8.7	לפידות יהש
-323690	76141	0.5	-7.0	-0.2	בן	2	לפידות יהש אופ א

מ

-302	300	0.7			בן	654	מאגמה העפ'
-5784	1100	1.5	-0.2	-1.0		404	מאגמה העפ' אגח 1
+226	5727	53.8				2782	מאפי בזה 1
+13692	6308	3.8				180	מאיר קדא אגח ב
-2160	1337	1.3	-5.2	-16.0	בן	282	מאקפל
+3200	25000	6.1				72.5	מאקפל אג א'
-164982	29700	6.7	-1.0	-0.5		66.5	מאקפל אג ב'
+99552	102925	5.1	[illegible]	+2.5		14.8	מאקפל אופ 2
+3055	3055	11.1	+0.3	+3.0		1080	מבטח ביטוח
-9456	7804	3.9	-0.5	-0.5		146.5	מבטח ביטוח אופ' 1
+28933	29398	28.4	+2.8	+8.0		286	מגאסון
+8485	29193	13.7	+0.5	+0.5		139	מגאסון אגח 1
+499	1281	1.7			בן	384	מגב סכור 1
+7940	9905	2.6	+2.5	+2.0		77	מגב סכור אופ'
-13674	5467	17.1	-1.0	-9.0		929	מגבות ערד
-3086	780	5.3	-1.5	-31.0		2009	מגור 0.1
+380	220	1.5	+2.0	+38.0		1947	מגור 0.5 א
+3700	800	2.2	+3.8	+29.0	בן	802	מגור שמר
+2422	5881	8.7	+0.3	+1.8	בן	438	מגם 1
+83500			+1.0	+1.5		131.5	מגם אג"ח
						94	מגם אגח ב'
+1113	8799	68.9				2322	מגן 1
-29182	3034	5.0	-1.5	-6.0		385	מדיטכניקה 1
-64000	32000	10.1	-0.2			93.5	מדיטכניקה אגח א
-1	1					486	מדיטכניקה אופ' 1
-1299	1299	4.2	-0.2	-2.0		959	מדגל
+313275	358152	13.2				10.9	מודיעין
+338533	283567	2.7			בן	2.8	מודיעין אופ 2
	1028	1.6				447	מולט
+71211	102094	26.4	+0.3			76.5	מוטת
+29956	58776	18.5	+1.5	+1.5		93.5	מוטת אג"ח אופ
-192471	171414	5.7				9.8	מוטת אופ' 2
-8029	3480	5.7	-3.0	-15.0		495	מוצרי מעבדות
+5616	220		[illegible]	+2.4		25.7	מוצרי מעבדות אופ
+7675	8056	10.7			בן	392	מושקוביץ
-3628	1260	1.4	-5.0	-18.0	חב	339	מושקוביץ אופ' 2
-9500	12525	20.4	-1.0	-5.0		483	מחק
-487	652	15.4				7009	מנורי השקי'
-9595			-2.0	-7.0		344	מטי
+259	100	9.6	+4.0	+1090.0		28336	מטעי הדר 1
+53	43	3.2	+2.0	+431.0		21971	מטעי הדר 5
-11437	2435	10.5	-1.0	-13.0		1276	מי עדן
	582	1.6				801	מיטבית
+3957	1998	2.2	+4.8	+15.0		324	מיטודי
+8390	7534	8.4	[illegible]	+2.0		16	מיטודי אופ' 1
+16671	21346	44.3	+1.0	+6.0		615	מילומור
+688410	40647	11.3	+1.5	+1.0		82	מילומור אג"ח א
-30489	25994	12.9				146.5	מילומור אופ'
-1657	1500	2.2	-1.0	-4.0	בן	440	מיני ליין
+14437	15000	5.4	+3.0	+3.0		107	מירוז
-113449	78801	21.9	-0.2			82.5	מירוז אג"ח א'
+38545	2075	0.6	[illegible]	+4.5		58	מירוז אופ' 1
-45595			-10.0	-7.7	בן	24.1	מירוזית 1
+66008	6408	10.8	+1.8	+9.0		500	מישור החוף
-29753	15051	4.7				92	מישור החוף אג"ח 2
+4078			[illegible]	+12.8		132	מישור החוף אופ 3
-4801	4801	3.4				209	מיטבאל 5
+168161	42307	10.9	+2.0	+1.5		76.5	מיטבאל אג"ח
-1436	4800	9.3	-0.7	-4.0		571	מלונות אמרי'
-222413	60000	20.5	-1.0	-1.0		101	מלונות אמרי' אגח
	18697	2.4				37.3	מלונות אמרי' אופ
-5509	5041	6.9	-3.0	-13.0		405	מלונות הבשי'
-22080	20000	7.9	-0.2	-0.5		117.5	מלונות הבשי' אגח
+500	1500	6.7	+0.5	+7.0		1332	מלט
+7080	2234	0.6	+3.5	+2.5		76.5	מלי
-39949	4030	10.7	-6.0	-50.0		790	מליבן 1
	209167	84.7				120	מליבן אג"ח ב'
-3349	3419	10.8	-0.2	-2.0		865	מליסרון
+7960	3804	3.3	+2.8	+7.8		260	מליסרון אופ' 2
-31712	28552	19.6	-1.0	-3.0		282	מלל
+6080			+0.8	+1.0		162.5	מלל אג"ח א'
-9415	37847	11.8				92	מם
+121500	22988	5.1	[illegible]	+3.8	בן	66	מם אג"ח א'
-9682	4057					2.1	מם אופ' 1
-4471	18200	1.0	-1.5	-0.4		27.7	מם אופ' 2
-2800	2000	3.5	-2.0	-11.0		517	ממבר
-5304	2652	3.6				397	ממטר
						141	מן 1
+15008	6000	3.1	+1.0	+1.5		150.5	מן אג"ח א'
+2710	6000	8.8	+0.8	+3.0		433	מנדלסון
-85881	21979	9.5	-0.5	-0.5		128.5	מנופים
+12997	1059	3.5	+1.0	+18.0		980	מנורה 1
+9999			+2.8	+19.0		965	מנורה 5
-381	381	13.2	-0.2	-26.0		10283	מנרב 5
+526	10926	23.4				636	מספן 1
						163.5	מסתור ש"ה א'
						771	מעריב
+32072	254167	61.7				72	מעריב אג"ח א'
+43641	21081	0.5	[illegible]	+0.9		7.2	מעריב אופ' 1
	2000	7.1				1054	מפעיל
+25000						128	מפעלי פלדה אגח
-4000	1000	1.4	-0.5	-2.0		417	מקור המדעיקה
+798	196	0.8	+1.0	+11.0		1140	מקסימה 1
-1180	1063	3.9	-1.5	-17.0	בן	1084	מקסימה 5
-1700	1025	5.7				922	מר תעשיות
-10085	6012	4.8	-0.5	-1.0		198	מרוב
-7685	9211	7.9	-5.0	-13.0		255	מרין לוניק
+40000	5028	1.7	+1.0	+1.0		100.5	מרין לוניק אג"ח
+772475	98548	25.1	+4.3	+3.0		75.5	מרין לוניק אג"ח 2
-95	280	1.1	-0.2	-4.0		1603	מרכז הקבלנים
-7022	4098	3.8	-0.2	-1.0		277	מרכזית אופ 2
+1813	2000	3.1				459	מרכזית וייס
+21399	19393	3.9	+1.8	+1.0	בן	68	מרומן
	109354	0.7				1.9	מרומן אופ' 1
+258487	65000	14.3	+0.3			65	מרומן מנוף
						561	משב
+24327	40000	6.7				49.7	משב אופ'
-1874	1872	1.0	-4.5	-15.0	בן	159	משוב שיווק
+4161	2261	0.7	[illegible]	+5.8		89.5	משוב שיווק אופ' 1
-109	348	2.3	-1.0	-20.0		1999	משכן אופ 4
-3340	1895	17.9	-2.5	-72.0		2797	מתוב
+2793	271	2.0	[illegible]	+105.0		2284	מתם

נ

-2403	556	2.9	-1.5	-23.0	בן	1543	נאות אביב 0.5
-12612	10000	19.9	-2.0	-12.0		509	נביאים
+21649	47932	6.3				38.8	נביאים אופ 1
+4989	3311	1.6	+3.0	+4.8		140.5	נבינגר גליל
-16320	6320	2.4	-0.5	-0.5		110	נבינגר גליל אגח 1
+125950	50000	10.2	+1.5	+1.0		68.5	נבינגר גליל אגח 2
-30	30	0.3				2498	נבינטר
+29511			[illegible]	+5.0	קן	53	נבינטר אגח א
-251	251	0.3	-0.2	-1.0		292	נבינטר אופ 1
-13288	2166	8.8	-5.0	-63.0		1204	נביעות 1
-21763	7963	9.6	-5.0	-19.0		358	נגב קרמיקה
+1749	616	1.4	[illegible]	+54.0	בן	649	נגה
	הפסקת מסחר					1	נגה אופ 1
+180	180	0.1				208	נגר הירדן
-7998	2008	1.4	+0.8	+2.0		214	נגר הירדן אג"ח א'
+22340	15564	7.4	[illegible]	+6.5		140.5	נוה אריאל
-1759	7280	4.1				167.5	נוה
-335	358	0.9	-1.0	-8.0		753	נודין קבוצות
+192236	250008	27.8	+0.3	+0.1		31.9	נודין פמ
-4008			-0.7	-4.0		1035	נודסלק
-1	1					108	נודסלק אג"ח א
+719	220	0.8	+4.8	+47.0		1034	נושקון 0.1
-5607	2720	4.3	-2.2	-16.0	בן	688	נושקון 0.5
-18603	4008	2.1	-3.0	-5.0		154.5	נושקון נכס
-2170	10000	3.0	-0.5	-0.5		89	נושקון נכס אגח א'
-31595	11642	2.2	-4.2	-4.0	בן	57	נחשון
+2475	2631	3.4	+1.5	+6.0		378	ניא
-3646	4170	25.9	-0.7	-14.0		1841	ניים 1
-4109	251	3.6	[illegible]	+318.0		4298	ניר הדרה אגח
-1180	1250	1.1	-5.8	-13.0	בן	252	נימן
+2448	8464	52.9	+2.0	+36.0		1852	ניסקו
-1590	2298	8.9				111	ניסקו אופ' 1
-4941	1927	7.7				1182	ניע
+1070	938	2.0	+0.5	+3.0		631	ניקוב סופר' 1
-5206	7706	14.9				571	נכסי אזורים
+1900	1900	1.7	+0.3	+1.0		261	נכסי אזורים אגח 1
-48041	48042	20.7	-1.0	-1.5		127.5	נכסי אזורים אגח 3
-1270	1384	29.1	-1.0	-63.0		6241	נכסי הדרים 1
-4676	13000	5.8	-0.2	-0.5		131.5	נמל
+32274	30000	9.8	+0.3			94.5	נסיונל אג"ח א'
+26205	8252	14.0				502	נסיונל בכורה
+12463	16734	1.4	+0.3	+0.7		25.3	נפטא חיפוש
-80722	45796	8.6				4.1	נפטא חפוש אופ' ב'
+36	13	1.3	+2.3	+657.0		28857	נקה 1
						198	נקה אג"ח א
+530	2000	3.5			בן	514	נקודות

ס

+4000	1500	1.8	+2.5	+8.0		345	סאני
+12635	9200	1.8	[illegible]	+3.0	בן	57.5	סאני אופ 1
+1500			+2.0	+13.0		660	סהר ביטוח
+1800	1360	2.3				492	סהר נייע
	3044	3.5				115.5	סהר נייע אופ'
						2057	סהר מימון
						601	סולר
+890	320	1.1	[illegible]	+47.0		996	סולתם
+9895	12011	15.2				375	סולתם אחז'
+112169	13816	8.5	[illegible]	+1.8		30.6	סולתם אחז' אופ' 1
	286	0.7				1033	סופר ים
-3522	3878	2.8	-1.0	-2.0		216	סופר ים אגח א
+13016	13016	4.9				112	סי איי
-3168	4725	3.2			בן	200	סיבוב
+1343	1338	1.1	+0.5	+1.8		253	סידיאיי
-13034	6500		-46.2	-1.1	בן	1.3	סידיאיי אגח 1
-8509	6012	4.2	-0.7	-2.0	בן	205	סימפסוס
+44080	44000	15.5				304.5	סימפסוס אג"ח א
-13489	8315	5.5	-1.8	-2.0	בן	194.5	סיסקו
-2464	6612	5.8				240	סיפי
+35291	5291	1.8	[illegible]	+8.5		103	סיפי אג"ח א'
+87500			[illegible]	+0.1		2	סיפי הפי אופ' 1
-1310	690	3.3	-0.2	-3.0		1395	סנו 1
-3070	930	4.1	-0.2	-3.0		1314	סנו 5
+74	4925	2.3			בן	141	סנומה
-102208	16024	4.4	-1.0	-1.0		82	סנטר אג"ח 1
+1564	1800	0.5	+3.3	+2.5		85.5	סנטר אופ' ב'
+464	785	14.3	+0.3	+13.0		5400	סנטרוסון 1
-2381	20080	33.7				491	סעד 1
+5000	6000	19.9	+0.5	+5.0		982	ספד הפסי' 0.1
-1723	1351	3.2				711	ספנות אופ' 6
-497	11673	3.6				75.5	ספנות הפסי' אופ 4
+95368	46632	15.8	+0.3	+0.5		100.5	ספנות הפסי' אג"ח 3
-9600	37001	19.7				158	ספנות ש"ה א'
-28996	31998	18.8				100	ספנות ש"ה ב'
-13019	20823	51.5	-0.2	-2.0		763	ספקטרום
-6291	5786	7.5				384	ספקטרום 1
+1807	337	2.7	+0.3	+6.0		2412	סקמב 1
+1862	1288	6.5	+0.3	+4.0		1498	סקמב אופ' 1
+2500	2500	14.4				1701	סקורפיס 1
	112954	44.9				123	סקורפיס אג"ח א
+1149	1606	1.3				239	סקורפיס אופ' 1

ע

+413	4284	1.2			בן	85.5	עגור
+93324			[illegible]	+1.0		5	עגור אופ 1
-383	1				בן	286	עזר הידרואליקה
+40908	11309	10.3	[illegible]	+14.8	בן	269	עזר הפי' 0.1 2
	835	36.9				13090	עוזר
+892	1390	4.8	+3.0	+30.0		1030	עורב
+17242	7708	4.7	+2.5	+4.5		181	עטיפון 1
+31319	33536	176.7	+2.5	+36.0		1562	עיט
+2628	322	0.8	+1.0	+7.0		729	על בד
-2731	1387	6.5	-1.0	-14.0		1381	עלית 1
-10511	18593	13.3				212	עמיגור
-14426	31787	5.5				51	עמיגור אגח 1
-19315	23515	15.4				194.5	עמית 1
-6080	3008	1.2	-2.0	-7.0		360	עץ טבעי
+543	253	63.2	+1.5	+3093.0		73991	עצמאות 0.1
+1594	5293	5.5				309	עצמאות 1
+2314	3480	1.1	+0.3			95	עצמאות אופ'
+2279	1078	39.4	+2.0	+105.0		5332	ערד 3
-130	130	0.1				149.5	עקמה אשקלון
-104330	50008	16.1	-0.2			95.5	עקמה אשקלון אג"ח

פ

+3047	2102	46.6	+2.0	+190.0		9672	פרוכומבר 1
+5250	9750	27.5				826	[illegible]
+53468	53931	46.8	+0.5	+1.0		357	פלגת אופ'
-22922	20658	12.8				183	פלגת אג"ח
	45080	16.2				106.5	פלגת אג"ח 4
+150008	59861	25.8				127.5	פלגת אג"ח ב
-51623	42617	1.0	-0.2			7	פלגת אופ' 4
-16526	15648	35.4	-1.0	-7.0		671	פלגון 1
+23000	7000	3.9	+0.5	+1.0		167	פלגון אגח 2
+342	658	1.7			חב	741	פולק
+9918	83048	16.4				58.5	פוליגון
+21663	80000	27.9	+0.3	+0.5		103.5	פועלים השקי' אגח א'
	2724	8.1				877	פועלים השקי' אופ 2
-16665	47036	9.7	-0.2			60	פורר
-83	83	0.1	-17.9	-73.0		341	פורמולה אופ' 1
-21095	21180	34.0	-1.5	-8.0		506	פז וו
+15760	11270	12.3	+2.3	+7.0	בן	323	פזו
-69230					בן	1	פח אופ' 1
	לא נסחר					608465	פרי המצ' גב'
	3	6.3				623409	פרי הגמר נו
	861	5.2				1881	פירלקס
+2761	6263	5.5	+0.8	+2.0		262	פיתוח
+9410	12527	52.7	+0.5	+6.0		1247	פיבה פלסט 1
-4046	6046	5.7				279	פיבוטס
+603998	2		+1.5	+1.5		102.5	פיבוטס אג"ח א
-1777	11000	27.4	-1.2	-9.0		738	פיטוכי
-13081	19031	8.3	-1.0	-1.5		129	פיטוכי אופ 2
+1758	3106	1.6				173	פיטוכי אופ 3
+291	400	16.2	+1.0	+119.0		12022	פיתוח תעשיה 1
-172	130	9.8	-1.2	-284.0	בן	22431	פיתוח תעשיה מבכ'
+15363	4969	7.2	[illegible]	+39.0	בן	428	פיתקית
-6605	500	2.2	-2.8	-27.0	בן	1323	פלדנר
-4802	18301	11.4				184.5	פלדנר 2
-635	636	0.3				118	פלדנר 2 אג"ח
+593	600	0.1				110.5	פלדנר 2 אופ 3
+10364	6288	11.9	+1.0	+6.0		560	פלטרום
+15677	48476	4.9	[illegible]	+1.9		30	פלטרום אופ' 1
-7423	46	0.1	-2.0	-13.0		646	פלסטופק
+48	2943	0.3			בן	28	פלסטופק אופ'
+4253	3632	13.8	+1.0	+11.0		1127	פנה הסק' 0.1
+419	1371	6.6	+2.0	+28.0		1425	פנס
-1300			-1.0	-5.0		524	פן דוו
+106	1594	14.1				2626	פניקס 0.1
+115	342	3.0				2595	פניקס 0.5
+206	309	8.7	+1.0	+82.0		8319	פקר פלדה אופ' 2
-21148	48725	20.7	-0.5	-0.5		126	פרוז
+28297	13698	1.0	[illegible]	+1.1	בן	22	פרוז אופ 1
+227	311	0.7			בן	1944	פרגוד 1
+55			+0.5	+9.0		1742	פרדס
-7740	27760	7.1				75.5	פרדס אג"ח א'
+20036	1977	8.4	[illegible]	+13.0		56	פרדס אופ' 2
+12804	15267	13.4				261	פרופיט
-138125	132325	36.2	-5.0	-4.8		81	פרופיט אג"ח א'
+239	237	5.1	+0.5	+31.0		6311	פרי אגר 5
-709	8895	5.3				127	פרי העמק
+116000			+0.8	+0.5		91	פרי העמק אג"ח א'
+18690	16892	1.2	+2.3	+0.5		20.5	פרי העמק אופ' 1
	461	7.0				4467	פריון אופ 4
+4041			[illegible]	+48.0	קן	528	פריגשר
+130000			+0.5	+0.5		103	פריגשר אג"ח א
-5123	4809	2.3	-0.5	-0.5		142.5	פריטן
+26497	61315	3.2				15.5	פריטן אופ 1

צ

-19097	29764	37.0	-1.0	-4.0		368	ציאם
	לא נסחר					123.5	צבר
	לא נסחר					13.5	צבר אופ
-303039	53272	15.5	-3.0	-2.5		86	צוד ספיר
	הפסקת מסחר					1	צוד ספיר אופ' 5
-99300			-10.0	-7.0	בן	64.5	צוד ספיר בכורה
						184.5	צוד ספיר ש"ה א
-167553	175128	39.0				66	צוד ספיר ש"ה ב
-22	20	0.5	-37.0	-4357.0	בן	7430	ציון 5
-4497	1180	0.5	-0.5	-0.5	בן	126.5	ציון סקטיל
+2384	2536	14.3				1676	ציונוסל
+1716	3817	1.7	[illegible]	+8.0		134.5	ציונוסל אופ 1
+2131	1531	4.0				764	ציוד דרום
-95565	7150	14.8	-4.0	-36.0		612	ציוויות
+157	298	6.4	[illegible]	+361.0		6370	ציקלון 1
+179	300	4.3				4201	ציקלון 5
						166.5	ציקלון אגח 1
+2681	17319	6.1	+0.5	+0.5		105	ציקלון אגח 2
-3987	8987	8.4				778	צמיתוק
	8000	3.1				116	צמיתוק אג"ח א
-2182	2182	5.2				718	צנעטל
+29477	19164	4.2	[illegible]	+5.0		65	צנעטל אופ'
-3375	10003	13.4				398	צרפתי
						102.5	צרפתי אג"ח א'

ק

-1	1					6404	קדם סיד
-6523	6523	4.1	-1.7	-3.5		184.5	קדם סיד אג"ח 2
-2123	6630	5.8				260	קדמי 1
+600			+1.0	+15.0		1498	קו מחה 1
+27167	8950	2.3	+2.0	+1.5		75	קור אמדאי אגח
+264384	179410	0.7	[illegible]	+1.3		14.3	קור אמדאי אגח 2
-34268	82666	217.0	-1.2	-10.0		778	קומטק
-2050	737	3.2	-1.0	-13.0		1367	קומפודים
-536	1		-4.7	-5.5		115	קומפודים אופ' 1
-10524	3741	4.3	-2.5	-9.0		344	קומפוליינט
+2287	3039	3.2	+4.8	+21.0	בן	458	קומקל
+4315	4248	0.6			בן	38.2	קומקל אופ' 1
+3661	5070	3.7			בן	215	קנמל
	15000	8.2				161.5	קנמל אג"ח א'
+1342	1386	6.7	+1.3	+18.0		1432	קסלגה 1
+446	887	1.9	+1.3	+8.0	בן	642	קסלגה 5
-3246	12613	12.5	-0.5	-1.0		293	קיסאל 1
+23000			+1.0	+1.0		109	קיסאל אג"ח
+16772	5428	1.5				83	קיסאל אג"ח ב'
-10857	17610	5.4				91	קיסאל אופ' 1
-5752	377	1.0	-2.0	-16.0		779	קיבו 1
-215	1488	0.8				157	קיבו
-30080			-0.5	-0.5		115	קיבו אג"ח
+8894	8394	0.5			בן	18.7	קיבו אופ 1
-91	453	7.1	-1.5	-71.0	בן	4674	קיסריה 0.1
+13399	15000	9.0	+1.3	+2.8		177	קיש קידוד
+5976	3718	4.8	+2.0	+8.0	בן	384	קלדגר
+4564	6371	54.5				2535	קליל 1
+6465	6500	54.8	+1.0	+25.0		2497	קליל 5
+5680	6660	7.9				351	קמור
+283000	146400	45.2	+0.8	+0.5		97.5	קמור אג"ח ג'
-11838	2241	1.5	-9.0	-19.5		195.5	קמור אופ' ד
+2825	1316	0.6	[illegible]	+6.5		132.5	קמור אופ' ה'
-4275	70	0.7	-3.0	-93.0		3021	קניאל פח 1
-61222	40053	14.1				102.5	קניבל
+340018	30830	6.2	+4.0	+1.8	בן	47.6	קניבל אג"ח א
	14100	1.0				36.9	קניבל אופ 1
-3259	1409	1.3	-5.0	-14.0		262	קניטקס
						1372	קסטרו מודל 1
-2400	2247	2.6	-1.5	-5.0	בן	336	קפיטל
+21100	42347	9.8				68.5	קפיטל אג"ח א'
-1571	5000	19.2				1136	קרגל
	20000	18.0				266	קרגל אג"ח
	הפסקת מסחר					309	קרדן השקעות 1
-23183	3183	2.8	-0.5	-1.0		257	קרור הפסי' אגח 2
						2103	קרור הפסי' 0.1
+575	1362	7.0			בן	2519	קריסטל 1
-5684	7200	11.9	-1.0	-5.0	בן	488	קבלין פ"ד
-122	2035	5.4				780	קשר
-15333			-1.0	-1.0		120	קשר אג"ח
-6176	8176	2.4				86	קשר אופ
-3925	3425	11.1				956	קשרי תעופה

ר

-88811	2174	1.6	-5.0	-11.0		219	רב קו
-16398	8690	7.2	-2.2	-6.0		245	רבד
+58640	15360	0.9	[illegible]	+4.7		18	רבד אופ א'
+4918	4771	2.4	+0.5	+8.5	בן	147	רבינטקס 1
+39362	47797	8.0	[illegible]	+2.4		49.8	רבינטקס אופ' 1
-101603	39510	20.0	-3.0	-4.5		150	רבינטי
-30000			-0.5	-0.5		80.5	רבינטי אג"ח א
+387711	213434	5.5	[illegible]	+0.7		7.7	רבינטי אופ 1
+772	1		+2.5	+12.0		474	רובוטרוס
+5505	1850	8.3	+1.0	+13.0		1329	רוגובין בניה 1
+3180	3159	13.6	+1.0	+13.0		1279	רוגובין בניה 5
-18353	20503	6.5				94.5	רוזנטר
-101	1				בן	169	רוזמל
-4365	6500	6.1	-1.0	-3.0		280	רוטשטיין
-56547	10000	3.3	-0.7	-0.5		99	רוטשטיין אג"ח א'
-5160	5000	7.4				436	רומטק
+2225	4762	5.7	+0.5	+2.0		352	רוזמן 1
+921	1445	0.6			בן	130	רוזמן אופ'
	8447	14.2				498	ריבוע אופ"ו
-1851	4001	4.6				337	רידקו
	1					105	רינדוס אג"ח א
	הפסקת מסחר					449	רייכרט
	הפסקת מסחר					1.7	רייכרט אופ' 1
-2000	2000	2.0	-0.2	-1.0		487	ריממון
-6003	11003	9.6	-1.0	-3.0		258	רים גד
+2058	3030	3.4	+0.5	+2.0		328	רימון 0.1
-490	1500	1.3				259	רימון 0.4
-78	2577	14.3			בן	1643	רשק 1
+4640	5019	29.4				1736	רמק
-178000	107037	42.3				117	רמק אג"ח
-264	282	1.1				1113	רמק אופ' 1
-391	405	0.4				268	רצ
-375	375	0.1				94.5	רצ אג"ח א'
+174508	204496	1.4			בן	2	רבנו ה"ע
+1496	5379	1.3				72.5	רשף
+10080						[illegible]	רשף אג"ח 2
+5080	5000	2.0				139.5	רשף אגח א

ש

-112429	169762	2.1	-0.7			3.6	שגיא 0.1
-4212	1450	8.9	-0.5	-1.0	בן	100	שולמית
	50000	17.5				102.5	שולמית אגח א
+96312	4020	6.1	[illegible]	+1.4		8.5	שולמית אופ 1
-4153	7720	4.1				157	שופרסל
						138.5	שיא אג"ח 4
+1773	6393	2.6				120.5	שיא אג"ח 2
-2473	1970	8.5				1295	שיא השקעות 0.5
-218188	98030	24.5	-2.5	-2.0	בן	74	שיא השקעות אג"ח 5
+317	1665	2.7	+1.3	+6.0		475	שיא השקעות אופ' 3
+7741	6300	3.1	+1.5	+2.0	בן	347.5	שכל
	22996	0.1				1.6	שכל אופ' 1
+7004	3809	3.8	[illegible]	+8.0	בן	141	שלמה 5
+3647	9684	10.6	[illegible]	+15.0		323	שם טוב 3
+22974	359		+3.3	+0.1		3	שם טוב אופ' 1
+234216	79915	21.3	+1.0	+1.0		79	שמנת
	לא נסחר					92.5	שמיר
	לא נסחר					1.5	שמיר אופ 1
-1635	4600	6.1	-0.2	-1.0	בן	305	שמיעה
-3460			-1.0	-1.0		114.5	שמיעה אג"ח 1
+490	328	14.6	+1.0	+131.0		13224	שמן
+45000	11392	4.7	+1.5	+2.0		121.5	שמן אג"ח א
+6	7	0.1	[illegible]	+356.0		5262	שמן אופ 2
-29796	13800	7.0	-0.5	-0.5		149.5	שפ"ר
+5612	2849	0.5	+0.3			50	שפ אופ'
-1942	2000	2.8	-3.0	-13.0		487	שקד
+59080			+1.0	+1.0		123	שקד אג"ח
+6495	5951	3.2	+0.3	+0.5		159.5	שקל
+36835	33165	11.1	+0.8	+0.5		99	שקל אג"ח א'
-166361	40000	18.4	-0.5	-0.5		136	שקם אג"ח 1
-11823	40467	12.0				87.5	שקם אופ' 1
-2202	2202	2.7				362	שרמן

ת

						214	תאת אג"ח
-2476	2476	5.3	-1.0	-4.0		629	תאת 1
-12271	9882	6.2	-1.0	-2.0		187	תאת אג"ח א'
+2145	5300	23.7				1325	תדאה 1
						452	תדביק
-24106	25065	42.5	-2.0	-10.0		502	תדיראן מוצרי צריכה
-1546	2646	6.5				730	תהום
						790	תהפר
+3954	1731	0.4			בן	63	תהפר אופ 1
-58	2563	8.4				473	תואר 5
						249	תויה אג"ח א'
+17000	17753	4.1	+1.5	+1.5		101	תויה תעשיות
-11644	5118	43.2	-0.2	-6.0		2501	תוים 1
-205000	5000	2.6	-1.7	-3.0		156	תוים אג"ח א'
-1512	185	0.2	-0.5	-2.0		378	תובף 1
-5101	6514	3.5	-0.2	-0.5		160.5	תובף 5
						102.5	תובף אג"ח א'
+3029	9718	5.1			בן	156	תמה
-1432	5756	1.6			בן	84.5	תמוגה
+16600	33372	3.6	[illegible]	+1.5		32.2	תעשה אופ' 1
-80412	126373	41.3	-0.2			96.5	תעשה מונן
-42	39	8.3				33372	תעל ב 0.2
-2038	20271	32.3				546	תעש' מלט
-300	300	1.1				1107	תפן
+11541	11026	19.6				526	תקן
-1105	18454	9.7				101	תקן אופ' 1
-68433	1567	3.1	-0.5	-3.0		594	תשלון
+13663	7000	2.9	+1.0	+1.0		120.5	תשלון אג"ח א
-151451	6451	1.7	+0.8	+0.5		78	תשלון אג"ח ב
-3051	4549	2.3				150	תשלון אגח 2
-750	750	0.9	-1.0	-4.0		371	תשלון נכסים
+8149	3650	0.5	[illegible]	+2.2		40	תשלון נכסים אופ' 1

אזהרה לקוראים

מערכת "דבר" עושה כמיטב יכולתה לדכן ולעבד תוך זמן קצר את נתוני הבורסה הבאים לידיעת הקורא.

כל שימוש בנתונים המתפרסמים טעון בדיקה ואימות. כל החלטה על ידי המשתמש במידע בעשיית על אחריותו. אין המערכת אחראית במקרה של טעות בנתונים.

אין בפרסום הנתונים משום המלצה או חוות דעת למשקיע ויש לאמתם עם יועצי ההשקעות.

נמצאו האשמים

נבחרת ישראל יצאה אתמול בגילוי דעת חריף נגד התקשורת הבלתי מפרגנת ו"אלילת המזל" שהיפנתה עורף ● הסיכום של קפטן ג'מצ'י: "בכיתי אחרי ההפסד ליוון. נתנו את הנשמה ולא מעריכים אותנו" ● המאמן צביקה שרף יתלונן באיגוד המאמנים: "אינטרסנטים מתחו ביקורת מורעלת. החמצנו הזדמנות להיאבק על הכרטיס לאולימפיאדה, אבל היתה לנו הופעה טובה"

אליפות אירופה בכדורסל

מאת משה כהן, אתונה

נבחרת ישראל בכדורסל מצאה את האשמים בכישלונה: התקשורת והמזל. כך עולה מגילוי הדעת שחובר ברב ונפלד, בעזרת חבריו, והקריא הקפטן דורון ג'מצ'י, במסיבת עיתונאים מיוחדת שכינסה משלחת ישראל באתונה, לפני שובה הביתה.

בפני העיתונאים הישראלים שסיקרו את משחקי הנבחרת שלנו באתונה, קרא ג'מצ'י בהתרגשות את גילוי הדעת, שעיקרו הטחת האשמות בפרשנים ועיתונאים מסויימים, ש"כיסחו" את הנבחרת בלא שום הצדקה.

גילוי הדעת טען, כי התקשורת לא פירגנה לנבחרת ופרשנים נטו לחסל חשבונות אישיים. כמו כן, האשמה "אלילת המזל", שלא נטתה חסד עם שחקנינו וחייכה ליריבים.

לסיכום הופעת הנבחרת אמר הקפטן ג'מצ'י: "הכל שלא מפרגנים לנו ומנסים ליצור אווירה עכורה. הכל שלא מעריכים את היכולת המקצועית שלנו. נתנו את הנשמה, השקענו את כל מה שיש לנו והשגנו תוצאות לא רעות. העיקר, שהתאמצנו ורצינו לנצח יותר מכולם. אחרי ההפסד ליוון בכיתי. אתם חושבים שלא היה איכפת לי?"

המאמן צביקה שרף, שימשיך, ככל הנראה להדריך את הנבחרת שנתיים נוספות: "אני מרוצה מהופעת הנבחרת. אני מתכוון להתלונן באיגוד המאמנים על המאמנים האינטרסנטים, ששימשו כפרשנים בכלי התקשורת ומתחו ביקורת מורעלת. עם קצת מזל נגד איטליה, היינו נאבקים היום על הכרטיס לאולימפיאדה.

היינו משחקים ברבע הגמר נגד ספרד, במקום היוונים, ויכולנו לנצח ולעלות לחצי הגמר. נכון, שזו החמצה גדולה של ההזדמנות, אבל בסך הכל השחקנים עשו כמיטב יכולתם ואיני יכול לבוא אליהם בטענות".

נבחרת ישראל שבה אמש לארץ בטיסת "אולימפיק". עתה, לא נותר אלא להמתין לתוצאות הגרלת מוקדמות אליפות אירופה הבאה, שתיערך כאן ביום ראשון. אז נדע לאיזה בית שובצה ישראל ונוכל להתחיל בהערכות חדשות.

אתונה 1995

בית א'

1. יוגוסלאויה	6	411:490	12
2. ליטא	6	445:508	11
3. יוון	6	430:448	10
4. איטליה	6	433:438	9
5. ישראל	6	402:428	8
6. גרמניה	6	488:448	7
7. שוודיה	6	525:396	6

בית ב'

1. קרואטיה	6	464:534	12
2. ספרד	6	477:499	10
3. רוסיה	6	508:559	10
4. צרפת	6	466:496	10
5. סלובניה	6	498:505	8
6. תורכיה	6	539:462	7
7. פינלנד	6	574:459	6

היום: משחקי רבע הגמר

1: 16.00: יוגוסלאויה – צרפת
2: 18.00: קרואטיה – איטליה
3: 20.00: רוסיה – ליטא
4: 22.00: יוון – ספרד

מחר: משחקי חצי הגמר

● מנצחת משחק 1 – מנצחת משחק 4
● מנצחת משחק 2 – מנצחת משחק 3

יום ראשון: הגמר

שתי מנצחות חצי הגמר.
יקדם לגמר המשחק על המקום השלישי בין שתי מנוצחות חצי הגמר.

החמישיות של השלב המוקדם

● בית א': אלכסנדר ג'ורג'ביץ' (יוגוסלאויה); שארונאס מארצ'ליוניס (ליטא); ג'ורג' סיגאלאס (יוון); וינצ'נזו אספוזיטו (איטליה); ארווידאס סאבוניס (ליטא).
● בית ב': סרגיי באזארביץ' (קרואטיה); אלברטו הררוס (ספרד); אנדריי פטיסוב (רוסיה); ג'ים בילבה (צרפת); טוני קוקוץ' (קרואטיה).

הענק הליטאי ארווידאס סאבוניס מוכן להרוס את הרוסים

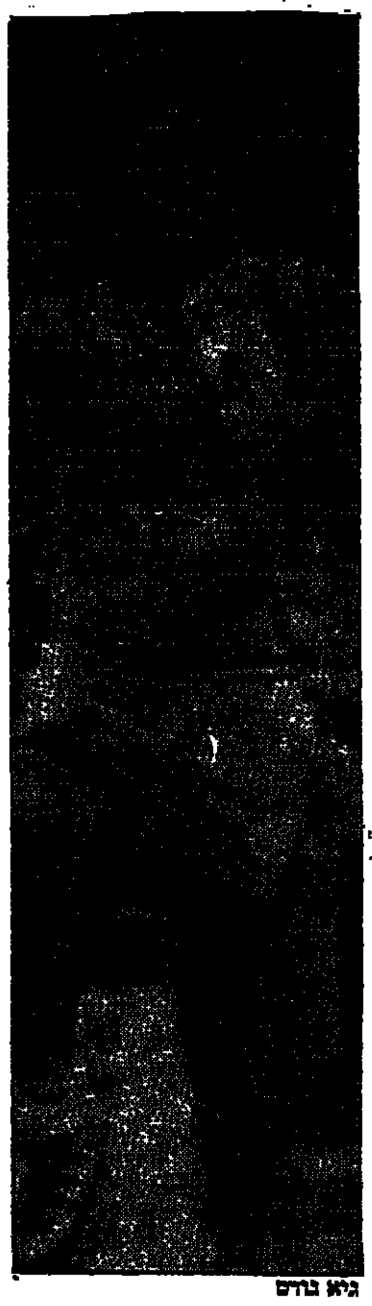
גיא בודם

בבר המולר

אתונה נכנסת לכוננות גבוהה

יוון ב"טירוף" לקראת ספרד ● הרוסים והליטאים נערכים ל"מלחמה" ● איטליה מאמינה במזל ובסכסוך בין פטרוביץ' לראדג'ה הקרואטים ● יוגוסלאויה צפויה לעבור את צרפת

לקראת רבע הגמר

מאת משה כהן, אתונה

בעוד שמשלחות רוסיה וליטא נערכות ל"מלחמה" הגדולה ביניהן ברבע הגמר, זועקים עיתוני יוון לאוהדים: "בואו בהמוניכם לעודד אותנו בקרב על הכרטיס לאולימפיאדה".

ארבע הנבחרות שינצחו היום במשחקי רבע הגמר, יזכו אוטומטית בכרטיס למשחקי אטלנטה 1996.

מלך הריבאונדים של השלב המוקדם, ארווידאס סאבוניס, נח מספיק בימים האחרונים וחזר לתהליך. ביחד עם המצטיין עד כה, שארונאס מארצ'ליוניס והצלף הצעיר קארנישובאס, מקווים הליטאים לנצח את הנבחרת הצעירה, המגובשת, והמוכשרת אך הבלתי יציבה של רוסיה, בהדרכת סרגיי בלוב הגדול.

היוונים מאמינים, ולא מעט בצדק, כי יתגברו על ספרד הבינונית, והם כבר חושבים על יוגוסלאויה בחצי הגמר, בהנחה שיעברו את צרפת.

האיטלקים מאמינים שיפתיעו את קרואטיה הגדולה. הם בונים על הסכסוך בין המאמן אלכסנדר פטרוביץ' לענק דינו ראדג'ה, שאפילו לא התאמן אתמול.

האיטלקים אמרו אתמול: "אם יהיה לנו מזל כמו לכדורגלנים במונדיאל, נוכל לעלות לגמר".

גולן ולוקשוק חויבו לחזור על המינימום

אתלטיקה

מאת משה הר־נגעש

איגוד האתלטיקה החליט, כי כפיר גולן ואלי לוקשוק חייבים לחזור על המינימום (בתחרויות) בחו"ל בשבועות הקרובים, כתנאי להשתתפותם באליפות העולם, שתהיה בגטבורג, שוודיה, אוגוסט הקרוב.

האיגוד אישר את השתתפותם של חמישה אתלטים: ולאדימיר אוסטרובסקי, רוגל נחום, אלכס פינגרט, דני קרסנוב ודב קרמר, שנרשם לריצת מרתון.

קרמר עדיין מצפה ואם לא יהיה כשיר יחליפו אסף בימרו. באיגוד האתלטיקה עדיין מצפים לתשובת הועדה המארגנת של אליפות העולם לשתף שני רצי מרתון. אם תתקבל תשובה חיובית מובטחת השתתפותו של אסף בימרו ללא קשר למצבו של קרמר.

ג'ו סמית בגולדן סטייט

יורדים לק[illegible] חו את הבחירה הראשונה ● סמית בן ה־19 (2.08) רץ ללחוץ א[illegible]ת ידי הקומישינר: "זו התגשמות חלום" ● מנכ"ל הווריירס: "הוא עדיין ילד. האוהדים יאהבו אותו"

[illegible] גולדן סטייט ווריירס בחרה אתמול בסנטר של מרילנד, ג'ו סמית, בבחירה [illegible] בדראפט.

[illegible] 19, גובהו 2.08 מ' והוא שוקל 100 ק"ג. הוא הרביעי הנבחר בבחירה ישירה [illegible] כללית בדראפט, אחרי גלן רובינסון, כריס וובר ושאקיל אוניל.

[illegible]רות שבמכללה שיחק סנטר, יעשה ככל הנראה הסבה לפאור־פורוורד בקבוצת [illegible] בי.איי.

כששמו מאחוריו רץ הנער הענק הנרגש כדי ללחוץ את ידי הקומישינר דיוויד שטרן. "זאת התגשמות חלום", קרא סמית. "יותר מהפתעה. עבדתי קשה מאד כדי להגיע לכאן. הבחירה מהווה מתמאה גדולה עבורי. אני עדיין בהלם".

"הוא עדיין קצת ילד", הגיב מנכ"ל הווריירס, דייב טוארדזיק. "אני בטוח שהאוהדים שלנו יאהבו אותו".

לוס אנג'לס קליפרס ניצלה את הבחירה הכללית השניה, כשלקחה את הסנטר/פאור־פורוורד של אלבמה, אנטוניו מקדיס, כשגם אמו נכחה באולם ומחתה דמעות של אושר. מקדיס הוא הבחירה הגבוהה ביותר אי־פעם מאלבמה. הוא רשם במכללות שיא של 39 נקודות ו־19 ריבאונדים בניצחון על פנסילבניה בסיבוב הראשון, ו־22 נקודות ו־17 ריבאונדים בהפסד בסיבוב השני נגד אוקלהומה סטייט.

רשימת דראפט 1995

1. גולדן סטייט – ג'ו סמית, פורוורד ממרילנד.
2. ל.א. קליפרס – אנטוניו מקדיס, פורוורד מאלבמה.
3. פילדלפיה – ג'רי סטקהאוס, פורוורד־גארד מצפון קרולינה.
4. וושינגטון – ראשיד וואלאס, פורוורד מצפון קרולינה.
5. מינסוטה – קווין גארנט, פורוורד מתיכון שיקאגו.
6. ואנקובר – בריאנט ריווס, סנטר מאוקלהומה סטייט.
7. טורונטו – דאמון סטודאמייר, גארד מאריזונה.
8. פורטלנד (מדטרויט) – שון רספרט, גארד ממישיגן סטייט.
9. ניו ג'רזי – אד אובאנון, פורוורד מיו.סי.אל.איי.
10. מיאמי – קורט תומאס, פורוורד מטקסס כריסטיאן.
11. מילווקי – גארי טרנט, פורוורד מאוהיו יוניברסיטי (הזכויות נמכרו לפורטלנד).
1[illegible]. דאלאס – צ'רוקי פארקס, סנטר מדיוק.
[illegible] – קוריס וויליאמסון, פורוורד מארקנסס.
[illegible]וויליאמס, פורוורד מפרובידנס.
[illegible] מארקוס סטייט (הזכויות נמכרו לקליפרס).
[illegible] מאינדיאנה.
[illegible] פלורידה סטייט.
[illegible] פורוורד מוויאמינג.
[illegible] – ראנדולף צ'ילדרס, גארד מווק פורסט.
[illegible] מאלבמה.
[illegible], פורוורד מוויסקונסין.
[illegible] יו.סי.אל.איי.
[illegible] מג'ורג'יה טק.
[illegible], פורוורד מאיווה סטייט.
[illegible] ממפיס.
[illegible] אילינוי־שיקאגו.
[illegible] מאריזונה סטייט.
[illegible] מקנזס.
[illegible] גארד מוירג'יניה.

אפשר היה לעשות יותר

העובדות מדברות בעד עצמן. אנחנו לא שייכים לצמרת האירופית. אין לנו מקום טוב באמצע. אנחנו בתחתית הדירוג.

להערכתי, יכולנו להפיק יותר. השחקנים והצוות המקצועי היו חסרי אמונה ביכולתם. זה התבטא בגישה הפסיכולוגית והמקצועית.

היו לנבחרת רגעי התעלות, אבל היא לא מיצתה את מלוא היכולת. ישראל החמיצה הזדמנות להיכלל בין 8 הגדולות. פיספוס גדול.

המאמן צביקה שרף יצר ציפיות נמוכות. הוא חשש מכישלון, במיוחד אחרי משחקי ההכנה בגרמניה וספרד. אילו הוא היה אמונה היה מצליח להדביק את השחקנים.

מקצועית – משחק התקפה היה גרוע והיווה את "עקב אכילס". ההגנה היתה טובה בדרך כלל. התקפה יעילה היא פועל יוצא של סגנון ההגנה. אילו השחקנים היו משחקים בצורה יותר תוקפנית ולוחצת מול מובילי הכדור היריבים, כפי שעשינו בדקות מסויימות מול גרמניה ושוודיה, אפשר היה לבצע התקפות כתפרצות, שהן הנשק הטוב ביותר של ישראל.

לנבחרת קלעים ברמה סבירה, אולם סגנון ההתקפה היה בינוני, מסורבל, בלתי יעיל ובלתי מדוייק ולא איפשר להם להתבטא. רשמנו ממוצע של 69 נקודות ב־6 המשחקים.

שרף לא מעניק בטחון לשחקניו. על ג'מצ'י שמעתי רק תשבחות מאנשי מקצוע באירופה, אך הוא מעיף כל רגע מבט בבאמן, כי הוא מרגיש שהחילוף בדרך. קלעי צריך לזרוק בבטחון ולקבל הסימות, אחרת כשרונו לא מספיק.

כוכבי נבחרות אחרות קיבלו גיבוי עצום מהמאמנים השחקנים והמשיכו לזרוק גם כשהחטיאו. לבסוף נתנו את הסחורה וזה השתלם לכולם.

ברד ליף קיבל אשראי מגוזמי ואיכזב. אדריכי נשאר לשבת. עדי גורדון המשיך להפגין כושר עלוב, אך דווקא עודד קטש נשאר בבית.

לסיכום: יכולנו והיינו צריכים לנצח את איטליה ואולי גם את יוון. לא ניצלנו את תולשת יריבותינו, ובספורט זה כל ההבדל בין הצלחה לכישלון.

פ"ת בבית, בית"ר בחוץ

אינטרטוטו

מאת משה הר־נגעש

שתי הקבוצות הישראליות באינטרטוטו, בית"ר ים הפועל פ"ת, ינסו להשיג מחר נקודה ראשונה, אחרי שנוצחו במחזור הראשון.

המשימה קלה יותר עבור הפועל פ"ת, שנכנעה ביום ראשון 4:0 באנקרה לגנצ'לרביליג'י. הן מפני שיריבתה הפעם היא פלוריאנה ממלטה והן בגלל שהמשחק ייערך בפ"ת, בבכורה הביתית באינטרטוטו של גיא לוי ותנינכי. המשחק יחל בשעה 17.30.

בית"ר המריאה אתמול לתורכיה, למשחק החוץ הראשון שלה, נגד בורסאספור שיחל בשעה 20.30.

הירושלמים נכנעו בבית 1:0 בשבת שעברה לשארלרואה הבלגית, והם יידרשו להתעלות כדי למנוע הפסד נוסף. הסיבה היא כושרם של התורכים, שהביסו במחזור הראשון 0:4 את וימבלדון האנגלית ועוד בחוץ.

הודחו המדורגים אדברג, קורייר ומדבדב

אליפות וימבלדון 1995

שלושה מדורגים חסמו אתמול נוק אאוט, בסיבוב השני בוימבלדון.

האלוף לשעבר שטפאן אדברג בן ה־29, נוצח בידי הענק ההולנדי (2.04 מ'), דיק נורמאן. מס. 1 לשעבר, ג'ים קורייר מארה"ב, נוצח בידי הצרפתי סדריק פיולין. האוקראיני המבטיח, אנדריי מדבדב, לא קיים, הודח בידי האמריקאי טאראנגו.

הסיבוב השני:

דיק נורמאן (הולנד) – שטפאן אדברג (13, שוודיה) 3:6, 4:6, 4:6.

סדריק פיולין (צרפת) – ג'ים קורייר (11, ארה"ב) 4:6, 4:6, 4:6.

ג'ף טאראנגו (ארה"ב) – אנדריי מדבדב (15, אוקראינה) 4:6, 3:6, 6:4, 2:6.

אנדרה אגאסי (1, ארה"ב) – פטריק מקנרו (ארה"ב) 1:6, 1:6, 3:6.

בוריס בקר (3, גרמניה) – יאן אפל (שוודיה) 3:6, 6:3, 1:6, 2:6.

יאן סימרינק (הולנד) – סלאבה דוסדל (צ'כיה) 3:6, 2:6, 2:6.

ברט סטיבן (ניו זילנד) – ג'ייסון סטולטנברג (אוסטרליה) 2:6, 2:6, 2:6.

נשים:

שטפי גראף (1 גרמניה) – אמנדה קוצר (דרא"פ) 3:6, 5:7.

יוקו קאימו (יפאן) – הלנה סוקובה (16, צ'כיה) 6:4, 4:6, 4:6.

לינדזי דייבנפורט (7, ארה"ב) – פלורנסיה לאבאט (ארגנטינה) 1:6, 1:6.

קימיקו דאטה (6, יפאן) – מיקה באבל (גרמניה) 5:7, 6:7.

נטאשה זוורבה (10, ביילרוס) – לינדזי לי (ארה"ב) 7:6, 1:6, 4:6.

מרי ג'ו פרננדז (13, ארה"ב) – סונקהי פארק (ד. קוריאה) 4:6, 0:6.

החבטה המיותרת שפסלה את הטניסאי הבריטי טים הנמן

עכשיו יבולה הנערה הבריטית, קרולין הול, לחייך. אוספת הכדורים מוימבלדון תמנה שלשום כדור פגע בראשה ולאחר שקיבלה טיפול רפואי, נשלחה למנוחה בביתה. היורה היה דווקא בן ארצה, הטניסאי טים הנמן (הודח ביחידים בידי סאמפראס), כך שאי אפשר לחשוד במזימה בינלאומית. הוא חבט בכדור בעוצמה וב"עצבים" ופגע בראשה בנערה מסובבת, במהלך משחק זוגות לצד בריטי נוסף, גרמי בייטס. הכף הפך למורח המשמעתי הראשון בוימבלדון. גם בייטס האומלל מצא עצמו מודח לתחרות, ללא המסור על המגרש...

אינדוראין שואף להיכנס ל"מועדון האגדות"

אם יזכה הרוכב הספרדי המהולל בפעם החמישית ברציפות, ייכנס שמו לדפי ההיסטוריה של הספורט העולמי ● יריבו הגדול ביותר, השווייצרי רומינגר: "אינדוראין בכושר מצויין ורק אם אצליח "להרוג" אותו בהרים, יש לי סיכוי לנצח" ● אויבו הגדול ביותר, הגיל (31): רק פעם אחת הצליח רוכב מעל גיל זה לזכות: זוטמלק ב־80', כשהיה בן 33 ● הבורות בשרונות צעירים ממתינה בפינה

מאת ניסן פרידמן

21 יום ו־3500 ק"מ מפרידים בין רוכב האופניים הספרדי המהולל, מיגל אינדוראין, לבין הישג ספורטיבי נדיר – זכיה חמישית רצופה בטור־דה־פראנס, שיחל מחר.

הטור ייפתח בפרולוג קצר נגד השעון בתוף ברטון בסנט בריס, לפני שהרוכבים יחצו את הגבול לבלגיה לשלושת הקטעים הבאים.

בכל שנה נוהג הטור לעבור דרך אחת הארצות השכנות. אח"כ יעלה הטור לאלפים, שם נשרים רבים מהרוכבים ושם מתגבשת חבורת השודדים, שתיאבק על הבכורה.

הסיום יהיה בשאנזאליזה בפאריס ב־23 ביולי.

הכוכב הספרדי, שזינק כמטאור לצמרת הרוכבים בעולם ב־1991, מצוי עתה בכושר מתאים לזכיה.

התנאים הקשים של הטור בשנים האחרונות הפכים את היעד לכמעט בלתי אפשרי. זכיה חמישית של אינדוראין, תיחשב בעיני המומחים להישג גדול יותר מחמש הזכיות של הצרפתים ז'אק אנקטיל וברנאר הינו או הבלגי אדי מרקס.

יש המשווים זאת להישג הפנטסטי של ביורן בורג, שזכה חמש פעמים ברציפות באליפות וימבלדון (1976–1980), או לשבע מדליות הזהב של השחיין האגדי, מארק ספיץ, ואף לארבע מדליות הזהב המגוונות של האתלט הפנומן קארל לואיס.

השאלה שמציבים העיתונים ברחבי אירופה, ערב הטור היוקרתי:

האם מסוגל אינדוראין לעמוד במשימה, או: האם יש מישהו שמסוגל לעצור אותו?

תשאלו את הרוכב הותיק משווייץ, טוני רומינגר, שזכה לאחרונה בג'ירו האיטלקי.

"אני מאמין שצפויה התחרות פתוחה וצמודה", אומר רומינגר. "והקרב העיקרי יתנהל על המקום השני. ישנו אינדוראין ואח"כ אני והאחרים".

לדעתו של רומינגר יש לרוכב הספרדי את כל הנתונים הנפשיים, הגופניים והטכניים, הנדרשים לתחרות כזאת והוא מתחיל ביתרון על פני האחרים.

"איך הוא מצליח להיות בצמרת מתחילת הטור? הוא מכניס את כולנו ללחץ קבוע. אני מעריץ אותו".

לדעת רומינגר מצוי אינדוראין באותו כושר של השנים הקודמות, ואינו בנסיגה, כפי שאמרו כמה פרשנים.

"עבורי הוא עדיין המועמד מס. 1", פוסק רומינגר. "הטור־דה־פראנס הוא מגרשו הביתי. אם אני לא אזכה בטור, ארצה שהוא יזכה. מגיע לו לרשום שיאים שאף אחד לא קבע לפניו".

אינדוראין הפך לגיבור נערץ גם מחוץ לגבולות ספרד, שם הוא נחשב ל"מלך".

"אני שמח להתחיל את הטור כפייבוריט", הוא גילה. "בשבילי זה עוד טור. התאמנתי לקראתו באופן רגיל, כפי שהתכוננתי בעבר".

רומינגר, שזכה בכתר הספרדי בשנים 92, 93, 94, סבור, שאם יצליח "להרוג" את אינדוראין בקטעים ההרריים ולצבור יתרון משמעותי בזמן המצטבר, יש סיכוי שיגיע ראשון לשער הניצחון בפאריס – התחנה האחרונה.

בכל שנה חוגג אינדוראין את יום הולדתו במהלך הטור־דה־פראנס. השנה ימלאו לו 31, ורק פעם אחת הצליח רוכב מעל גיל זה לנצח – ההולנדי יופ זוטמלק ב־1980, בהיותו בן 33.

גלמן ימנה הנהלה חדשה

הפועל תל אביב

מאת משה הר־נגעש

ההסתדרות בכרהב ת"א־יפו מתכוונת למנות בהקדם הנהלה לקבוצת הכדורגל של הפועל ת"א.

כך אמר מזכיר ההסתדרות בכרהב, גרשון גלמן, בעקבות הפסקת המו"מ למכירת הקבוצה אחרי שקבוצת המשקיעים החליטה לוותר על הרכישה.

הפועל ת"א חייבת להתחיל בהכנות למשחקים המוקדמים בגביע אופ"א, שיהיו באוגוסט.

נעצרו 4 חשודים בשוד בנקים בת"א; סוכלו נסיונות שוד בחיפה ובאופקים

מאת אלי ברנר, אורי שרון ואמיר רוזנבליט

משטרת מחוז תל־אביב עצרה אתמול שלושה חשודים בביצוע שוד מזוין בסניף בנק דיסקונט בשכונת יד אליהו. שלושם נעצר חשוד בביצוע השוד בסניף בנק לאומי בשדרות ירושלים ביפו ביום ראשון.

אתמול בשעה 11:45 נכנס גבר חבוש קסדת אופנוע לסניף בנק דיסקונט בפינת הרחובות משה דיין ולה־גרדיה בתל־אביב. איים באקדח ודרש מהכספריות את הכסף. הוא קיבל 11,200 שקל והסתלק מהמקום כשהוא רכוב על קטנוע. שוטרי היחידה המרכזית בתל־אביב, תחנת יפו ותחנת השכונות וכן סמ"ג 1 הציבו מחסומים ופתחו בסריקות באזור בליווי מסוק משטרה. כעבור זמן קצר עצרו השוטרים שלושה חשודים בביצוע השוד כשברשותם הכסף שנשדד, האקדח וציוד נוסף.

שניים מן החשודים הם תושבי פתח תקווה בני 25 והשלישי הוא תושב כפר שלם בן 18 וחצי.

שלשום בערב עצרו בלשי מחלק בילוש נשאי ביחידה המרכזית את יוסי אשכנזי בן 37 מיפו בחשד ששדד ביום ראשון באיום בנשק 33 אלף שקל מסניף בנק לאומי בשדרות ירושלים ביפו. מעצרו הוארך אתמול בחמישה ימים.

על־פי החשד קנה אשכנזי בחלק מהכספים ששדד עשרה גרם הרואין. כאשר נתפס היו ברשותו חמישה גרם הרואין ו־8,000 שקל. אשכנזי הסתתר מאז השוד תוך שימוש במסמכים מזויפים. הוא נעצר על־ידי הבלשים על־פי תיאור שנמסר להם מעדי ראייה שהיו בבנק בזמן השוד. נוסף לכסף נמצאו ברשותו מכשירי חשמל והבגדים שקנה זמן קצר לאחר ביצוע השוד. אשכנזי הודה בחקירתו בביצוע השוד. שופטת המעצרים חוותה כתוך הארכה אתמול, כאמור, את מעצרו האשרה לבקשת המשטרה את פרסום תמונתו כדי שאפשר יהיה לבצע מסדרי זיהוי בהשתתפות עדי ראייה למעשי שוד נוספים.

שלשום עצרו בלשי ימ"ר תל־אביב תושב בת־ים בן 24 בחשד שהודיע למשטרה לסניף בנק הפועלים ברחוב ארלוזורוב בהודעה כוזבת כי היה בו שוד. במשטרה בודקים אם החשוד מסר הודעות כוזבות נוספות. הוא יואשם בהטרדה וסיכון חיי שוטרים שמיהרו לסניף הבנק שהוזעקו אליו.

פקידת סניף בנק לאומי ב"מגדל הנביאים" בחיפה, עולה מחבר המדינות, סיכלה אתמול ניסיון שוד כאשר אמרה לשני השודדים במבטא רוסי כבד שאין היא מבינה את הכתוב בפתק שמסרו לה.

בשעה 10:15, כאשר הסניף המה מלקוחות, ניגשו שני צעירים אל הפקידה והגישו לה פתק שבו היה כתוב: "זה שוד, יש לנו אקדח". הפקידה עשתה את עצמה שהיא אינה מבינה את הכתוב וביקשה מהשניים לקרוא באוזניה את אשר כתבו. שני השודדים נבהלו ונמלטו מהמקום.

ניסיון לשדוד את בנק המזרחי באופקים סוכל אתמול בצורה דומה. סמוך לשעה 11.30 נכנס לסניף הבנק גבר כבן 25 והציג בפני אחד הפקידים פתק שבו נכתב בעברית עילגת: "זה שוד. יש לי שקית ביד ובתוכה פצצה 3 קילוגרם".

הפקיד לא הצליח לפענח את הכתוב בפתק ושאל את השודד לפשרו. השודד נבהל ונמלט מהמקום בלי לקחת דבר.

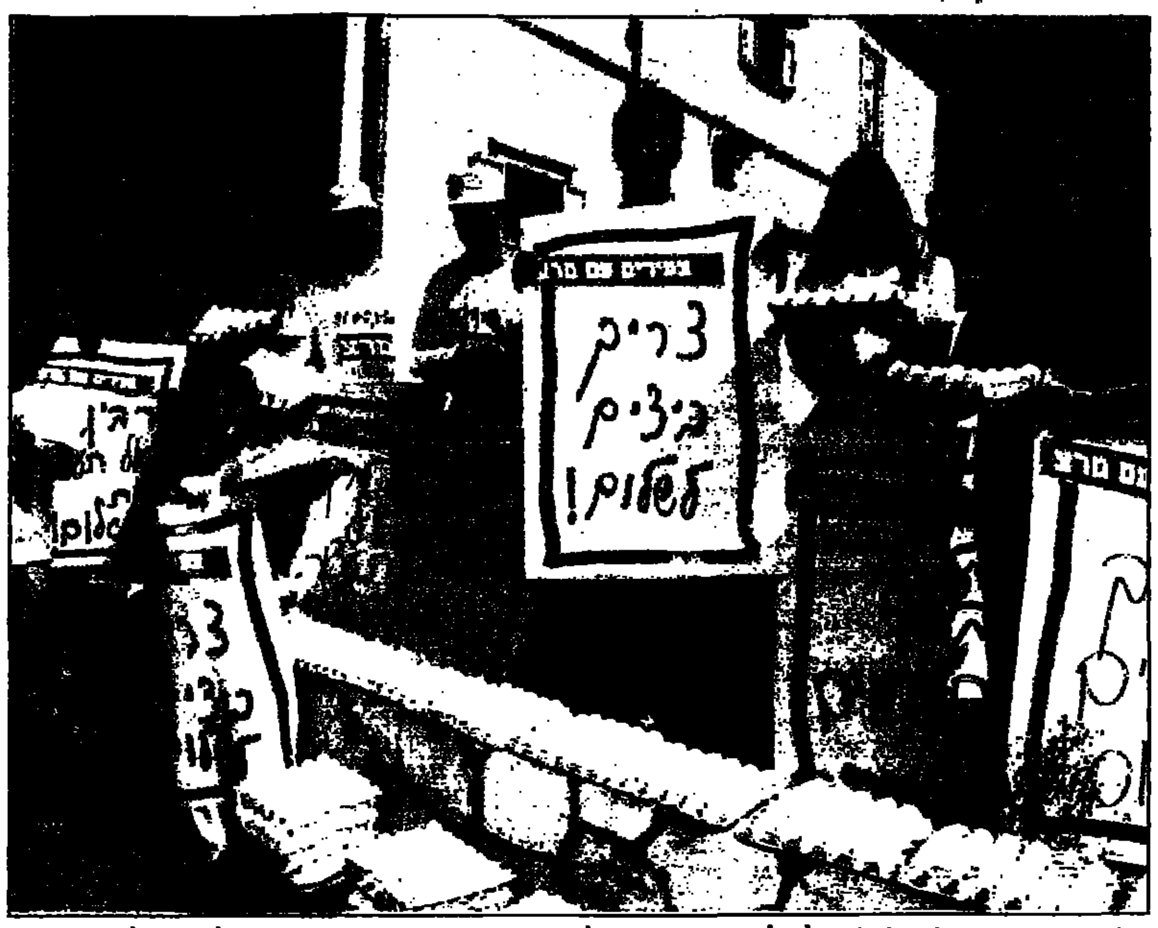

צריך ביצים: צעירי מרצ הפגינו אתמול מול משרד הביטחון בתל־אביב בתמיכה ברבין. "צריך ביצים כדי לעשות שלום", הם קראו (צילום: מאיר כהן)

שבעה נפצעו בקטטה המונית בין שתי חמולות בדיר־חנא

מאת נתי קיי־זילברמן

עשרות שוטרים יאבטחו חתונה גדולה, שאמורה להתקיים מחר בכפר דיר־חנא, לאחר ששלשום, היתה בכפר קטטה המונית בעטיה של החתונה הזו.

הקטטה פרצה במהלך טקס הצגת שמלת הכלה. בטקס זה מודיעים בני משפחת הכלה על החתונה ומזמינים את התושבים להשתתף בשמחה. בני משפחת חליפא, משפחתה של הכלה, נסעו בחוצות הכפר בשלוש מכוניות וכשעברו ליד חנות מכולת, השייכת לחמולת חוסיין, אחת המשפחות הגדולות בדיר־חנא, יצאו ממנה שלושה צעירים ועצרו את השיירה. במקום התפתחה קטטה, שאליה הצטרפו מאות מבני שתי המשפחות ובמהלכה נפצעו שבעה בני־אדם והועברו לבית־החולים פוריה בטבריה. חמישה מהם שוחררו לאחר טיפול ושניים אושפזו במצב קשה. אחד מהם, שמצבו החמיר, הועבר מאוחר יותר לבית־החולים רמב"ם בחיפה.

כוח משטרה, שהוזעק למקום, עצר לחקירה שבעה מהמעורבים בקטטה.

במהלך הקטטה, ניזוקו עשרה בתים ועשרה כלי־רכב, שחנו במקום. בסריקת חיפושים שערכה אתמול המשטרה בכפר, נמצאו על שני גגות מצבורים של אבנים, לפידים ובקבוקי תבערה מוכנים לשימוש, ובעלי שני הבתים נעצרו.

בני משפחת חליפא סיפרו, כי מדובר בסיכסוך ישן בינם לבין משפחת חוסיין, על רקע תמיכתם במועמד לראשות המועצה, שאינו מבני משפחת חוסיין. לטענת משפחת חליפא, נוהגים בני משפחת חוסיין לתקוף אותם בקביעות מאז הבחירות, אולם המשטרה אינה מטפלת בתלונותיהם.

מפקד תחנת משגב, רפ"ק אפרים סלומון, אמר אתמול בתגובה, כי כל התלונות נבדקו וטופלו.

משטרת מרחב הגליל נערכת, כאמור, בכוחות גדולים, לקראת החתונה שתתקיים מחר בכפר.

הוגש צו על תנאי נגד עיריית ת"א על העסקת בכירים בניגוד לנהלים

מאת אלי ברנר

בג"ץ הוציא ביום שלישי צו על תנאי נגד עיריית תל אביב־יפו ונגד ראש העירייה, רוני מילוא, המורה להם לבוא ולנמק בתוך 30 יום, מדוע לא תופסק העסקת בכירים, שהתקבלו לעבודה בעירייה שלא על פי הנהלים המקובלים.

העתירות הוגשו בשמו של חבר מועצת העירייה ויו"ר ועדת הביקורת שלה, אריה צוקר. לטענתו, לאחר בחירתו של רוני מילוא, הביאו חלק מחברי המועצה עובדים מחוץ למאגר כוח האדם של העירייה למישרות, שרובן אינן תקניות, ומנוגדות באופן מהותי לתקנות, המחייבות קיום מכרז פומבי. את העתירה הגישו עורכי הדין סיגל ואמיר דוידוב לבג"ץ, שבו יושבים השופטים אליעזר גולדברג, תיאודור אור ויעקב קדמי.

העובדים שבהם מדובר הם, בין היתר, שוש אביגל, ראש אגף האמנויות, נעמי גורנשטיין, עוזרת בלשכתו של ראש סיעת העבודה וסגן ראש העירייה אביגדור קהלני, אורנה צ'ילנג, ממלאת מקום הממונה על קשרי החוץ בעירייה, העובדת בלשכתו של חבר המועצה וראש סיעת מרצ, מרדכי וירשובסקי, וכן סמנכ"ל העירייה, אבי שטיינמן.

בעתירה נוספת בפני אותו הרכב שופטים שהגיש אריה צוקר, הפעם באמצעות עו"ד גדעון כהן, טען צוקר, כי אבי שטיינמן מונה לתפקיד סמנכ"ל העירייה בניגוד לדרישות המכרז הפנימי וכי מינוי זה נעשה על רקע קשרים פוליטיים עם מילוא. עו"ד כהן נענה להצעת בית־המשפט, שלא להוציא צו ביניים, בשל האפשרות שייגרם נזק למערכת העירונית ובהתחשב בהוראת בית־המשפט לקיים דיון בצו על תנאי בהקדם.

206 תיקים פליליים ב־93

עלייה של 43 אחוז במקרי אלימות קשה בקרב קטינים

מאת יעל פישביין

מקרי אלימות הכוללים תקיפות סכין בקרב קטינים בני 12־18 נמצאים במגמת עלייה. בשנת '94 היתה עלייה של 43 אחוז לעומת '93 במקרי תקיפה בנסיבות חמורות, הכוללים פציעה בנשק חם או קר או כאשר מספר קטינים חברו יחד לבצע מעשה תקיפה. כמו־כן היתה עלייה של 35 אחוז במקרי תקיפה חמורים פחות, שבהם קטינים גרמו לחבריהם חבלה גופנית ללא שימוש בנשק חם או קר. נתונים אלה נמסרו על־ידי ראש מדור עבריינות נוער במשטרה, זאבה אהרוני.

בשנת '93 נפתחו, לפי הנתונים, 144 תיקים פליליים לקטינים שתקפו את חבריהם בנשק חם או קר, כולל סכינים. בשנת '94 עלה מספר התיקים מסוג זה ל־206.

ב־93' נפתחו לקטינים 178 תיקים פליליים עקב גרימת חבלה גופנית חמורה. בשנת '94 עלה מספר התיקים מהסוג הזה ל־241. סך כל התיקים הפליליים שנפתחו ב־1994 לקטינים עקב מקרי התקיפה הוא 1300, מספר המהווה עלייה של 134 לעומת '93.

לדברי אהרוני, הנתונים מעידים על הסלמה באלימות בקרב בני הנוער, המחייבת טיפול כוללני מצד כל הגופים הקשורים בנוער, כולל ההורים. באחרונה הוקם צוות בין־משרדי של נציגי משרדי המשטרה, הרווחה והחינוך, לקביעת מדיניות ונהלי עבודה משותפים לטיפול באלימות.

עקב התמורה הורה מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני למנהלי בתי־הספר לאסור על תלמידים להכניס סכינים לשטחם למוסדות החינוך. המנהלים רשאים להחרים כל כלי או מכשיר העלול לגרום לחבלה גופנית או נזק לרכוש. כאשר קיים חשד להימצאות כלי־נשק אצל תלמיד, רשאי המנהל להורות על חיפוש בתיקי כל הכיתה, אך לא אצל תלמידים בודדים, כדי למנוע תווית שלילית. תלמיד המסרב למסור סכין או כלי־נשק מותר להרחיקו מבית הספר.

בנוסף לכך חלה חובת דיווח על כל מקרה אלימות המתרחש בבית־הספר או בהשגחתו.

לאחר 50 ימי שביתה עובדי עיריית ב"ב חוזרים לעבודה

עובדי התברואה יתחילו ביום א' לפנות ערימות האשפה שהצטברו בעיר בחודשיים האחרונים

מאת אפרים דוידי

לאחר שביתה של 50 יום, ישובו ביום א' עובדי עיריית בני־ברק לעבודה סדירה. החזרה לעבודה תיעשה בשלבים: ביום א' יפתחו הפקידים את משרדי העירייה המרשבתיים. כעבור יומיים, ישובו לעבודה הפועלים, כולל עובדי מחלקת התברואה.

החזרתם לעבודה של עובדי התברואה תאפשר פינוי הרי האשפה, שהצטברו ברחובות בני־ברק בחודשיים האחרונים. השביתה החלה כאשר העירייה לא שילמה בתחילת מאי את משכורת חודש אפריל.

דובר העירייה מסר, כי ההסכם לסיום השביתה הושג אתמול, לאחר שיו"ר הוועדה הקרואה, המנהלת את ענייני העירייה, עמוס מרחיים, הודיע, כי משרדי הפנים והאוצר יעבירו בימים הקרובים לעירייה כ־36 מיליון ש"ח. בעירייה מצפים שכספי המשכורות של החודשים האחרונים יופקדו בחשבונות העובדים היום, או לכל המאוחר ביום ראשון בבוקר.

יצויין, שהבוקר תתכנס לראשונה מליאת הוועדה הקרואה, המונה תשעה חברים. על סדר יומה: גיבוש דרכי עבודה, שמיעת סקירות ממנהלי האגפים והמחלקות – עם דגש על המצב הכספי והיערכות מערכת החינוך לקראת פתיחת שנת הלימודים בספטמבר.

"המאפיה הרוסית" שורבבה לפרשה של פריצות למכוניות ולדירות בכרמיאל

מאת אורי שרון

המשטרה חושדת, שמרק בסרבסקי, בעל מסעדה בן 34 מכרמיאל, נימנה עם אנשי "המאפיה הרוסית". כך טוען הסניגור, עו"ד גסאן חורי, בערר שהגיש אתמול לבית־המשפט המחוזי בחיפה נגד מעצרו של האיש.

איש מאגר החוקרים במשטרת מרחב הגליל טען אתמול בבית־משפט השלום בעכו, כי בסרבסקי חשוד במעורבות בפריצות רבות למכוניות ולדירות ובתי־עסק, שבוצעו אחרונה בכרמיאל ושבהן נגנב רכוש רב, כסף ותכשיטים.

לדברי נציג המשטרה, נמצאו בחיפוש בביתו של האיש מכתבים שונים, והחוקרים בודקים את תוכנם. בשלב זה, לא נמצא כל קשר בין המכתבים לבין החשד המיוחס לאיש, אך המשטרה ממשיכה לחקור.

השופט פלאח פארס האריך את מעצרו של בסרבסקי בתשעה ימים, מבלי שהתייחס בהחלטתו לחשד, שהאיש משתייך ל"מאפיה הרוסית".

בפרשה זו עצורים אנשים נוספים. אחד מהם, אנטולי מסיוק (30), מתגורר באותו בניין, שבו גר בסרבסקי. המשטרה חושדת, שמסיוק השתתף בפועל בביצוע הפריצות. נציג המשטרה טען בבית־המשפט, כי בחיפוש בביתו נמצא חלק מן הרכוש הגנוב – מחשב, מדפסת ומכשיר פקס – והאיש לא מסר הסבר סביר להימצאות הרכוש ברשותו.

הסניגור, עו"ד גסאן חורי, טען בבית־משפט השלום, כי לא הגיוני שגנב ישמור בביתו את הרכוש שגנב, ומכאן שמרשו, שאין לו עבר פלילי, נקי מכל חשד. השופט גרס אחרת והאריך את מעצרו של מסיוק בשמונה ימים. חשוד נוסף שוחרר בערבות.

הסניגור הגיש אתמול, כאמור, ערר על מעצרם של בסרבסקי ומסיוק לבית־המשפט המחוזי בחיפה, שבו הוא טוען, כי שיחרורם לא יפריע למהלך החקירה. הדיון בערר טרם נערך.

מהמשטרה נמסר, כי צפויים מעצרים נוספים בפרשה זו.

אזרחות כבוד של וינה תוענק ל"צייד הנאצים" שמעון ויזנטל

וינה (עיאי־אף־פי). – אזרחות כבוד של העיר וינה תוענק ל"צייד הנאצים" שמעון ויזנטל. כך החליטה אתמול מועצת עיריית וינה.

ההחלטה התקבלה בקולות הרוב הסוציאל־דמוקרטי ובקולות השמרנים, ה"ירוקים" ו"הפורום הליברלי". נגד הענקת תואר הכבוד הצביעו הליברלים מהימין הלאומי, מפלגתו של יורג היידר.

הליברלים הסבירו את התנגדותם לשמעון ויזנטל בעובדה, שתמונתו של יורג היידר הוצבה לצד תמונותיהם של היטלר ואידי אמין ב"מרכז ויזנטל" בלוס אנג'לס.

עיריית וינה תעניק תואר אזרח כבוד גם לפסיכיאטר הווינאי ויקטור פרנקל.

פרנקל, מדען יהודי־אוסטרי, פיתח שיטת ריפוי – הלוגותראפיה, הנפוצה בעיקר בארה"ב – המעודדת את המטופל לחפש אחר משמעות החיים. ספריו תורגמו ל־23 שפות.

קיסר: ישראל פועלת בכל התחומים לחילוץ נפגעי ה"מינרל דמפייר"

מאת אורי שרון

משרד התחבורה הודיע, כי הוא מסתייג מן הביקורת שהטיחו בני משפחות הימאים הנעדרים מהאונייה הטבועה "מינרל דמפייר". השר ישראל קיסר ציין אתמול, כי המדינה ומשרדו פועלים בכל התחומים לאיתור הנעדרים וכי ראש מינהל הספנות והנמלים, אריה רונה, ואנשיו, ראויים למלוא ההערכה על ההתארגנות המהירה ועל פעילותם בעקבות אסון האונייה.

כזכור, התלוננו קרוביהם של שניים מן הנעדרים על כי "אנשי מינהל הספנות יושבים בחדר המצב ואינם עושים דבר". קובי, בנו של מכונאי האונייה דוד דינור, 59, אף דרש להקים ועדה לחקירת פעילות המינהל בפרשה.

לדברי השר קיסר, למרות שעל־פי חוקי הספנות הבינלאומיים, מוטלת האחריות לחיפושים על המדינה, שבתחומה אירע האסון, נרתם מינהל הספנות הישראלי לאיתור הנעדרים, מיד כשנודע על טביעת האונייה, ביום חמישי בשבוע שעבר.

"ישראל היא המדינה היחידה, ששיגרה צוות חילוץ למקום הטביעה, למרות שבין הנעדרים מצויים גם אזרחים מבלגיה, מרומניה ומהפיליפינים", הוסיף דובר משרד התחבורה, אלי רגון. לדבריו, "משרד התחבורה עושה כל שנדרש כדי למצוא את החיפושים ואת החילוץ, מתוך שיקולים אנושיים".

שר התחבורה הינחה את כל אניות "צים", הנמצאות באיזור ים סין המזרחי, להירתם למבצע החיפושים. ב"צים" סירבו למסור אם מלבד האונייה "צים איטליה", נמצאות באיזור אוניות נוספות של החברה. דוברת החברה הפנתה אותנו אל מינהל הספנות והנמלים.

בן 65 חשוד במעשים מגונים בנכדתה בת החמש של אחותו

מאת אורי שרון

תושב הקריות בן 65 חשוד בביצוע מעשה מגונה בילדה בת החמש וחצי, נכדתה של אחותו. שופטת השלום בחיפה יעל אבירם האריכה שלשום את מעצרו בארבעה ימים ושלחה אותו לבדיקה פסיכיאטרית.

נציג המשטרה טען, כי החשוד כבר הורשע בעבר בעבירה דומה וכי הוא מכחיש בחקירתו שנגע במקומות אינטימיים בגופה של הילדה. בתשובה לשאלת הסניגור, עו"ד בני שקף, אמר נציג המשטרה, כי הורי הילדה התלוננו במשטרה עוד ב־11 ביוני, אך הילדה נבדקה רק עתה.

הסניגור התרעם על כך שחלפו ימים רבים מאז שהוגשה התלונה ועד לבדיקת הילדה. לדבריו, חקירת הפרשה הסתיימה והבדיקה הפסיכיאטרית עשויה להימשך יום אחד בלבד. לפיכך הסכים להאריך את מעצרו של החשוד בימים ספורים בלבד.

תאונת עבודה קטלנית ברמת־חובב: משטח נפל על עובד – והרגו

מאת אמיר רוזנבליט

בתאונת עבודה שאירעה אתמול במפעל תרכובות־ברום באזור התעשייה רמת־חובב, נהרג עובד המפעל, יגאל חן (38), תושב שכונת רמות בבאר שבע.

התאונה אירעה סמוך לשעה 12.40 בצהריים. חן טיפל במשטח של מערכת האריזה ההידראולית במפעל. לפתע צנח המשטח ופגע בו. רופאת המרפאה של המועצה התעשייתית רמת־חובב הוזעקה למקום, וקבעה את מותו של העובד.

למקום הגיעו חוקרי משטרה ואנשי משרד העבודה על מנת לברר את נסיבות התאונה. מחקירה ראשונית עולה כי העובד נהרג מנפילת המשטח של המכונה ההידראולית, בעת שנכנס מתחתיה על מנת לבדוק את תקינותה.

מנכ"ל קבוצת הברום, אשר גרינבאום, מינה ועדת חקירה פנימית לבדיקת נסיבות

נפלטה גופת פועל מרומניה שטבע בים

(עו). – גופתו של ניקולאי סאבאס, פועל מרומניה בן 27, נפלטה אתמול בחוף הגולשים מצפון לדולפינריום בתל־אביב. על הגופה לא נמצאו סימני אלימות ואין כל חשד למעשה פלילי.

הפועל נכנס שלשום אחרי הצהרים לרחוץ בים בחוף השרון בהרצליה ובתוך דקות אחדות נסחף למים עמוקים ונעלם. שעות רבות חיפשו אחריו צוללנים בסירת דבור של צה"ל וספינה משטרתית של מרחב הירקון. אולם כל המאמצים לאתרו עלו בתוהו, עד אשר נפלטה הגופה בחוף תל־אביב.

מיכה לימור מצטרף ל"רשת"

מאת אביבה זלצמן

מיכה לימור מצטרף לחברת "רשת". הוא ישתתף בצוות הנהלת התוכניות של החברה וישמש כמפיק בכיר. בשלב מאוחר יותר, יפיק ויגיש תוכנית תחקירים חדשה.

לימור, לשעבר מנהל מנהלת ההקמה של ערוץ 2 הניסיוני וסמנכ"ל הרשות השניה, סיים בימים אלה שלושה חודשי צינון מתפקידו הממלכתי והצטרף ל"רשת" ביום ראשון הקרוב. דן שילון, מנכ"ל "רשת", אמר, כי "צירופו של לימור לחברה יהווה חיזוק מבורך ללוח התוכניות ולחשיבה המערכתית שלה".

"יום הגאווה" של הלסביות וההומוסקסואלים ייפתח היום במסע מכוניות ברחובות ת"א

מאת כתב "דבר"

אירועי "יום הגאווה" של הלסביות, ההומוסקסואלים והביסקסואלים בישראל ייערכו היום בסינמטק תל־אביב. את האירועים תפתח "שיירת הגאווה", שיירת מכוניות, שתיסע ברחובות העיר, בהפגנת נוכחות של הקהילה.

האירועים עתידים להימשך מ־12.30 בצהרים עד 6.30 לפנות ערב. תוכנית האירועים בסינמטק – דיון ציבורי בנושא הכרת המדינה בזוגיות חד־מיניות.

ב־3.15 צפוי להיפתח פאנל של אנשי ציבור בנושא זה – מיסוד הזוגיות של בני המין. זאת בעקבות הצעות לתיקון חוקים, שהונחו על שולחן הכנסת ח"כ יעל דיין, במטרה להביא להשוואת זכויותיהם של זוגות מבני אותו המין לזכויותיהם של ידועים בציבור.

בפאנל ישתתפו חברי הכנסת דדי צוקר, יעל דיין, נעמי חזן, וכן עורך־הדין יורם גיאה. המנחה הוא המשפטן פרופ' זאב כגל מאוניברסיטת תל־אביב. הדיון יהא פתוח להשתתפות הציבור.

בישיבה מיוחדת של אירגון "עוצמה", הזרוע הפוליטית של האגודה לשמירת זכויות הפרט, קרא האירגון להומוסקסואלים וללסביות להתפקד למפלגות השונות, "על־מנת להשפיע מפנים על מצען ועל פעילותן".

ארגון "עוצמה" החל בשבוע שעבר להציב דוכן נודד במרכזים בסופרים ובמקומות בילוי בארץ, ואסף חתימות על־גבי גלויות, שישלחו לחברי־הכנסת, במטרה להשפיע עליהם לפעול למען שוויון הזכויות של ההומוסקסואלים והלסביות בארץ.

שפע ברכות
לבי"ח אסותא
ולמנכ"ל פרופ' אלכס אבירם
לרגל חגיגות 60 שנה להיווסדה
לוכסמבורג תרופות
טל. 5107373

לבי"ח אסותא
ולמנכ"ל פרופ' אלכס אבירם
לרגל חגיגות 60 שנה להיווסדה
איחולים לבביים
צ.מ.ל ציוד מודרני לרפואה בע"מ
טל. 9240288
ZML

לעיריית נהריה ולראש העיר מר ז'קי סבג
לרגל חגיגות 60 שנים להיווסדה
ברכת הצלחה ושגשוג
שולדר
חברה לבניה בע"מ
טל. 04-730778 טלפקס. 04-703529

לבי"ח אסותא
ולמנכ"ל פרופ' אלכס אבי...
לרגל חגיגות 60 שנה להיווסדה
איתכם ביד אחת להצלחה
משה מלק־אלסינט מנהל כספים
אלסינט אזור תעשיה, רעננה טל.

לעיריית נהריה ולראש העיר מר ז'קי סבג
לרגל חגיגות 60 שנים להיווסדה
ברכת הצלחה ושיתוף פעולה
אנגלו סכסון נהריה
טל. 04-9927555

איחולים לבביים
לעיריית נהריה ולראש העיר מר ז'קי סבג
לרגל חגיגות 60 שנים להיווסדה
רוברט בילייה נכסים ובנין בע"מ
טל. 04-342733 פקס. 04-342894